

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԵՄԲԼԵՄԵՐԹ

چاهاکیر
جريدة أسبوعية

م. ب ٢١١١ بالقاهرة ٢٤٦٦ - ت ٩١٥٠١٣

صاحبة الاستاذ: السيدة عايدة سيرديان (باللغة)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Cairo (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Մրաճանադիր — ԱՅՏԱ ՍԵՐԴԻԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԿԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 3000

ՆՈՐ ԵՐԶԱՆ ԹԻԻ 546—ՀԻՆԿԵՐԱՅԻՆ 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26:ԳԵ 3 ԵՎ. ԴԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴԿ.

عدد رقم ٥٤٦ — الخميس ١٧ أكتوبر ١٩٧٤

ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒԵԼԻ ՀԶՕՐ ՔԱՆ ԵՐԷԿ

Եղեռնի 60-ամեակի նշումը, որուն իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ ողջ Հայութիւնը, իր բոլոր հատուածներով ու դասերով, պիտի գայ հանուր աշխարհի և ցեղասպանին վկայելու՝ ժողովուրդի մը կամքին անբեկանելութիւնը և արդարատեւէ պայքարին հետեւողական ըլլալը:

Ամբողջ աշխարհի ակնառու և ակաճալուր պիտի ըլլայ հայ կամքը ու միաբերութիւնը միաձուլումին: Բաժանում և տարակարծութիւն պիտի չընեն մագական գաւազանի մը ներգործութեամբ: Երանգներն իսկ անտեսանելի պիտի ընեն: Ընդհանրական վիշտի, համայնական ցասումի և հասարակաց տենչի անգիմադրելի յորձանքին մէջ պիտի միախառնուին և մէկ, անբաժանելի ամբողջութիւն դառնան բոլոր Հայերը, որոնց մակերեսին ու զանգուածին ոչ մէկ ճեղք, սպի կամ ստուեր իսկ պիտի չկրնայ տեսնել դարաւոր թշնամին, ո՛չ ալ զինք դարպասող, իրեն հովանաւոր «քաղաքակիրթ» տէրութիւնները:

Այդպէս պիտի ըլլայ որպէսզի Զարդարաբէ ա՛յ յոյս չդնէ ժամանակի ու մոռացութեան ազգակիր վրայ: Համոզուի Հայ ժողովուրդի Դատին անժամանցելի և զայն արդարութեամբ պսակելու իր անտեղիտալի որոշումին անվերանայելի ըլլալուն: Արդարութիւն՝ Հայ ժողովուրդին, ազատագրութիւն՝ անոր բռնագրաւեալ հողերուն, հատուցում՝ թափուած ծով արեան և իւրացուած, կոշտագործած նիւթական ինչքերուն, ամբողջական Հայաստան միաւորուած հայութեամբ — ահա՛ ներշնչող, դիւթիւ ու անփոխարինելի իտէալն ու տենչը, որ կը միասնացնէ բոլոր Հայերը, կը կերպարանափոխէ զանոնք՝ վերածելով միածոյ ու կարելի դարձնելով Հաս չկա՛յ այլևս, չի կրնար ըլլալ դոյզն բաժանում ու զանգաւնութիւն: Այստեղ թոյլատրելի չէ՝, աններելի է ամէկ ընկերու և խորական ոգի: Այս սրբազան նպատակի ու նուիրանքի ծագումնաբերութիւնը վրայ չկան գոյն ու սկզբունքներ, նախապիւրելիւններ ու հատուածներ: Այս ուղիին վրայ կայ միայն մէկ կուսակցութիւն՝ Հայութիւնը, մէկ դրօշ՝ Հայ ժողովուրդի ազգային իրաւունքներու պաշտպանութիւնը, մէկ հաւատք՝ Հայ Դատի յաղթանակը, ուր կամ կանուխ:

Թող տեսնեն ու իմանան նաև ծեղասպանին մեղաւորները, որ զո՛ւր է նաև յոյս կապել Հայութեան բաժանուածութեան կամ հակառակութիւններուն վկայ: Աստի իրողութիւն ևն, մերթ քաշակա, աւելի յաճախ՝ անստատի: Բայց թող լաւ իմանան նաև, որ հարցը երբ կը վերաբերի ազգային շահի ու ժառանգութեան պաշտպանութեան, երբ ստեղծուած է սպառնալիք Հայ ժողովուրդի պատմա-անհատականութեան դէմ, երբ անմեղ արիւն մը կայ որ կ'ետայ ու կը պղպղայ արդար վրէժխնդրութենէ, այստեղ զո՛ւր է տակաւին փնտռել երկփեղկում կամ հակադիր կեցուածք: Հայ ժողովուրդը գտած է, ի՛նչ փայտ թէ քիչ մը երկար որոնումներէ ու խորհարարումներէ ետք, հասարակաց այն գծերը ուր կը նոյնանան բոլոր տենչերը: Հայութեան չի պակսիր ո՛չ պայծառամտութիւնը և ո՛չ ալ կամքը ինքզինք կազմակերպելու բոլոր և տուեալ պահանջի ստիպողութեան ներքին: Ընդհանրական, այլևս կարելի չէ ստորադասել հատուածականէն: Հոն, ուր համագայլը կը խօսի, բնականաբար կը լսեն մասնակի կամ երկորորդականը:

Հայ ժողովուրդը, մասնաւոր Սփիւռքի իր զանգուածները, ունին իրենց ամուր խորհիւն ու ներշնչում անսպառ աղբիւրը որ վերածնած Հայաստանն է, վերականգնած Հայ Գետութիւնը, վերընծիւղած Հայ Ազգը, որ կը բազմանայ, կը տեղեկագործէ ու կը բարգաւաճի հողի այն թանկագին պատառն վրայ, որ Հայկական Հանրապետութիւնն է: Հայ ժողովուրդի դէմ գոյժուած սնուկաւորի ցեղասպանութեան, Հայ Դատի անժամանցելի ըլլալուն, Հայ անխորտակելի ու անմեղ ազգի միակ ու անփոխարինելի վրկան, անժխտելի վէժն է մեր Մայր Հայրենիքը:

Անոր շոշափելի գոյութիւնը, հզօր ու կենդանի ներկայութիւնն է որ կը կենսաւորէ մեզ Սփիւռքի մէջ, իմաստ ու ներուժ կը պարգեւէ մեր գոյապայքարին: Այլև՝ իր վերածնունդն ու վերականգնումն է, իբր Հայկական Գետութիւն և Հայ Ազգի իրաւատէր ու պաշտօնական բանբեր, որ հիմ կ'ընծայէ Հայ Դատի հետապնդման, գիմագիծ կու տայ մեր պահանջին: Ան է մանաւանդ, որ լաւատես և կը դարձնէ մեզ, յոյս կը ներշնչէ մեր սուրբ Դատի յաջողութեան, մեզ հիւսանցնելով պատրանքներէ և խորհուրդ տալով որ, ա՛յլ չըսող խնդր հայամերձ դռները, որ փակուած են մեր երեսին չբացուին ու պայմանով:

(Ետունակութիւնը տես էջ 2)

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) — Հայաստանի մէջ կը գտնուէր ԱՄՆի Եկեղեցիներու Ազգային Խորհուրդի պատուիրակութիւնը, որու կազմին մէջ էին Խորհուրդի Գլխաւոր Քարտուղարի Տեղակալ Տոքթ. Հանթերը, Մեթթիւզ և Հոկարտ Եպիսկոպոսները, Հաւաքման Ստեֆանոս-Փիլոսոփ և Մամբրէ Գուգուեան Բահանները:

Հիւրերուն ընդունեց Մայրաքաղաքի Գաղութային Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա.ը: Անոնք դիտեցին ճարտարապետութեան յուշարձանները, Հանրապետութեան տեսարժան վայրերը:

Էջմիածնի Մայր Տաճարին մէջ հանդիսաւոր պատարագ մատուցուեցաւ: Այդտեղ էին ԱՄՆի Եկեղեցական գործիչներու պատուիրակութիւնը, Կ. Գոլոսոյ Հայոց Գաղութային Եկեղեցի Արք. Գալուստեանը, ԱՄՆէն, Անգլիայէն, Լիբանանէն, Ֆրանսայէն, Աւստրալիայէն, Սուրինամէն և այլ

երկիրներէն եկած ուխտաւորներ ու թուրիստներ:

Գաղութային մատուցեց Վազգէն Ա. Կաթողիկոսը: Իր քարոզին մէջ ան նշեց, որ Հայ Եկեղեցին, միւս քոյր եկեղեցիներու հետ միասին իր աւանդը կը մտնէ՝ խաղաղութեան և ժողովուրդներու բարեկամութեան ամրապնդման գործին մէջ:

Իր պատասխան խօսքին մէջ Մ. Նահանգներու Եկեղեցիներու Ազգային Խորհուրդի Գլխաւոր Քարտուղարի Տեղակալ Հանթերը ընդգծեց, որ Մոսկուայի և Հայաստանի մէջ Ռուսներն ու Հայերը ցուցաբերեցին արտաքայն հիւրընկալութիւն, արտադրարարութիւն իրենց անկեղծ ծգտումը դէպի յաւիտեանական խաղաղութիւն:

Ապա Վահարանին մէջ տեղի ունեցաւ արարողութիւն: Կ. Գոլոսոյ Գաղութային Եկեղեցի Արք. Գալուստեան ըսաւ, որ երկրապետական բոլոր հաստատեցաւ Հայերը կը հպարտանան, որ (Ետ. տես էջ 2)

Ա Ր Ա Ք ԺՈՂՈՎՈՐԴՆԵՐՈՒ ՊԱՅՔԱՐԻՆ ՃԵՏ Ե. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Միջին Արեւելի կենտոն կապուած էր վերջերս աւելի ծանրացաւ Խորաշխի զինուորական ռմբարկեցիւրը: Խորաշխի օդումն ու հրետանին այլ բարձրատեսիլներ կատարեցին, ու մարտնչելով եւ գեղեցիկ ընկելով Հաւաքային Լիբանանի օդանոցներ, եւ պատճառ եղան որ խաղաղ ժողովուրդէն մարդիկ մահանան եւ վիրաւորուին:

Այս յարձակողական արարեցիւրը կրկին հաստատեցին այն իրողութիւնը՝ որ Խորաշխի զինվարները չեն լքած իրենց ծաւաղական ֆաղափականութիւնը ու այսպիսով բոլորիս հարեւոր՝ Միջին Արեւելի ընդհարումին խաղաղօրէն կարգադրութիւնը: Ասկէ զատ, այն իրողութիւնը՝ որ Խորաշխի զինվարները սկսան խօսիլ արաբ երկիրներու դէմ բռնամտութեան վերականգնողական լիւրժիւրեան մասին, չի կրնար աւելանալ չմասնել յառաջդէմ առաջնի հասարակութիւնը: Վարչապետ Իսմայիլ Ռապիէ Խորաշխի կ'առաջնորդէ դէպի «զինուորական դժի կառուցում» «եռեւելով» որ Խորաշխ պարսի պատաստել արաբ պետութեան դէմ նոր պատերազմի մը:

Ասկայն Միջին Արեւելի մէջ Ազգային Ազատագրական Շարժումն ծաւալուած է արաբ ժողովուրդներու՝ Սուրիա, Սիւրիան եւ սիւս ընկերակալական երկիրներուն հետ բարեկամութեան զօրեղացումը, ի յայտ բերին, որ ուժի ֆաղափականութեան կայսերական դիրքերը փոքրութեան մասնուած են:

Արաբ ժողովուրդները՝ ընկերակալական երկիրներու մէջ գտած են իրենց զօրաւոր դաժնակները, որոնք անփոփոխ կը մնան՝ Միջին Արեւելի խնդրայն արդար կարգադրութեան վրայ:

(Ետ. տես էջ 4)

ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՅԻՆ ՄԷՋ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ ԽՐԱԽՃԱՆՔ 6 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Անցեալ Հինգշաբթի, 10 Հոկտ. 1974, Գահիրէի Հայկական Ընթերցարանին մէջ տեղի ունեցաւ Ճաշկերպ-Նորախմբ. մը, 6 Հոկտեմբերի յաղթանակին առջին տարեդարձին առիթով, և նախաձեռնութեամբ Հայ Գեղ. Միութեան, Կոկանեան Սրահի և Հայկական Ընթերցարանի վարչութեան:

Այս երեկոյթին ներկայ գտնուեցան Ազգային Իշխանութեան և ակումբներու վարչական անդամներ, հայ մամուլի ներկայացուցիչներ և բոլոր անոնք՝ որոնք փափաք յայտնած էին ներկայ գտնուելու և առայդ նախապէս արձանագրուած էին:

Գաղութային սեղանին ղեկը կը գտնուէր հանդիսութիւնը հովանաւորող՝ Երկապոսի Առաջնորդական Տեղակալ Գեղ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապուճեան, որուն նախագահ՝ Գահիրէի Գաղ. Թեմական Ժողովին ատենակալ՝ Տէր և Տիկին Արթ. Գըլըքտանեան և Երկապոսի Երեւ. նախարարութեան տեղ. խորհուրդի նախագահ Ութազ Ամին Սատէք և իր համեմատաբար Տիկինը:

Օրուան պատշաճ յայտագիրի մը ընթացքին ելոյթ ունեցան հանդիսավար ընկեր Արամ Մովսէսեան, ԳԳ. Արթ. Գըլըքտանեան, Կարապետ Տէմիրճեան, Ութազ Ամին Սատէք, Ընկեր Սարգիս Պալանեան և ի վերջոյ Հոգ. Հայր Սուրբը:

Այս յիշատակելի երեկոյթին մանրամասն նկարագրականը՝ մեր յաջորդութիւնով:

ԳԱՀԻՐԷԻ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՆԻՍԸ

Գահիրէի Գաղ. Թեմական Ժողովը արտակարգ նիստ մը գումարեց անցեալ Ուրբաթ, 11 Հոկտ. 1974, օրակարգի միակ նիւթ ունենալով՝ Գաղութեան Ազգ. վարժարանի մէջ երկուրդական բաժնի առաջին դասարան մը հաստատելու հարցը:

Ժողովին նախագահեց Առաջնորդական տեղակալ՝ Գեղ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապուճեան և անդամակցեց Գր. Արթ. Գըլըքտանեան:

Նախորդ նիստի ատենագրութեան ընթերցումին ետք, որ վաւերացուեցաւ կարգ մը սրբազրութիւններէ ետք, ժողովը անշաւ օրակարգի իր միակ հարցին և երկար խորհրդակցութիւններէ ետք, որոնց ընթացքին ժողովականներ խստօրէն քննադատեցին Ազգ. Իշխանութիւնը:

(Ետունակութիւն տես էջ 4)

ՄԱՐԵՏԱԿԱՆ

ՎԵՅ. ՎԱՋԳԵՆ Ա.Ի ՄԱՅՐ՝ ՏԻՐԱՄԱՅՐ ՍԻՐԱՆՈՅԺ ՊԱՆԺԱՆԻ ՄԱՅՐ

Էջմիածին էն Կահիրէի Ազգային Առաջնորդարան հասած հեռագիր մը կը գումէ մահը՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի մօր՝ Տիրամայր Սիրանոյշ Պանժանի, որ տեղի ունեցած է Էջմիածինի մէջ 7 Հոկտ. 1974, 90 տարեկանին:

Թաղման կարգը և Յուզարկաւորութիւնը կատարուած են 9 Հոկտ. 1974, Ս. Գայեանէ եկեղեցիին մէջ և հանգուցեալ Տիրամօր անշնչացեալ մարմինը թաղուած է Ս. Գայեանէի վանքին կողքին՝ գերեզմանատան մէջ:

Ողբ. Տիրամայր Սիրանոյշ

Պանժան իր կեանքի ընթացքին երկար տարիներ ունեցած է ազգային-հասարակական կեանք և իր բաժինը բերած է հայ ազատագրութեան գործին ծառայող Ս. Գ. Հնչակեան Կուսակցութեան գործունէութեան, Ռուսական շրջանի Հնչակեան Կուսակցութեան մարմինին ատենապետի պաշտօնը վարելով և կուսակցութեան Պատգամաւորական Ընդհ. Ժողովներու դիւանի մաս կազմելով:

Այս կսկծալի առիթով մեր խորագած ցաւակցութիւնները կը յայտնենք Ազգիս Վեհափառ Հայրապետին և ողբացեալին սգակիր պարագաներուն:

ՇՆՈՐՀԲ ՊԱՏՐԻԱՐԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

Էջմիածին (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Մայրաքաղաք Պատրիարք, Արմենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. ի հրաւերով այստեղ ժամանած է Կոստանդնուպոլսոյ Հայոց Պատրիարք Ենոքի Արք. Կաթողիկոսը:

Վազգէն Ա. Կաթողիկոսը

Ընդունեց Պատրիարքին և բարեկամական զրոյց ունեցաւ:

Ենոքի Արք. Հայաստանի մէջ կը մնայ մօտաւորապէս երկու շաբաթ, կը մասնակցի Կաթողիկոսի օծման 19րդ տարեդարձին նուիրուած հանդիսութիւններուն:

ՆԱԳՈՒԾ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱՍԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՎԱՋԳԵՆ Ա.Ը

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Հայկական ԽՍՀ Կերպարան Խորհուրդի Նախագահ Թեմա Նախագահ Նազար Թարգմանչեան, Սեպտեմբերի 30ին ընդունեց Մայրաքաղաք Պատրիարք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Առաջինը և Էջմիածին ժամանած Կոստանդնուպոլսոյ Հայոց Պատրիարք Ենոքի Արքեպիսկոպոս Գալուստեանը, Հայ Եկեղեցւոյ Արարարութեան Թեմի Առաջնորդ Կոմիտաս Արքեպիսկոպոս Տէր Ստեփանեանը, Հայ Ե-

կեղեցւոյ Արեւմտեւորդական Թեմի Առաջնորդ Սերոբէ Արքեպիսկոպոս Սանուկեանը, Հայ Եկեղեցւոյ Աւստրալիական Թեմի Առաջնորդ Գարեգին Եպիսկոպոս Գալանեանը:

Զրոյցի ընթացքին Նազուր Թարգմանչեանը պատմեց Խորհրդային Հայաստանի տնտեսական և մշակութային նշանակութեան, Հանրապետութեան ժողովրդական տնտեսութեան զարգացման հեռանկարներու մասին:

ՄԻԻՐԷԲԱՆ ՀԻՄՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՄԵԿՆԵՑԱԻ

Միւրեքեան Հիմնարկութեան (Արժանթին) նախածնունդութեամբ պատուիրակութիւն մը, բաղկացած Արժանթինահայ և տեղացի անձնաւորութիւններէ, 24 ժամ Պէյրութ հանգրուանելէ ետք մեկնեցաւ Երեւան, ուր պիտի մնալ շուրջ տասը օր:

Պատուիրակութիւնը կը գլխավորէ Հիմնարկին Նախագահը՝ Տիրա Տիգրան Միւրեքեան: Մաս կը կազմեն մասնաւորաբար՝ Տոքթ. Ռոնէ Ֆալալօրա, հոշակաւոր սրտաբան, որ ճանչցուած է սրտի գործողութեան իւր նորարար, Տոքթ. Սարգիս Պալասանեան, անուանի սրտաբան, որ

արժանացեր է միջազգային պարգևներու, Տիրա Սալվատոր Թիմաւարօ՝ Պոլէնոս Արեւի Բաղադրական Խորհուրդի անդամ, որուն նախածնունդութեամբ Արժանթինի մայրաքաղաքին «Կալիֆօրնիա» փառքը «Արմենիա» վերամկրտուցաւ:

Պատուիրակութեան, որ 17 հոգիէ կը բաղկանայ, Երեւան կեցութեան շրջանին պիտի գործադրուի յատուկ գիտական-մշակութային յայտագիր: Տեղի պիտի ունենան գիտաժողով, դասախոսութիւններ և խորհրդակցութիւն:

ՀԱՅ ՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒԵԼԻ ՀԶՈՐ ՔԱՆ ԵՐԷԿ

(Շարժակութիւն Ա. էջէն)

Եղեռնէն շուրջ 60 տարի ետք, Հայութիւնը, Մայր Հայրենիքէն մինչև Սփիւռքի ծայրամասերը, կը կազմէ, աւելի քան երեք մէկ ամբողջութիւն: Աւելի հզօր ու միակամ է ան, իր պետութեամբ ու ժողովուրդով, որոնք միաձուլուած են առ յաւելտ: Աւելի կենսունակ է՝ երբ Յեղասպանն ու իր հովանաւորները Հայութիւնը ուժասպառ և արնաբամուած կը յուսային գտնել այս օրերուն: Աւելի քան երեք հետեւողական ու անխախտ իր անժամանցելի Դատի հետապնդման մէջ:

60-ամեակ մը ետք արդէն կը հաստատուի, որ Հայ ժողովուրդի Դատը արդարօրէն լուծուած տեսնելու ազգայնեցր, այսօր աւելի համոզիչ ու ջօշափիչ են քան երկը, շնորհիւ Մայր Հայրենիքին և մեր ժողովուրդի միութեան և իր հզօր ու անդաւաճեալ բարեկամներուն:

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒՄ

Էջմիածին (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Մայր Տաճարին մէջ հանդիսաւոր պայմաններու տակ Եպիսկոպոս Ծնունդութեան Գանաւորայի կաթողիկոսական ներկայացուցիչ Արիս վրդ. Շիրվանեանը, Հայայնի վրդ. Ինդրեանը, Հիմնադիր և Հոնտոնի Կաթողիկոսական ներկայացուցիչ Ներսէս վրդ. Պողոսյանը: Պատարագը մատուցեց և օծումը կատարեց Մայրաքաղաք Պատրիարք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Առաջինը:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՒԱՆԻ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Երեւանի Գաղաքապետ Գրիգոր Հասարթեանը ընդունելութիւն կազմակերպեց ի պատիւ Պէյրութի Սին Էլ Ֆիլի Գաղաքապետ պատուիրակութեան, զոր կը ղեկավարէ Սին Էլ Ֆիլի Գաղաքապետ Հապիպ Հաքիմը: Ընդունելութեան ներկայ էին Երեւանի փոխ-քաղաքապետները, Գաղաքապետարանի պատասխանատու աշխատողներ:

ՊԵՐՈՒԹ

«ԵՐԵՒԱՆ» ՍԻՆԵՍԱ ՊԵՐՈՒԹԻ ՄԵՋ

Լիբանանահայ Թերթերէն կը տեղեկանանք, որ Պուրէ Համուարի մէջ տարիներէ ի վեր գործող «Ճուրիտա» Սինեման, վերջերս անուանակոչուած է «Երեւան»:

«ԱՐԱՐԱՏ» ՊՈՂՈՏԱՅ ՊԵՐՈՒԹԻ ՄԵՋ

Հոկտեմբերի սկիզբին իր դռները բացաւ, Պէյրութի մէջ, Եպիսկոպոս Սահակեան Լիւնէ:

Նորակառոյց այս արդիական վարժարանը, որը այժմ կը կոչուի Սահակեան - Լիւնէ Մկրտչեան Լիւնէ, ի յարգանս վարժարանին բարերար և ամբողջական ազգային - բարերար ընկեր Լիւնէ Մկրտչեանին, կը գտնուի Սին Էլ Ֆիլի Գաղաքապետ մէջ, Նահր Պէյրութ գետի ափին երկարող «Արարատ» Պողոտային վրայ:

ՎԵՐՆԵՆՑԻ ՄԵՋ

ՀԱՅ ՆԿԱՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Աւստրիոյ մայրաքաղաքին մէջ բացուած կատարուեցաւ հայ նկարիչներու ցուցահանդէսին, ուր ներկայացուած են նաեւ Հայաստանէ երկու վարպետներու՝ Յակոբ Յակոբեանի և Մինաս Աւետիսեանի գործերը: Նկարները պիտի ցուցադրուին Նոյնպէս, Աւստրիոյ զանազան քաղաքներու մէջ:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԱՀԱՅ ԹԵՆԻՍԻՍՏՈՒԶԻՒՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Պուլկարիայի 16 ուժեղագոյն թենիսիստներին ամենամեծ մրցութիւնում բացարձակ յաղթող կ'ըլլան արժանացաւ երկու խոյանանուհի, երիտասարդ թենիսիստուհի Նուրի Պրաքերեանը: Մենախաղերից բացի, նա յաջողութեան հասաւ նաեւ կանանց զուգայայտումով:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԺՅԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳ. ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Լիբանանահայ Բժշկական Միութեան կազմակերպած ԲԸ-ԺԸՆԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 2-5, Պանդոկ ՊՐԻՍՏՈՂԻ մէջ, Բարձր Հովանաւորութեամբ Լիբանանի Հանրապետութեան Նախագահ Ն. Վ. Սէլման Ֆրանճիէի, և մասնակցութեամբ Պէյրութի Ֆրանսական և Ամերիկեան համալսարաններու բժշկական Կանոններու, ինչպէս նաեւ Լիբանանի Բժշկիչներու Ընկերակցութեան:

Համագումարին պաշտօնական բացումը տեղի ունեցաւ Զորքաբէի, 2 Հոկտեմբեր 1974, կ. ժամը 6 30-ին, Պանդոկ Պրիստոլի մէջ:

Գիտական դասախոսութիւնները կատարուեցան Հոկտեմբեր 3, 4, 5, Պանդոկ Պրիստոլի զոյգ սրահներուն մէջ, առաւելած ժամը 8:00-ին սկսեալ:

Համագումարի գիտական գլխաւոր նիւթերն եղան՝

ա. Թողացաւ Վիրաբուժութիւնը:
բ. Շաքարի Նուազեցումը Արեւան մէջ:

գ. Գանձերի Դարմանումի Արդիական Միջոցներ:

դ. Արեւան Գերեզման Դարմանում:

ե. Հայկական Հիւանդութիւն:

զ. Ամլութեան Վերաբերող Հարցեր:

է. Սրտի Ելքարական Արեւստական Գրգռութիւնը:

ը. Մանկական Վիրաբուժական Վերջին Նորութիւնները:

թ. Միզային հանգարումներ:

ժ. Ազատ Զեկուցումներ:

Գիտական դասախոսութեանց մուտքը ազատ էր:

Շաբաթ. 5 Հոկտեմբեր 1974, Պանդոկ Պրիստոլի մէջ տեղի ունեցաւ Փակման հանդիսաւոր ձայներով-Պարահանդէս, գեղարուեստական յայտագրով:

Կիրակի. 6 Հոկտեմբեր 1974, համագումարին մասնակիցները այցելեցին Լիբանանի կարգ մը տեսարժան վայրեր, և Արզու-նիէ:

Համագումարի աւարտին կազմակերպուած էր հաւաքական շրջապառոյտ մը, «ՄԻՅԻ ՍՍԻՊՈՎ, դէպի ԵՐԵՒԱՆ»:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ (Շարժակութիւն Ա. էջէն)

Վազգէն Ա. Կաթողիկոս իր բոլոր ուժերն ու գիտելիքները կը ներդրուի ժողովուրդներու խաղաղութեան ամրապնդման ազնիւ գործին:

ԱՄՆի Յոյն Ուղղափառ Եկեղեցիի ներկայացուցիչ Հառլաւ Ստեֆանոփոլոս Բահանան յայտարարեց, որ ինքն ուրախ է վեհափառ Հայրապետ Վազգէն Ա. ին ողորմելու առիթի համար: Մոսկուայի և Երեւանի մեր բանակցութիւնները դրսեւորեցին հայեցանքներու ընդհանրութիւն: Խաղաղութեան խնդիրներու շուրջ, ընդլայնեցին ԱՄՆի ու խորհրդային Միութեան Եկեղեցիներու կապերը, քսաւ ան:

Իր շնորհաւորական խօսքին մէջ Վազգէն Ա. ը նշեց.

— Հայ Եկեղեցին այսօր կ'ընդունի հիմք տալիս Եկեղեցիներու պատուիրակութիւնը, որ ժամանած է Մոսկուայի ու համայն Ռուսիոյ պատրիարք Պիմենի հրաւերով: Հայերը, Ռուսները, Վրացիները եւ միւս ժողովուրդները կը բնակուին բազմազգ պետութեան մը մէջ. ուր կը կեցուցուի հասարակարգ, կը պայքարի յանուն խաղաղութեան եւ մարդկայն եղբայրութեան:

Հայ Եկեղեցին ԱՄՆի Եկեղեցիներու հետ սերտ կապերու մէջ է: Մենք կը համագործակցինք հողաւորներ խաղաղութեան ամրապնդման կարեւոր խնդիրներու մէջ: Մ. Նախագահներու հոգեւոր գործիքներ 1960 եւ 1968 թուականներուն, երբ եւ կը գնուէին ամերիկեան հողի վրայ, գրայցներու ժամանակ կ'ընդգծէին. որ ժողովուրդները ծառայել են խաղաղութեան, կ'ուզեն իրարու հետ ապրիլ ինչպէս եղբայրներ:

«Մենք ուրախութեամբ ընդունեցինք այն հրաւերը, որ Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցիի

եւ Խ. Միութեան միւս եկեղեցիներու պատուիրակութեան կազմի մէջ կ'ընդգրկուին ճանաչողութեան ամրապնդման ազնիւ գործին:

Այդ պատուիրակութիւնը ԱՄՆ պիտի այցելէ 1975 թուականին, որպէսզի ունենայով ստատիկ մեր կապերու յետագայ ամրապնդման, բնաւեղի խաղաղութեան հարցերը, որոնք այսօր կը յուզեն աշխարհի բոլոր ազգերի մարդկանց:

«Այսօր մենք բոլոր եկեղեցիներուն ու ժողովուրդներուն կոչ կ'ընենք իրենց ձայնը բարձրացնել՝ ի պաշտպանութիւն Կիպրոսի ժողովուրդին, որը կ'ապրի իր պատմութեան դժբերակ օրերը: Մենք կ'աղօթենք, որ այդ բազմաշախտ հողին եւ մեր բովանդակ մոլորակին վրայ յաւիտեանս իշխէ խաղաղութիւնը»:

Վազգէն Ա. Կաթողիկոսը ընդունելութիւն կազմակերպեց ի պատիւ ԱՄՆի Եկեղեցական գործիչներու:

Իրենց ելոյթներուն մէջ Ենոքի Պատրիարքը, Աւստրալիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գարեգին Եպ. Գալանեանը, Մեթիւք Եպ. Եւսեբ Բահանայ Վիթայի Պորովարին բարձր գնահատական տուին Հայ Եկեղեցիին և Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի գործունէութեանը՝ խաղաղութեան ու ժողովուրդներու կեդարութեան պայքարի անդաստանին մէջ:

Ընդունելութեան ներկայ էր Հայկ. Համ. Նախարարաց Խորհուրդի անդամներ՝ Հայ Եկեղեցիի Գործերու Խորհուրդի Նախագահ Սարգիս Գալանեանը:

ՇԻՐՎԱՆՁԱՐԻ - ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՄՈՎՍԵՍԵԱՆ (1858-1935)

Երեսներին տարի առաջ, 1934 թվականի օգոստոսի 17-ին Մաքսիմ Կորբին Բարձրագու Միությունների Տան առաջարկ դարձրեցի ամպլոնը և բացեց «Գրականության դարձուր պատմություն» մեջ առաջին Մովսեսյան Մոցիսիական Հանրապետությունների Գրողների Համագումարը:

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՇԻՐՎԱՆՁԱՐԻ (Լուսանկար)

Գրողներին մեկը, որուն տիպարային ստեղծագործությունները և դասակարգային կեանքը սեփականում էր ինքը կը դասեին տիրական արժեքներու կարգին:

Մեծ է Շմախի մեջ, այլ անունով Շիրվան, որից կը սերի նաև իր Շիրվանդադէ գրական անունը: Երեսներին Բովից Երկհատոր յուշագրական գործին մեջ, զոր գրի առած է 1926-1935 տարիներին, ինքնակենսագրական վկայություններու շարքին առ կը պատմէ՝ թէ իր նախնիներին ստացած է պատմաբան Սարգիս վարժապետի վարժատան և Ղաթաղցի Տէր Յովհաննէսի դպրատան մեջ, ապա՝ ռուսական կրթութիւն և առևտրական կեանքի պատրաստութիւն ստանալու համար, ծնողական կարգադրութեամբ, հետեւած է գաւառական վարժարանի դասընթացներուն:

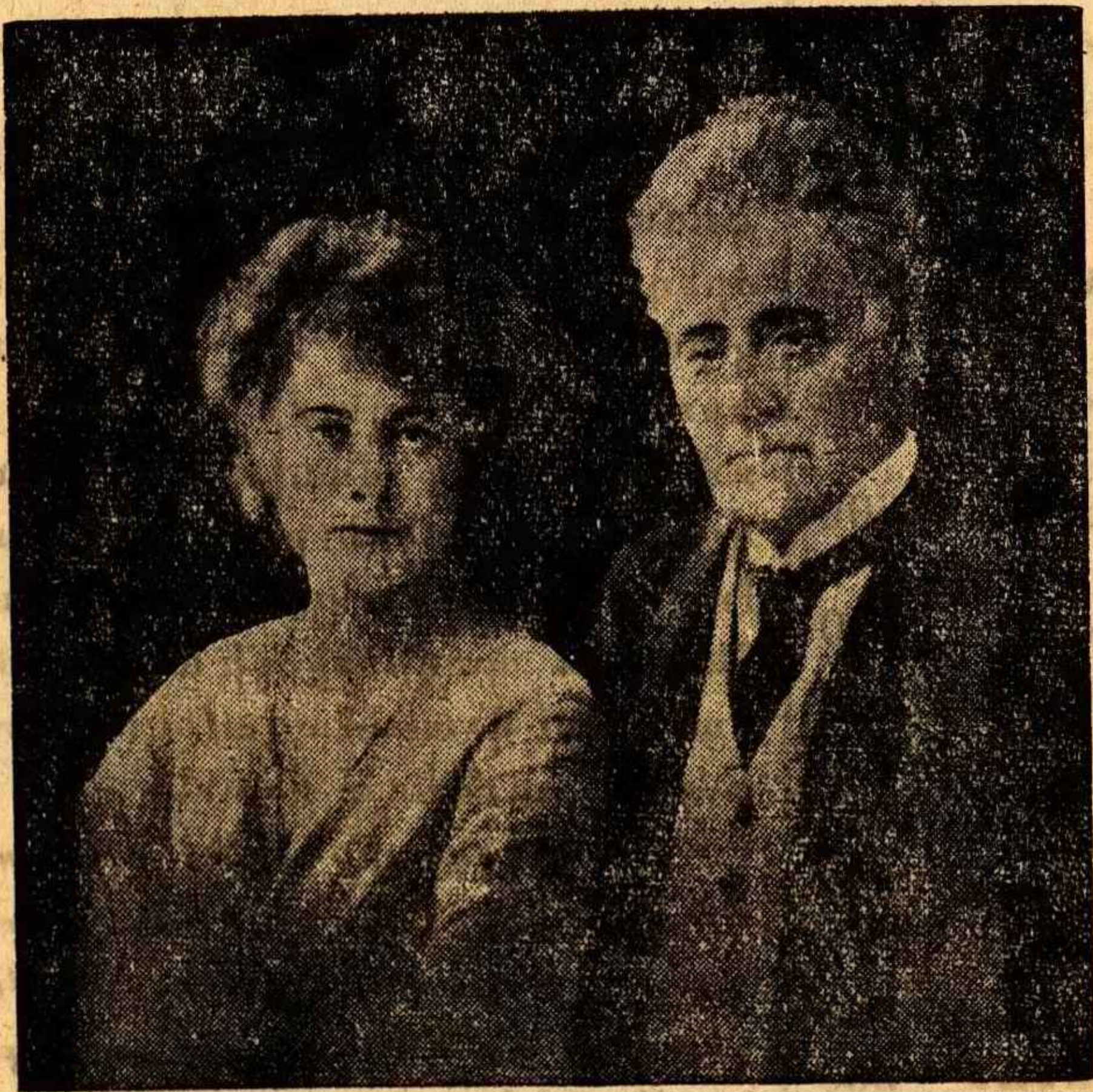
Շմախի՝ 1872 թվականի երկրաշարժին հետեւեցով, կը քանդուին նաև ապագայի բոլոր ծրագրերը՝ Մովսէսեան ընտանիքի և Շիրվանդադէ, հազիւ տասնընեք տարու, կը մեկնի Պաքու՝ մի կտոր հաց չսկսելու: Զրկանքի օրեր կ'անցնեն, մինչև որ քարտապարական պաշտօն մը կ'ապահովէ՝ Պաքուի նահանգային վարչութեան մեջ, միաժամանակ մայրենի լեզուի ու գրականութեան հետ խոսած իր կապը վերահաստատելով, հետեւելով Մժլախ, Մեղու, Հայաստանի, Հիւսիսափայլ և Կովկասի թերթներուն, ու գրողական գործունէութիւն ստանձնելով տեղւոյն Մարդասիրական ընկերութեան մօտ: Անյադ ընթերցող՝ «կարդում էր ինչ որ տեսնում էր» (կ'ըսէ իր ինքնակենսագրականին մեջ): Եայտօր Հերպերթ Սփենսըր, վաղը՝ Լասալ, Բիքարտ, Սէն Սիմոն, Գրիլտոն...

Գրողներին շտեմարան գաւած հառնուման:

Ռուս ու հայ թերթերու կը սկսի աշխատակցել 1878-ին սկսած, սակայն ուշադրութիւն կը գրաւէ 1885-ին, երբ կը հրատարակուի իր առաջին վիպական նուանդը՝ «Նամուսը», Թիֆլիսի Հրատարակչական Ընկերութեան կողմէ:

Այս թվականէն ետք, Շիրվանդադէ պաշտօնի կ'անցնի, խմբագիր Արմազանի, քարտուղար՝ Թիֆլիսի նահանգային վարչութեան մեջ, 1889-92 կը գրէ «Արսէն Դիմաքսեան» անուն վեպը՝ Մոսկու, ամառը ինչ, 1896-ին՝ գլուխ գործոցը, «Բառա»: 1898-ին կ'աքսորուի Օտեսա (*), Ղաթաղու Աղայանցի և կարգ մը գեղեցիկ հետ, որոնք քարական իշխանութեան կողմէ կը հալածւեն իբրեւ քաղաքական կասկածելիներ: 1904-1905-ին կը փրկուի և կը վերադառնայ Թիֆլիս, որից կ'անցնի փարիզ, և իբրեւ ազատ ունկնդիր կը հետևի Սորպոն համալսարանի գրական դասընթացներուն: Այս շրջանին է (1905-1911) որ կը գրէ «Արմենուհի», «Գործանուածը» և «Ասեբական» վրային:

1911-ին կը վերադառնայ Հայաստան, ուր կը մնայ մինչև 1919: Այս ութ տարիներու ընթացքին յաջորդաբար կը հրատարակէ «Յուսկաբար», «Չար Ոգին», «Որն է

Մայրը», «Հերոսի վերադարձը» և «Ալինան»: 1919-1926 արտասահման է կրկին, կու գայ մինչև Միացեալ Նահանգներ, ապա՝ Փարիզ, ուր կ'ընկերակցուի Խորհրդային Հայաստան, ուր և կը մնայ մինչև մահ:

Ճարդ յիշատակուած իր գործերէն անկախ, պարբերականներու և զանազան հանդէսներու մեջ տեղ գտած իր հին թէ նոր վիպականներն ու թատերականներն՝ «Հրդեհ նախագործարարութիւն», «Գործակատարի Յիշատակարանից», «Օրերից Լիզա», «Նորերից Մէլը», «Նամատարը», «Արմազի», «Ջուր Յոյսեր», «Վերջին Շատրուանը», «Մորկանի Նամին», «Իշխանուհի», «Եւգեն», «Ունէ՞ր Իրաւունք», եւայլն:

Դրական ու բացասական տիպարներով հարուստ են այդ բոլոր գործերը: Ան յաջողած է առարկայական ըլլալ՝ իր ամենէն բարդ հոգեբանական վերլուծումներուն մեջ իսկ: Պաքուի և Թիֆլիսի նման հայաշատ քաղաքներու կեանքը, աշխատանքական երկուքը, բարձր ու ընկերային երկուքները առած է սեփական տակ, սիրային ու ընտանեկան ոգիներով թրջելով: Վերջինս վերլուծումով՝ փորձած է դառնալ վկայութիւնը շրջանի մտայնութեան, նախապաշարութեան և սովորութեան, առհասարակ գրականութեան ծառայելով, աւելի քան նկատի ունենալով իր գործերու հակադրութիւնները՝ ազգային իրականութեան մեջ:

— Երբեք չեմ մտածել թէ գրում եմ հասարակութեան համար՝ կ'ըսէ իր նամակներէն մէկուն մեջ: Երբեք չեմ մտածել թէ ծառայում եմ ազգին, ուրեմն թէ՛ երախտաբար պէտք է լինի ինձ, Գրականութիւնը ինձ համար արհեստ չի եղել, ոչ էլ դպրոց: Այլ միայն գրականութիւն:

Մ.

(*) Մ. Խ. - Այսեղ արժէ նշել՝ որ Ալ. Շիրվանդադէ եւ Ղ. Աղայանց անդամագրուած էին Մ. Դ. Հնչ. Կուսակցութեան եւ անոր գործօն անդամներէն եղած են: Ա.

Խ Ո Ջ Ե Ր ՆԻԳՈՒՍ ԵՆՐԱՅԷ

— Մահը գաղտնիք մը չէ, ան միայն կը կանգնի, բնականօրէն, վերջնականութեանը ալ մեծ գաղտնիքին՝ որ է կեանքը:

— Գիտէ՞ք կարգ մը մարդոց վրայ և անուանեցեք զանոնք ինչպէս կը փափաքին, ոչ թէ ինչպէս կը կոչուին անոնք:

— Հերոսութիւնը ոչ միայն կարելի չէ հրամայել, այլ և անկարելի է վարձարել:

— Քու յաղթանակը կ'սկսի այն պահուն, երբ թշնամիներդ չեն օգտագործեր քու զէնքերդ:

— Խօսքը շարունակ ետ մի գործներ, քանի որ կրնայ պատահիլ որ դուն քեզ հարուածես:

— Յաճախ կը պատահի որ մարդ մը քեզի հարցնէ՝ թէ ինչպէս ժամանակ կը գտնես աշխատելու, երբ ան արժանի է որ հարցնես թէ ինչպէս ինք ժամանակ կը գտնէ անգործ նստելու համար:

— Վշտի առթիւ քեզի կու գայ բարեկամը, ուրախութեան՝ ծանօթներդ ալ: Իսկ մահուանդ պարագային՝ թշնամիներդ իսկ:

— Նախանձոր ինքզինք լաւ չգրար, ոչ իսկ առանձնութեան մեջ: Ուրիշներու գործարարութիւնը միայն կրնայ ուրախութիւն պատճառել անոր:

Քառասուն տարի առաջ, 1934 թվականի օգոստոսի 17-ին Մաքսիմ Կորբին Բարձրագու Միությունների Տան առաջարկ դարձրեցի ամպլոնը և բացեց «Գրականության դարձուր պատմություն» մեջ առաջին Մովսեսյան Մոցիսիական Հանրապետությունների Գրողների Համագումարը:

Հայ գրողները պատմությունների կազմում կային այսօր արդէն նուիրական դարձած շատ անուններ: Նրանցից Ալ. Շիրվանդադէի Մովսեսյան Գրողների Մոսկվին Համագումարում ունեցած ելույթը տպագրում ենք որոշ յապաւումներով:

ԻՆՉՈՒ ԵՄ ՉԵՄ ԾԵՐԱՆՈՒՄ ՇԻՐՎԱՆՁԱՐԻԻ ԵԼՈՑԹԻՑ

Ես չեմ զօգափի գրական խրդիներ, քանի որ գրականութեան մասին բոլոր խօսքերն, խօսք եւ իմ ընկերներից մէկը, պատգամաւորութիւնից: Ես կը խօսեմ իմ կարծիքով աւելի քան կարեւոր հարցի օտուրը, այն մասին, քի ինչ է արել Հոկտեմբերեան Յեղափոխութիւնը Կովկասի եւ զխաւորապէս Հայաստանի համար:

Հոկտեմբերեան Յեղափոխութիւնը եկաւ Կովկաս, երբ Հայաստանը կործանուած էր քաղցից, երբ մեծեղիկեան Վրաստանը եւ մուսաֆաթիսական Ասորիքները քայքայուած էին իմպերիալիստական բանակներից:

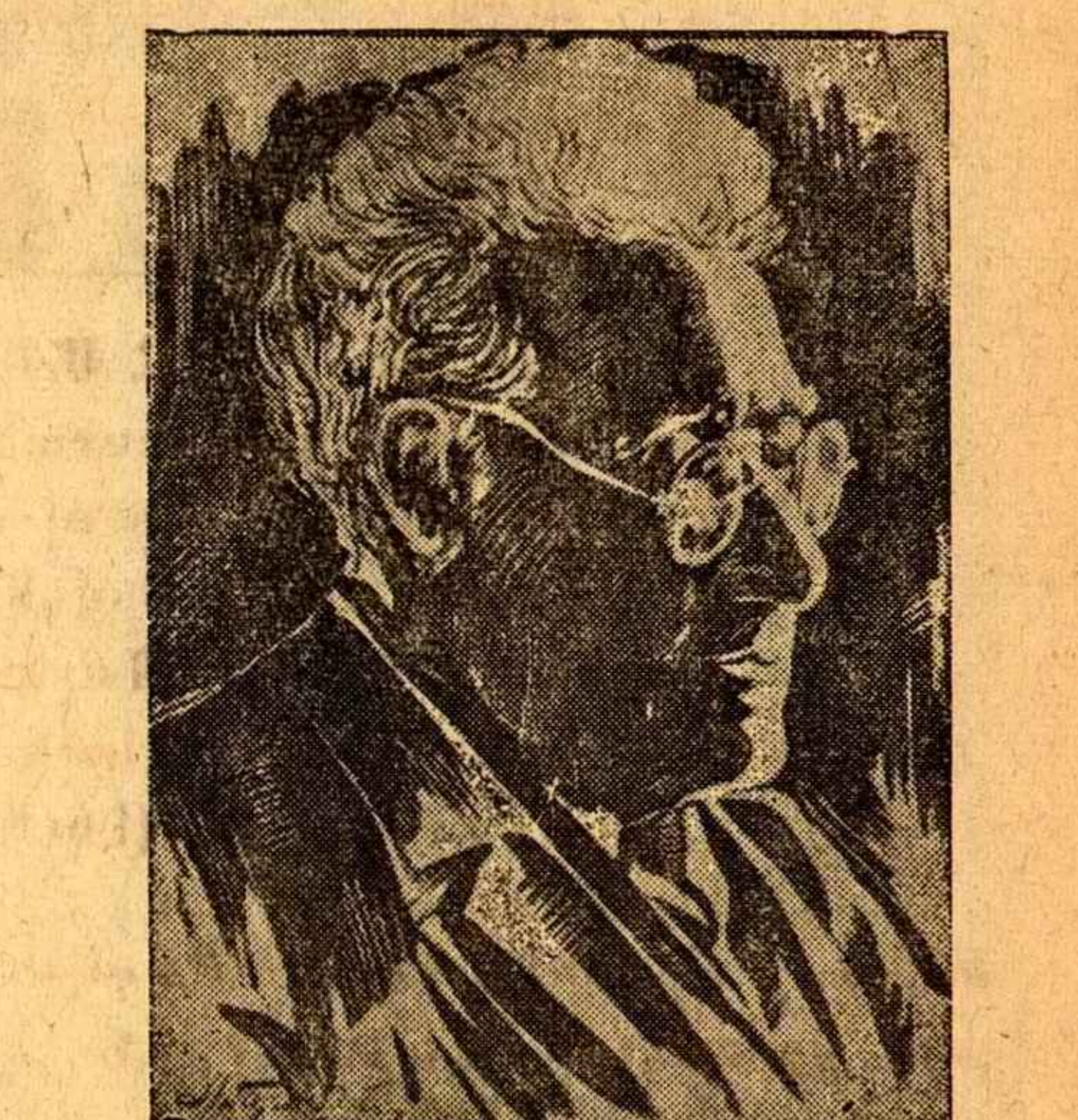
Այն ժամանակ մարդկային արեւը լցում էր Պաֆուի եւ Թիֆլիսի փողոցները, Հայաստանի գիւղերն ու քաղաքները, իսկ իմպերիալիստական բանակներն արտասանում էին քառանգութիւն՝ «Վրաստանից՝ մարգանց, Ասորիքներից՝ նախ, քաղցած ու աղքատացած Հայաստանից՝ գիւղացեական վերջին մթերքները:

Այդ ժամանակ երեւաց Հոկտեմբերեան Յեղափոխութեան բանակը եւ իր խօսքն առաւ, «Կանգ առ, բաւական է, այս ձեր տեղը չէ, հեռացե՛ք այստեղից: Մեզ չենք թոյլ տալ ծաղկած երկիրը ձեր գաղութը դարձնել»:

Նա դիմեց վրացի աշխատաւորներին, հայ, բուրժուաշխատաւորներին ու առաւ, «Ո՛ր համար եք պատրաստուած, կեանքը ձեզ չէ տրուած նրա համար, որ սպանէ մահանց, այլ նրա համար, որ եղբայրաբար օգնէ միմեանց ապրելու»:

Ի՞նչ ստացաւ Հայաստանը խորհրդային իշխանութեան յաղթանակից յետոյ: Ինչ որ 13-14 տարուայ ընթացքում երկրի դիմքն այնպէս փոխուեց, որ անհնաւանդի գարծառ: Դաճակցական Հայաստանում ոչինչ չէր մնացել, աւերակներից բացի: Այժմ կառածի փողոցների փոխարէն կանգնեցուած են վիթխարի շէնքեր, ճարտարապետների փոխարէն գիւղացիներն ունեն երկրորդական լուսաւորութիւն: Երեւանը քառանգներ, քանգրաններ, գրականութիւն, Հիմա

փոքրիկ երեսնում եօր քառանգ կայ, իսկ ողջ Հայաստանում՝ օսար: Վերջապէս անգրագիտութիւնը վերջնականապէս վերացուած է, Գրողներում հարկւր հազարաւոր աւակներ են ընդգրկուել, օսարեան հազար ուսանողներ սովորում են բարձրագոյն ուսումնական հիմնարկներում ու տեխնիկումներում:

ՇԻՐՎԱՆՁԱՐԻԻ ԴԻՄԱՆՆԱՐԸ
ԳՐԻՑ՝ ԱՐԱՐԱՏ ՂԱՐԻՊԵԱՆԻ

Հին Հայաստանում չկար այս: Ես չեմ ուզում առել, քի չկար գրականութիւն, այդ կար, սակայն նկատուած էր այն ու բարոյալուծած:

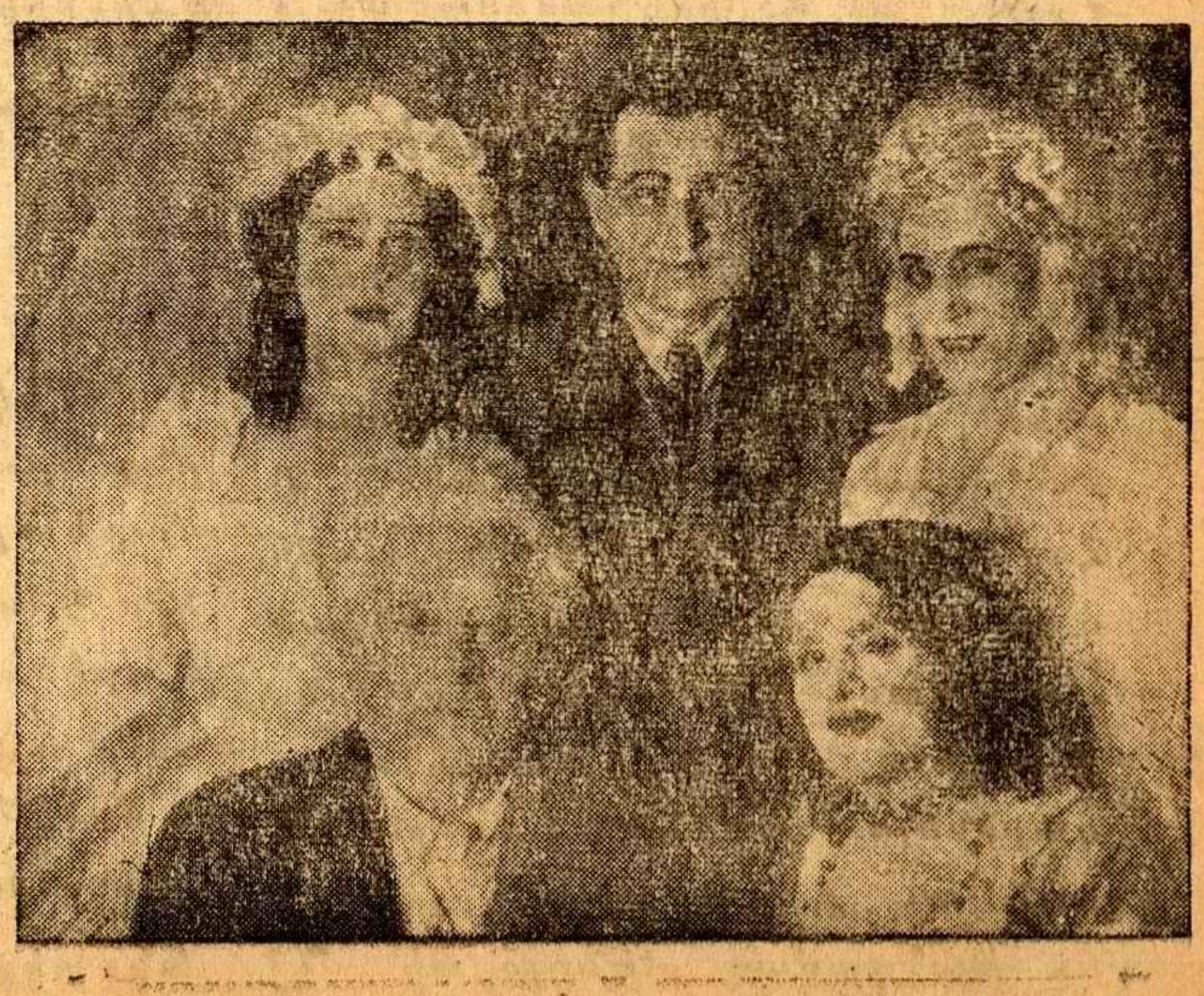
Ես հին սերնդի մարդ եմ: Ես տեսել եմ երեք բազմաւորների երեք քաղաւորութիւն: Ես մի քանի ուժիմներ եմ ապրել, ցարական ուժիմը, Գրեհնակու ուժիմը, դաճակների ուժիմը եւ այլն: Ես 76 տարեկան եմ: Բայց հաւաստեցում եմ ձեզ, ես երբեք ինձ չեմ զգացել այնպէս ազատ, ինչպէս վերջին ուր տարիներ, որ ես անց եմ կացել խորհրդային երկրում:

Մարդիկ յաճախ ինձ հարցնում են, ինչո՞վ եք սնոււմ, ի՞նչ եք անում, որ չեք ծերանում, Նրանք չեն հասկանում, ինչու ես չեմ ծերանում: Ես չեմ ծերանում նրա համար, որ ապրում եմ խորհրդային իշխանութեան ժամանակ, եւ ես էլ կ'ապրեմ, որովհետեւ ուզում եմ վերջին ուժերս, նոյնիսկ ոչ վերջին, այլ նախաւ վերջին ուժերս տալ խորհրդային երկրին:

(1934)

Ալ. Շիրվանդադէ իր դասեր եւ մի խո մը եզրաօճայելու հետ, նկատուած կիզի բուրգերուն ստորը 1920-ին:

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ

ԱՐԴԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

من ب. ٢١١١ بالقاهرة ٢٤٤٣ - ت ٩١٥٠١٣

صاحبة الانتشار: السيدة عالية سريديان (بالاير)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire

Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտատպեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱՆԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանիշ 8000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 547 — ՀԻՆԳԵԱՐԹԻ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26ՈՒԹԷ 3 ԵԳ. ԴՆԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

عدد رقم ٥٤٧ — الخميس ٢٤ أكتوبر ١٩٧٤

Ի Ն Չ Ը Ն Ե Լ

Խ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Ինչ որ մեր լազգային դասերը կը կոչենք, շատ մը մասեր կը պարունակեն: Գոնէ այն իմաստը, զոր կու տանք անոր շատ մը հարցերէ կը բաղկանայ, մեր մշակութիւն մէջ իրարու կապուած է իրար լրացնող, կայ հողային հարց, հատուցումի հարց, կայ թուրքին կողմէ ճանաչումը իր գործադրած ունեւոր, կայ միջազգային կարծիքին լուսարարութիւնը, որ տարիները անցնելով՝ հետզհետէ աւելի պէտք ունի և պիտի ունենայ առարկայ: Կան հարկաւ դեռ ուրիշ յարակից հարցեր:

Անոնք ամենն ալ, առանձին առանձին, շատ դժուարաւ լուծելի խնդիրներ են, որ կը մնայ ամեն մէկ լուծել: Անոնք մէջ կան, որոնց լուծումը անկարելի է լսփուլաբանութեան համար, ինչպէս հողային հարցը: Այս մասին աւելի բնական պէտք չկայ: Բաւական է այժմ մը նետել աշխարհի գործերուն վրայ տարի համարուելու համար: Երբ մեր թերթերը և մեր ճառարանները կը գրեն ու կ'ըսեն, թէ սփուլաբանութիւնը տէր պիտի կանգնի իր իրաւունքներուն՝ լուրջ գործ մը չեն կատարեր: Դժուար է իրենք ալ գիտեն թէ սփուլաբանութիւնը ոչ մէկ միջոց ունի նման ծրագիրներ իրագործելու: Այդ է պատճառը որ իրենք բոլոր խօսքերը կը վերջանան միևնույն եզրակացութեամբ՝ «Ի՞նչ կ'ըլլայ, ինչ չըլլայ»: Այս է, ինչ կ'ըլլայ, ինչ չըլլայ, ըստ փուլաբանայ լազգայնութեան հիմնական սկզբունքը: Այն ատեն պէտք չէ զարմանալ, որ մեր գործերը այսքալ գէշ ընթացք

կ'առնեն:

Թուրքը երբեք չուզեց ճանչնալ իր ունեւորը, պիտի ընդունէր իր ունեւորը ու ենթարկուի աւելի տեսանկյուններու: Հապա Գերմանիան: Գէտք չէ կարծենք որ գերմանացիները, իրենց ազնիւ զգացումներէն մղուած, առաջին օրէն ընդունեցին իրենց յայտնաբերուած թուրքերը և ուղեցին դարձմանի զայն: Ամէն անոնք որոնք կ'այսպէս չեն իրարեւել Գերմանիայ գործած աւելները, գերմանացիներ ընդհանուր առմամբ կը պատասխանեն:

«Հապա մենք: Մենք քիչ կորուստ ունեցանք, քիչ մնաց կրեցինք: Տեսէք մեր աւերակները, քարուքանդ եղած Տրեզորը, Գերմանը, Համպուրը, հարկւր հազարաւոր զոհեր ամէն տեղ:

Այս լազգայնութիւնը կանխամտածուած, կազմակերպուած ցեղասպանութեան հետ, ճիշդ չէր անշուշտ: Բայց այս էր տիրող մտայնութիւնը: Գէտք կ'ըսէ հասունի միջին 50-ական թուականներու սկիզբները, երբ Ատենայի թուրք Գերմանիա տեսաւ թէ ուրիշ օրով Գերմանիա տեսաւ թէ ուրիշ օրով չկայ: Եթէ ոչ ընդունիլ էր մեղքը և հատուցանել որքան կարելի է, մտենալու համար լազգայնութեան ընտանիքին: Մէջ: Գերմանիայ վրայ գործադրուած ճնշումը հասկնալի էր: Շատերը՝ այդ լազգայնութեան ընտանիքին պատկանողներէն, իրենց մորթին վրայ զգացած էին հիթլերական սպառնալիքները: Միւս կողմէ, ամենուրեք ուժեղ ազդեցութեամբ (Շար. օսն. էջ 6)

ԱՐԴԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈՒՄԱՆ

ՌՈՒԹԷՆ ԳԱՐԱՐԱՆԱՆ ՈՉ ԵՒՍ Է

Խոր կսկիծով տեղեկացանք, որ անցեալ Ուրբաթ, 18 Հոկտ. 1974, կ. Ե. ժամը 2ին Ալ-Թա-հիրա հիւանդանոցին մէջ իր հոգին աւանդած է՝ Գահրիբի Պաւլ-Թեմական Ժողովի անդամ և բարեկերպ ազգային՝ ՌՈՒԹԷՆ ԳԱՐԱՐԱՆԱՆ, խոր սուգի մասնակցով ոչ միայն իր բոլորեւն ու ազգակցական պարագաները, այլև բոլոր անոնք, որոնք երկար օտարներ գործակցած են ողբացեալին հետ, ըլլալ ազգային, ըլլալ մշակութային, կրթական ու հասարակական կեանքի մէջ:

Ողբ. Ռուբեն Գազաբանի մահը ոչ միայն մեծ կորուստ մըն է Ազգային Ինքնակազմակերպութեան այն կազմակերպութեան՝ որոնց համար անհաճախեցողութիւն, նուիրումով և մեծ

գոհակարգութեամբ կը գործէր, այլ և ողջ եզրագծային համայնքին համար, որուն որեւէ մէկ անդամակցին առթիւ երբ դիմում կատարուէր իրեն, ան սիրով կ'ընդունաւ և իր ներկայութեամբ ու բարոյական օժանդակութիւնը բերուէր երբեք չէր զլանար:

Բարեխ մեծով չգիտցող այս ազգիկ անձնակազմութեան կը որ առ յաւիտ կը բաժնուէր աշխարհէս: Ողբ. Ռուբեն Գազաբանի ազգային փառաբան յաղաքականութեան կատարուեցաւ Կրթական, 20 Հոկտ. 1974, կեսօրից, Գահրիբի Ս Գերգոր Լուսաւորի եկեղեցիին մէջ, նախագահութեամբ Թեմիս Առաքնողական Տեղապահ Գերգոր Տ. Ներսէս Ս. Վրդ. Բապուցեանի, (Շար. օսն. էջ 2)

ԵԳԻՊՏՈ - ՍՈՎԵՏ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

«Միջին Արեւելի հարցին վերջնական լուծում չկայ՝ առանց Պաղեստինեան Ազգային Ամբողջականութեան մը ստեղծումի», կ'ըսէ Միացեալ Հաղորդագրութիւնը

Եգիպտոսի Արտաքին Գործոց նախարար Գր. Իսմայիլ Ֆահմի և իրեն ընկերացող կաթնոր պատուիրակութիւնը, հնչօրեայ Մոսկուա իրենց այցելութեան ընթացքին կարեւոր խորհրդակցութիւններ ունեցան Սովետ. Արտաքին Գործոց նախարար Գր. Անտրէյ Կոմիտչովի և սովետ ղեկավարներու հետ, քաղաքական, տնտեսա-

կան և զինուորական հարցերու մասին: Այս խորհրդակցութեանց աւարտին, Գահրիբի և Մոսկուայի մէջ միաժամանակ հրապարակուեցաւ միացեալ հաղորդագրութիւն մը, որ ցոյց կու տայ երկու երկրները հետաքրքրող կարեւոր հարցերու մասին կատարեալ համաձայնութիւն:

Գր. Իսմայիլ Ֆահմի ընդունաւ լեցաւ նաեւ Ս. Միութեան կողմէի ա. քարտուղար Գր. Լէոնիդ Գրեմիչինի կողմէ:

Որոշուած է որ Գր. Լէոնիդ Գրեմիչին, ընդհանրապէս խաղաղ Անուար էլ Սատթի հրաւերին, յառաջիկայ Յունուար (1975) 14ին Գահրիբի այցելէ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՅԻՆ ՆԵՐՍ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԽՐԱԽՁԱՆԻՔ - ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Գահրիբի հայ համայնքը անմասն չմնաց 6 Հոկտեմբերի Յաղթանակի Ա. Ֆարեղարծի օժանդակարութիւններէն, և իր բաժինը բերաւ անոնց, կրկնակիօրէն, Ս. Գրեգոր Լուսաւորի եկեղեցիին մէջ գոհաբանական

թեմաք և ներկայութեամբ Թեմիս Առաքնողական Տեղապահ Գերգոր Տ. Ներսէս Ս. Վրդ. Բապուցեանին և նախագահութեամբ Գառնի. Թեմական Ժողովի ատենապետ Գր. Արթուր Գրեմիչինեանին և իր ազնուամիայ Տիկիւնը:

Այս երեկոյթը իրենց բարձր ներկայութեամբ պատուեցին նաեւ Եգիպտոսի երիտասարդական Նախարարութեան հանրապետութեան բոլոր շրջաններու խորհուրդի նախագահը՝ Գր. Ամին Սատթի և իր համեստամիայ Տիկիւնը:

Ճոխ սեղաններու շուրջ տեղ գրաւած էին Ազգ. Իշխանութեան անդամներ, մշակութային միութեանց վարչականներ և երկուստեք ազգայիններ:

Ճաշկերպը բացուած յայտարարեց սրահին պատասխանատու երիտասարդներէն՝ ընկեր Գետրոս Մովսէսեան և առաջարկեց, որ այս երեկոյթը վարելու պաշտօնը յանձնուի սլահին ատենապետ և արարագէտ ընկեր Արամ Մովսէսեանին:

Ապա Հայր Սուրբին կուսէ արտասանուած աղօթքէն ետք տեղի ունեցաւ կերուխումը, որուն ընթացքին բաժանակերպարպուցեան Եգիպտոսի, անոր Նախագահին և Եգիպտական քաղաքի բանակին կենսը:

Առաջինը արարեցին գեղեցիկ ելոյթով հանդէս եկաւ սրահին գործօն երիտասարդներէն՝ Այտա Ջօրայեան, որ իր գրութեամբը ներքող մը ըրաւ 6 Հոկտ. ի յաղթանակին և այդ յաղթանակը կերտողներուն:

Շնորհալի Սր. Ջապէլ Ստեփանեան, որ ասմունքողի գեղեցիկ յարկութիւն ունի, այս առթիւ արտասանեց ժազ Թալկոբեանի «Միւսն չկորանք», որուն նիւթը խիստ կը պատշաճէր օրուան հանդիսութեան:

Եգիպտոսի Երիտասարդական Նախարարութեան ներկայացուցիչ՝ Գր. Ամին Սատթի գովեստը կ'ընէ հայ համայնքին

Ապա համայնքի ծանօթ արուեստագէտ Գր. Արամ Մուրատեան կարգաց արարեցին ինքնագիր հասարակար մը, ձօնուած 16 Հոկտեմբերին:

Բոլորն ալ արժանապատեաներ կանգնու խանդավառ ծափերուն: Հանդիսութեան Նախագահ Գր. Արթուր Գրեմիչինեան կարգաց իր պատրաստած իմաստասիր 20նը՝ որը ամբողջութեամբ կը հրատարակուէր մեր Գ. էջին (Շար. օսն. էջ 5)

ԳԱՀԻՐԵԻ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԵՒ
ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՊՐ. ԱՐԹՕ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ՝
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6-Ի ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ
ՕՐՈՒՄՆ ԽՐԱԽՈՒՄՔԻՆ

Ձ Օ Ն

Այս ներկայ գրութիւնս՝ երախտագիտութեամբ, յարգանքով ու յաշուով՝ ինչ չի կրնար, յայնու մեր եզրագծային գաղութին, անոր՝ որ եղաւ ճշմարիտ կերտիչը, մղիչ ու իմաստուն ուժը՝ 6 Հոկտեմբերի սրանչիւր յաղթանակի արշալոյսին, անոր՝ որ 6 Հոկտեմբերով ազգին, մեզ ամենուս, կրկին տուաւ ու բարձրացուց՝ ինքնավարութիւնը, արժանապատուութիւնը ու հպարտութիւնը, ջախջախելով ու փշրելով թշնամիին անպարտելիութեան առասպելը։

Ան, իր ուսերուն վրայ, անվհատօրէն ու միայնակ, կրեց ամբողջ ազգի մը բռնը, ցաւը, մտատանջութիւնը ու լիակատար պատասխանատուութիւնը։ Գիտցաւ տոկալ, լուռ տառապիլ, համբերել ու ապա անաղմուկ պատրաստուիլ, ամէն ուղղութեամբ, դիւանագիտական թէ դաշմանական զիծով, ներքին ինչ արտաքին ճակատով, արարական միասնականութեամբ, նիւթական թէ բարոյական կաշուածներով, 6 Հոկտեմբերի օրուան։ Ան արդէն, այսպէսով, դաշմանական ճակատումէն առաջ իսկ՝ ապահով կը կերտէր ազգին գալիք՝ կանխամտածուած յաղթանակը։

Եւ 6 Հոկտեմբեր 1973ին, իբրեւ ազգին զերագոյն հրամանատարը, կը շղթայազերծէր արդարութեան վրիժառու ու անհղ հակայարձակողականը։

Ան է՝ իր գործերը ցոյց կու տան այդ արդէն, մեր հայրենիքին փաստօրէն իմաստուն, հեռատես, դիւանագէտ, արդար ու քաջազգով նախագահը՝ Նորին Վսեմութիւն Անուարէլ Սափաթը։ Մեր գաղութը՝ որ ամբողջութեամբ, հարազատօրէն ու կատարելապէս եզրագծային է Եւրոպայէն՝ ինչպէս նաեւ սլաւոյ ու հոգիով միասնուրում է իր արար եղբայրներուն հետ, կը մաղթէ իր նախագահին, բոլորին հետ, երկա՛ր ու երջանիկ կեանք, որպէսզի, ապահով ծնորդելով, Ան՝ եզրագծային առաջնորդէ զէպի իր շողջողուն ապագան։

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6 - ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁ

Անս նոր թուական մը եկաւ աւելցաւ, այս տարին, մեր եզրագծային տոներու ցանկին վրայ։ Ան հասաւ մեզի՝ հովին պարզուած դրօշակներու ծածանումներով, մարտական է յաղթապան՝ պղնձեայ փայլուն շեփորումներով։ արեւին տակ՝ պողպատեայ զէնքերու պայծառներով ու փայլատակումներով, զետեղած անուրիք սարսափ խորիւս տողանցողով, սրանչիւրիւն համալսարանական, մինչ թմբուկներուն խուլ ու յարատեւ հարուածներուն ծայրէ՝ կշռոյթը կու տար այդ հերոսական բանակին շքերթին։ Այսպէս հասաւ մեզի Հոկտեմբեր 6ը՝ յաղթանակով արեւաշող, այսպէս գրաւեց ու վերջնականապէս տեղաւորուեցաւ ան՝ իր ջրախումբով՝ մեր ամէնուն սրտին մէջ։

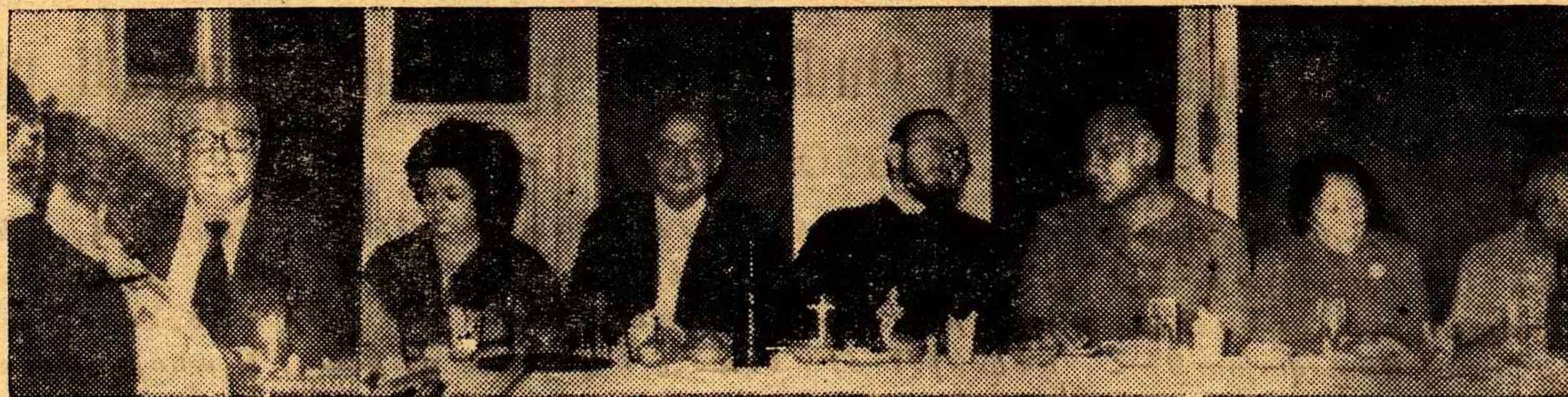
Հոկտեմբեր 6: Ասկէ տարի մը առաջ էր երբ մերեւորին նախագահը, ծնորդ զէպի առաջ շնորհակալ ու յանկարծակի նետած, զէպի Սինայի դեղին աւազներուն մէջ թաքնուած ու ծուարած թշնամին՝ կ'արծակել, կը շղթայազերծէր եզրագծային բանակին այլեւ անզսպելի, պողպատեայ, պայծառ, չսլալ ու անհղածայն գոռացող, բարկացած ինչպէսզի հակայարձակողականը։ Զերթ վիթխարի, սարսափազգի ու անխոցելի վիշապ, որ յանկարծ կը քակուի, կը ծնորդագտուի զինք ոլորապտուտ կծկող գալարումներէն, ան, ատելալու ու բարկացաւ իր գլուխը վերստէ կը նետէր զէպի առաջ, կրակի շէկ լեզուներով, իր վրիժառու հուրը ժայթքեցնելով ու սփռելով չորս դիւ, թնթանալով անհղաշունչ փշրելներով կատաղած, աւերելով, ճգնելով ու հրկիզելով այլեւ ամէն ինչ։ Այդ օրը, մեր բանակը, մեր տղաքը, նետուեցան, խոյացան՝ առաջ, առաջ՝ զէպի Սինայ, ուր՝ դեղին աւազներուն լուսն վրայ՝ իրենց կը սպասէր հայրենիքին տրոփող, արժէքող, մեծ սիրտը։ Անոնք զոհաբերուեցան, հայրենիքի տեսլականով, յաղթանակի սուրը ի ծնունդ իրենց երիտասարդութեան սրտանկէս բոսորած ու տաքացած արիւնը՝ ընծայաբերելով ազգին սրտին, որպէսզի ան շարունակէ բաբախել, սպրիլ, ազատ, զօրալի ու հպարտ։

Այ մէկ բան կրցաւ կասեցնել այս սրանչիւր խոյանքը։ Ջրանցք, թշնամիին Պարսկի անանցանելի հոգեկուտ ամբողջութեան զիծը է դիմադրութիւն։ Խորտակուեցան, փշրուեցան, լքուեցան այդ բոլորը։ 6 Հոկտեմբերի ամպրոպային ուրախակին՝ անգուռ ու անհալկու ջունջով՝ արմատախիլ ու հիմնայնապէս քանդուեցան թշնամիին բոլոր դիրքերը։ Անպատի համատարած ու սոսկալի մրրիկ մըն էր զոր շղթայազերծած էր մեր բանակը, և երկինք բարձրացող այդ աւազի ոլորապտուտ ամպերուն ներքէ՝ շնչահեղձ մահացաւ ու թաղուեցաւ ատելի թշնամին։

Այս է 6 Հոկտեմբերը, եզրագծային բանակին սրանչիւր յաղթանակը՝ Խորաշլացի թշնամիին դէմ։ Մենք, եզրագծային, իբրեւ եզրագծայիններ, լաւ ու լիովին կը զգանք ու կ'ըմբռնենք 6 Հոկտեմբերի օրուան ամբողջ իմաստն ու տարրողութիւնը և անոր առթած անհուն հրճուանքը։ 6 Հոկտեմբերը՝ լոկ փառատուն ու ցնծատուն մը չէ՛, այլ նաեւ խորհրդանշական թւն է ազգին գրաւուած հողերուն վերստացման՝ զէնքի ուժով, սոնակաւելին։

1967ի պատերազմին՝ եզրագծային հերոսացուց, վերաորուած, բաժին մը իր արեւելեան հողերէն, իր մ'աւմէն, իր իսկ բաժնէն։ 6 Հոկտեմբեր 1973ի յառաջադիւց իր անզուսպ խոյանքով, մեր հայրենիքը կորզեց, վերստացաւ արդէն մաս մը այդ սուրբ հողերէն։

(Շարունակութիւն տես էջ 4)

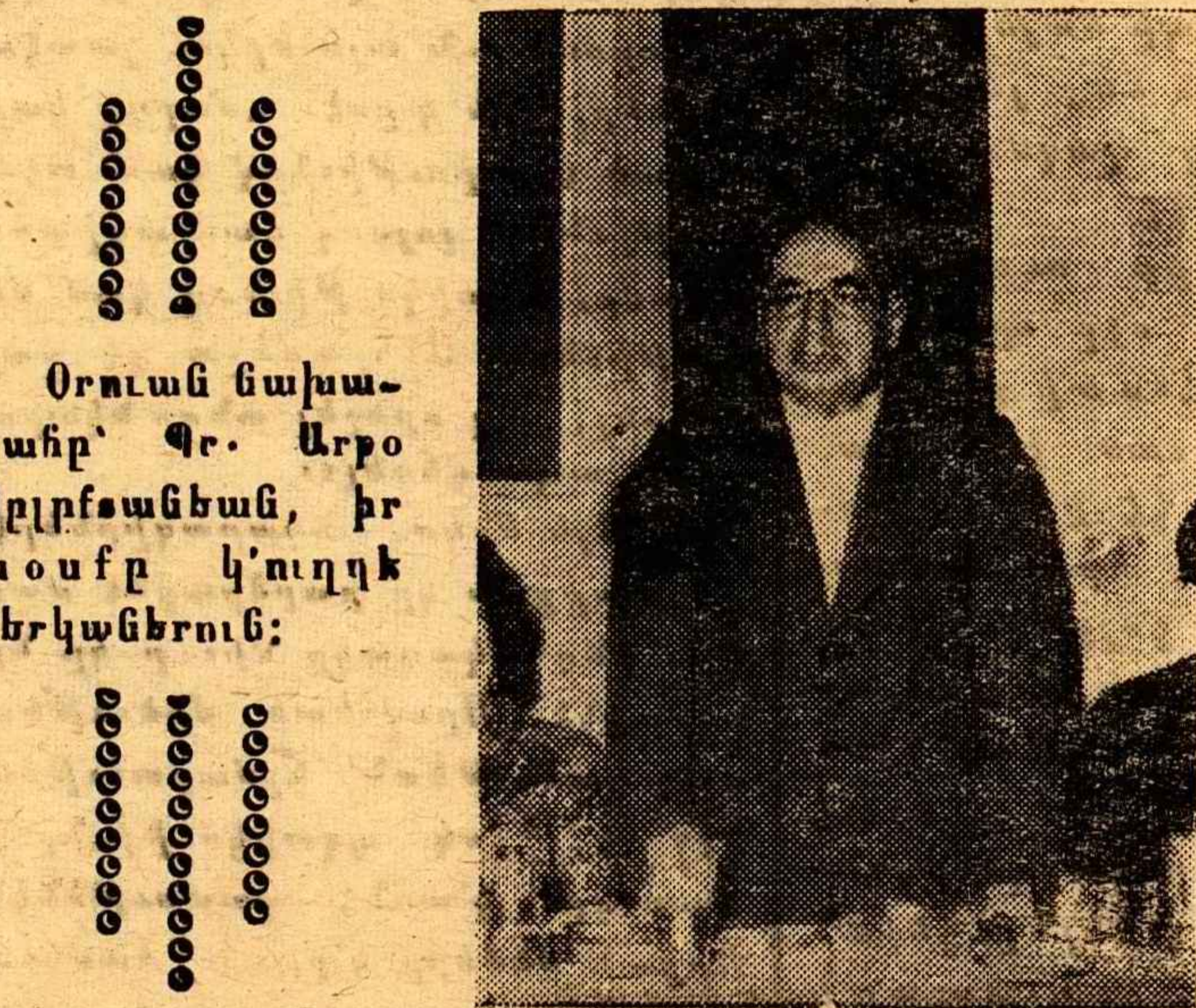
Ընդունելութեան Պատուոյ սեղանից նստած՝ արհմ ճախ Տէր եւ Տիկին Ամին Սափա, Հոգե. Տ. Ներսէս Ս. Վրդ. Բապունեան, Տէր եւ Տիկ. Արթ Պըլքսանեան եւ ընկ. Սարգիս Պալանեան

Հոկտեմբեր 6-ի յաղթանակի արշալոյսին, անոր՝ որ 6 Հոկտեմբերով ազգին, մեզ ամենուս, կրկին տուաւ ու բարձրացուց՝ ինքնավարութիւնը, արժանապատուութիւնը ու հպարտութիւնը, ջախջախելով ու փշրելով թշնամիին անպարտելիութեան առասպելը։

وأولادنا مسرعين إلى الأمام نحو سيناء التلال الرملية الصفراء التي يتجه إليها قلب مصر الكبير النابض الجريح فضحوا بأرواحهم من أجل مستقبل الوطن وسيف النصر في أيديهم وأهدوا إلى قلب الشعب شبابهم ودماهم المتدفقة الدافئة لستمر دقاته وليعيش حراً سعيداً عزيزاً.

ولم يستطع أى شيء وقف ذلك الزحف الرائع فذلت أمامه الفناء وتحطم خط بارليف المشهور بأنه لا يمكن اقتحامه فاندحرت وتلاشت كل مقاومة للعدو فكان ٦ أكتوبر بمثابة عاصفة مروعة وأنفاس ملتبئة لا يمكن مواجتها تقدم كل شيء للعدو تهدم جزريا وأساسيا وهكذا كان زحف جيشنا مثل العاصفة المدمرة التي شملت الصحراء كلها فأثارت الرمال الصاعدة إلى السماء كأنها السحب وحينئذ توقفت أنفاس العدو البغيض ودفن هناك.

هذا هو ٦ أكتوبر عيد انتصار جيش مصر الرائع على العدو الصهيوني ؛ ونحن الأرمن بمصر كصبيين نشعر ونفهم تماما كل معاني ٦ أكتوبر وأبعادها وما سببه لنا من بهجة عميقة وليس ٦ أكتوبر مجرد عيد انتصار وعيد بهجة فحسب بل هو يرمز إلى عيد الشعب الذي استرد بقوة السلاح وبالرجولة الأراضي المقتضية.

Օրուան նախագահը՝ Պր. Արթ Պըլքսանեան, իր խօսքը կ'ուղղէ եւրկահերոնց։

في حرب ١٩٦٧ فقدت مصر الجريحة جزءا من أراضيها الشرقية من جسمها ومن قلبها وفي ٦ أكتوبر ٩٧٣ بزحف جيشنا القوى استرد وطننا جزءا من أراضيها المقدسة.

وإن كان ٦ أكتوبر درساً للعالم أجمع فهو سوف يظل لكليل النصر لوطننا هذا.

وليعش إلى الأبد شعبنا المصري الذي لا يعرف انحناء الرأس وليعيش جيشه البطل الشجاع ورئيسنا الحكيم القوى أنور السادات.

وأمنيتنا أن نسترد كل أراضينا بالطرق السلمية أو إذا اقتضى الأمر بقوة السلاح فهي أراضينا روتها وطهرتها دماء أبنائنا ولا يمكن أن ننساها أو نرضى أن تفصل عنا أو نتركها بتيمة وحيدة في يد العدو.

والإجلال الأبدى لأبطالنا والحد الأبدى للسادس من أكتوبر ولتمش إلى الأبد مصرنا العزيزة

القاهرة في ٦ أكتوبر ١٩٧٤ أنور بلكندنيان

كلمة السيد / أنور بلكندنيان

رئيس المجلس إلى الأرمن بالقاهرة في الاحتفال بذكرى مرور عام على يوم ٦ أكتوبر بنادى الأرمن بالقاهرة

ترجمة : آرام ب . موسيانيه رئيس النادي

إهداء

باسم الطائفة الأرمنية بمصر أهدى كلتي هذه بكل إجلال واعتراف بالجميل والإحساس العميق إلى ذلك الرجل الذي أصبح الصانع الحقى والقوة الدافعة والحكيمة لفجر يوم نصر ٦ أكتوبر المجيد . إلى ذلك الرجل الذي بالسادس من أكتوبر أعاد إلى الشعب وإلينا جميعا الثقة بالنفس والعزة والكرامة وذلك بكسر وتحطيم تلك الأسطورة التي روج لها العدو بعدم إمكان قهره .

هذا وقد أخذ على عاتقه بمفرده ودون ملل عبء شعب بأكمله وتعمل الآلام والمهوم والمسئولية كاملة وعرف كيف يصبر ويحتمل ويقاى في صمت وهو يستعد للسادس من أكتوبر دون ضوضاء وفي كل الاتجاهات السياسية والعسكرية وفي كل الجهات الداخلية والخارجية ومن أجل الوحدة العربية في المجالين المادى والمعنوى وبهذا كان يشيد انتصار الشعب المرتقب قبل المواجهة العسكرية .

وفي ٦ أكتوبر ١٩٧٣ بدأ بصفته زعيم الشعب والقائد الأعلى للجيش هجومه العنيف لتحقيق الانتقام العادل

هذا الرجل الذى تدل عليه أعماله المجيدة هو رئيس وطننا الحكيم البعيد النظر والسياسى العادل الشجاع فخامة الرئيس أنور السادات . وطائفة الأرمن في مصر وهي جزء من الشعب المصرى ومنذجة فيه بصفة كلية خالصة وكاملة إخوانهم المصريين قلبا وقالبا وروحا تتمنى مع الكل لرئيسها حياة مديدة وصعيدة ليستطيع أن يقود مصر بأيد أمينة إلى المستقبل الزاهر.

٦ أكتوبر - ذكرى مرور أول عام

لقد زاد هذا العام تاريخ جديد على سلسلة الأعياد المصرية وصل إلينا برفقة الإعلام في مهب الرياح وبمعزف النحاس اللامع أنغام النضال والنصر وبقعقة وتطايير شرر الأسلحة الفولاذية اللامعة تحت ضوء الشمس وبتقدم الجيش البطل وهو روعة في النظام يمز الأرض هزاً وتصحبه دقات طبول النصر القوية المستمرة ، بهذا كله ظهرت عظمة موكب جيشنا البطل وهكذا وصل إلينا ٦ أكتوبر بالانتصار الساحع فاحتل نهائيا مكانه السامى في قلوبنا جميعاً .

٦ أكتوبر - كان منذ عام حين أعطى رئيس الوطن إشارة بيده للسير إلى الأمام فانطلق الجيش فجأة إلى العدو المختفى وراء رمال سيناء الصفراء فكان بدء الهجوم المضاد لجيش مصر الذى كان يزار متفجرا ضاربا صائحا صياحاعاليا غاضبا شرسا لا يمكن إيقافه فسكانه تبين ضخم مفزع لا يمكن قهره والذى انطلق فجأة متخلصا من أناته المؤلمة وتوجه - وهو تحرقه السكراميه والغضب - إلى الامام ناشرا في كل صوب الألسنة النارية ولهبب الانتقام وكان دوى المدافع يزيد عفا فيحرق في طريقة كل شيء ، فى ذلك اليوم اندفع جيشنا

154

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒՄԾ ԽՐԱԽՃԱՆՔ - ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակություն Ա. էջ 28)

վրայ, անոր արաբերեն թարգմանությունը միասին:

Հանդիսավարը ապա խոսք տուաւ Պր. Կարապետ Տէմիր-ճեանին, որ գեղեցիկ բաղդատական մը ըրաւ 5 Յունիս 1967 թ. 6 Հոկտ. 1974 թ. միջև:

Հայկական Ընթերցասրահի վարչութեան անդամներ Բեկար Արամ Մովսէսեան կը վարէ հանդիսութիւնը

Օրուան մեծադարգ հիւրերն Պր. Ամին Սատեք, յանուն արաբ ժողովուրդին, իր ջերմ զգացումները յայտնեց եզրապատահալով թեան, որ իսկական քաղաքացիի զգացումներով կ'ապրի ու իր բաժինը կը բերէ երկրին յաւաքդիմութեան:

Թերթիս խմբագիրը իր կարգին ըսաւ, թէ այս հանդիսութիւնը յարգանքի պարտականութիւն մըն է հայութեան կողմէ՝ իր արաբ եղբայրներուն, որոնք ասպնջականութիւն է սիր ցուցաբերեցին հայերու հանդէպ: Ան վերջինց այն օրերը, երբ նախադարձական մօտ 3 տարիներ ետք, 28 Սեպտ. 1970 թ.

ստացուին բոլոր արաբ գրաւեալ հոգերը: Այս առթիւ շեշտեց որ եզրապատահալով թեանը պարտականութիւնն է զօրավիգ կանգնել եզրապատահալ եղբայրներուն և ամէն առթիւ աջակցել անոր պայքարին:

Հանդիսավարը ապա կարգապահութիւնը այն շնորհատրական հեռագիրին, որ, յանուն երեք մշակութային ակումբներուն նոյն պահուն իսկ ուղարկուած էր եզրապատահալ նախագահ Անուար էլ Սատաթի:

Նշենք այստեղ, որ բոլոր ելոյթներն ալ, արաբերէն կամ հայերէն, գրեթէ նոյնութեամբ թարգմանուեցան Պր. Արամ Մովսէսեանի կողմէ:

Ճակերոյթը կ'ընթանար խանդավառութեամբ: Հայ և արաբ նոյն զգացումներով կը խօսակցէին:

Հայերու եզրապատահալ բերած մեծ օգտակարութեանց մասին հանգամանորէն և արաբերէնով արտայայտուեցաւ Պր. Արամ

Ազգ. Երեսփոխան Պր. Կարապետ Տէմիրճեան կը խօսի օտին առթիւ՝

Մովսէսեան: Ան շեշտեց մանաւանդ թէ անցեալ դարէն սկսեալ հայեր մեծ օժանդակութիւններ բերած են երկրին, ոչ միայն ներքին, տնտեսական և ընկերային մարզերէ ներս, այլև քաղաքական գետնի վրայ, ու այս առթիւ մասնաւորաբար նշեց Նուպար փաշան, որուն մահուն 75 ամեակն է այս օրերուն: Ան շեշտեց սա իրողութիւնը, որ եզրապատահալ միտ հաւատարիմ քաղաքացիները եղած են այս երկրին, որուն ընդ ժողովուրդը իր հոգն ու աղբյուրը է հայերուն հետ:

Թերթիս խմբագիրը իր ելոյթի պահուն

անակնկալօրէն կը մահանար եզրապատահալ առաջնորդը՝ Պր. Կարապետ Ապտէլ Նասրէ, և այդ դժնդակ օրերուն, Մոհամմէտ Անուար էլ Սատաթն էր՝ որ կու գար քաղաքար ստանձնելու: Հետեւեալ օրերուն երկրին: Նոր նախագահը իր իմաստուն քաղաքականութեամբ կը վերականգնէր երկրին տնտեսութիւնը, ներքին կազմակերպութիւնը և կը վերադինէր բանակը, ու անցեալ 6 Հոկտ. ին հրաման կ'արձակէր եզրապատահալ բանակին, ճեղքելու Սուէզի ջրանցքը:

Բանախօսը շեշտեց նաև որ 6 Հոկտ. ի յաղթանակը վերջինն է և թէ մեծագոյն յաղթանակը պիտի ըլլայ այն օրը՝ երբ վեր-

Պր. Արամ Մուրաթեան կը կարդայ իր գրած արաբերէն ռումբաւորը

վերջին խօսողը եղաւ Ա. Նազնորդական Տեղապահը՝

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՆՏԻԿՈՐ

Արժանքիցի Փրոֆեսորին դասախօսութիւնը՝ Երեսանի մէջ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։- Երեսանի Պետական Բժշկական Ինստիտուտի մէջ, Հայկական ԽՍՀ Առողջապահութեան նախարարութեան Բժշկական Գիտական Խորհուրդը և Գիտա-Բժշկական Ընկերութիւններու Խորհուրդը կազմակերպեցին Արժանքիցի Փրոֆ. Ռենէ Ֆալալուրոյի դասախօսութիւնը, որտեղ տալիս էին և տնոր բուժման մասին: Ֆալալուրոն Երեսանի մէջ կը գտնուէր Արժանքիցի Փրոֆ. Սուրեն Սիւրբոյանի հետ: Սուրեն Սիւրբոյանը Ֆալալուրոյի դասախօսութիւնը, որը կ'ուղեկցուէր Փլ. Մանուկեանի կողմէ, պատկերասրահով ցուցադրուեցաւ:

ՊԵՐՃ ԺԱՍԿՈՉԵԱՆԻ ՆՈՒԱԳԱՅԱՆԴԵՍԸ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։- Տաղանդաւոր երգչուհի Գերմ Ժամկոչեանը (ԱՄՆ) մէկ անգամ ևս ուրախացուց իր արուեստի երկրպագուներուն: Ան երբեք համարուած չէր Հայֆիլհարմոնիայի Մեծ Դահլիճին մէջ, արժանաւորով անկնդիրներու ջերմ ընդունելութեան և ամենախառնապահանջ մանաւանդեալ իր մահամուտը բարձր գնահատականին:

Գալիս է Մեծահայրենի ստեղծագործութիւններու կողքին, որ-թիւնը տեղ յատկացուած էր հայ գաղական երաժշտական զրակաւութեան: Անոնցմէ Կոմիտասի և Եկմալեանի երկու երգերու՝ երգչուհի համար իր կատարած փոխադրումները՝ ան նուիրած է բանաստեղծ Գրորի Սեւակի յիշատակին:

Ունեկնդիրներու վրայ բացառիկ մեծ ապաւորութիւն թողեց Այան Յովհաննէսի «Սանահին» կտորի կատարումը, որը կ'ուղեկցուէր գոհաւոր լուսապատկերներու ցուցադրութեամբ:

«Ջահակիր»ի Աղեւսանդրոյ պատմական ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սաւա Չաղլու պող.
Հեռ. թիւ 802199

Գերմ. Տ. Ներսիս Ե. Վրդ. Բաւոնեան: Հայր Սուրբ յիշեալ ետք նորեկներին «Սանահին»-ը զեն իւրեանցը, խօսեցաւ արաբ ժողովուրդի գիտութեան և մշակոյթի մասին, որոնք գոյութիւն ունէին այն օրերէն ի վեր, երբ Եւրոպան գեռ խաւարի մէջ կ'ապրէր, և շեշտեց որ այսօրուան քաղաքակրթութիւնը՝ շատ բան կը պարտի արաբներուն, որոնց կողմէ գլխաւորաբար գիտութիւնը մուտք գործած է Արեւմուտքի մէջ: Տօնական առթիւ Հայր Սուրբը շնորհակտեց եզրապատահալ ժողովուրդը և անոր առաջնորդը՝ նախագահ Անուար էլ Սատաթը, ու երկար կեանք մաղթեց իրենց:

«Գահակիր»-ով վերը գտաւ յիշատակելի այս երեկոյթը, որ մեծապէս գնահատուեցաւ արաբ հիւրերուն կողմէ: Ս. Զ. (Լուսանկարներ՝ ՀՐԱՆԻ)

ՎՈՒԹԵՈՒ ՊԱՏԳԱՍԸ

ՅԱՐԳԷ ՈՐ ՅԱՐԳՈՒԻՍ.

Վուրթեր հիացողներ շատ ունեցաւ: Շատ հակառակորդներ ալ: Միտքի աշխարհին, խօսքի աշխարհին մէջ՝ անկասկած մեծ ուղեւորներն էին միւս երեք անհայտ արարածները՝ Զարմանալի է այն՝ իրեն պէս փարթաւ աղանդի մը, մտածողի մը, արդարապէս մարդու մը համար:

Եւ պատրաստաբան էր Վուրթերը իր անհունօրէն խորունկ ու ցայտուն մտածութեամբ կը յորդէին իր մէջէն:

Օր մը գովեստը կ'ընէ իր շրջանին ծանօթ գրողներէն մէկուն: Իլյանուսի մը՝ որ Ներկայ էր, կ'ընդմիջէ զինքը ըսելով.

— Բայց կը զարմանամ... որ անկի գան երկի, ան շատ գէշ կերպով խօսեցաւ մեր մասին:

— Երբեք զարմանալի չէ, երկուքս ալ, ան ինչպէս ես, չարաչար սխալած ենք, կը պատասխանէ իսկոյն Վուրթերը:

Գիտէր իր բարձրութիւնը: Իր հմտութեան արդաստանը բեղունութիւնն ալ, Ամէն տանն ուր խօսքի ունեցաւ, բայց չար-համարեց մարդիկը: Որովհետեւ կը փրէր արդարութիւնը, մինչ արժեքները գնահատելը՝ արգարախրութեան մէկ արտայայտութիւնը նկատեց: Զինքեալ իր բերքը: Իր արժեքը չկորսնցուց: Իր միտքը անսպառ հանքեր ունէր: Հակառակ իրմէ ետքը մարդկային հակայական յառաջդիմութեան, զարմալ իրաւ ու այժմեական ճան: Իրմէ ըլլալուն համար՝ աւելի կ'իւր ևս ստանայ իր այս պատգամը՝

«Յարգէ, որ յարգուին»:

ՓՈԽՊՈԼԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵԻ

1000 ԵԳ. ՈՍԿԻ ԱՐԺՈՂՈՒԹԵԱՐ

ՊԱՐԳԵԻԱԻՈՐ ՄԵԾ ՄՐՑՈՑԹ

ՐԵՑՆԱՍ ՍԵԼԱՆԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐ
ՏԻԳՐԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ ԿՈՂՄԵ

Գուշակեցէք թէ որ խումբը պիտի ըլլայ՝ եզրապատահալ ֆութպոլի մեծ մրցաշարքին (տաւրի) ախոյեանը և որ խումբը՝ երկրորդը:

Տրամադրուած է 1000 Ե. մրցանակներ, ձիւղ պատասխանողներէն վիճակաւ՝

Առաջինը պիտի ստանայ 300 ԵԳ. Ոսկի
Երկրորդը պիտի ստանայ 100 ԵԳ. Ոսկի
Երրորդը և չորրորդը՝ 50-ական ԵԳ. Ոսկի

Շահող խումբը պիտի ստանայ 200 ԵԳ. Ոսկի, առաւել 300 Ե.Ո. ի համարժէք ՐԵՑՆԱՍ հաստատութեան արտադրութիւններ:

Պայմանները. — Այլ-Ահրամ, օրաթերթի ծանուցումներու բաժինին (Կալամ փողոց) ուղարկել՝ զոց պահաւանելու մէջ, անունները այն խումբերուն, որոնք ըստ ձեզի առաջին և երկրորդ պիտի հանդիսանան: Զմտնաբ գրելու ձեռք անունն ու հասցեն:

Գահարաններուն վրայ նշանակել:

ՄՐՑՈՑԹ. ՐԵՑՆԱՍ, ՍԵԼԱՆԻ — ՏԻԳՐԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Մրցաշարքին խաղերը կը հաղորդուին հեռուստացոյցով, նուազ՝ Բաքի Մոհամէտ Լաթիֆ:

Գատասխանները ստանալու վերջին պայմանաժամն է Կիրակի, 15 Դեկտեմբեր 1974:

ԵԱՆՕԹ. — Սոյն մրցումին կ'ընան մասնակցիլ «Ջահակիր»-ի բոլոր ընթերցողները, ըլլան անոնք եզրապատահալ կամ այլու հաստատութիւնէ: Արաբ երկիրներէ բնակող հայեր, որոնք հեռաւարտութիւն ունին քերտու միջոցաւ հետեւելու այս մրցաշարքին արդիւններուն, կ'ընան մասնակցիլ և օանելու յոյսեր ունենալ:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կր խնդրեմք արտասանման մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցաղ չեն ողկած իրենց բաժնեկիւնը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը: Զեկ կամ մանսա-փոս գրել «Sarkis Balayev»-ի անունին և ուղարկել փոստակով թիւ 2111, Գանիքէ, Եգիպտոս:

ՈՂՋԵՐԹԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Հայկական Ընթերցասրահին մեջ, անցելով Շաբաթ, 22 Հոկտ. 1974, կ. Ե. ժամը 9.30ին, տեղի ունեցավ ողջերթի ընդունելութիւն մը, որտեղին գործածեց Թաղապետը և ընկերակցութիւնը։ Այս ընդունելութեան ընթացքին սրտազին բարեմարտութիւններ եղան ու բաժանակներ պարզուեցան։ Գնահատական և գովասանական խօսքեր եղան երկուստեք ընկերներ Անահայ Սոսիալիստական Մանկաների, Ինչպէս նաև վարչականներ՝ Գեորգի Մովսէսեանի, Նուպար Զօրայանի, Արամ Մովսէսեանի կողմէ։ Սրտին խելիքն աստեղագետ ընկեր Եղիշիկ Վեցիկեանի սրտա-

ռոչ ելոյթէն ետք, ընկեր Թաղապետը Արամ Մովսէսեանի վերաբերմամբ ըրաւ անցեալի իր գործունէութեան օրերէն և ընդհանրապէս յայտնեց այս մտերմիկ ընդունելութեան առթիւ։ Աստեղագետ ընկեր Արամ Մովսէսեանի առաջարկին վրայ, ընկերակցի Սաթենիկ Արամեան կորեց կարգադրակը և անկէ բաժին հանեց բոլոր ներկաներուն, որոնք իրենց կարգին հրաժեշտի բարեմարտութիւններ ըրին այս առթիւ։ Իրենց կեանքի այս նոր հանգրուանին, խմբագրութիւն իր կարգին առաջնութիւն և յաջողութիւն կը մաղթէ մեր սիրելի ընկեր և ընկերակցի Թաղապետը և Սաթենիկ Արամեաններուն։

ՄԱՐԿԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐԿԱՆԱԿԱՆ (ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՆԵԿԱՆՈՎ)

Այսի Տիկին Բազմապատկեր Գաղիկեան, Տէր և Տիկ. Անդրանիկ Թաղապետական, Այսի Տիկին Մարի Օւանէսեան և զաւակը Յակոբիկ, իրենց սիրելի աշակերտներն են, որ, մեծ հօր՝ Ողբ. Գեորգ Գաղիկեանի մահուան ցաւաւոր օրին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին կ'ընեն հետեւեալ նշանակաւոր ծախքները։

Պատանդարձակ	300
Աղեքս. Աղապատանման	300
Աղեքս. Եղեք. Գալստատեան	300
Յաւազգիմանարին	300
Հայ Կարմիր Սալին	300
Այծեանիկի Տիկ. Միսիսեան	200
Յուսարեանին	100
Արեւին	100
Հասկիւրին	100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՆԻՆ

Ողբ. Ռուբէն Գաղապետի մահուան հսկման առթիւ կը ցաւակցին եւ աւառ իր նշաններն։ Տէր և Տիկ. Մարգարիտ Գալստեան 200, Արամ Մովսէսեան 100, Զաւէն Գալստեան 100

Ս Տ Ա Ց Ո Ւ Ա Մ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք։ Ընկեր ՍԻՐԱԿԱՆ ԱՐՁՈՒՄԱՆԱՆԵ (Գրանսթըն, Ռ. Ա.) 15 տարբեր։ Ընկեր ԽԱՋԱՏՈՒՐ Տ. ՓԻՆԻՊՈՍԵԱՆԵ (Լիվոնիա, Միլիկըն) 15 տարբեր։

Ս Տ Ա Ց Ա Ն Ք

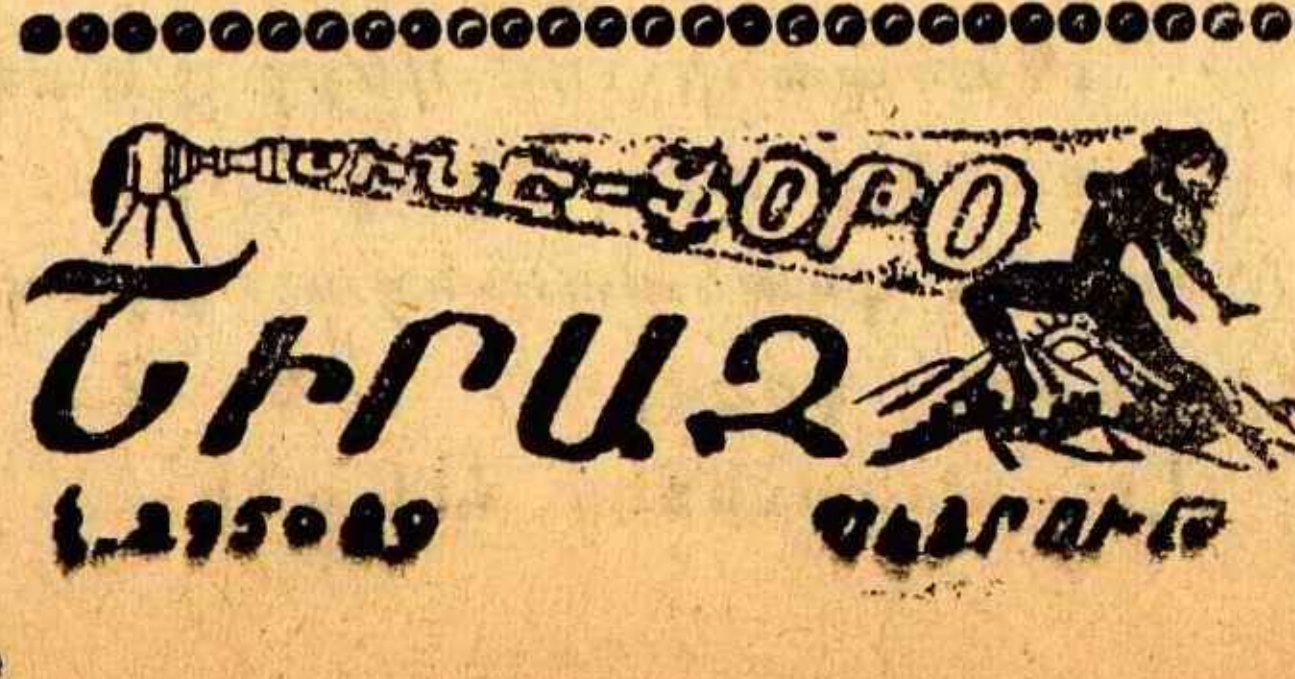
Շնորհակալութեամբ ստացած ենք արուեստաբան - գիտնական Փրոֆ. Ռուբէն Զարեանի հեղինակութիւն։ ԱՒԵՏԻՔ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ յուշագրութեանը գիրքը, մահագործած հեղինակին կողմէ։ 130 էջերէ բաղկացած այս արժեքաւոր գործը՝ հրատարակւած է «Հայաստան» հրատարակչութեան կողմէ, Երեւան, 1974, 10 հազար տպագրանկով։

ՁՈՒՄԱՐԱԼԻՔՆԵՐ

— Սեւմարթ ագարակապետի մը Նիւ Եորք կատարած այցելութեան ընթացքին, իրեն կը հարցուն, թէ ինչպէս գտաւ քաղաքը։ — Շատ մեծ ու գեղեցիկ քաղաք է, միայն թէ ժողովուրդին վրայ վատաւարութիւն չեւ կրնար ունենալ։ — Վատաւար չեմ, ինչպէս կ'ըսէինք յայտագրաբար։ — Անաւարակ։ Այս տուի մը գնդակահար գնացի, որուն վրայ գրուած է «500 գնդակահար» 10 տեղի, մինչդեռ երբոր հրկաթուղիին մէջ զանազան մէկ առ մէկ համարներ, տեսայ որ երեք հատ պակաս է։

«ԱՐԱՐԱՏ» ՅԱՂԹԵՑ «ՏԻՆԱՍՈՒՆ» 3-2

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) - Խորհրդային Միութեան ֆութպոլի առաջնութեան 23րդ տուրում, «ԱՐԱՐԱՏ»ը Մոսկուայի «Տինամոս» Թատրոնում յաղթեց դաշտի տէրերին՝ 3-2 (0-1)։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՆԻՆ ԳՐԱԿՐԵ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՒԻՐՈՒՄՈՒ ՈՂԲԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐ ՀԱՅԿ ՕՉԱՆՆԵՍԵԱՆԻ Ե Ի ՍՍՍՏՈՒՐ ՕՉԱՆՆԵԱՆԻ ՏԵԳԻԿՈՒՆԵԱՅ Հինգաբթի, 31 Հոկտ. 1974, կ. Ե. ժամը 9.30ին Ամէն ոք սիրով հրաւիրուած է սոյն յուշերեկոյին

ԿԻՐԱԿԻ, 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1974 ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ «ՆԱՅԼ, ՀՈԼ» Թատերասրահին մէջ ԿԸ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԻ ՀԱՅՐԵՆԻ ՍԵՐ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ՏԵՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑԸ «ԺՈՐԺ ԻՄ ՍԻՐԵԼԻ» ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ 3 ԱՐԱՐ (Մանրամանութիւնները յաջորդիւ)

- * ԿԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿԵ ՍՈՎԵՏ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԵՆ ՍՄԵՆ ԻՆՁԻ ՄԱՍԻՆ.
- * ՆԻԹԵՐԸ ԿԸ ՀԱՅԹԱՅՈՒԹԻՒՆ «ՆՈՎՈՍՅԻ» ԼՈՒՐԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՍԵ.
- * ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԵ ԱՍԵՆ ԿԻՐԱԿԻ.
- * ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԹԻ ՄԵԿ ԴԱՆԵԿԱՆԻ.
- * ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ 40 Ե. Դ

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՏԵՆ Է 5ա. Շաբա Ալ - Մաաիա էլ Սուիսի, Չամալէ, հեռախօսներ թիւ 810566 և 808929.

Ի Ն Չ Ը Ն Ե Լ (Շաբաթաօրէն Ա. Էրէն)

Թիւն ունենին Հիթլերի զօրերուն մեծ մասին ցեղակիցները։ Ո՞վ պիտի պաշտպանէր Հայը, եթէ ոչ արդարութիւնը, մարդկային խղճմտանքը, անզօր պաշտպաններ ազգերու դատարանին մէջ։ Գանի մը ձեւակաւ կշտամբանքներէ ետք, պետութիւնները մրցումի ելան ողջագործելու համար Թուրքիէն հետ։ Մէկը կը յիշէր իր դաւաճող կապիւրը, միւսը վկայութեան կը կանչէր իր աւանդական բարեկամութիւնը։ Այս պայմաններուն մէջ ինչո՞ւ Թուրքը կամովին պիտի հազնէր մեղապարտի քուրդը։ Ըսել կ'ուզենք որ եթէ այսօր Թուրքը կը յոխորտայ, կը զըրպարտէ և կ'անարգէ իր զօրերը, առորդ զխաւոր պատճառը պէտք է փնտռել «Գաղափարի» աշխարհին տուած քաղաքականութեան մէջ։ Դժուարութիւններ պէտք է բաժնել երեք մասերու և ջանաւ առանձին լուծել ինչ որ լուծելի է։ Մեր կայսրութեան մէջ, փոխանակ զիմեւ մեծ թուրքական և պոստթուրքական, փոխանակ ապարիւնեւ ցնորական երազներու, պէտք է չափել և կըլնենք մեր միջոցները, պէտք է ճշգրտեցնենք մեզի մնացած կարելիութիւնները, գործի արդիւնաւոր ուղեգիծ մը ընտրելու համար։ Թուրքը չի վախար այսօր սփռուած հայութեան ամէն կարգի պահանջներէն, որոնք գիտէ, մեղմէ լաւ, թէ պետական խնդիր են, բայց կը ջգտանայ մեր կատարած և կատարելիք փրօփակներուն իրեն դէմ։ Կ'ուզէ աշխարհին ներկայանալ իր յառաջագէտ ժողովուրդ, սրբուած, մաքրուած իր մեղքերէն։ Տակաւին կայ նպատաւոր հող՝ այդ փրօփակներին համար։ Տակաւին կը կարգաւ միջազգային մամուլին մէջ ակնարկութիւններ, իբր ընդունուած իրողութիւն, հայոց ենթաբնուած ցեղասպանութեան մասին։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ կայսրութիւնը 10-20 տարի ետք, երբ ամէն ինչ դասուի անցեալի վերաբերեալ դէպքերուն։ Կարգին, եթէ չհակնդդաւորուի։ Բայց փրօփակները օգին մէջ չըլլաւ։ Կ'ըլլայ նպատակի մը համար, առարկայի մը վրայ, կազմակերպութեամբ և մեթոտով, հետեւողականութեամբ, Ստոր միջոցները ունինք։ Ունինք նաև ընդունակութիւնը։ Այդ ալ չմոռնալ խնդիր է։ Ինչ որ ալ ըլլայ, փնտռենք միջոցներ և համարենք։

ՖՈՒԹԲՈՐ

«ԱՐԱՐԱՏ» յաղթեց «Ջենիթի»-ին 4-0

Խ. Միսիսեան Ֆութպոլի Ասոցիացիան 24րդ օրուան հանդիպումներու զօրով, Կլոպի, 6 Հոկտեմբեր 1974, «Հրապարակ» Մարզադաշտին վրայ Երեւանի Արարատը իր հերթական հանդիպումը ունեցաւ Հենրիկ Կարապետի «Ջենիթի» Խուսթի ղեկավար։ Արարատը, քաջալերուած իր վերջին յաջողական յաջողութիւններէն, դաշտ իջած էր անպայման յաղթելու նպատակով։ Եւ իրապէս հայրենի ֆութպոլիստները գերազանցելով իրենց զիրենց, արգարացուցին բոլոր նախատեսութիւնները՝ 4-0 արդիւնքով փառաւոր յաղթանակ մը տանելով «Ջենիթի»-ի դիմաց։ 18րդ վայրկեանին խմբապետ Զանազանեան բացաւ հաշիւը, որմէ ետք իրաւարարը ստացաւ փենալթիէ մը զբից «Արարատ»ը, երբ Մարգարով առանձին մնալով մրցակից բերդապահին հետ խոչ-

տանգուեցաւ «Ջենիթի»-ի պաշտպաններէն մէկուն կողմէ։ 43րդ վայրկեանին դարձեալ Զանազանեան կրկնապատկեց հաշիւը, և 2-0 արդիւնքով հանդերձարան զբից «Ջենիթի»-ի մարզիկները։ Բ. Կիսախաղի 19րդ վայրկեանին Նիքոլայ Դաւաթեան, իր 250րդ խաղը Արարատի կողմէն ներս պտակեց գեղեցիկ կողով մը։ Ապա, չբաւարարուելով այս մէկով ուղեց առիթը օգտագործել լաւագոյն կերպով և խաղի աւարտին 4 վայրկեան մնացած նշանակեց մրցումին 4րդ կողմ։ Այսպէսով, Արարատ տարաւ մեծ յաղթանակ մը։ Այսմ 23 հանդիպումներէ ետք «Արարատ» ունի 25 միւսերու Դաւաթեանի աղեկութեան վրայ երեւոյթները երբոր տեղին ետ կը մնան 2 միւսերով, բայց անցկացուցած են մէկ խաղ պակաս։

«ԱՐԱՐԱՏ»Ի ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԾՐՋԱՊՈՏՈՅՑ ՅԱՌԱՋԻԿԱՑ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ ՅԵՏԱԶԳՈՒՄ

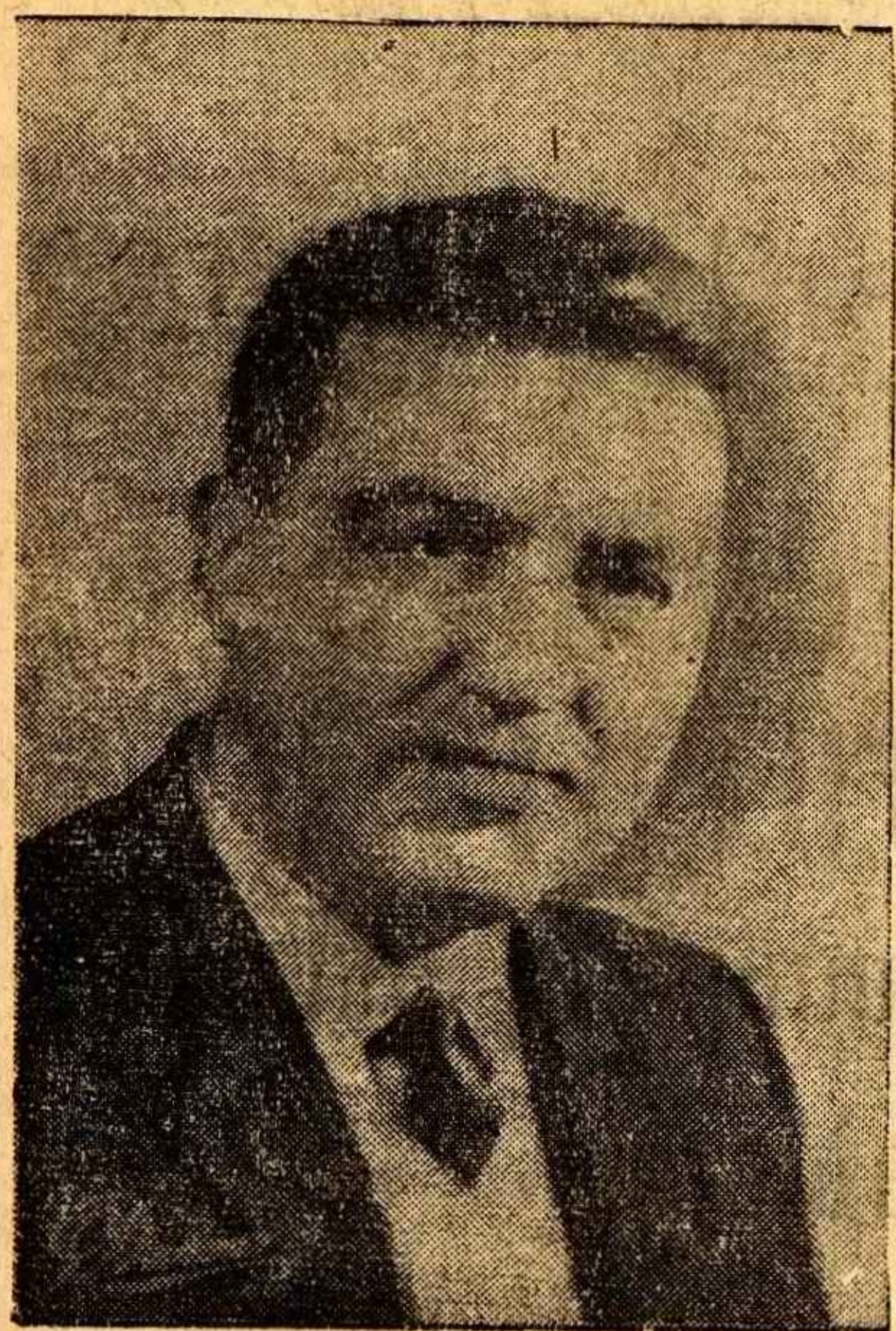
Երեւանի «Արարատ»-ը, որ անցեալ Օգոստոս 21ին կը սպասուէր որ Նիւ Եորք ժամանէ՝ ԱՄՆ-ի և Գաւառայի մէջ բարեկամական հինգ մրցումներ խաղալու՝ միջազգային զօրաւոր խումբերու հետ, եւ որ թիւքիք պատճառներով չէր կարողացած մեկնել, կը նախաեստի որ յառաջիկայ 21 Նոյեմբերին ԱՄՆ ժամանէ, քսութիւն Նիւ Եորքի աշխատակիցներէն Գ. Կարպիս Պողոսեանի խմբագրութիւնն օգտագործելով։ Արարատի մեր պատուակալ աշխատակիցը, որ Հայաստանէն իր վերադարձի համբուն վրայ՝ ամեն-

րկիւսայ զբօսաշրջիկներու խումբի մը բնկերակցութեամբ Գանիթ Ժամանեց Զորեգաբթի, 18 Սեպտեմբեր 1974, մեզի տուած կտրց մը տեղեկութեանց կարգին այս մասին եւս առաջադրուեցաւ եւ տուաւ այս ուրախալի լուրը։ Կը մաղթենք որ այս բըւականը ըլլայ անփոփոխ, եւ այլեւայլ պատճառներով «Արարատ»-ի ԱՄՆ օրշապայութիւնը չլուսաճուի, ու Ամերիկայի եւ Գաւառայի հաւաքած համայնքներուն մէջ ուրախ, հալառ ու խանդավառ մրցումներ մը ստեղծուի։

ՍԱՐԳԻՍ ԹԻԻՄՊԱԼԵԱՆԻ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՍՈՒԹՈՎ

Անակնկալ օրէն և խոր վիշտով իմացանք տալ արախտ Սարգիսին յանկարծակաւ մահը, 10 Սեպտեմբեր 1974ին, Յարգող օրը, բոլոր սգակիրները, տխուր և ցաւալի իրականութեան առջև կը գտնուէին արդէն, ներկայ ըլլալով թաղման արարողութեան Սրբաբոց Քառասնից Սահակաց Եկեղեցւոյ մէջ, յուղարկութեան արարողութեան մեծ բաղնիքում:

ՈՂՐ. ՍԱՐԳԻՍ ԹԻԻՄՊԱԼԵԱՆ

Այս տխուր առիթով, խոր սուգի մատնուած էին որդեկորոյս և ծերունազարդ ծէր և Տիկին Սրբաբոց Թաւադայեան և դասերէն կ'ողբային իրենց միակ մանչ զաւկին մահը:

Հիմնովին ցնցուած և ամալացած էր ամուսնական սիրոյ բոլոր տարաբախտ Սարգիսին, իր ետին այրի և անպաշտպան անմը խրթն ձգելով կեանքի իր ընկերը՝ Սեդան, և չորս անչափաւառ աղիւկ որբերը:

Ոտբուռն վիշտի մատնուած էին Գիւրկեան կրթ. հաստատութիւնն ու անոր անձնակազմը ուսուցչական կազմը, ուր Սարգիս մանկութեան փառք տարեքնն, մինչև չորսնասարկութեան տարին, կրթուած ուղտատարակուած էր մարմնով, մտքով և հոգիով: Տիպար, բարեկիրթ, աշխատասէր և մասնաւոր խիզախ ամուսնեղող աշակերտը, քաղցր յիշատակներ ձգած էր ուսուցիչներուն յիշողութեան մէջ:

Սա տխուր պահուն որպէս նախկին ուսուցիչը, ինչի համար ծանր վիշտ ու պարտականութիւն է, տակաւին կեանքի գործընկեր հաշիւ ապրող, և անժամանակ բաժնեւոր Սարգիս Թաւադայեանին ետնդուն և անշահախնդիր գործունէութիւնը վերջին անգամ ևս հաստատել՝ ազգային, կրթական, մարզական և կուսակցական կեանքին ներս, որպէս հետեանք իր ստացած քննադատական և կրթական մասնաւոր գատարակութեան:

Անիկա եղաւ սկզբունքի տէր, և արժանաւոր ժառանգորդն ու հետեանքը հորեական ժառանգութեան, այսինքն՝ ազգային, մշակութային և կուսակցական կեանքի հոռւ գործունէութեան, ընթանալով իր պատուական հոր ուղիքին, մուտք գործելով նաև Մայր Կուսակցութեան խանդավառ շարքերէն ներս, որպէս հաստատ. որ գազափարի զինուոր:

Տարեքնն շատ աւելի լուրջ էր, և պատկառելի իր ճերմակ մազերով: Ժողովական և ընկերային կեանքին ներս, իր ներկայութեամբ բաղձալի և անհրաժեշտ էր, հոն արժարձելով միշտ եռանդ ու գիտակցութիւն, անձնական կեանքը օրինակ տալով, և այդ պատճառով կը կոչուէր պատասխանատու պաշտօններու:

Երախտագիտական ջրմղագրութեամբ կը յարգէր ու հիացումով կ'արտայայտուէր իր ուսուցիչներուն մասին:

Առևտրական կեանքի մէջ, ան եղաւ աջ բաղադրը՝ հօրը կողմէ հիմնուած և իրմով աւելի զարգացած բաժնակիցի վերաբերեալ ճարտարաբանական աշխատանքին մէջ, հոն տիրանալով արդիւնաւետ յաջողութեան:

Հազար ափսոս սակայն, այսչափ դժուար արժեքներով զարգացուած Սարգիսը, վերջին շրջաններուն, անակնկալօրէն և դժբախտաբար ունեցաւ խորհրդաւոր և անբացատրելի հոգեփոխութիւն մը, անհաստատի և հակասական իր նախկին իմաստալից կեանքին, տանջուելով և տանջելով:

Ոչ եւս և հուր տղան՝ Սարգիսը Մարտի մը կեանքին մէջ, ամենամեծ վիշտը մահն է, չափաւեր թուի իրականութիւն է: Կը մեռնի բարի վաւարը, ընտանիքի մը հոգեհատը, որպէսզի աղի աղի արցունքներ թափեն մայր, հայր, եղբայրներ և քոյրեր: Կը մեռնի գործընկերային կամ մայրը, որպէսզի որբանան զաւակները, և ընտանեկան բերկրանքը սուգի փոխուի:

Սիրելի Սարգիս, մահուան դաժանատեսիլ ևս վարագործը բաժնեց քեզ ձեզմէ: Յետ այսու մեր միակ պարտականութիւնն է վերջին քեզ, և աղօթել հոգեղոր անմահութեան և վշտաբեկ հարազատներու միթաբուրեան համար: Բարի յիշատակը անթաւան մնայ, և հոգը թիթի քայ վրայը:

Սգակիր Ուսուցիչ
ԶԱՐԳԱՐ ԱՒԱԳ ՔԶՆՅ.
Հալեալ ՀինՏՈՅԱՆ

«ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓՈՂՈՑԻ ՅՈՒՇԱՏԱԽՏԱԿԻ ԶԵՏԵՂՈՒՄԸ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԻ ՍԵՐՇ ԾՈՒԲՈՎ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջախակիր»-ի)

21 Սեպտեմբեր 1974, Երաթ Երեկոյ, Մոնթէն աէ Օքս պողոտան խաչածեղ նախկին Կալիֆորնիա փողոցը պաշտօնապէս Արմենիա ան. անակողմեցաւ, մեծ շուքով տեղի ունեցած սրարողութիւնէ մը յետոյ, որուն միջոցին զետեղուեցաւ նաև Հայց. Եկեղեցւոյ միջոցաւ Հայ համայնքին կողմէ՝ յուշատախտակ մը, որպէս երախտագիտական արտայայտութիւն Գոռնուս Այրելի քաղաքացիութեան:

Արարողութիւնը իր ներկայութեամբ պատուեց Գ. Այրելի քաղաքացիութեան Զօր Խոսէ Էմպրիոնի: Հովանաւորեց Հարաւ. Ամբրիկայի Կաթ. Գատուրեայ Գեորգ. Բարբէն Արք. Ապատեան, ընկերակցութեամբ եղիպտական թիմէն Իրէ. Զաւեն Սրբազան Ձինչիւնեանի, հոգեւ. բական կողմէն մասնակից ունենալով Հայ Կաթողիկէ համայնքի Առաջնորդ Գեորգ. Կղեմէս Վրդ. Մալեանը և Հայ Աւետարանական Եկեղեցիի վերապատուելին:

Ներկաներուն միջև կը գտնուէին Ժողովին Կեդրեակ Յրէ. խուլի Գոռնուս Արք. Սալվատոր Թիմաւոր, Գաղաքացիական Խորհրդի անդամներ, Գր. Տիգրան Միւրեքեան, Հայոց Առաքելական Եկեղեցւոյ վարչութիւնը, Կարպիտ Մալխասեան, Հայի Էմբրիոն, Հ. Բ. Ը. Միւրեքեան, Թիմեքեան և ուստիոս զորդուներու, Հայրենակցական Միութիւններու և զանազան կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, զանազան վարչարարներու աշակերտութիւն և հայ ու տեղացի բազմութիւն մը:

ՄԻՇՏ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԶԱՐՈՒՀԻ ԳԱԼԵՄՔԵԱՐԵԱՆԻ

100-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջախակիր»-ի)

Երեք տարի առաջ վախճանեցաւ զրգերու հեղինակ և հասարակական գործիչ Սեծ Տիկին Զարուհի Գալեմքեարեանը: Սակայն իր ծանօթներն ու բարեկամները չմոռցան իր ծննդեան հարկւրամեակը ժողովրդական հանդիսութեամբ մը, զոր նախաձեռնած էին Հայ Գրականութեան Բարեկամներու Միութիւնն ու Լեւոնյան Սահուց Միութիւնը, Սեպտեմբեր 29ին, Կիւլալեկեան Մշակութային Կեդրոնի «Գալեմքեան» սրահին մէջ, Նիւ Եորք:

Բնմին վրայ էր յորեկարի մատաղ ու խորհրդաւոր նկարը՝ կարծիք վարդերով զարդարուած:

Օրուան հաւանապետ Գր. Վարդգէս Գրիգորեան բարեկալըստեան հակիրճ խօսքերով ժողովը բացուած յայտարարելով թոյլ տուաւ, որ յորեկարն ինք խօսի ձայներիդով, որուն բառերը, կարծես, անդրժրիմէն կ'աղաղակէին առիւծի մանչիւնին պէս և կ'ընկէն հայ հասարակութեան, որ չմոռնայ մայրենի լեզուն, անվթար պահէ հայկական ժառանգութիւնը, մշակոյթն ու աւանդութիւնները և ամբողջ շարժապալի մայր Հայաստանի հետ... Զարուհի Գալեմքեարեանի ազգնապալի ձայնն էր այդ:

Այս յուզիչ տպաւորութեան տակ բեմ բարձրացաւ՝ Գոռնուս Կարաբեկեան Գոռնուս Թեոֆիլեան, ծանօթացնելու համար Գալեմքեարեանի գրականութիւնն ու

Գոռնուս միջավայրը, որ ծնած էր գրագիտութիւն, ապրած ու ստեղծագործած՝ բանաստեղծներու պատկառելի յոյժ մը շրջապատին մէջ, Անկէ առաջ արդէն եկած էին Սրբաբոց Տիւսարն ու Սիպիլը: Այս այն շրջանն էր բացատրեց բանախօսը, երբ մեծ վէճ մըն էր ծագած գրաբարէն անցնելու դէպի ժողովրդապարէ՛ հասկնալի լեզուով ժողովուրդը մղելու դէպի վերադարձում: Ան բաղադրական ըրաւ մեր աշխարհարար երկու լեզուներու միջև, որոնք իրենց բնոյթով տարբեր էին: Արեւելեան Հայաստանի լեզուն կապուած էր ժողովրդական բարձրուն և մայր հողին՝ շունչով էր բուրդը իսկ Արեւմտեան Հայաստանի լեզուն՝ զարգացումը, որու գլխաւոր կեդրոնն էր Պոլիս, կ'ազդուէր Պրանսական գրականութիւնն և կ'ընթանար գեղագիտական ուղով:

Անդրադառնալով Զ. Գալեմքեարեանի գրակ. նութեան, իրրե ժառանգ մնացած «Զարթօն» և երգեր Էութեթիլ, Լիմ թոռնիկիս, Կեանքիս ճամբէն, և «Օրեր ու դէմք»-ը գրեցը, յարգելի խօսողը բացալայտեց, որ յորեկարն իր բանաստեղծութիւններուն մէջ եղած է գուսպ՝ գուցէ վախճալով շրջապատի քննադատներէն, որոնք միջավայրի ազդեցութիւնէն տարուած, պիտի մեղադրէին կին գրողի մը համար՝ ձաւութիւնը: Իր արձակները նոյնպէս եղած են՝ երեւոյթներն ու պատմութիւնն արձանագրելով գոհանալ, առանց խորանալու անոնց էութեան, ժողովրդային մթնոլորտի ծաւալին ու պատճառարանութեան մէջ: Այսուհանդերձ Զարուհի Գալեմքեարեան մեծ համբաւ ու հմայք չաւած էր ժամանակի տուեալ պայմաններուն մէջ իսկ:

Երկրորդ բանախօսն էր Սուրեն Մանուէլեան, որ անդրադարձաւ Զ. Գալեմքեարեանի կեանքին և հասարակական գործունէութեան, ինչպէս որբերու, թոքախտաւորներու և զարդներու խնամակութեան մէջ կատարած իր նուիրական դերին: Անոր նկարագրի եղած է կենսուրախ, յուսադիր և ցուցաբերած է անսխառն սէր հանդէպ հայ ժողովուրդին և Մայր Հայրենիքին: Թարգանքի կարճ ուղեքնով հրապարակ եկաւ նաև Էսայեան Սահուց Միութեան տեսնապետ Գր. Յովակիմեանը:

Գեղարուեստական բաժնին անցնելէ առաջ՝ Կոմիտաս երգչախումբի ղեկավար Տոքթ. Արթըր Միսեան, գրուատական պերճ խօսքերով պանծացուց հանգուցեալ Զ. Գալեմքեարեանի յիշատակը: Ապա ետնդուն արամադրութեամբ առաջնորդեց երգչախումբը հինգնիւնով ՈՒՍ Եկեղեցւոյ հայ լեզուի փառաբանական երգը, ժողովրդային գողտրիկ եղանակներ և վերջինը՝ սրահը թղթացնող «Երեւան-Երբուհին»:

Իրենց մասնակցութիւնը բեականի մեծ Օր. Յեւ ձենքը՝ գալեմքեարեանի համախմբումին, կարգով խօսք առին՝ Գոռնուս Արք. Ս. Թիմաւոր, Գաղաքացիական Խորհրդի նախագահ Գր. Մարիանո Ռուպէն Մարթիւնի ներկայացուցիչը Զօր. Խոսէ Էմպրիոնի, որոնք գրուատներին հայ ժողովուրդին աշխատանկութիւնը, արուեստագիտութիւնն ու շինարար բարեմասնութիւնները՝ որպէս պատուաւոր քաղաքացի, հպարտաբեր զգացում ծաւալելով ներկայ հայ հասարակութեան մէջ:

Վերջին խօսողը եղաւ Սրբազան Հայրը, որ յանուն հայ ժողովուրդին և հայ եկեղեցւոյ, իր բոլոր զաւանակալ յարանուանութիւններով, շնորհակալութիւն ու երախտագիտական զգացումներ յայտնեց հանդէպ Արմենիան հիւրաւոր կառավարութեան ու ժողովուրդին, օրհնելով զանոնք և մաղթելով լուսաւոր ու բեղմնաւոր ապագայ:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍ

Լ Ի Ի Ս Ի ԹԻԻԹԻՆՆԵԱՆ

ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐԵ
ԳԱՀԻՐԵԻ ՄԵՋ

Պարագրութեան ուղղուած հրահրէ մը հանդէպ կը տեղեկանանք որ յառաջիկայ 8 Նոյեմբեր 1974, Ուրբաթ, Կ. Ե. Ժամը 7ին, Գահիրէի «Նալ» Հիթթըն պանդոկին (Արուսա) սրահին մէջ բացումը տեղի պիտի ունենայ՝ Լիւսնանայ նկարչուհի Տիկին Լիւսի Թիւթինեանի գործերու ցուցահանդէսին, նախաձեռնութեամբ Հայ Մշակոյթի Բարեկամներու Ընկերակցութեան և հովանաւորութեամբ Տիկին Մ. Սապրայի (Լիւսնանի դեպանին աղանդաւալ տիկինը):

Նախկին եղիպտական, Տիկին Լիւսի Թիւթինեան գուստըն է՝ համայնքի սիրուած և բարեկերպ գաղային Տիւր և Տիկին Աւետիս Ն. Չաքըճեանի:

Մրտանց յաջողութիւն կը մաղթենք մեր արուեստագիտուհիին:

ԱՐՍԻՆԷ ԺԱՍՎՈՉԵԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԵՆ

ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ
ԱՆԳԱՄ ՍԸ ԵԻՍ

Հանդիպող տեղեկացանք նաև, որ ծանօթ նկարչուհի Տիկին Արմինէ Ժավոչեանի գործերէն մի քանին ընտրուած են և արդէն իսկ մաս կը կազմեն 150 երգչախումբի նկարչներու գործերու ցուցահանդէսին՝ Նուիրուած Հովտեմբեան յաղթանակին, որ օրերս բացուած է Արար Լիւսի վարական Միութեան Կեդրոնական խորհրդին սրահներէն միոյն, էջ և որ պիտի տեղ մէկ ամիս:

Շնորհաւորութիւններ մեր յարգելի արուեստագիտուհիին:

ԸՆԿԵՐ ԱՌԱՔԵԼ ՃԵՐՄԱԿԵԱՆԻ ՄԱՅԸ

Միացեալ Նահանգներու Թոյ (Ն. Ե.) քաղաքին մէջ վերջերս խոր ծերութեան մէջ մահացաւ՝ բնիկ Շապին Գարաի. արցի ընկեր Առաքէլ Ճերմակեանը:

Թաղման կարգը կատարեցաւ Թոյի հայ համայնքին Հովիւ Արմ. Տ. Կոստեանի կողմէ: Դամբարանական խօսեցաւ Սփրինկֆիլդէն մեր հաւատաւոր և գործունէայ ընկեր՝ Կարապետ (Զարեգ) Տերտերեան:

Ողբացեալին զաւակներուն կողմէ տրուեցաւ հոգեճաշ՝ «Հովիտէն Ինչի» մէջ:

Այս տխուր առիթ մը ցաւակցողներին կը յայտնեց որդացեալին զաւակներուն ընկեր Արմին Ճերմակեանին և Արմինուհի Վահրատեանին:

ԸՆԴՈՒՄ

Թրքական վարկաբեկիչ մականուններ, մահաւանդ, որ ներկայիս ալ կը ձգտին նոր սերունդն աշխատող տար անուններով կոչել: Շիրազի բանաստեղծութիւնը կը վերջանայ ալի եղբակցութեամբ, Թէ՛ ով իր ազգի անուր կը քաղէ, նա բեմամբ է բոլոր ազգերից:

Գրագիտուհի Զարուհի Գալեմքեարեանի գուստը՝ Տիկին Գալեմքեարեանի նորակապական խօսքերով հանգուց վերջ գտաւ:

ՈՍԿԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻԱՆ
Նիւ Եորք, Ն. Ե.

ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԳԻՏՆԱԿԱՆԸ ԵՒ

ՎԱՍՏԱԿԱՇՈՍ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԸ

(Ա.ԿԱԳԵՄԻԿՈՍ ԱՐԱՐԱՏ ՂԱՐԻՊԵԱՆԻ ԾՆԵԴԵԱՆ

75 ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ)

Հայկական Խ. Ս. Հ. Գիտու-
թիւնների Ակադեմիայի ակադե-
միկոս Արարատ Սահակի Ղա-
րիպեանը ծնունդ է 1899 թուին,
Արտաշատի շրջանի Այգեղարդ
գիւղում: Գիւղական դպրոցից
յետոյ խոստումնալից պատանին
ուսումնասիրութիւնը շարունա-
կում է Երեւանի կիմնագիտում,
որը և ավարտում է 1919 թուին:
Այնուհետեւ նա զբաղում է ու-
սուցչութեամբ: Սակայն ու-
սումը շարունակելու տենչը
հանգիստ չէր տալիս նրան: 1923
թուին Ղարիպեանն ընդունում
է Երեւանի Գեոմական Համալսա-
րանը, որտեղ ունկնդրում է ժա-
մանակի խոշորագոյն հայագիտ-
ներին, խորանում լեզուաբա-
նութեան մէջ: Համալսարանն
ավարտելուց յետոյ նա սովորում
է ասպիրանտուրայում, ղեկա-
վար ունենալով մեծագոյն լեզ-
ւաբան Հրաչեայ Սեփեանին:

Յոյժ աշխատասէր ու բա-
նիմաց Ղարիպեանն, իր խան-
դավառ սերնդակիցների հետ
միասին, հոգու ամբողջ նւիրու-
մով, սկսած 30 ական թուական-
ներից ձեռնամուխ եղանորս-
տեղծ խորհրդային Հայաստա-
նում կուլտուրական յեղափո-
խութեան իրականացման գոր-
ծին: անգրագիտութեան վերա-
ցում, դպրոցական ցանցի վե-
րականացում, մանկավարժա-
կան քառերի պատրաստում,
դասագրքերի, ծրագրի ու ձեռ-
նարկների ստեղծում, բնագա-
ւառներ՝ որոնցում իր մասնակե-
ցութիւնն է ցուցաբերել մեծա-
նուն գիտնականը:

Մեծ է Ա. Ղարիպեանի վաս-
տակը՝ մանկավարժական քա-
տերի պատրաստելու գործում:
Երկար տարիներ դասաւանդա-
կան մանկավարժական աշխա-
տանք կատարելով մեր հայրա-
պետութեան, Ատրպէյճանի և
Վրաստանի բարձրագոյն ու-
սումնական հաստատութիւննե-
րում, նա զգալիօրէն նպաստել
է հայոց լեզուի ուսուցիչների
պատրաստման գործին:

Ակադեմիկոս Ա. Ղարիպե-
անը ժողովրդական գիտնական
է դարձել դպրոցին նուիրուելու,
դասագրքեր ու մեթոտական
ծեռնարկներ ստեղծելու շնոր-
հիւ: Նրա գրքին են պատկանում
մէկ տասնակի հասնող հայոց
ուսուցչական լեզուների դասագրք-
երը, որոնց մէջ առանձնակի
յաջողութիւն ունեցաւ 5-6րդ
դասարանների բերականութեան
դասագիրքը: Նա ուսուցիչներին
տուեց «Հայոց լեզուի Դասա-
ւանդման Մեթոտիկան», «Հայ
Մանկավարժական լեզուաբա-
նութեան հարցեր» և այլ մեթո-
տական ձեռնարկներ:

Խոշոր է գիտնական Ա. Ղա-
րիպեանի ներդրումը հայագի-
տութեան մէջ: Հետաքրքիր է
յիշատակել, որ Հայաստանում
բանասիրութեան գծով առաջին
թեկնածուական (1937) և տըր-
թորական (1940) գիտական ա-
ստիճաններ շնորհուել են Ա. Ղա-
րիպեանին: Թեկնածուական գի-
տական շնորհուելու էր
«Հայերէնի Յոգնակի Մասնակե-
ցութեան և նրանց լեզուաբանական
Արժեքներ», իսկ տըրթորականը՝
«Հայ Բարբառների Մի Նոր
Ճիւղ» թեմաների լուսարարմա-
նը: Նրա գիտական նախասիրու-
թիւններից մէկը գրական աշ-

խարհագրի պատմութեան և
հայոց լեզուի պատմական քե-
րականութեան ուսումնասիրու-
թիւնն էր: Այս բնագիտութիւն
հեղինակը նուիրել է բազմաթիւ
աշխատութիւններ և յոգումա-
ներ: «Հայերէնի Անուանական
Հոլովման Զարգացման Երկու
Օրէնքները» (1955), «Հայերէնի
Ծագնակի Նշանակող Մասերի
Յիշատակը» (1935), «Հայոց լեզ-
ուի Պատմութեան Ուսումնասի-
րութեան Ներածութիւն» (1937)
է այլն:

Ա. Ղարիպեանը մի ա-
ռանձին սիրով ու եռանդով է
նուիրուել հայ բարբառագիտու-
թեան ուսումնասիրութեանը:
Հմտօրէն առաջ տանելով

Ակադեմիկոս
ԱՐԱՐԱՏ ՂԱՐԻՊԵԱՆ

իր քննութիւնները, նա յայտ-
նաբերել է բազմաթիւ բարբառ-
ներ ու մի շարք բարբառային
հիւղեր, վեր է հանել բարբառ-
ների կառուցումները իւրա-
յատկութիւններով: Վերանայել
ու կատարելութեան հասցրել
նրանց դասակարգման սկզբուն-
քը:

Հայ բարբառագիտութեան
բնագաւառում Ա. Ղարիպեանը
Հ. Անուանական յետոյ լուծեց
շատ կարեւոր մի խնդիր: Նա
բարբառային փաստերը ծառա-
յեցրեց հայոց լեզուի պատմու-
թեան խրթին հարցերի լուսա-
բանմանը:

Փաստական հարուստ նիւ-
թի վրայ բարեխաղարկով բա-
բառների բաղադրական հա-
մակարգը և քննելով երեւութի
բազմածեռութեան ու նրա առա-
ջացման պատմութեանը, Ա. Ղա-
րիպեանը յանգեց հայկ. գեւու-
նանթիզմի նոր մեկնաբանու-
թեան գաղափարին, որը, որպէս
հնդեւրոպական լեզուների կա-
րեւոր յատկանիշներից մէկը,
տեւական քննութեան ենթարկեց
միութեանական հանդէսում (1959-
61), բանալեցին մասնակից
դարձնելով միջազգային համա-
րում ունեցող բազմաթիւ լեզ-
ւաբաններ: Հայագիտական
հարցի քննարկումը միջազգային
մասշտաբով կարեւոր երեւոյթ
էր, հայագիտական մարի գար-
գացման լուսագոյն օրինակ:

Ա. Ղարիպեանի հայ բար-
բառագիտութեանը նուիրած
տասնեակ աշխատութիւնների
գլուխ գործոցը՝ «Հայ Բարբառա-
գիտութիւն» (1953) մեծածաւալ
աշխատութիւնն է, որը հարցերի
ընդգրկմամբ մի իւր տիպ հա-
րագիտական է:

Ա. Ղարիպեանի գիտա-
տարական աշխատանքն ըն-
թացել է հայոց լեզուի պատ-
մութեան, հայ բարբառագիտու-
թեան, բարբառագիտութեան
հարցերի լուսարանման, ինչպէս

նաեւ դպրոցական ու բուհական
դասագրքեր և հայոց լեզուի նոր
միջոցաւ ստեղծելու ուղղու-
թիւններով:

Ա. Ղարիպեանը հայ բար-
բառագիտութեան բնագաւա-
ռում հանդէս եկաւ եւ որպէս
կազմակերպիչ ու հեղինակ, եւ
թէ հեղինակակից ու խմբագիր:
Նրա ղեկավարութեամբ են կազ-
մուել ուսուցչական քառահա-
տոր, հայ-ուսերէն ուղղակի,
ուղղաբարական և այլ բարբառ-
ներ: Յատկապէս բարձրարժեք
է նրա ստեղծարած աւառու-
հայերէն բարբառները (1968), որն
արժանացաւ հանրապետութեան
պետական մրցանակի:

Արգասաւոր է Ա. Ղարիպե-
անի գիտա-կազմակերպական

աշխատանքը: ան երկար տա-
րիներ ղեկավարել է Երեւանի
Գեոմական Համալսարանի, Խ.
Աբովեանի անուն և հեռակայ
մանկավարժական ինստիտու-
տների հայոց և ուսուցչական
ների ամբիոնները, միաժամա-
նակ հանդիսանալով դրանց մի
մասի հիմնադիրը: Նա շուրջ 14
տարի ղեկավարել է Հ.Ս.Ս.Հ.
գիտութիւնների՝ ակադեմիայի
լեզուի ինստիտուտը: Այժմ Ա.
Ղարիպեանը Գիտութիւնների
Ակադեմիայի հիմնական գրա-
դարանի տնօրէնն է:

Ա. Ղարիպեանը համաբար-
բառ քառարանի հիմնադիրն ու
գիտական ղեկավարն է: Այս
քառարանի շնորհիւ հրատա-
րակւեցին ընթացիկ մէջ գտնուող
ժամանակակից Հայոց լեզուի
Բացատրական Բառարանը՝ նա-
խատեսուած չորս հատորից հա-
սաւ հինգի, դարձաւ աւելի կա-
տարեալ: Ա. Ղարիպեանի ղե-
կավարութեամբ մշակուեցին
այդ բառարանի սկզբունքները
և նրա գլխաւոր խմբագրու-
թեամբ հրատարակուեց առաջին
հատորը:

Այժմ գիտական օգտագործ-
ման մէջ են դրուած խորհրդա-
կան միւս դասական հեղինակների
համաբարբառները, որոնց հի-
ման վրայ պիտի ստեղծուի գրա-
բարի լիակատար բացատրական
բառարան: Սա մի ձեռնարկում
է, որը նշանակալից աւանդ է
հայագիտութեան մէջ և նպաս-
տում է նրա յետագայ զարգա-
մանը:

Մեծ է փառաւոր ուղի է
անցել մեծանուն գիտնականն ու
հմուտ մանկավարժը, որն իր
ամբողջ գիտական կեանքը
նուիրեց լեզուի և հայոց լեզուի
ուսումնասիրմանը և խորհրդա-
հայ լեզուաբանութեան զարգա-
մանը: Ա. Ղարիպեանի բազմա-
հայ գիտական բեղմնաւոր աշ-
խատանքը ըստ արժանւոյ
(Շատ. տես էջ 4)

ԱՆԱՅԻՏԻ ՊԱՇՏԱՄՈՒՆՔԸ

Հեթանոսական հայերու ա-
մենասիրելի չաստուածունին ե-
ղաւ Անահիտ:

Բեղմնաւորման, սերնդա-
գործութեան չաստուածունին
նկատուեցաւ ան և հայկական
դիցաբանութեան մէջ գրաւեց
ականաւոր տեղ մը:

Հեթանոսական խորհելա-
կերպի մը համաձայն, Անահիտի
ուժին շնորհիւ Հայոց աշխարհը
ապահովեց իր գոյութիւնը և
հայոց պետութեան փառքը ե-
ղաւ Անահիտ: Սակայն, Անահիտ
եղաւ միաժամանակ պատերազ-
մին ալ չաստուածունին: Թա-
գաւորներ անոր ուժը խնդրե-
ցին, թշնամիներու դէմ մար-
տընելու և կամ երկրի վրայ
իշխելու համար:

Շահակուն են Գրիգոր Տա-
թեւացիի հետեւեալ տողերը -
«Տղայ» քանկարձեփ նուերներ
բնծայեց Անահիտին, որովհետեւ
անոր ուժին զօրեղի յաղթահարեց
ան բեւաւրեմ եւ իսկեց երկրի
վրայ:

Ինչպէս կարելի է բացատ-
րել, թէ պատերազմական յատ-
կութիւններ կը վերագրուէին
չաստուածունին: Հինա-
ւորը շրջաններու մէջ, ան կար-
կառուն դեր մը խաղաց ընկե-
րային և գործօն կեանքի ա-
ռանցքը կազմելով: Հեթանոսա-
կան հայեր բազմաթիւ տաճար-
ներ ձոնեցին իրենց սիրելի
չաստուածունին:

Անահիտի գլխաւոր տա-
ճարը հաստատուած էր Վերին
Հայաստանի Եղեղեաց գաւառին
մէջ, «Երիզա»:

Անահիտի պաշտամունքը
այնքան տարածուեցաւ այս գա-
ւառին մէջ, որ Անահիտական
Դաւառ» կոչուեցաւ ան:

Անահիտի ուրիշ տաճար
մըն ալ գտնուեցաւ Տարօնի Աշ-
տիշատ քաղաքին մէջ: Անահիտի
տաճարներ ձոնուեցան նաեւ Ար-
մաւիրի, Արտաշատի, Անահտայի,
Կոմանայի, Դարբնոցի, Կարի,
Բազարանի, Անահատտորի մէջ
և այլուր:

Այս դիցունքին ձոնելու մեծ
թիւով տաճարներ ցոյց կու տան
իր պատերազմական ուժին ժո-
ղովրդականութիւնը: Այդ տա-
ճարներուն մէջ կը տւենէր Ա-
նահիտի ոսկիէ, արծաթէ պղին-
ձէ և մարմարիով արձանները:
Իր ոսկիէ արձաններէն մին կը
գտնուէր Երիզայի տաճարին,

մէջ, որ գրաւուեցաւ Անտո-
նիոսի կողմէ և սակայն երեք
հարիւր տարիներ ետք փնայ-
ւեցաւ Տրդատի և Գրիգոր Լու-
սաւորի կողմէ: Անահիտի ոս-
կիէ երկրորդ արձանը կը գտ-
նուէր Աշտիշատի մէջ, որ Գրի-
գոր Լուսաւորի կողմէ քան-
դուած արձանն է:

Մովսէս Խորենացիի կողմէ
կը վկայուի՝ թէ այս արձանը
գետեղուած էր Արտաշատի տա-
ճարին մէջ:

Դժբախտաբար այդ տա-
ճարներէն ոչ մէկը մնացած է
մեր թուականներուն: Ճանի-
ններորդ դարու վերջաւորու-
թեան, միայն Անահիտի վե-
րագրուած պղնձեայ արձանի մը
գլուխը գտնուեցաւ, Տրապիզոնի
Հարաւը՝ Ստաւրի մէջ: Գլխուն
շուրջը ճեղք մը կուսնել կու
տայ, թէ թագաւոր մըն էր:

Իր գանգուր մազերը գէպի
ետ սանտրուած էին, խապոպ
մը միայն կախուած էր ճակտին
վրայ:

Աչքերուն խոռոչները պա-
րապէս, հաւանաբար նախա-
պէս լեցուած էին ուրիշ նիւթով
մը:

Անահիտի վերագրուած այդ
գլուխը կը գտնուի Ներկայիս
Լոնտոնի Գրիթթը Միւզեոմի մէջ:

Անահիտի տունախմբութիւն-
ները մեծ շուրջով կը կատար-
ւէին անցնալին, արքաներու և
իշխաններու մասնակցութեամբ:

Ազաթանգեղոսի համաձայն,
Անահիտին՝ Ոսկեմայր, Ոսկեծին
և Ոսկեհատ տիտղոսներ ալ տըր-
ւեցան:

ԱՆԱՅԻՏԻ ԱՋԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Հեթանոսական շրջանին հայ
գրականութիւնն ալ կրեց Անա-
հիտին ազդեցութիւնը:

Բազմաթիւ գործեր ձոն-
ւեցան անոր, սակայն դժբախ-
տաբար մեր ձեռքը չեն հասած:
Մեծ եղաւ իր ազդեցութիւն-
ը ժէ-ժԹ. դարերու գրական
թեմաներու վրայ - Ներսէս Մո-
կացիի «Դարբնոցապետին Դա-
րը», Վահրամ Գահլաւի «Անա-
հիտի Տաճարը», Մանուկ Աբեղա-
եանի «Աստուածամայր Ոսկե-
մայրը», Դանիէլ Վարուժանի
«Անահիտը եւ այլն»:

ՄԵԼԻՔ ՓԱՇՏԱՄՈՒՆ

ՀԱԶԱՐԸ (ՄԱՐՈՒԼ)

ՎԻԹԱՄԻՆՆԵՐՈՒ ՇՏԵՄԱՐԱՆ Է

Գարեան եւ աման սկզբա-
ւորութեանը մէջմէ Եսեք կը յոգ-
նից, բնդհանուր բուլբուլից եւ
զղագրի վիճակ մը կ'ունենան-
աւոր պատճառը առաւելապէս վի-
թամիցներու պակասից կը վե-
րագրուի:

Պեճ Ե Կիւնալ ու ձմեռ մեր
օրկանիզմը վիթամիցներով չի բա-
ւարարուիր, քանի որ հրապարակի
վրայ վիթամիցներու աղբիւր եղող
բանջարեղեկներ եւ պտուղներ
կը պակսին: Անա առաջին հերթից
օգնութեանը կը հասնի մեր բուլբուլի
ձմեռ հազար, կ'ունենի բաւ մը
նում վիճակի մէջ:

Այն բոլոր կանաչեղեկներ
եւ բանջարեղեկներ երբ հում եւ
չփուլած կ'ունենին, կը պահեն ի-

րենց սննդային յատկութիւնները
եւ վիթամիցները: Հազար վիթա-
միցներու օգնութեամբ մըն Ե. Հա-
զար կը պարունակէ հիմք տեսակ
վիթամիցներ: Այս հիմք տեսակ
վիթամիցները անհրաժեշտ են մեր
օրկանիզմին եւ կ'օգնեն մեր բնդ-
հանուր առողջութեան, մէկ խոս-
քով մեր օրկանիզմը կենսական եւ
ուժով կը դարձնեն: Օրինակ Ա վի-
թամիցը առաւելապէս կ'օգնէ աչի
տեսողութեան, B1 վիթամիցը կ'ամ-
րապնդէ ջղային համակարգը, B2
կ'օգնէ առողջութեան եւ կը վե-
րաճնորդէ մարմնի հիւստածնե-
րը: Ասոնց մէջ ամենակարեւորն Ե
C վիթամիցը, որ կ'աւելցնէ
(Շատ. տես էջ 4)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԱՅԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԲԱԹԱԹԵՐԻՐ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ۲۱۱۱ بالقاهرة - ۲۴۷ - ت ۹۱۵-۱۳

صاحبة الانتياز: السيدة عايدة سرديان (بالان)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire

Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնադրված 1948թ.

Տպագրանակ 3000

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԵԱՆ

Պեգիականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼՍԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 549—ՀԻՆԳԵՐԹԻ 7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ ԶԵՆՈՒԹԵ 3 ԵՎ. ԴԵԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴԵԿ.

عدد رقم 549 - الخميس 7 نوفمبر 1974

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Տ Ա Ր Ե Դ Ա Ր Ձ

Այսօր, ճիշդ 11րդ տարեդարձն է Վահագնի վերահրատարակման, այսինքն Նոր Շրջանի սկզբնաւորութեան, ու այդ թը-
ւականէն ի վեր թերթին կանոնաւոր լոյս ընծայման:

Տասնամեկ տարի անդադար է ամէն Հինգշաբթի հրատարակուող հայերէն լեզուով այս շաբաթաթերթը, և անոր էջերով համայն հայութեան տուիւնը ազգային և համայնքային լուրեր, մշակութա-
յին և գրական յօդուածներ:

Տասնամեկ տարի անսայթար, կանոնաւոր կերպով համայն աշ-
խարհի վրայ ցրուած մեր բազմատասնեակ հազար ընթերցողներուն հոգեկան հաճոյք և գոհացում պարգեւեցինք, նոյնատեւն առիթը
ընծայելով անոնց հայերէն կարդալու, իրենց հայութիւնը պահ-
պանելու և իրենց հայութեամբը հպարտանալու:

Տասնամեկ տարի անդադար մեր ժամանակը, մեր հանգիստը,
մեր առողջութիւնը և նոյնիսկ մեր ունեցած չունեցածը զոհեցինք,
օգնելով որ չմարի կանխիկի մը բոցին վրա ծածկուած մեր ժողովուր-
դին հոգին ու ոգին, այդ կանխիկին մէջ մենք ալ իւրի կաթիլ լր
աւելցուցինք, որպէսզի մեր յարողները չմոռնան Հայկի լեզուն,
Ս. Մեսրոպի այբուբենը, որպէսզի գիտակցին ի՛նչ է այն էն, ունին
հայրենիք և ժողովուրդը, եւ ինչպէս և ազգային պատմութիւնը, հը-
պարտ ըլլան իրենց ազգին անցեալին ու ներկայութեան և այս գի-
տակցութիւնը փոխանցեն իրենց յարողող սերունդներուն:

Այս է գերազանց հրամայականը մեր սգահաւան ման ի խնդիր
և այս հրամայականին մենք կասաւք ենթարկուեցանք, զոհելով
ամէն ինչ որ մեզի համար թանկագին էր, ամէն ինչ որ մեր կեան-
քը կրնար աւելի հեշտ, աւելի երկար ու աւելի զուարմանի դարձը-
նել: Բայց մենք զուարմանին զոհեցինք, մեր առողջութեան տուինք
և մեր նիւթական ալ սպառեցինք այդ վեհ նպատակին համար,
ու նախընտրեցինք ներքին գոհունակութիւնը և հոգեկան բաւա-
րարութիւնը՝ զուարմանէն ու դրամէն:

Եւ սակայն ասացուածքը կ'ըսէ՝ «Կըլաւ տալ միայն այն ինչ
որ կրնաս»: Մենք ալ, որքան ալ որ զօրաւոր հաւատքով ներշնչ-
ւեալ ըլլանք, որքան ալ որ գաղափարի և իտեալի ծառայելու
երդում ըրած ըլլանք, որքան ալ լսանդամաւ և զոհաբերող ոգի
ունենանք, մեր կարելիութեանց սահմանները ունինք, և երբ այդ
կարելիութիւնները լայնցնելու ու զօրեղացնելու համար օժանդա-
կութիւն և աջակցութիւն չի հասնիր, վաղ թէ ուշ անկարելիու-
թեանց առջև կը գտնուինք՝ շարժուելով մեր լոյսն ու գործը,
ու հայ ժողովուրդի հոգեկան կանխիկին մէջ հոսեցնելու մեր ալ
իւրին կաթիլները:

Եզրապահայութիւնը, որքան ալ որ անոր թիւը փոքրացած
ըլլայ, որքան ալ որ անոր մեծահարուստներուն կամ ունեւոր
գաւազանքին անդամները նուազած ըլլան, ԵՊԸ ԳԻՏԱԿՑԻ ԻՐ
(Շաբաթականութիւն տես էջ 4)

ՎԵՐՋԻՆ ԺԵՄ

«ԱՐԱՐԱՏ» ՅԱՂԹԵՑ «ՔՈՐՔ ՍԵԼԹԻՔ» 5-0 ԱՐԴԻԻՆՔՈՎ

Երէկ երեկոյ, Երեւանի «Հրազդան» մարզադաշտին վրայ,
ծովածաւալ բազմութեան մը ներկայութեան տեղի ունեցաւ
Փութպոլի մեծ հանդիպումը՝ Եւրոպայի ախոյեան խումբերու բա-
ժակի գծով:

Երկրորդ անգամ ըլլալով իրարու հետ մրցեցան Ս. Միու-
թեան ախոյեան «ԱՐԱՐԱՏ»ը և Իլլանտայի ախոյեան «ՔՈՐՔ
ՍԵԼԹԻՔ»ը: Այս մրցումին յաղթական դուրս եկաւ «Արարատ»ը՝
5 - 0 արդիւնքով:

Նշենք, որ նոյն խումբերուն միջև Իլլանտայի մէջ տեղի ու-
նեցած առաջին մրցումին՝ հայկական խումբը յաղթական ելած
էր 2—1 արդիւնքով:

Այս յաղթանակով «Արարատ» իրաւունք կը ստանայ խա-
ղալու ախոյեանական մրցաշարքի մէկ շրջանի մը: Այսինքն
«Արարատ»ի յաջորդ մրցակիցը պիտի ճշդուի վիճակաձգութեամբ
որ տեղի պիտի ունենայ օրերս ժըննի մէջ:

ԵՐԵՒԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ԳՐԻԳՈՐ ՀԱՍՐԱԹԵԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ ՀՐԱԽԻՐՈՒԱԾ

Վերջերս Երեւանէն վերա-
դարձաւ Լիբանանի Սին Էլ Ֆիլ
քաղաքի Քաղաքապետութեան
պատուիրակութիւնը, որ ԵՊԸ
օրուայ պաշտօնական այցով Հա-
յաստան կը գտնուէր, որպէս Ե-
րեւանի Քաղաքապետի հիւրը:

ԳՐԻԳՈՐ ՀԱՍՐԱԹԵԱՆ

Օրին անդրադարձած էինք
սոյն այցելութեան մասին, և Ար-
մենիկէն միջոցաւ արձագանգ
հանդիսացած պատուիրակութեան
անդամներուն վերապահուած ջիւղ
ընդունելութեան:

Գատուիրակութիւնը, զոր կը
գլխաւորէր Սին Էլ Ֆիլի Քաղա-
քապետ Հապիպ Հաքիմ, (և որուն
մաս կը կազմէին յատկապէս
Տոքթ. Սէլիմ Հայէք և Քաղաքա-
պետութեան հայ անդամ Գր.
Վարդեմ Տէր Գալուստեան),
ընդունուեցաւ Երեւանի Քաղաք-
ապետի Գործկոմի նախագահ Գրի-

գոր Հասարթեանի և Քաղաքա-
պետութեան պատասխանատու
աշխատողներուն կողմէ:

Քաղաքապետի գլխաւոր ժո-
ղովարանին մէջ տեղի ունեց-
ողովումիւ ընթացքին, բա-
րեկամական ջիւղ գտնուե-
ցաւ առկայութեան ելոյթներէ ետք,
Սին Էլ Ֆիլի Քաղաքապետ,
յարգում հայասէր՝ Պր. Հա-
պիպ Հաքիմ, կաղաք Քաղա-
քապետութեան կողմէ երեւանի
Քաղաքապետին եւ իր աշա-
կիցներուն ուղղուած՝ Լիբանան
այցելելու պատգովական հրա-
ւեր:

Երեւանի անձնուէր ու սիր-
ւած Քաղաքապետը, իր պատաս-
խան ելոյթին մէջ յայտնեց, թէ
մեծապէս ուրախ է երկու բարե-
կամ ճակատագրակից ժողո-
վուրդներու միջև գոյութիւն ու-
նեցող բա եկամութեւնը առաւել
ևս ամրապնդող եղբայրական կա-
պերուն համար: Ապա յայտնեց թէ
իրեն և իր աշակիցներուն համար
մեծ հաճոյք է ամէն անգամ Երե-
ւանի մէջ ընդունել Սին Էլ Ֆիլի
Քաղաքապետութեան պատասխա-
նատուներուն նման ազնիւ, ու մեծ
բարեկամներ: Իր ելոյթի աւար-
տին Քաղաքապետ Հասարթեան
յայտնեց, թէ զգացուած է այս հրա-
ւերին համար, և իր ու իր աշա-
կիցներուն անունով շնորհակալու-
թիւն յայտնելէ ետք, նշեց՝ թէ
մօտիկ ապագային կ'ընդառաջէ
սոյն եղբայրական հրաւերին և
պատուիրակութեամբ մը կ'այցելէ
սիրելի Լիբանան:

ՌՈՒՄԱՆԻՆ

ԳԵՐԺ. Տ. ՏԻՐԱՅՐ ԵՊՍ. ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԶԲԱՆԾԱՆՈՎ ՊԱՐԳԵԽԱՏՐՈՒԱԾ

Ռարխութեամբ կը տեղե-
կանանք, որ Գուրգարիոյ և Ռե-
մանիոյ Հայոց Առաջնորդ՝ Գերշ.
Տ. Տիրայր Ս. Եպս. Մարտիկեան,
Փաշիստ սկան տիրապետութիւն
իւրմանիոյ ազատագրութեան
30րդ տարեդարձին առթիւ, Ռու-
մանիոյ Ժողովրդային Հանրապե-
տութեան Նախագահութեան կողմ-
է պարգեւատրուած է՝ «Հանրա-
պետութեան Աստղ» 3րդ կարգի
չքանչառով:

Այս բարեբաւարի առիթով
մեր և մեր ընթերցողներուն կող-
մէ կը շնորհաւորենք Տիրայր Սըր-
բազանը և կը մագթենք սոսոյզ
ու երկար կեանք:

ՄԻՋԱՅԳԱՅԻՆ ՄԵՍՈՒՆ

ԿԻՊՐՈՍԻ ՀԱՐՑԸ

Արևելեան Միջերկրականի
մէջ ստեղծուած կացութիւնը
շօշափելով, Քրուստա շաբա-
թական իր տեսութեան մէջ կը
զեկուցադրէ թէ Կիպրոսի և ա-
նոր շուրջ զարգացող կացու-
թիւնը կը պահանջէ, որ անմի-
ջական և ազդու միջոցներ ձեռք
առնուին, նպատակ ունենալով
լուծարել ենթարկել ԼՆԹՕ-ի
կազմակերպած դաւադրութեան
հետեւեցնելը՝ ընդգծել խաղա-
ղասէր Կիպրոսի Գետութեան ա-
զատութեան և անկախութեան,
երկիր, որ ինքիւրաւ անդամ է
Միացեալ Ազգերու կազմակեր-
պութեան մէջ:

Կիպրոսի Հարցը լուծելու
ծնւած, այնպէս ինչպէս ճանչ-
ցուած է ներկայիս բոլոր ուղ-
ղամիտ դիտողներուն կողմէ,
ցոյց տրուած է Սովետ առա-
ջակներուն մէջ, ուր անկեղծ
հոգածութիւն մը կը ցուցաբե-
րուի Կիպրոսի Ժողովուրդին շա-
հերուն, ինչպէս նաև Միջերկ-
րականեան և ամբողջ աշխար-
հի ժողովուրդներուն խաղաղու-
թեան շահերուն և ապահովու-
թեան համար:

Կիպրոսի Հարցին արդար
լուծում մը, անտարակոյս, պի-
տի հանդարտեցնել մարտագրիւ
խանդը՝ Թէլ-Աւիի «Բազմե-
րուն, որոնք այս օրերս սկսած
են նոր, տենդոտ պատերազմա-
կան պատրաստութիւններ թը-
նամական յարեակուներ կազ-
մակերպելու իրենց դրացի Երաք
երկրներուն վրայ:

Իսրայէլի կողմէ, Լիբանան-
եան ստամաններուն վրայ բե-
մադրուած զբոսուներուն շար-
քը, ո՛չ մէկ կասկած կը թողու՝
որ Իսրայէլի կառավարիչները
կրկին կորսնցնելու վրայ են
ընդհանրապէս իրապաշտու-
թեան և ողջմտութեան զգա-
ցումը:

Արդարացնելով իր երկրի
քաղաքականութեան թշնամա-
կան հանգամանքը, Իսրայէլի
վարչապետ Ռաֆին անցեալները
յայտարարեց՝ թէ Իսրայէլ պի-
տի չի համաձայնի իր զօրերը
Արաք երկրներէն հեռացնելու
որեւէ նոր առաջարկին:

Ուժի դիրքերէ ճակատու-
մը՝ որուն հետ որդները տա-
կաւին կառած կը մնան սնան-
կացեալ պաղ պատերազմի շըր-
ջանի մեթոտներով, բոլոր ցա-
մաքա մասերու խաղաղասէր հա-
սարակութեան հասարակ խնդր-
ծանքին և մերժումին առարկան
կը հանդիսանան:

Վերսիտեալ քաղաքակա-
նութեան ծախսը և սոյն յա-
լալու հանգամանքը՝ ալ իս ներ-
կայիս ընդունուած է նաև ող-
ջախոհ քաղաքականութիւնը կողմէ,
որոնց շարքերը օրրատուէ եր
սերտանան: (Փ՝ԱԻՏԱՆ-Մ.Գ.)

“ՍԵՒ ՈՒԼԻԿ” Ը

ԱՐՄԵՆ ՏԱՏՈՒՐ

Անհնկալ պահարան մը՝
Լենինականէն, Մայիս Մէկի շը-
նորհաւորական քառթով և ծոցը
թերթի կտրօն մը «Միջուած ու
յարգուած մարդը» խորագիրը
կրող, Յօդուածագիրը՝ Ռ. Մար-
տիրոսեան, «Կոչումներ» թիւ
21 շէնքի բնակիչն է։ Ինծի զրկողը՝
Վահան Եղիայեան, որ բնակիչի
չորս նոր շէնքի տնային կոմի-
տէի նախագահն է։ Հազիւ երկու
տարի է բնակիչները կը ճանաչան
իրար և արդէն իրենց մէկը
կը յայտնէ բոլորին գոհունակու-
թիւնը։

«Վարպետի մասին գովես-
տով են խօսում նաեւ Հանէս-
ղըլեանի անուան թիւ չորս
ապարանում, ուր զինկոնս-
է Նոյն Վահանը։

Իր արխանարքան տուն վե-
րագարծին, անպայման կը շրջի
շէնքերուն և բակին մէջ, կը
հսկէ մաքրութեան, կը գեղեց-
կացնէ բակերը, լոյսեր գեղեցիկ
կու տայ և դիւրացնելու համար
բնակիչներուն գործը՝ կը յաղորդի
շէնքերուն մօտիկը հաստատել
տալ պարէնային խանութ և
վարսավիրանոց։

Հասարակութեան օգտին
մատուցած իր աշխատանքը կը
գնահատէ նաեւ Կառավարչու-
թիւնը, կը վկայէ անակագիրը,
իւր եզրակացութիւնը։

Վ. Կ. Կ. Վ. Վ. Մտածումով կը
սլանամ դէպի ետ քառասուն
տարի, տղայութեան շրջանը
և այն գիւղաքաղաքն ուր կ'ապ-
րէին փրկուած փղերները՝ հա-
յուսեան։ Ծուրը հարիւր հայ
ընտանիք՝ իր դպրոցով, եկեղե-
ցով և ակումբով։ Վահանը դա-
ւանկերն էր Օշական Ազգային
Նախկին Թանգարանը։ Ունէր երէց
եղբայր մը և քոյր մը։ Հայրը՝
Պր. Յարութիւն, բարձրադաս-
ակ փառք ինկած խոշոր սե-
ւեթերով մարդ մը, համեմատ օ-
րավարներով աշխատաւոր էր
«Արմենակ Կառավարական» ծխա-
խոտի գործատունը՝ ուր կ'աշ-
խատէին քանի մը մեծահա-
րուստ հողատէրի բացառու-
թեամբ քաղաքին բոլոր հայե-
րը։

Իրիկունը գործէն վերա-
դարձին, Պր. Յարութիւն կ'առ-
նէր իր մեծ ուղը գիւղի, և Եղի-
այեան և արաբներէն ժողովրդական
երգեր ու եղանակներ կը նուա-
գէր, մոռնալու համար իր հոգն
ու յոգնութիւնը։ Կ'ելլէր ալ
յաման իր քիչ մը խաղող բայց
գորաւոր ծայրակ։

Վահան թուի էր, գրեթէ
ամենէն թուի մեր դպրոցին։
«Սեւ Ուլիկ» կը կոչէինք զինք,
մանաւանդ իր հարգելի ու ա-
րագ ջարժումներուն, ծառ մա-
գըցնելու և թուի ու խակ մանկա-
քաղաքն մէջ ցոյց տուած հա-
մարձակութեանը համար։ Մեր
լուսագոյն արաբագէտն էր։ Երբ
խօսէր տեղացիներուն հետ, ա-
նոնք բնաւ չէին կրնար կասկա-
ծիլ թէ արաբ չէր ինք։ Գաղտ-
նիքը, տան մէջ արաբներէն ալ
կը խօսէր, որովհետեւ մայրը
բնիկ սուրբացի էր։ Իսկ ամառը
արձակուրդին, միասին խոու-
ցիկ կը շինէինք ու կը թոցնէինք՝
փայտաշէն հին կամրջին վր-
այէն։

Օր մը Վահան յանկարծ
շրանցքին մէջ ինկաւ։ Մար-
տիրոսեան օգնութիւն փութացնե-
լու համար մեր տունին տակը
արմաւենիի ճիւղերն սակաւ շի-
նող Հիւսէյնը կանչեց։ Մայ-

րը՝ հսկայ մը, անմիջապէս իր
վրայի հագուստը մէկ կողմ նե-
տեց և շալվար-վարտիքով ջուրը
նետուցաւ։ Ամառը՝ տիղմին
պատճառով, կոլոհատի գոյն
կ'առնէր գետակը՝ Նեղոսին յոր-
դումէն։ Բիշ անդին տեսայ Վա-
հանը որ թրջած փրսկի պէս
արդէն ցամաք էր ելեր, երբ
Հիւսէյնը տակաւին սուգուած
զինք կը փնտրէր։

Վահան բնագոյով կարծէր՝
սորվեր էր ջուրին երեսը ելի-
ւը։

Երբ փակուեցաւ ծապրիքը,
Պր. Յարութիւն շատ շատերու
պէս ժողովեց ունեցած չունեցա-
ծը, մանաւանդ չունեցածն ու
հեռացաւ գիւղէն։ Բախտը զինք
ընտանիքով նետեց Աղբար-
դըրին։

Տասը տարի առաջ լսեցի
թէ Վահան ամուսնացի ու գա-
ւակներուն հետ վերջին կարա-
ւանով մեկնել է Հայրենի, ծը-
նողը մնացել է Եգիպտոս։

Երկու տարի առաջ մէկը
հեռախօսէին։

— Ես Վահանն եմ...
— Ո՞ր մէկ Վահանը։
— Սեւ Ուլիկը։
— Սեւ... անհաւատալի՛ է,
Վահան Եղիայեանը։
— Նոյն ինքը (արաբերէ-
նով)։

Իր անսայթաք լեզուն վա-
նեց ամէն կասկած։ Անմիջապէս
աչքիս առջեւ եկաւ կատուի պէս
թրջած տղան, լայն կարմիր գի-
ծերով փծաման վրան փակած
և ջուրէն հրաշքով փրկուած...
Հասայ մեր ժամադրավայ-
րը։ Այնտեղ կը սպասէր գործ
զգեստ հագած, աղբերկ մազով,
միջահասակ, լայն ուսերով թիկ-
նեղ մարդ մը, ցոյցած ախոս-
կըրները կը շնչէին փոքր ին-
կած խոշոր սեւ սեւ աչքերը՝ ո-
րոնք առանց հակադրուելու ալ
իր թուի դէմքին՝ ուղադա-
նէին։

Խնամքով յարդարուած պե-
խերը, բերնին երկու ծայրէն
վար կը հոսէին։
— Ա՛յ ճամբան հսկողի-
պէնք, անկարելի էր ճաշիս ի-
րեզ, քսի։
— Երեւոյթները միայն կը
փախչին։ Մենք կը մնանք նոյնը,
ճիշդ ինչպէս էինք մեր տղայու-
թեան։

Ողբաբերում հարցումներ,
ժամանակը կամ ջելու ապար-
դիւն և յուզիլ փորձեր։
— Իսկ այս անակակալ այ-
ցնելութեանդ պատճառ...
— Եկեր եմ յատկապէս
հետո Հայաստան տանելու։ Մէկը
չունի այստեղ։

Պարզուեցաւ որ Պր. Յա-
րութիւն պատասխարեալ մըն էր
Հելիոպոլիսի Այծեմիսիկի Հան-
գըստեան Տան մէջ։

Գացիւր միասին տեսու-
թեան։ Մերացի էր մարդը որ
սակայն յիշեց անուս, առանց
զիս ճանչնալու դէմքս։ Զգեստի
պահարանին վրայ պառկած էր
իր կեանքի անբաժան ընկերը՝
ուսը։ Զեռքն առաւ զայն ու
էնուագեմ, լսեցէք, պնդեց։ Հա-
զիւ կը ցանք իր և պատուէն ետ
կեցեալ զինք՝ ուրիշներու հան-
գըստը չխռովելու համար գի-
շերուան այդ ժամին։

Այծեմիսիկի մէջ մինչև իր
տղուն գալը մարդը մոռցեր էր
արխանին ու կարծիք էր թէ ալ
հարազատ մը չունէր։ Սէւա-
րը մեկնելէն օտար երկիր-

ներ, մէկն ալ Հայաստան։ Բո-
լորը խոստացեր էին «Շուկեն ի-
րենց կունակը, տունն տեղ ունե-
նան ու օր մը զինք իրենց մօտը
տանին...»։

Հայրը այլևս կը սպասէր
իր վերադարձին։

— Գիտի աշխատիմ, քեզի
հետո Հայաստան տանիմ, հայր։

— Իրա՛ւ զաւակս, իրա՛ւ,
ըսաւ Պր. Յարութիւն հրեւան-
քով, հազիւ հաւատալով լսածին։

— Պատուոյ խօսք։ Այնտեղ
Մե՛ր տան մէջ պիտի ապրիս,
մեզի՛ հետ, պիտի ունենաս եր-
ջանիկ կեանք։ Թոռնիկներուդ և
անոնց զաւակներով շրջապատ-
ւած, մայր հողին վրայ։

— Ուրեմն երթանք, ի՞նչ
բանի կը սպասենք։

— Բիշ մը ևս համբերենք,
ըսաւ Վահան։ Անցագիրդ ծեւ-
կերպեմ, պատրաստեմ հարկ ե-
ղածը՝ նախ։

— Ապրիս, տղաս, ապրի՛ս։
Ուս ալ կը տանինք միասին,
այնպէս չէ՞։

— Անպայման։

Ինքնավստահ Վահան յոյս
և հաւատք ներշնչեց իր հօր։

Տեսարանը լեցուց սիրտս
ու աչքերս՝ ոչ միայն ուրախու-
թեամբ, այլ հպարտութեամբ
մանաւանդ։

Զեռքը սեղմեցի ծերունիին
ու Վահանին հետ հեռացանք
«Այծեմիսիկ»էն, դարձաւ տեսու-
թեան խոստումով։

Այդ օր՝ նո՛ր ճանչցայ Սեւ
Ուլիկը...։

Հելիոպոլիս, Յունիս 1974

ԳԱՆԱՏԱ ՊԱՃՏՈՆԱԿԱՆԱՑՈՒՑ ԳԱՒՈՒՔԻ ԿՈՂՄԷ ԱՌՆՈՒԱԾ ԷԼԻԶԱՊԵԹ Բ. ԹԱԳՈՒՅԻՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԸ (Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջահակիր»-ի)

Անցեալ տարի երբ թերթիս
խմբագիրը Թորոնթօ կը գտ-
նուէր, բազմաթիւ մտերմիկ և
զերմալի ճանդկալուծներ ունե-
ցաւ իր վաղեմի գաղտնիկները և
մտերմ բարեկամին՝ աշխար-
հահուչակ լուսանկարիչ - ար-
եստագէտ Արթօ Գաւուքի եւ

Արթուր Գաւուքի լուսանկարիչ
ԱՐԹՕ ԳԱՒՈՒՔ

Գաւուքի ընտանիքի անդամնե-
րուն հետ, ու նոյնիսկ պատիւը
ունեցաւ ինք ևս լուսանկար-
ելու մեծ արուեստագէտին կող-
մէ, իբր յիշատակ անմոռաց բա-
րեկամութեան։

Նոյն օրերուն մանրամաս-
նօրէն տեղեկացած էինք ար-

եստագէտ Գաւուքին, թէ ինչ
պայմաններու բերմամբ նախա-
պատուութիւնը իրեն տուած էին
լուսանկարելու Էլիզապէթ Բ.
Թագուհին և իր ամուսինը՝ Ֆի-
լիպ Իշխանը, որոնք Օգոստոսի
(1973) սկիզբներուն Գանատա-
այցի եկած էին և ներկայ գտ-
նուած։ Օթթաւայի մէջ տեղի
ունեցող Բրիտանական Հաս-
տակապետութեան համաժողո-
վին, Այս մասին տեսնին երկար
թղթակցութիւն մը լոյս տեսաւ
«Ջահակիր»-ի մէջ։

Օրերս մեծ ուրախութեամբ
կարդացինք Գանատական կա-
ռավարութեան պաշտօնական
մէկ հաղորդագրութիւնը՝ ինչ կը
վերաբերի մեր սիրելի բարեկամ
Ա. Գաւուքի առած լուսանկա-
րին, որ պետութեան կողմէ՛ ըն-
դունուած է, որպէս Էլիզապէթ
Բ. Թագուհին պաշտօնական
նկարը և որ յետ այսու պիտի
զարդարէ՛ պետական, հանրային
և անհատական բոլոր հաստա-
տութեանց և գրասենեակներուն
պատերը, և որուն ներքե՛ յիշ-
ւած պիտի ըլլայ մեծ հայ ար-
եստագէտին անունը։

Այս պատուաբեր որոշումը
յայտարարուած է Գանատայի
Արտարին Գործոց Նախարար
Ն. Վ. Ժ. Զոլոթնիկովի կողմէ։

Հրատարակուած հաղոր-
դագրութեան մէջ անգամ մը ևս
կը յիշուի Արթօ Գաւուքի հայ-
կական ծագումը և կենսագրա-
կան հակիրճ տղերկան գրուած։

Գաւուքի նկարած է նաեւ զօ-
րավար Ժորժ Վանիէն, Ֆիլիպ
Վանիէն, Նախկին ընդհ. կառա-
վարի՛ զօր. Ռուան Միլընըրը,
այն մեծ թիւով համաշխարհա-
յին անձնաւորութեանց և պե-
տական ղեկավարներու շարքին՝
որուն մաս կը կազմեն Անգլիոյ
Մայր Թագուհին, Տիկին Ինտի-
րա Կանտին, Տիկին Բրուտտն,
Լէոնիտ Գրեմսիւն, Ալ. Գոսի-
կէնը, Նիգ. Փոտկորնին, Արամ
Նաչաթեանը, Ան. Միկայելեանը,
Մարաշախաթով, Բաղդասարե-
անը, Ս. Արաբեանը և բազմաթիւ
այլ մեծ անձնաւորութիւններ՝
գրաւորութեան, արուեստի և քա-
ղաքականութեան ծառայող։

Գաւուքի գործերէն շատեր
մաս կը կազմեն Անգլիոյ (Գե-
նըրալ) Թաւաթարնին, Օնթա-
րիոյ Թագաւորական Թանգա-
րանին, Գանատայի հանրային
արխիւներու և աշխարհի շատ
մը այլ ցուցասրահներու։

Գաւուքի միջազգային համ-
բաւե իրարացած է, ի միջի այ-
լոց, իր գործածած վառ գոյնե-
րուն Բամար, որ մտերմիկ մըթ-
նոլորտ մը կը ստեղծէ։ Ան գիտէ
իր լուսանկարած անհատին
անձնաւորութիւնը ի յայտ բե-
րել։

Գաւուքի նկարած արքա-
յական նոր լուսանկարներուն
օրինակները՝ արդէն իսկ հրա-
պարակ ելած են, և կը վաճառ-
ւեն Գանատայի Լրատուու-
թեանց Նախարարութեան գրա-
խանութիւններուն մէջ։

ՔՈՆԵՍԵՐՈՒՆԻ ՆՈՐ ՎՆԱՄԵՐԸ

Շիրակոյի համալսարանին
և Լոնտոնի Սենթ Մերիզ հի-
ւանդանոցի բժիշկները երկար
տարիներ քննարկելու ներգոր-
ծութիւնը ուսումնասիրելու ետք,
հասած են այն եզրակացութեան՝
որ սերտ կապ մը կայ հաստ
աղիքի խիւղին և սրտի երակ-
ներուն խցման միջեւ։

Այն երկիրներուն մէջ, ուր
մեծ սպառում կայ քոլեսթերոլ
պարունակող իւղերու, վերոյիշ-
եալ երկու հիւանդութիւնները
շատ տարածուած են։ Եթէ քո-
լեսթերոլի չմարսուած մասը
չպատճառէ երակներու խցում և
արեան լրիւղացում, կ'անցնի
հաստ աղիքին մէջ ուր ծնունդ
կու տայ զանազան տեսակի մա-
րէններու, որոնք կը տարալու-
ծեն՝ իւրերոր մայր էրու համար
անհրաժեշտ նկատուած մազա-
յին ապերը։ Այդ մանրէները
կ'արտադրեն ասիտ մը, որ ըստ
մասնագէտներու գորաւոր իւր-
դածին մըն է։

«Ջահակիր»-ի Աղեհ-
սանդրիոյ պատուակալ
հեղինակուցի՛ն ու թղթ-
ակիցն է՝
Պր. ՍԻՆՆՍ ՊԱՆՏՈՑԵԱՆ
33, Սաւա Զաղուլ պող.
Հեռ. թիւ 8 2199

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԲԵԹԱԹԵՐԹ

Սեփականատէր խմբագիր— ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

عدد رقم ۵۵۰ - الخميس ۱۴ نوفمبر ۱۹۷۴

165

ՎԱՐՊԵՏԻ ՀԱՐԻՐ ՏԱՐԻ ԱՊՐԵԼՈՒ

Պ Ա Տ Մ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

(ԱՒ. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՍԵԱԿԻ ԱՌԹՈՎ)

Վ. ՀԱՄԱԶԱՍՊԵԱՆ

1950 թվականի Սեպտեմբերի վերջերին, Պոլշիկի անուան դպրոցի շրջանակների մոտ հասարակել էին մեծ թիվով մտաւորականներ, գրողներ, լուսանկարիչներ, բնագետներ, աշխատողներ, Պոլշիկի կիսանդրու հանդիսաւոր բացման արարողութեանը մասնակցելու համար: Փայտեայ փողովի բնակարանային վրայ իր անբաժան ձեռնափայտին յիշուած, կանգնած էր նաեւ Աւետիք Իսահակեանը՝ ուղղորդութեամբ լուսնէր բանախօսներին: Երբ պատահեց իջնորդին, գլխի շարժումով հաւանութեան նշան արեց և մի փոքր կապալեց իր ասաց:

— Բաւականին յաջող է, սակայն տեղը շատ նեղ: Պոլշիկի համար, փողոցից լաւ չի դիտուի, մանաւանդ, ցանկապատի ետեւից: Երբ արարողութեանը վերջացաւ և հաւաքուածները դեռ կարծիքներ էին փոխանակում կիսանդրու տեղի, պատուանդանի մասին, վարպետը ինձ առաջարկեց միասին դուրս գալ քաղաքից: Մեքենային դեռ չէինք մօ-

տեցել, երբ Սիրասը կարծելով թէ տուն ենք վերադառնում, հասաւ մեր ետեւից և խնդրեց, որ իրեն էլ վերցնենք: Մենք ասացինք, որ գնում ենք դէպի «Բանափայտ» գրասենյակ: Շատ ուրախացաւ և առաջ միջկարգեցինք, մեզանից շատ տեղաւորուեց աւտոյի ետնամասում: Մենք Արոյիկին փողոցով ուղեւորութեանը Քանաքեռի բարձունքները, Արտակարգ գեղեցկացել էր նոր քաղաքում կանաչապատ Արոյիկին փողոցը՝ իր ծառուղիներով, Պոլշիկի պոետական:

— Ինչ լաւ է, որ այս պաւրակում կանգնեցուած է Արոյիկին արձանը, կարծես թէ իշխում է Քանաքեռից, — ասաց վարպետը: — Պոլշիկին և Արոյիկին: Մէկի անունով պուրակ՝ միւսի արձանը՝ նոյն պուրակում: Երկու ժողովուրդների մեծութիւնները միասին, միասնել խորհրդանշական է և իմաստաւորուած: Արոյիկին արձանն էլ անցած տարի մենք բացեցինք: Ծիշու է, Տէր Մարութեանին շատ աւելի յաջող

էր, սակայն փոքր էր և այս հրապարակի համար յարմար չէր լինի: Ստեփանեանը տեղի համապատասխան գործ է արել: Արձանները քաղաքին գեղեցկութիւն են բերում: Լաւ է, որ մեր Քաղաքովքը քաղաքում է քանդակագործներին:

Այսպէս զրոյցելով բարձրանում էինք Թրիլիսի տանող խրճուղով: Վարպետի տրամադրութեամբ բարձր էր: Կատակներ էր անում, հարցնում նոր բարձրացող շէնքերի, կառուցումների, Արիւմիւնի գործարանի ծխի, շրջապատի բուսականութեան, դէպի Սեան գնացող ապագայ գնացքի մասին:

— Վարպետ, — ասացի, — հաւանաբար առաջիկայ տասնամեակում երկաթուղով Սեան գնանք:

Վարպետը դէմքով դարձաւ դէպի ինձ (նա մշտապէս նստում էր վարորդի կողքին) և տխուր թեմամբ ասաց, որ տարիներն արդէն շատ արագ են գլուցում և ինքը այդ լաւ ժամանակները հազիւ թէ կարողանայ տեսնել: Ես յուսադրելու համար ասացի.

— Ինչ էք ասում, վարպետ: Դուք դեռ հարիւր տարի կ'ապրէք: Այս խօսքին վրայ Սիրասը միջամտեց, թէ՛

— Հարիւր տարի չէ, բայց վարպետը դեռ տասը տարի կ'ապրէ:

Վարպետը շփոթեց Սիրասի կողքը և կիսակուտակ, կիսալուրջ ասաց.

— Սիրաս, ընդունուած խօսք է, մեծահասակներին սովորաբար ապրելու երկար տարիներ են խոստանում: Դուք խաղաղ եք, յուսադրելու համար, վարպետն ասաց հարիւր, դու էլ ասա, քեզանից ինչ է գնում, ես հո այդքան չ'ապրեմ:

Սիրասը ծնաց անդրդուելի:

— Վարպետ, ես ունեւորեմ և և տասը տարին, որ ասում եմ, ունեւ է:

— Քո ունեւորումը հենց իմ գլխին պէտք է ջարդես: — Կեզնեց վարպետն ու լուսն:

Ես որքան աշխատեցի վերջուկրակ ընդհատուած խօսակցութիւնը, ոչինչ չ'ստացուեց. վարպետի տրամադրութեամբ վատացած էր, այդ զգացն և Սիրասը, բայց արդէն ուշ էր:

Երբ վերադարձանք տուն, վարպետի բարի գիշերի մէջ տընութիւն կար:

Մի քանի օր յետոյ վարպետը եկաւ Գրողների Տան: Երբ ներս մտաւ և հարցափորձ արեց նորութիւններից, ասացի, որ մեծ նորութիւնը այն է, որ Պեռնարու Շօն մահացել է:

— Այդ մասին արդէն ուստի հաղորդեց:

— Տեսնում էք, վարպետ, Շօն ինչպէս չ'ուրախացաւ տարի ապրել է, իսկ դուք կողկաւից էք և հարիւր տարին ինչ է Զեյ համար:

— Ես ցանկանում եմ, բայց Սիրասի ունեւորումը թոյլ չի տալիս, — ժպտաց Վարպետը:

=====

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԱՂԴ

Խմբագրութիւնն էր յիշեցնել ըրոր անոնց՝ որոնք գրութիւններ կ'ուղարկեն, թէ հրատարակութեան ամէն իրաւունք իրեն կ'ընկալուին: Այս տեսակետին պաշտպան Խորհրդային Միութիւնը, սոցիալիստական, լատինո-ամերիկեան և արիւրիկեան երկրները թիւերով ցոյց տալին, թէ աղբատութիւնները ծնւելն են աշխարհիս հարստութիւնները ուղղութեամբ բաժանումին Օրինակ՝ մինչ Արմատեան Եւրոպայի երկրագործը մէկ հեկթարին վեց թոն բերք էր տաւ, հնդկեր մէկ թոն միայն: Կայ նաեւ անսահման պարագայ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԱՐԵՐԵՆ ԳԻՐԲ՝ ՄԻԻԹԱՐ ԿԵՐԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վերջերս, Հայկաի մէջ արարեցին լեզուով լոյս տեսաւ Փրոֆ. Արծուն Գծոյեանի Միութեան Հրապարակի նուիրում աշխատասիրութիւնը:

Գիրքը արարեցին թարգմանած է ծանօթ մտաւորական և գրող Նիզար Սալիլի:

Գիրքին առաջին էջերը յատկացուած են Հայկաի Բժշկական Համալսարանի դասախօսներէն:

Տորթ. Սալման Դրթայի ողջոյնի խօսքին:

Գիրքին յառաջարանը, որ նուիրուած է հայ և արաբ բժշկական կապերու ուսումնասիրութեան, գրուած է հայկաի բժշկական ծանօթ գրող Թորոս Թորանեանի կողմէ:

Շնորհաւորելի գործ մը կարելի է նկատել անկասկած սոյն հրատարակութիւնը:

ՍՏԵՓԱՆ ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆԻ ՆՈՐ ԳԻՐԲԸ

Քանի մը շաբաթներ առաջ «Հայաստան» հրատարակչութիւնը լոյս ընծայեց հայրենի տաղանդաւոր գրող Ստեփան Կուրտիկեանի մէկ երրորդը:

Գիրքը որ կը կոչուի «Լուսաշխարհ Հանրաջիմ Գուրթան», կը բաղկանայ երկու բաժիններէ: Ա. բաժինը կը բաղկանայ «Գաւառականներ» և «Արեւիկներ», իսկ

Բ. բաժինը՝ «Լեզունքներ և Զրոյցներ»: Երկու բաժիններուն մէջ ալ տեղ գրաւած գրութիւնները կը գտնուին մարդասիրական ազնիւ զգացումները, բունականութեամբ հայ ժողովուրդի պատմական գոյապայքարը, անոր ազատտենչ ոգին, ինչպէս նաեւ աշխատանքի ազնուացող դերը և սիրոյ ամենայնաթ ուժը:

Մ. ԻՇԽԱՆԻ ՔԱՌԱՄՆԱՄԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՆԵԱՆԸ

Կը տեղեկանանք, թէ «Համագային» Հայ Մշակութային և Կրթական Ընկերակցութիւնը, որոշած է տնտեսապայքար ժամանակակից սփիւռչահայ գրականութեան (յատկապէս բանաստեղծութեան մարզէն ներս) արժանաւոր ներկայացուցիչներին, երկարամիակ կրթական վաստակ ունեցող Մուշեղ Իշխանի չառասնամիայ գործունէութեան յօրինանքը:

Սոյն յօրինանքը համահայկական չափանիշով կատարելու

համար, հաղորդագրութեան մէջ կը նշուի՝ թէ «կազմուած է Պատուոյ Մարմին մը, բաղկացած անխտիր սփիւռչահայ բոլոր հոսանքները ներկայացնող գրագէտներէ, մտաւորականներէ և արուեստագէտներէ: Յօրինական հանգիստութիւններ տեղի պիտի ունենան սփիւռքի բոլոր գաղութներուն մէջ»:

Գէորդ Սեֆ, Մ. Իշխանի Յօրինանքը պիտի նշուի յառաջիկայ Դեկտեմբերի 10-ին, «Լուսաշխարհ» սրահին մէջ:

«ԱՃԵՑԼ՝Ք ԵՒ ԲԱԶՄԱՅԼ՝Ք» (Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Մնունքներու սեռերը նշուած են յայտնի 150 տարեկան առաջ անգլիացի պատուելի Մալթիսիսի վարպետութեան հիմնադրի Մորիս Միլիւնը և Սոցիալիստական երկրները, «սեփեց և բազմացէր» պատգամին պաշտպան վատիկանը և կարգ մը ճարտարարուեստական երկրներ, որոնք կը մտահոգուին աշխատող ծնողներու նուագումին:

... Մնունքները հարիւրին երկու նուագումներու համար Միացեալ Նահանգներու առաջարկը բուռն ընդդիմութեան հանդիպելով մերժուեցաւ, այն փաստացի առարկութեամբ թէ մնունքները պատճառ մը չեն աշխարհի բնակչութեան երկու երրորդին ապրուստին ցած մակարդակին: Այս տեսակետին պաշտպան Խորհրդային Միութիւնը, սոցիալիստական, լատինո-ամերիկեան և արիւրիկեան երկրները թիւերով ցոյց տալին, թէ աղբատութիւնները ծնւելն են աշխարհիս հարստութիւնները ուղղութեամբ բաժանումին Օրինակ՝ մինչ Արմատեան Եւրոպայի երկրագործը մէկ հեկթարին վեց թոն բերք էր տաւ, հնդկեր մէկ թոն միայն: Կայ նաեւ անսահման պարագայ

հոգեբու գիտականօրէն մշակումը, ստորեկրիայ, տակաւին անյայտ հարստութիւններու շահագործումը, Բրոքի ՄԱԿԻ տեղեկագրին համաձայն, երկրի վրայ կրնան ապրել 50 միլիարդ մարդ, 13 անգամ աւելի, քան ներկայ բնակչութիւնը:

Ինչպէս ըսինք, բազմամարդ կարծուած հարաւ - արեւելեան Ասիան Եւրոպային երկուկէս անգամ պակաս բնակչութիւն ունի: Լատինական Ամերիկան շատ աւելի պակաս: Օրինակ՝ Արժանութիւն 18 անգամ: Այս երկրները անպառ հարստութիւններ ունին, սակայն աղքատ են, որովհետեւ, բազմազգ, մասնաւորաբար Միացեալ Նահանգներու կողմէ կը շահագործուին: Անոնք իրենց արդիւնաբերութեան շահէն հազիւ հարիւրին քանակիւնը միայն կը ստանան:

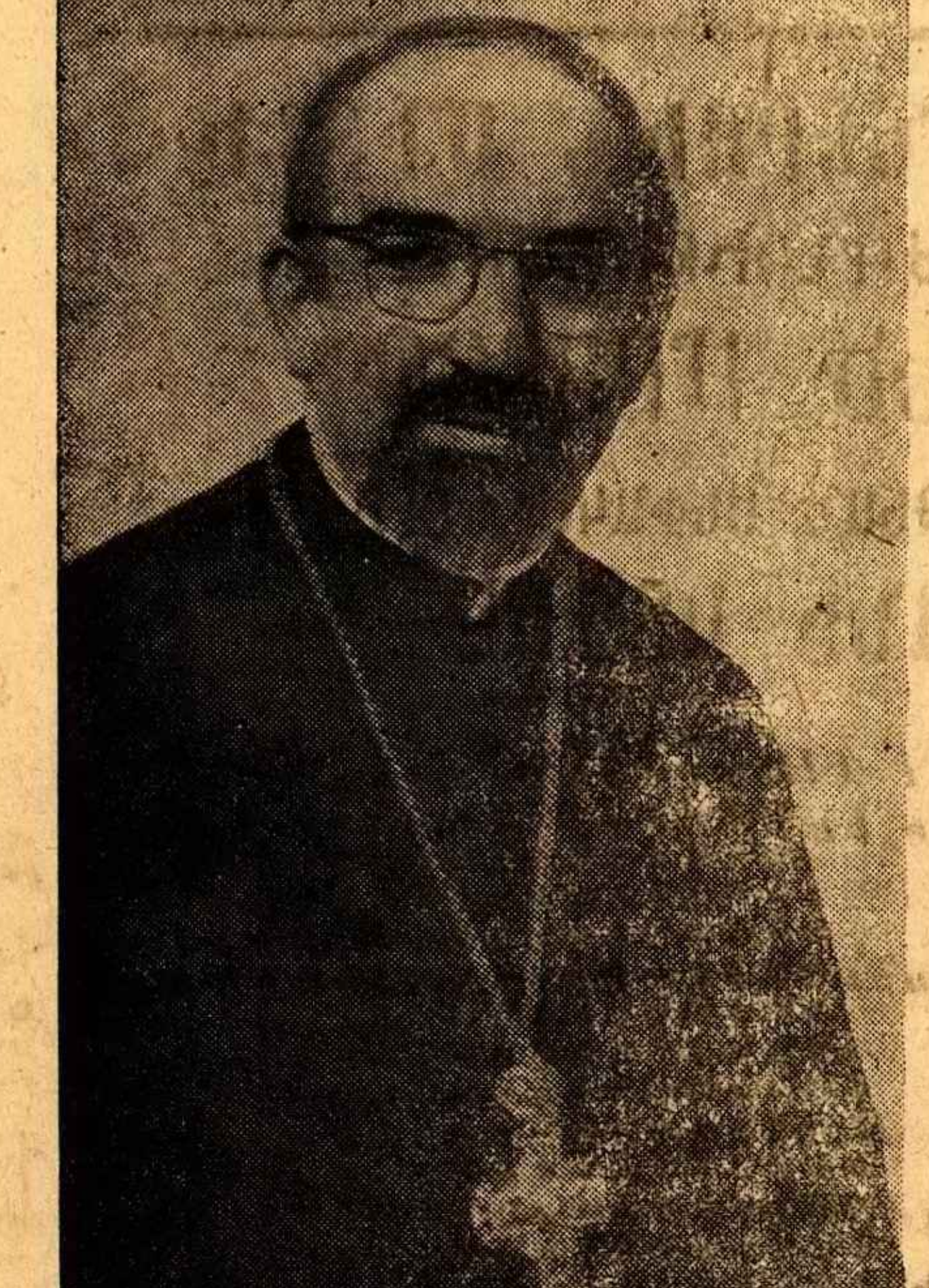
Համագումարը մեծամասնութեամբ հաստատեց տրուած փաստերուն օրինականութիւնը, որոնց նախապատուութիւն տալ թերեւ երկրներուն զարգացումին համար օգնութեան և աշխարհի հարստութեան արդար բաժանում կատարել: Անոնք պիտի ըլլան միակ լուծումը թշուառութիւններու վերացումին:

ՀՈՒՐ. ԱՆԴ

ՀՈԳՇ. Տ. ՇՆՈՐՀՔ ՎՐԴ. ԳԱՄՊԱՐԵԱՆ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԱՌԱՋ. ՓՈԽԱՆՈՐԴ ԳԱՆԱՏԱՅԻ

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Գեորգ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանի, ինչպէս նաեւ Պատուարձան Թեմական Խորհուրդի բարեհաճ կարգադրութեամբ, Գանասայի Առաջ. Փոխանորդ եւ միանգամայն Մոնթրէալի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարի պատգոնական Հովիւ նշանակուած է՝ Հոգեւորական Տէր Շնորհի Վրդ. Գաւառեան, որ իր անդրանիկ Ս. Պատարագ մատոյց նաչվերացի Կիրակիին, Սեպտեմբեր 15ին, եւ պատգոնական ստանձնեց իր պատասխանատու զոյգ պատգոններու, սոյն բուականէն սկսեալ:

ՇՆՈՐՀՔ ՎՐԴ. ԳԱՄՊԱՐԵԱՆ

Հոգե. Հայր Սուրբ, որ վերջերս կը վարէր Ուստի Ս. Փրկիչ Հայոց Առաջ. Սկեղեցւոյ հովանական պատգոն, ունի հոգեւորական լայն ասպարէզ եւ օժտուած է մասնաւորական կարողութիւններով:

Ան ծնած է Սեպտեմբ. Մայիս 1929ին, միակ որդին՝ Գրիգոր եւ Զարմինէ Գաւառեաններու: Իր նախնական կրթութիւնը ստացած է Սեպտեմբ. Միսիսիպիան վարձարանի մէջ իր երկրորդական եւ զգնականական ուսումը՝ Անգլիական դպրոցումը՝ միաժամանակ զգալով իր մէջ կրօնական կոչում: Սակայն քննանքին միակ զա-

ւակը ըլլալով, սկիզբէն չ'ընդարձակուեց իր այգ փափակը: Հազիւ 29 տարեկանին եր հետեւի կրօնական կրթութեան Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց Վարժարանին եւ Ընծայարանին մէջ: Կը ձեռնադրուի Սարկաւա՝ 1960ին, եւ օտար մը վերջ, 1961ին՝ կուսակցութեան անդամ ընտրուեց: Սեպտեմբ. Մայր Տաճարի Ս. Պատարագ մատոյց նաչվերացի Կիրակիին, Սեպտեմբեր 15ին, եւ պատգոնական ստանձնեց իր պատասխանատու զոյգ պատգոններու, սոյն բուականէն սկսեալ:

Իրեն հոգեւոր հովիւ պատգոնակուած է՝ Սեպտեմբ. անիկ վերջ Հարաւային Ամերիկայի մէջ, որպէս Առաջ. Փոխանորդ: Վեց տարիներ ծառայելէ յետոյ, 1968ին, նշանակուած է հովիւ՝ Միացեալ Նահանգաց Միլիտանի քաղաքին մէջ, ուր մօտաւորապէս երկու տարի պատգոնակարելէ ետք, 1969 Սեպտ. Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի հրաւերով կը մեկնի Ս. Ե. միաձինք ստանձնելու՝ Հոգեւոր Զմեռանի սեպտորական պատգոնակարելու պատգոն, որ կը վարէ 2 տարեւ. նախաւոր ձեռնադրութեամբ: Անիկ վերջ, կրկին Տ. Տ. Վարդէն Ա. կը կարգադրուեց, կը մեկնի Աթո-Ապապա, իրեն հոգեւոր հովիւ երկուփայլ եւ Սուրբանի քաղաքի հայոց: Յունիս 1972ին, Մացալ Նահանգներ իր այցելութեան տարին, Թեմիս Առաջ. Գեորգ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանի որ եղած էր իր Տեսուչը Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց Վարժարանին մէջ - կարգադրութեամբ կը նշանակուի հովիւ Ուստի Ս. Փրկիչ Սկեղեցւոյ:

Արք. Գանասայի Առաջ. Փոխ. Հոգե. Տ. Զարմին Վրդ. Արքուանեանին՝ Ֆիլադելֆիոյ մէջ՝ Երուսաղէմի կոչուելով յարաւոր մրցանցով՝ սոյն պատգոնին կը կոչուի Հոգե. Տ. Շնորհի Վարդապետ, որ ձեռնադրուած է իր նոր պատգոնին, Սեպտ. 15ին սկսեալ:

Մենք այս տարին բարի գալուստ կը մարտնչենք ճորճի շարժումներով իրեն արեւելաւոր քաղաքի եւ յաջողութիւններով լեցուն Եր ժողովրդի՝ Երուսաղէմի մէջ:

Քաղաքացիական ԲՈՒՐԱՍՏԱՆԵՆ

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ 61ՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՐԴ

1973ԻՆ ՄԻՈՒԹԻՆԸ ԱԶԳԱՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՅԱՅՏԱԿԱՑՈՒՑԱԾ Է 2.312.156 ՏՈՒՐ

Հ. Բ. Ը. Միութեան 61րդ ընդհանուր ժողովը տեղի ունեցավ Շաբաթ, 19 Հոկտեմբեր 1974ին, Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդարանի «Գաղութնան» հանգիստարանին մէջ, Նիւ Եորք, ատենապետութեամբ Միութեան ցկեանս նախագահ Ա. Մանուկեանին:

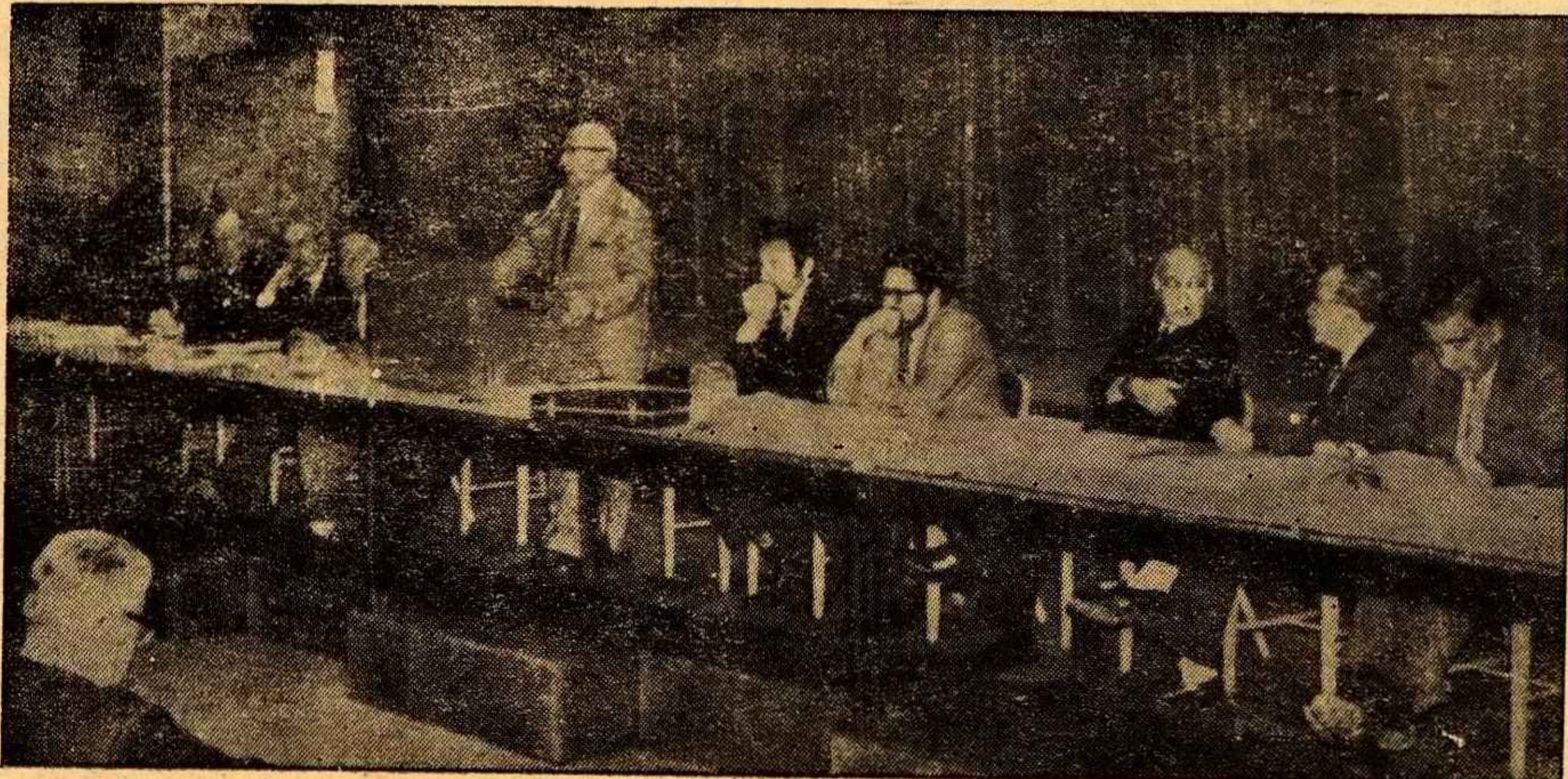
Ժողովին կը մասնակցէին 113 իրաւասու անդամներ, որոնք կը ներկայացնէին 1059 իրաւասու ձայներ:

Առաջին նիստը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10.30ին, Ս. Վարդան Մայր Տաճարի Լուսաւորապետ Տ. Մամբրէ Գնչ. Գուգուեանի աղօթքով, որ թեմական առաքելութեամբ Մայր Աթոռ զոհնուող Առաջնորդ Սրբազան Հայրը կը ներկայացնէ: Նախագահ Ա. Մանուկեան ատենական գործողութեանց ծեռնարկէն առաջ. կարգացանուանացանկը 1974ի ընթացքին մեզմէ անդարձ բաժնուած անդամներուն, անոնց կեանքին ու գործին մասին հակիրճ անդրադարձումներով: Ժողովականները յոտանայա լուծութեամբ յարգեցին Միութեան հիմնադիրներուն, վաստակաւորներուն և նորոգ հանգուցեալ անդամներուն յիշատակը:

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Նախագահը 61րդ ընդհ. ժողովի ատենադպիր անուանեց Տորթ. Գրիգոր Մագսուտեանը, ինչպէս նաև նշանակեց յանձնախումբերը:

ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՌԸ
Նախագահ Գր. Ա. Մանուկեան արտասանեց բովանդակալից ճառ մը: Հրապարակային հաշուետւոյի և ինքնաքննութեան օր մը նկատելով 61րդ ընդհ. ժողովը, որուն ընթացքին Միութեան 1973 տարեշրջանի նիւթաբարոյական գործունէութեան համապարփակ ճամբարանումը և կրթական, մշակութային, խնամատարական և կտակային կամ պայմանաւոր յատկացումներու - բաժինը եղաւ 2.312.156 տոլար, որ 1972ի բարդատմամբ 493.926 տոլար աւելի էր:

րոտեանց մատենցին մեծահոգեւորական խորհրդական և կրթական-մշակութային հիմնարկութիւններ, նախագահը գոհունակութեամբ յայտնեց, թէ Միութեան տնտեսական պատկերը փայլուն էր, շնորհիւ 1972ին կիրարկուած արժեթուղիներու շահարկման եղանակին, որով ոչ միայն կարելի եղաւ հիմնարկամբերը գերծպահել ազնապին կործանարար հետեանքներէն, այլ նախ-ինկ անցնել զանոնք: Սյուպէս:

Պատգամաւորական ընդհ. ժողովի նախագահական սեղանին՝ նստած ձախմ աջ ՊՊ. Յովհ. Քեհեայեան, Գ. Պաթրի, Տորթ. Վ. Մագսուտեան, Արծ. Տ. Մամբրէ Գնչ. Գուգուեան, Նախագահ Ալեք Մանուկեան (ոտի. իր ելոյթի ընթացքին), Գր. Միսակ Հայկեան, Տորթ. Գ. Մագսուտեան, ՊՊ. Ռիչարդ Կրեյքըր, Արթիւր Աւանեսեան եւ Նորման Մարտիկեան

1973ին, բացի շինարարական ծեռնարկներէ, Միութեան յատկացումներուն ընդհանուր գումարը 2.845.928 տոլար էր, այսինքն՝ մօտ 600.000 տոլար աւելի քան նախորդ տարին, բայց 62.379 տոլար պակաս քան 1973ի ընդհանուր մուտքը, որ 2.783.544 տոլար էր: Զուտ ազգապահպանման նպատակներու - կրթական, մշակութային, խնամատարական և կտակային կամ պայմանաւոր յատկացումներու - բաժինը եղաւ 2.312.156 տոլար, որ 1972ի բարդատմամբ 493.926 տոլար աւելի էր:

սփիւռքահայ 19 թերթերու և պարբերաթերթերու մէջ, Մայիսին Սեպտեմբեր ամիսներուն ընթացքին, ներկայացուց Միութեան 1973 տարեշրջանի գործունէութիւնը ընդգրկող համապարփակ 43 էջոց հայերէն տեղեկագիրը և անոր անգլերէն թարգմանութիւնը, որոնց օրինակները ժողովականները ի ձեռին ունէին:

Միայն կրթական նպատակներու համար, ներառեալ համալսարանական կրթաթոշակները, Միութիւնը ծախսած է 1.754.290,85 տոլար, մօտ 300.000 տոլար աւելի քան 1972ին: Միութեան սփիւռքական վարժարաններուն մէջ 1973ին ուսած են 5.436 հայ տղաք և աղջիկներ, պաշտօնավարած են 381 ուսուցիչներ և ուսուցչուհիներ:

Ընդհ. Տնօրէնը գոհունակութեամբ նշեց, որ Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ կազմուած են 4 նոր մասնաճիւղեր և անդամներուն թիւը կրած է 767 հոգի յաւելում մը, մինչ Հարաւային Ամերիկայի Եքզանակին անդամակցութիւնը աւելցած է 290 անդամներով: 1973ին Միութիւնը ունեցած է 164 մասնաճիւղ՝ 17.739 անդամներով:

ՆԻԹԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ
Կեդր. վարչ. ժողովի գանձապահ Գր. Արթին Ասլանեան զեկոյց Միութեան հիմնարկամբերուն և եւէմտական վիճակին մասին: Միութեան ընդհանուր գումարը, որ 1972ին 23.484.230 տոլար էր, 1973ին բարձրացած է 26.478.662 տոլարի: Մօտ երեք միլիոն տոլարի այս յաւելումին երկու երրորդը եղած է եկամբաւոր տեսակի ստացուածք, որ կը ներկայացնէ 8.8 առ հարիւր աճ մը: Մինչ տոկոսներն ու շահաբաժինները 954.569 տոլարին բարձրացած են 1.281.906 տոլարի, արձանագրելով 23.8 առ հարիւր աճ մը: Ասլանեան այս իրողութիւնը վերագրեց Միութեան արժեթուղիներու Մատակարար Մարմինի ծեռնարանութեան:

(Շաբ. տեղ. էջ 3)

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ Ա Կ Ա Ն

Յանուն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Տ. Տ. Վաղգէն Ա. Հայրապետի, Մայր Աթոռիս Դիւանը խորազգաց շնորհակալութիւն է յայտնում Մայր Հայրենիքի պետական բարձր իշխանութիւններին, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, Ս. Երուսաղէմի և Կոստանդնուպոլսի Հայոց Աթոռներին Գահակալներին, Ռուսաց և Վրաց եկեղեցիներին Սրբազան Պատրիարքներին և բարձրաստիճան հոգեւորականներին, թեմական առաջնորդներին, թեմական և եկեղեցական վարչութեանց, ազգային-հասարակական կազմակերպութեանց, հայ մամուլին և բազմաճառարէր վշտակից անձանց՝ Հայաստանից և Սփիւռքից, որոնք հեռագրով, նամակներով կամ անձամբ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին և աղօթեցին ի Տէր հանգուցեալ Վեհաօր Սիրանուշ Պալճեանի հոգու խաղաղութեան համար:

Վեհափառ Հայրապետը միութեամբ սրտով բոլորին յղում է իր ամենաբարձր մաղթանքներն ու օրհնութիւնները:

ԴԻԻԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՐՈՒԻ

(Մասնաւոր քրթակցութիւն «Ջանակիր»)
ԶՕՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ՈՐԵԿՈՉՈՒՄԸ ԱՍԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՄԷՁ

Երկրորդ տարին բլաւով, Գերշ. Տ. Պապ Արք. Թումայեան և Լոնտոնի Ամենայն Սրբոց Համայնքային Եկեղեցւոյ նորակազմ Հոգաբարձութիւնը, գովելի նախաձեռնողութեամբ մը Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1974, արաւմուսայի կերպով ոգեկոչեցին իշխանակը Հայ Ժողովուրդի մեծ զաւակ, անկեղծ և մաքուր հայրենասէր, անպարտելի մարտիկ և ազատութեան անվեհեր ախոյեան՝ Զօրավար Անդրանիկի, անոր մահուան 47րդ տարելիցին առթիւ:

Գերշ. Տ. Պապ Արք. Հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցեց և հոգեւունջ չարող մը խօսեցաւ, վեր հանելով մեծ հերոսին նկարագրին ցայտուն դիմերը - ազգասիրութիւնը և նուիրումի ոգին, խոր հաւատքը, անկեղծութիւնը և պարկեշտութիւնը. և յորդորեց Անդրանիկի դիւցազնական մեծագործութեամբ խանդավառ հայորդիներուն՝ գործնականապէս յարգել անոր հայրենասիրութեան և ազգասիրութեան պատգամը:

ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ Ամենայն Սրբոց Տ. Կ. Յանձնախումբը վերսկսած է Լոնտոնահայ տիկիներու չրջանակին մէջ իր գործունէութեանց: Անոր նպատակն է ոչ միայն նիւթապէս և բարոյապէս զօրավիգ անդամներ աւելնայն Սրբոց Համայնքային Եկեղեցւոյն և աշխատիլ անոր պայծառութեան, այլեւ սիրալիր յարաբերութեան առիթներ ստեղծել ազգակիցներու միջեւ և զանոնք խանդավառել հայ մշակոյթով:

Ընկերային - գեղարուեստական հաւաքոյթները տեղի պիտի ունենան ամէն ամսուայ առաջին Լոնտոն, 4 Նոյ. 1974:

Ապա Պապ Արք. Սրբազան աւելցուց. «Սակայն մեր ժողովուրդին անհերքելի մեղքերէն մին է մոռնալ իր մեծ արժեքներն ու զաւակները: Անդրանիկը յիշելու մեր ազգային պարտականութիւնը մեզի յիշեցուցին Համայնքիս ազնիւ և ազգասէր անդամներէն՝ Հէր և Տիւլի Գր. Ալթունեան, որոնք անցեալ տարի նախաձեռնողներ էին: Իսկ ամենէն աւելի ուրախալին այն է, որ Հայաստանի մէջ հետզհետէ տրամադրութիւն կը ստեղծուի Հայ Ժողովուրդի անհրաժեշտ հերոս Զօր. Անդրանիկի արարչին անհիշները փոխադրելու հարկերն ու զին վրայ՝ Հայ պանթէոնին մէջ:

Շնորհակալութիւն կը յայտնենք Գերշ. Տ. Պապ Արք. Հայրենիքի և Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան, որ մեզի յիշեցուցին մեր այս նշանաբան պարտականութիւնը: Շնորհակալութիւն նաև Եկեղեցւոյ Երգչախումբին, Դպրապետ Գր. Ս. Յովհաննէսֆիլին և սարկաւազներուն:

Հինգշաբթին, Հայ Տան մէջ, 7 Նոյեմբերէն սկսեալ:
Ի սրբ. յաղորդութիւն կը մաղթենք Յանձնախումբի անձնաւոր և Ժողովին Տիկիներուն Տիկ. Ս. Արթանի (Ատենապետուհի), Ա. Կորկոտեանի (Ատենապետուհի), Վ. Կիւլվանէսեանի (Գանձապետուհի), Ե. Ղազարեանի, Ա. Ալթունեանի, Ռ. Կրեյքըրի, Ժ. Այստընեանի, Մ. Շիշմանեանի, Ա. Թօսունեանի, Ա. Նիկողոսեանի, Տ. Հիւլի, Օ. Գոյալմեանի և Օ. Պաղիլի, որոնք գործնական ազգասիրութեան զեղեցիկ օրինակ հանգիստացան: Լոնտոն, 4 Նոյ. 1974:

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒՄԸ ԼԱԻՍԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐԸ

ԶԵՐ ՍԻՐԵԼԻՆԵՐՈՒՆ

Այն ազգայինները, որոնք կը փափաքին Նոր Տարուան առթիւ «Ջանակիր» նուիրելի Հայաստանի կամ արտասահմանի իրենց ազգականներուն և բարեկամներուն, կրնան հեռաձայնել Թերթիս վարչութեան (հեռ. 915013) ամէն երեկոյ ժամ 5էն 7 (ի բաց առեալ Կիրակի օրերէն), իսկ Աղբ. սանդրիոյ մէջ, Գր. Միսակ Պանոսեանի (հեռ. 802199), Տարեկան բաժնորդագրութեան սակն է 400 և դ. (պարզ փոստով) և 800 և դ. (օգային փոստով):

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ «ՋԱՆԱԿԻՐ»

թեան համապարփակ ճամբարանումը և կրթական, մշակութային, խնամատարական և կտակային կամ պայմանաւոր յատկացումներու - բաժինը եղաւ 2.312.156 տոլար, որ 1972ի բարդատմամբ 493.926 տոլար աւելի էր:

Նախագահը շեշտեց ուշադրաւ իրողութիւն մը, որ կը վերաբերի վերջին տարիներուն մասնաւոր թափ տեսքած կրթական կեդրոններու կառուցման. «Կրնայինք մեծագումար յատկացումներ ընել և ըրինք վաղը դարձեալ պիտի տանք թէ՛ կարենանք», ըսաւ ան, սակայն մտահոգիլ հարցը անոնց մասնաւորութեան ծախսն է. որ յաճախ հանրութեան ուշադրութենէն կը վրիպի:

Իր ճառը եզրակացնելով՝ Հ.Բ.Ը. Միութեան նախագահը արտաքին բազմաթիւ յայտնեց որ նախաձեռնող, յառաջիկայ տարի, Մեծ Եղեռնի 60 ամեակին առ-

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏԻ ԲԱՆԱՍԵՂԾԸ

(ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԻՐԱՉԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 60-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ)

ԳԵՈՐԳ ԷՄԻՆ

Իսկական բանաստեղծները կամ չեն ծերանում, և կամ պարզապես անհնար է լինում նրանց ծեր պատկերացնել:

Իսկ Յովհաննէս Շիրազը ոչ միայն իսկական բանաստեղծ է, ոչ միայն լաւ բանաստեղծութիւններ գրող մարդ, այլ ոտքից-գլուխ բանաստեղծ, բանաստեղծ կեանքով ու կենցաղով, խօսքով ու գործով, սիրով ու աստութեամբ: (Այնքան բանաստեղծ է, նոյնիսկ չի պատկերացնում, թէ մարդը կարող է... արձակ խօսել, ուր մնաց թէ գրել...):

ՇԻՐԱՉ ԻՐ ՍԻՐԵԼԻ ՄՕՐ ԵՏ

Այո, իսկական բանաստեղծ է Յովհաննէս Շիրազը: Անա թէ ինչու նոյնիսկ մենք՝ նրա գրչաւ կիցներս, որոնց աչքի առջեւով է անցնել Շիրազի ողջ կեանքը, և որոնք գիտեն ոչ միայն Շիրազի բանաստեղծութիւնները, այլեւ իրեն՝ մարդ ու մահկանացու Շիրազին (Յովհաննէս Կարապետեանին), զարմացել ենք այնպէս, կարծես թէ... հրաշք պատահած լինի:

Յովհաննէս Շիրազը վաղուց անհետացել է... ո՛ւմ մտքով կ'անցնէր:

Բնում էր թէ երէկ էր, երբ այդ յախուռն ու խնթ պատանին, գռնեղ շրջալուր բացելով պոէզիա մտաւ իր առաջին գրքով՝ «ԳԱՐԱՆԱՄՈՒՅՈՒՆՈՎ», որն այդ տարիների պոէզիայի համար իսկապէս զարուհ էր, շնորհիվ գաւթուն՝ հաւքերով ու ծաղիկներով, զարնանային ամպրոպով ու զարնան վարարած գետի պէս...:

Գարնանամուտային յարթ դուռն են ՍԻՒՄԱՆԹՕ և ԽԱՋԵ-ՋԱՐԷՆ պոէզիա և ԱՐԵՆԻՆԻ ԵՐԻՐԻ չափածոյ վէպը: 1940 թուականին լայն տեսակ ՆՈՐԳ ԶԱԹԱՍՏԱՆԻ մեծածախաւ ժողովածուն, որը պոէտի մինչ այդ ստեղծած քնարական ստեղծագործութիւնների հանրագումարն է:

Հայրենական պատերազմի տարիներին հրապարակ իշանԲԱՆԱՍԵՂԾԻ ԶԱԹԵՆԸ, «ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԻՐԲԸ», «ԼԻՒԻԿԱ» ժողովածուները:

Յետպատերազմեան շրջանում բանաստեղծի գրելը աւելի բեղմնաւոր գործն է: Այդ տարիներին հրատարակեցին նրա բազմաթիւ ժողովածուներն ու պոէզիաքննարկ՝ «ՀԱՏԱԿԻՐ», «ԳԻՐԲ ԽԱՋԱՆԴՈՒԹԵԱՆ» և ՍԻՐՈՅ, «ԲԱՆԱՍԵՂԾԻ ԶԱԹԵՆԸ», «ԲԱՆԱՍԵՂԾԻ ԶԱԹԵՆԸ» (Երկու գիրք) և այլն:

Յովհաննէս Շիրազի պոէզիայի զարնանային այդ վարար գետը, որը խլչում է մեր հայրենի հողում անհարգէն քառասուն տարի, այժմ զուլուլուէլ ու խաղաղուէլ է անցնել ջրերի նման,

զարնել խոր ու իմաստուն, և հիմա աւելի հեշտ է տեսնել, թէ ինչ բերեց նա իր հետ զարաւոր ու փառաւոր հայ քնարերգութեանը:

Սնուած ու զօրացած Աւետիք Խաչակեանի մօրը նուիրուած չքնաղ երկերով, նա բարեկցեց ու մի նոր բարձրութեան հասցրեց քնարերգութեան համար աւանդական դարձած այդ Նիթը, ըստեղծելով մեր նոր պոէզիայի մէջ նոր պաշտամունքը և մայրական սիրուն նուիրուած այնպիսի գողարիկ բանաստեղծութիւններ, որոնք պատիւ կը բերեն ոչ միայն մեր, այլեւ ցանկացած ժողովրդի գրականութեանը:

Յովհաննէս Շիրազի մօր նուիրուած բանաստեղծութիւնները միամբողջ գիրք են կազմում «ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԻՐԱՉԻ» խորագրով, որը բանաստեղծական հիմնալի յաւաքածան է ոչ միայն Շիրազի մօր, այլեւ բոլոր մայրերի շիրմերին ու յիշատակին: Այնպիսի բոլոր ժողովուրդները, հայրենիքը մօր անունով են կոչում՝ մայր հայրենիք:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՄ ՇԻՐԱՉ

Իսկ քանի որ մայրը Յովհաննէս Շիրազի պոէզիայի ուղին ու ծուծն է, վերաբերւում ու աւերբորը, ապա բնական է, որ Շիրազը պիտի լի էր նաեւ Մայր Հայրենիքի լաւագոյն երգիչներից մէկը:

Գաղիերաւոր ասած, Յովհաննէս Շիրազը երեք մայրերի բանաստեղծ է մայր բնութեան, իր հարազատ մօր եւ մայր հայրենիքի բանաստեղծ:

Այս եռածին միասնութեան մէջ է՝ Շիրազի ամբողջ պոէզիայի ուժն ու հմայքը:

Բիշերն են այնքան կենդանի ու մարդկայնօրէն արտայայտել մեր ժողովուրդի բախտն այնպէս, ինչպէս Յովհաննէս Շիրազը, և այն էլ՝ ժողովրդի համարեայ բոլոր խաւերին հասկանալի ու մատչելի ձևով: Թեքն, առաջին հերթին գրանով կարելի է բացատրել այն արտակարգ փառքն ու հուշակը, որ Շիրազն ունի հայրենիքի գրողների մօտ, երեւանում լինել նրանք թէ Հայաստանի գիւղերում, Թիֆլիսում թէ Պաքիստանում, Փարիզում թէ Պէյրուսում, Լոնտոնում թէ Նիւ Եորքում...:

Իմ սուրբհայրենիքի սուրբ մեջես, Դու սուրբ մեջես, ոչ լեզուիս վրայ իմ սուրբ միջոց՝ քե սիրտս ճեղքես՝ Դոօթիք բոցը պիտի հուրհրայ...

Գրում է Շիրազը հայրենիքին նուիրուած մի բանաստեղծութեան մէջ բնութագրելով՝ իր հայրենիքը: «Երբեք ոչ մի արտագին ու ներքինական, այլ ընդերքային» էութիւնը:

Գաղափարն է, որ երբ հայրենական պատերազմի ժամանակ ոտքը յարձակուեց մեր հայրենիքի վրայ, հենց Յովհաննէս Շիրազն էր, որ գրեց մեր հայրենիքի ու ժողովուրդի անպարտելիութեան հիմքը, ընդամենը վեց ողջանոց իր յայտնի «Վեց» պըրոմտը:

Մենք խաղաղ էինք մեր լեռների պէս,

Դուք հողմերի պէս խուճեցիք

Վայրագ:

Մենք ձեր դէմ ելանք մեր լեռների պէս,

Դուք հողմերի պէս ոռնացիք

Վայրագ:

Բայց մենք յաւերժ ենք մեր լեռների պէս,

Դուք հողմերի պէս կը կոչուիք

Վայրագ:

Լինելով մեծ մասամբ հայոց պատմութեան ու անցեալի երգիչ, Շիրազը միաժամանակ, իր լաւագոյն բանաստեղծութիւններով, կարողացել է երգել նաեւ մեր հայրենիքի ու ժողովրդի այսօրը:

Դրա ապացոյցներից մէկը Շիրազի «Մեր գիւղերի անունները» պոէմն է, որտեղ նա, Հայաստանի գիւղերի հին անունների սրամիտ (ստուգաբանութեամբ) կարողացել է պատկերել մեր ժողովրդի երէկն ու այսօրը, ընդգրծելով, թէ ոչ մի փառաւոր անցեալ արժէք չէր ունենայ, առանց այսօրուայ ներկայի:

Բազմաթիւ հիմնալի բանաստեղծութիւններից, քառյակներից ու առակներից բացի, Շիրազը հեղինակն է նաեւ մի շարք յայտնի պոէմների, որոնցից, «ԲԻՐԼԻԱ»-կԱՆԸ՝ իրաւամբ համարուած է մեր պոէզիայի գլուխ գործոցներից մէկը և Թարգմանուէլ ու սիրելի է դարձել աշխարհի շատ ժողովուրդներին:

Այդ փիլիսոփայական մեծախօսութիւն պոէմը, որի յենքը հայկական ժողովրդական Աւստած ցաւը տուեց լեռների՝ չգլմաշան. ցաւը տուեց մարդուն՝ զիմացաւ իմաստուն առածն է, մարդուն և նրա ամենազօր տաղանդին ու մտքին ձեռնած մի բանաստեղծական եղալի ներքող է:

Լիրիկական բանաստեղծ Յովհաննէս Շիրազը 60 տարեկան է, Եթէ խօսենք առանց յարեւանական սփոփիչ խօսքերի, ապա սկսում է լիրիկայի համար ոչ այնքան էլ յարմար մի տարիք...:

Եւ չգիտեմ, թէ ինչ է գրում հիմա և ինչ կը գրէ Յովհաննէս Շիրազը, բայց եղածն էլ լի ու բաւական է, որ նա համարուի ոչ միայն սովետական գրականութեան սիրելի անուններից մէկը, իսկ սիրելի անուն լինել հայ գրականութեան մէջ այնքան էլ հեշտ չէ, հարկաւոր է ոչ միայն մրցել գրողների հարուստ աւանդների հետ, ոչ միայն արժանի լինել նրանց, այլեւ գէթ մի սեփական սող ու քառեակ աւելացնել այն ճոխ ու հարուստ զանաւարտին, որը զարաւոր ու փառաւոր Հայ Գրականութիւնն է կոչուում:

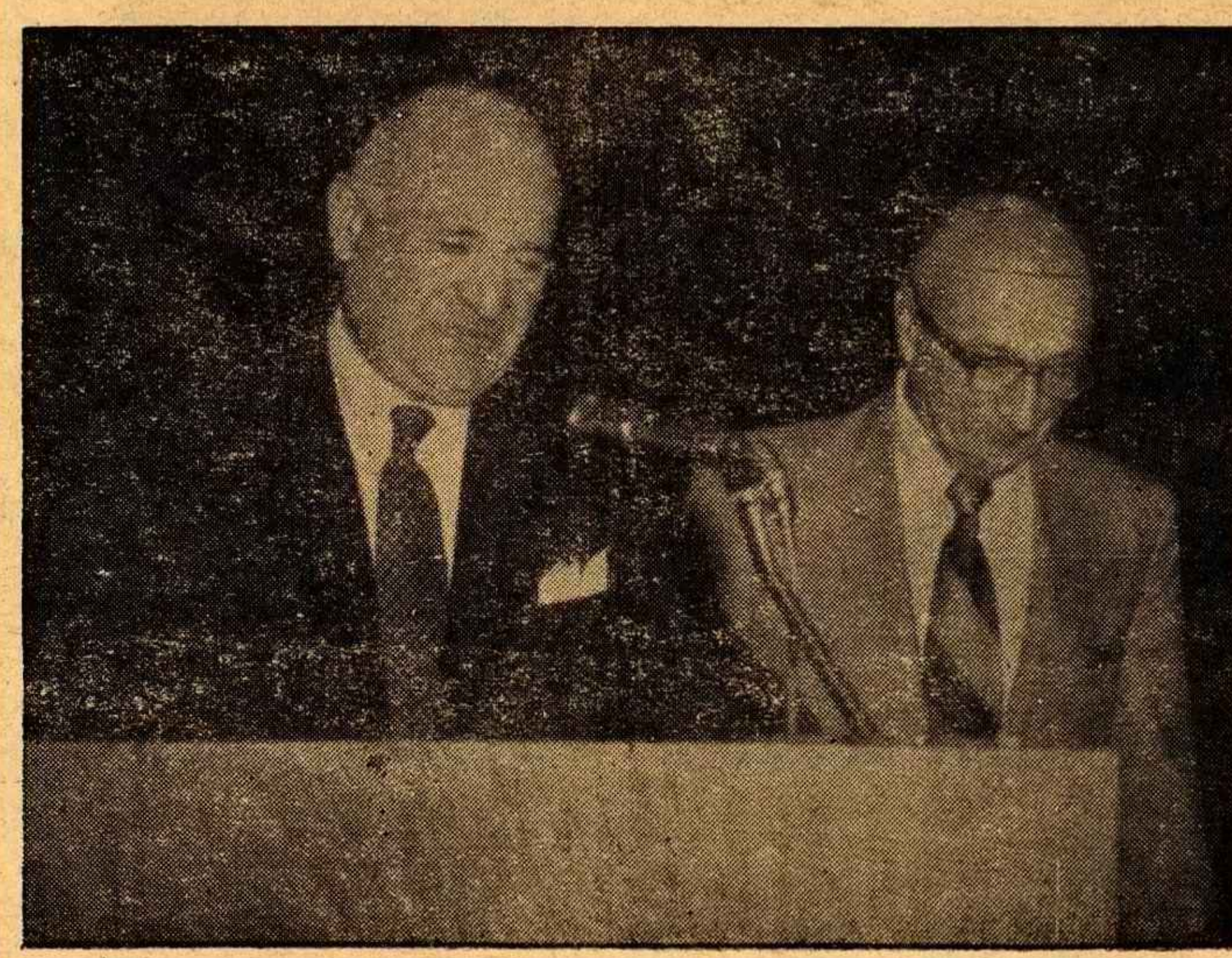
Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ 61 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ

(Շարունակութիւն Բ. էջէն)

Գր. Կուլտ Գարտաշեան, որ ատենապետն է Միութեան արժեթուղթերու մատակարարութեան պատասխանատու ֆինանսական Յանձնախումբին, տեղեկութիւններ տուաւ՝ 1973ի տնտեսական վատառողջ պայմաններուն մէջ կատարուած ներդրումներուն շուրջ, և ձեռք բերուած յաջողութեանց համար երախտագիտութիւն յայտնեց ցկեանս նախագահ Գր. Ա. Մանուկեանի, որուն առաջնորդութիւնն ու ընծայած դիւրութիւնները վճռական դեր խաղացած էին:

Յանուն Հաշուքների Յանձնախումբին, Գր. Կերի Համբար յայտարարեց՝ թէ Յանձնախումբը անհրաժեշտ ստուգումը կատարելէ ետք վաւերացուցած էր Միութեան հաշիւները:

Ապա ժողովականները միաձայնութեամբ և ջերմ գնահատանքով վաւերացուցին Միութեան 1973 տարեշրջանի գործունէութեան և հաշուական տեղեկագիրները:

ԳՆԱՀԱՍՆԱՔԻ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆ

Այս տարի Ընդհ. ժողովին ներկայ էին Միութեան արտասահմանի մարմիններէն երկու յարգելի դէմքեր. Եգիպտոսի Կեդրոնական Յանձնաժողովի ատենապետ Գր. Յովհաննէս Քէհեայեան և Ֆրանսայի Շրջ. Յանձնաժողովի նախկին երկարամեայ ատենադպիր Գր. Գրիգոր Գահրի. ընկերակցութեամբ իր ազնիւ տիկնոջ, որոնք անհատական այցելութեամբ Մ. Նահանգներ կը գտնուէին: Նախագահը գնահատանքով յիշեց անոնց մատուցած ծառայութիւնները և զանոնք խօսելու հրաւիրեց: Գր. Քէհեայեան և Գահրի ուրախութիւն յայտնեցին որ Միութեան գեյազոյն այս հաւաքին կը մասնակցէին, տեղեկութիւններ տուին Եգիպտոսի և Ֆրանսայի հայ գաղութներուն մասին և հակիրճ կերպով անդրադարձան անոնց ծոցին մէջ Բարեգործականի մարմիններուն ծաւալած աշխատանքներուն:

Արժ. Տ. Մամբրէ Քհնյ. Գուգուեան կարդաց՝ Ամերիկահայոց Առաջնորդ Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանի Ընդհ. ժողովին ուղղած ողջոյնի գիրքը:

Ա. Նիստը փակուեցաւ ժամը 12.30ին:

Այս տարի ևս, ինչպէս նախորդ շրջաններուն, ժողովականները կէսօրուան ճաշին նախագահ Ա. Մանուկեանի հիւրը եղան:

ՎԱՐՁԱՎԱՆ ՄԱՍՆԱԿԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդհ. ժողովի Բ. նիստը սկսաւ ժամը 1.45ին:

Կեդրոնական Վարչ. ժողովի իրենց եռամեայ պաշտօնավարութեան շրջանը բոլորած անդամներու տեղ՝ մասնակի ընտ-

րութիւն կատարուեցաւ երկպատիկ ցանկի մը վրայէն, զոր ներկայացուց նշանակիչ Յանձնախումբի ատենապետ Գր. Ռիշրտ Կրեկրի: Գաղտնի բըււէարկութեամբ վերընտրեցան՝ Գր. Արթին Ասլանեան, Կուլտ Գարտաշեան, Գրիգոր Թուրքեան՝ որ Մայիսին Կեդր. Վարչ. Ժողովի անդամ նշանակուած էր Գր. Օննիկ Գեորգեանի տեղ: Իսկ արտասահմանէն նոր անդամ ընտրուեցաւ Գր. Հայկաշէն Ուզունեան:

Հաշուքներին Յանձնախումբի անդամ վերընտրուեցաւ Գր. Երուանդ Մամբրէ՝ երեք տարուան շրջանի մը համար: Յանձնախումբին միւս անդամներն են՝ Կերի Համբար և Հայկ Թուրքեան, յաջորդաբար երկու և մէկ տարուան շրջանով:

ՈՒՂԵՐՁՆԵՐ ԵՒ

ԹԵԼԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նախագահը լայն տեղեկութիւններ տուաւ կիպրահայ գա-

Հ.Բ.Ը.Մ.ի Եգիպտոսի Շրջանային վարչութեան ատենապետ Գր. Յովհաննէս Քէհեայեան Ելոյթ կ'ունենայ Կոզմէ՝ Նախագահ Գր. Ալեք Մանուկեան (Լուսակալը՝ ԿԱՐԳԻՍ ՊՈՂՈՍԵԱՆԻ)

զուրկն և մասնաւորաբար Միւզոնեան Կրթական հաստատութեան մասին, որ ինչպէս ծանօթ է, Կիպրոսի պատերազմին ողմբակոծուած էր Թրքական օդուժին կողմէ: Ան անդադարաւ նաեւ Մոնթէվիտէոյի նորաբաց Նուպարեան Վալժալանին արձանագրած յաջողութեան և Միութեան Իրանի երեք վարժարաններուն, որոնք փոքրամասնութեանց պատկանող դպրոցներու կարգին պիտի ենթարկուէին կրթական նախարարութեան կողմէ պարտադրուած նոր գոյովիճակի մը:

Նախագահին հրաւերով կարճ ելոյթներ ունեցան՝ Սմերիկայի Կեդր. Յանձնաժողովի ատենապետ Գր. Եգուարդ Մարտիկեան և Կրթական Կեդր. Յանձնախումբի ատենապետ Տորթ. Բերկուրտ Սվաճեան, որոնք խօսեցան Միութեան Ամերիկայի մշակութային ծնունդներուն և կրթական ընդարձակ գործունէութեան մասին:

Ժողովականներու կողմէ եղան օգտակար և գործնական թելադրութիւններ՝ Միութեան Ամերիկայի և արտասահմանի գործունէութեանց վերաբերեալ զանազան հարցերու շուրջ:

Տորթ. Արշաւիր Կէօնեան ներկայացուց Որոշումներու Յանձնախումբին բանածնելը, որոնք գնահատանքով ընդունուեցան:

Նախագահ Ա. Մանուկեանի շնորհակալութեան խօսքով և Տ. Մամբրէ Քհնյ. Գուգուեանի աղօթքով փակուեցան Հ. Բ. Ը. Միութեան 61րդ Ընդհ. ժողովը, երեկոյան ժամը 4ին:

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

(յապաւումներով)

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԲԵԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة - ٢٤٤٠ - ت ٩١٥٠١٣

صاحبة الامتياز: السيدة عالية سريديان (بالان)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

6.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԵԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱՆՍԵԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 552—ՀԻՆԴՇԱՐԹԻ 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26-ԻՒՆ 3 ԵՂ. ԴՆԿ. ԿՄԸ 35 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

عدد رقم 552 — الخميس ٢٨ نوفمبر ١٩٧٤

ՈՂՋՈՅՆ ՄՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՅԾԱՌ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԵՐՁԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆ Է

Հայ ժողովուրդը ուրախ է ու հպարտ լի Մայր Հայրենիքի պայծառ իրականություններով:

Հայկական թագավորություններում և իշխանապետություններում անկումով, ամբողջ վեց հարիւր տարի օտար թուստի թեւան դաժան լուծիչ ներքե տուրախել է տար, բովանդակ հայտություններ, այսօր, իր թանկագին Մայր Հայրենիքի կենսունակ գոյությունը և յարաճուն վերելքին մէջ կը տեսնէ փառապան ծ յաղթանակը՝ ապրելու, տոկալու և մանաւանդ՝ ստեղծագործելու իր վահագնաշունչ ոգիով:

Այի մը հող ունինք, այսօր, մեր սգո լին խանձարուրին՝ Արարատեան դաշտավայրին մէջ. Այի մը հող հայկական, որ թէ և ժամանակաւորապէս կը հանդիսանայ մէկ վեցերորդը սիւն մեր հայտնական Հայաստանին, և սակայն Սէյ ՀՆՅՈՒՆԻՔ ՈՒ ՄԷԿ ԺՈՂՈՒՐԴ գաղափարին հաւատարիմ մեր ժողովուրդին համար, ան է ու կը մնայ հիմնական խարիսիճ՝ հայապահպանման մեր նուիրական պայքարին, և լուսաւոր օրրանը՝ մեր ազգային երազներուն և յոյսերուն ամբողջական իրականացման:

Մենք, Հայ Սփիւռքի տարածքին վրայ կենքի կոչուած նոր սերնդականներս, սիրած ենք ու կը սիրենք մեր այդ ա՛յի մը հողը հայկական, մեր այդ Մայր Հայրենիքը, որովհետեւ՝ Պետականութիւն ունենալու ձգտումը մշտապէս մնացած է մեր սրտերուն մէջ, քաջ գիտնալով, թէ ժողովուրդ մը ուշ կամ կանխապատապարտուած է կորստեան, առանց զինք կենսաւորող, առանց զինք լիցքաւորող Մայր Հողի շունչին ու հոնչին:

Մեր քաղաքակրթ ժողովուրդը, մասնաւորապէս՝ անոր անդհարեւնիքեան հատուածը, իր մեծագոյն երջանկութիւնը ներառած է իր Մայր Հողին ամբողջականութեամբ. փաստօրէն և իրաւացիօրէն, Սփիւռքահայութիւնը, այսօր, իր ամենօրեայ գոյապայքարին գլխաւոր կուռն ուղիքն է իր Հայկական Հանրապետութիւնը, որ իրեն կը ջամբէ լոյս և յոյս, կը պարգեւէ հաւատք և զօրութիւն:

Պատմութեան ընթացքին մեր ամենէն ուժեղ զինք է եղած է մեր մշակոյթը:

Այսօրուան մեր Հայաստանը ու միայն թանկայան է մեր սրանչելի մշակոյթին, այլ և՛ հնադարեան մեր մշակոյթն ու քաղաքակրթութիւնը կը վերածննդ և կը ծաղկին մեր այսօրուան Հայաստանին մէջ:

(Երաւունակութիւն տես էջ 2)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱԾ ԳԱՏԻՐԷ

ԳԱՏԻՐԷ

ՀԱՆԴԻՍԱԻՈՐ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

54-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ

կազմակերպութեամբ

ՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒԹԵԱՍՍԻՐԱՅ ՄԻՈՒԹԵԱՆ, Հ.Ա.Հ. ԿՈՎԱՆԵԱՆ ՍՐԱՇԻ

ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՇԻ

եղի կ'ունենայ

Ուրբաթ, 29 Նոյեմբեր 1974, կ.ե. ժամը 9.30ից

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՇԻՆ ՄԵՋ

ՈՒՂԵՐՁ - ԲԱԺԱԿԱՅԱՌ

Հրահրատումս ստանալու համար դիմել՝ Հայկական Ընթերցասրահ ամէն երկուրժ ժամը 8-10 (հեռ. 934908), կամ օրուան ընթացքին հեռածայնել թիւ 59706:

ԵՐԵՒԱՆ ԱՅՍՕՐ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՉԱՅՆԸ

Դու հիւսուում ես նայն օրուայ ձայները՝ ու գոյները, Աղմուկները՝ ցերեկի, կրակներից իրիկուան. Երբ մարում է, ասաղի պէս, երեանեան օրը շինջ, Դու՝ զեռ ապրող աստղալոյս՝ Հարունակում ես ճամբան:

Դու լոկ ձայն չես, դու շո՛ւնչ ես, զանգիւն մի նոր տանքի, Մեր լեռները՝ գմբէթից լողանջում ես՝ արտէս իրաւ. Գնա՛, փութի՛ր աշխարհում. Հաղմուկի մէջ եթերի Ամէն՝ կարօտ հայ հոգի՛ն շարունակ է ալիքիդ...

Գնա՛... դարձել են գործից այնտեղ հայրեր հիմա, Ու թէ և շատ են յոգնած հոգսից կենաց ու հացի, Բայց հաւաքուած տուն-տնի՛ երեխաներ, սոս ու մամ, Շունչը պահած մե՛նք են՝ զիշերային քո այնին:

Լցուի՛ր նրանց յարկի տակ քո երգերով մտերիմ, Նրանց թափուր ունկերին Հայաստանից լո՛ւսք խօսի՛ր. Դու՝ անպատ-աշխարհում հայի պապակ շուրթերին Երեանի գուլա՛լ ջուր ու պաղ-պաղ ձիւն Մասիսի:

Ու թող ձերուկը ջամբած՝ քո երգերի մէջ տեսնի Կորած գեղական իր հեռու, տեսնի օրեքն իր ջանք. Սիրան սիրուն սարերից՝ լեռնաբեր հօտը իջնէ, Եւ աղջիկները թաքուն հովուի ճամբէքը պահեն...

Ու թէ քնած են արդէն մանուկները օրոքցում, Փռուի՛ր, փռուի՛ր նրանց՝ շուրջ, դարձի՛ր երկի՛ք երազի. Թող նեղութի ափերին, օրօր ասի մի քանգուն, Արմաւենու ստուշում հայր քան լին թող նազի...

Տես, թունում է մեր լեզուն շուրթերին այն պատանի, Ձաւակները կորչում են ասֆալթներին այն օտար. Ո՛ւժ տուր խամրող մեր բառին, դարձի՛ր աւել ու նկատար, Նրանց երեք ոտքի տակ՝ դարձի՛ր դու հո՛ղ հայրենի...

Տար, այնտեղ՝ տար մեր ագու՛ն օրոքում ու ժը անձի, Տար մեր շնչող քարերի յամառութիւնը կենաց. Վերածնունդ մեր հողի կենդանութեամբ նորոգի՛ր Օտարութեան մոխրի տակ խամրող հաւատը նրանց:

Արի՛ւն մղի՛ր, դարձի՛ր՝ սիրտ՝ հայի ցամքող երակին, Եւ կրից երկի՛ր, ծովից ծով՝ կապի՛ր կամար ու կամուրջ. Ժողովուրդիս ցանաւորի առ թեւ տա՛կ ալիքիդ, Երեանի հօ՛ր ձայն, Երեանի անմահ շունչ...

ՍԻՆՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿԱՆ

ՄԵԴՍԻԿՈՑԻ ՄԷՋ

ԱՆՈՒԱՆԻ ՆԿԱՐԻՉ

ԳՐԻԳՈՐ ԽԱՆՁԵԱՆԻ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻՆ

ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԱՆՓՐԷՍ)...

ԽՈՂՈՐ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՈՒՄ ԱԿԱՂԵ-միայի իսկական անդամ Գրիգոր Խանջեանի և լենինկրատցի հանգուցեալ նկարիչ Գրիգորի Վերէյս-կու կրաֆիկական ստեղծագործութիւնները լայնօրէն ցուցադրուցին Մեքսիկոյում, նախաւոր նկարիչ Օրոսկոյի անաւան պատկերասրահում. ցուցահանդէսը նուիրուած էր խորհրդային Միութեան և Մեքսիկոյի միջև դիւանդոտական յարաբերութիւնների հաստատման 50 ամեակին:

Ցուցահանդէսի բացման հանդիսաւոր արարողութեանը, որին մասնակցեց Գրիգոր Խանջեանը, ներկայ էին անուանի արուեստագէտներ, դիւանդոտական ներկայացուցիչներ: Մեքսիկոյում կազմակերպուած ցուցահանդէսում ներկայացուած էին Խանջեանի 60 և Վերէյսկու 30 աշխատանքները. որոնք արժանացել են լայն հասարակութեան ու ամմուլի ամենաբարձր գնահատականին:

Երեւալուոն թերթը ծաւալուն յօդուածում մասնաւորապէս նշել է, որ այս ցուցահանդէսը ուղղուած է երկու երկրների կապերի մեծեցմանը: Իսկ պատկերասրահի դիւրեկտոր Գուրգ Զիմերոն գրել է. Հարպետ Խանջեանի ցուցահանդէսից ստացած մեր զգացումները շատ մեծ են: Ձեր հիանալի մոգական ուժը ակնբախ է ձեր վարպետութեան ընտրուած թեմաների մէջ:

Անդրադառնալով Գ Խանջեանի և այս ամէնը մեր օրերում շարքին, ճանաչուած ներկարիչ Արիս Մորուսթան գրել է. Լորանցում տեսայ ժամանակակից մարդու ներկայութիւնը իր ամբողջ ներաշխարհով, և իմ զգացական աշխարհում այդ շարքը խորը հետք թողեց:

Հայկական Հանրապետութեան և խորհրդային Միութեան մէջ ծանօթ անում է տաղանդաւոր նկարիչ, Հայաստանի ժողովրդային Արուեստագէտ Եւ խՍՀՄի Պետական Մրցանակի Դափնեկիր՝ Գրիգոր Խանջեանը: Բազմաթիւ մրցանակներու արժանացած են թէ՛ իր իւղանդկարները և թէ՛ ժամանակակից և դասական հեղինակներու գիրքերու գեղարուեստական ձեւաւորումներն ու նկարադարձումները: Ան անդամ է խորհրդային Միութեան Գեղարուեստական Ակադեմիայի:

ՊԵՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՍՀԱԿԵԱՆ - ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻԶԵԱՆ
ԳՈԼԷՃԻՆ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԲԱՅՈՒՄԸ

«Արարատ» օրաթերթին ու ընթերցողներին կը տեղեկանանք, որ յառաջիկայ հիւրախօսութիւններէն մէկը տեղի պիտի ունենայ՝ պաշտօնական և հանգիստ բացումը՝ Սահակեան-Լեւոն Մկրտաւորեանի Գոլէճի նորակերտ շէնքին, ներկայութեամբ Լիբանանի պետական բարձրագոյն անձնակազմի անդամներու և Լիբանանահայ համայնքի կրօնական և աշխարհական ներկայացուցիչներու:

Հայկական հրթրական Բարե-

սիրական Միութեան այս գեղեցիկ նախաձեռնութեան առթիւ, ջերմագին կը շնորհաւորենք անոր նախաձեռնող անդամները և յաջողութիւն կը մաղթենք բոլորին:

Այս բարեբաւարիկ առթիւ հրկար և առողջ կեանք կը մաղթենք մանաւանդ ազգային բարեբարձր ամերկական ընկեր Լեւոն Մկրտաւորեանին:

Գոլէճի բացման նախօրեակին, Շաբաթ, 30 Նոյեմբեր 1974, տեղի կ'ունենայ մեծ ճաշկերոյթ՝ Գարահանդէս մը:

«ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀՍՅԱՍՏԱՆ»

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԸ ՍԵՆԵԿԱՆԻ ՄԷՋ

Երեւան, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) - Սենեկայի մայրաքաղաքին մէջ մեծ յաջողութիւն կը վայելէ «Խորհրդային Հայաստան» Լուսանկարչական Ցուցահանդէսը, որը Տաքարի Խորհրդային Մշակութային կեդրոնը կազմակերպած է՝ Հոկտեմբերեան Սոցիալիստական Մեծ Յանդակութեան 57րդ տարեգարծին առթիւ:

Բազմաթիւ լուսանկարներ կը

պատմեն կեանքի բոլոր բնագաւառներուն մէջ՝ Խորհրդային Հայաստանի ձեռք բերած յաջողութիւնները և Հայ ժողովուրդի բարեկարգ աշխատանքի մասին:

«Խորհրդային Հայաստան» Ցուցահանդէսը այսօր կը ներկայացնէ Լուսանկարչական Մշակութային Նախարար Այլու Սենեկայի և Սենեկայի Հանրապետութեան մօտ Խ. Միութեան Դեսպանի Գեղարքի Տէր Ղազարեանը:

★ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ★

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԵՐԵՒԱՆԻ ՆՈՐ ՏԵՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԿԱՄԱԼԻՐ

Տարեց-տարի գեղեցկանում է Սովետական Հայաստանի մայրաքաղաք՝ Երեւանը, ուր աւելի ու աւելի են ի յայտ գալիս նոր, ժամանակակից ու գողտրիկ շէնքերը:

Նորերս Հայկական ՍՍՀ Մինիստրների սովետը «Ռոսիա» կոչւոյ յերեւանում կերտուող նոր տեսարանային համալիրը, որ մէծ իր նարտարապետութեամբ իրենատիպ մի կառոյց է: Այստեղ կան երկու լայնալայի, 2750 տեղանի կինոդահլիճներ. կինոթրոնիկայի սրահ և մանկա-

կան սենեակ... «Սովետների Երկրը» հարուստ էքսպոզիցիան կը տեղադրուի յատուկ պատրաստուած ցուցահանդէսային դահլիճում: Բնահարթակով ընդարձակ ճեմասրահները, պարտէզները, սրճարանն ու բոլորնայառանները, Վերածնունդի շաւորումներով զօրացուցիչ կը, օթոմոպիլների լայնարձակ կայանն առաւելագոյն յարմարութիւններ են ստեղծում այս ցերեկների համար:

(ԻԶՎԵՍՏՆԱՆ-Ն.Մ.Գ.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՅԾԱՌ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

(Շարունակութիւն Ա. էջից)

Տարբեր կերպ չէր կրնար ըլլալ հայութեան նման ժողովուրդի մը համար, որ ինչպէս մտերմօրէն կը պատմէր մեզի, 1956 թուին, Սուրիան և Լիբանան պաշտօնական հանգամանքով այսի եկած առաջին հայ նախարարը, Հայաստանի երրեմի Մշակոյթի Նախարարը՝ լուսահոգի Անդրանիկ Շահինեան, Երկրորդ Աշխարհամարտի ռաբստիկի օրերուն, երբ համայնմարդկութիւնը կ'ապրէր պատերազմի թոճի ու ընդ, մեր քաղաքի ժողովուրդը, ռազմի բոլոր ճակատներուն վրայ, հաւասարապէս, ազգի, հայրենիքի ու մարդկութեան պաշտպանութեան համար դիւցազնաբար մարտերով հանդերձ, յաւերժ դալար քաղաք մը իր երեանի սըրտին մէջ հիմը կը դնէր, ու քար առ քար կը բարձրացնէր Ալ. Սպենդիարեանի անուան թատրոնի և օֆերայի հոյակերտ շէնքը՝ Զուարթնոցի նմանողութեամբ:

Սարգարապատի համազգային ճակատամարտին պատմական արժէքն ու անկորնչելի տարողութիւնը գնահատող ու պահպանող այս լուսատու հանգրուան Նոյեմբերի 29 տարեդարձի սեմին, մեր սփռնաբանայ սերնդականներու սքտագին ցանկութիւնն այն է, որ Խորհրդային Հանրապետութիւններու Միութեան բազմազգ և բազմալեզու ընտանիքին մէջ, առաւել ևս ներքնապէս թէ արտաքինապէս զօրանայ, բարգաւաճի և զարգանայ մեր Հայկական Հանրապետութիւնը, որպէսզի, իր կենարար աւելող պահէ ու անվթար պահպանէ ազգային տարագր, ազգային կենցաղը մեր Հայ Սփռնաբան, մինչև մարդկութեան համար, քաղաքակրթութեան համար մարտիրոսանալ գիտցած հերոս հայութեան վերա-միաւորումը՝ ազատագրուած և վերամիաւորուած Հայկական Հո-դերուն վրայ:

ԳԵՂՈՐԳ ՏԱՐՈՆԻ

Պէյրուք, Նոյեմբեր 1974

ԳԵՂՈՐԳԻ ՄԷՋ

ՄԱՀ ՆԿԱՐԻՉ
ՕՆՆԻԿ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆԻ

Խոր ցաւով տեղեկացանք, որ անցեալ Շաբաթ, 23 Նոյեմբեր 1974, առաւօտեան, Հելիոպոլսոյ իր բնակարանին մէջ յետ հրկարատե հիւանդութեան, իր մահկանացուն կնքած է՝ եգիպտահայ ծանօթ նկարիչ ՕՆՆԻԿ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ:

Ողբացեալին թաղման կարգը և յաղարկաւորութիւնը կատարուած են հիւրախօս, 24 Նոյեմբեր 1974, Կ. Ե. ժամը 4ին, Հելիոպոլսոյ Ամենայն Սրբոց Գերեզմանատան մատուռին մէջ, համաձայն հանգուցեալին փա-վաքին:

Այս կեկծալի առթիւ խմբագրութիւնս իր զգածուած ցաւակցութիւններ կը յայտնէ որդեգրեալ զաւակին, ինչպէս նաեւ բոլոր Տէր եւ Տիկին Ալ. Սարուխանին:

ԳՐԱՆՍՏԵՒ ՄԷՋ

ՄԱՀ՝ ԸՆԿԵՐՈՒՇԻ
ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԶՄԱՌՈՆԵԱՆԻ

Օգոստոս ամսուայ ընթացքին, Խոյ-Լէ-Մուլինոյի հայ գաղութը կորսնցուց ազնիւ և ազգասէր հայ մայր մը՝ ընկ. հի Մարգարիտ Շմաւոնեան:

Բաղման արարողութիւնը կատարեց Գեր. Տ. Գիւտ Յսւ. Նազաշեան, որ խօսեցաւ նաեւ դամբանական քարոզ մը, վերահանելով ողբացեալին մարդասիրական առաքինութիւնները: Դամբանականներ խօսեցան նաեւ Ա. Պէրպէրեան և Լ. Պշտիկեան:

«Մարգարիտի մահով իր քննանկան պարագաներ կը կորսնցնեն իրենց սիրելի հարազատը, հայ գաղութը՝ սիրում ու համակցելի անդամը, իսկ Փարիզի օրացի Խոյ-Լէ-Մուլինոյի Ս. Գ. Հնչակեան կուսակցութեան մասնակցի ճաւառատ, եռանդուն, ազնիւ ընկերուհի մը», ըսաւ Լ. Պշտիկեան:

Յր. Մշակ. Միութեան անունով խօսելով, Արտաւազդ Պէրպէրեան ըսաւ, ի մէջ այլոց, «Մարգարիտ Շմաւոնեանի առաքինի և օրապար կեանքը կրնայ օրինակ մը ըլլալ բոլոր անոնց, որոնք կը գերադասեն միայն անձնակամը: Մարգարիտ կեանքի նպատակն ալ չէ՝ արգիւտ ձգտիլ դէպի բարիք և զարգացիլ իր աշխարհային կեանքը բարի գործերով, Ռեմոն Դիօզ Են մեծ բանաստեղծ Ռուսմանեանի խօսքերը՝ «մահը մեր է, մենք մահինը, մարդու գործն է միտք անմահ»: Տիկին Մարգարիտ Ես Կանուխեմ հասկցած եր այս խօսքերուն ոգին և իմաստը, իր կեանքին ամբողջ տեղադրեանը քննաքննեց ան առաջնորդութեամբ միմիայն օգտակար ըլլալու իր մանաներուն, սիրեց ու պաշտպանեց իր հեռաւոր հայրենիքը, որուն կարօտովն ալ փակեց իր աչիքը»:

ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԶՄԱՌՈՆԵԱՆԻ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՅԵԿԱՆՈՎ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՇԻՆ

Ողբ. Մարգարիտ Տէր Ղազարեանի (Աղեք.) մահուան կսկծալի առթիւ՝ իրենց զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնեն ողբացեալին սգակար պարագաներուն և առ այդ կը նուիրեն:

Տէր և Տիկ. Մարգարիտ Գալանեան 200
Քալէն Գալանեան 100

«ԵՐԱՋ»Ի ՄԷՋ՝ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՍՏԻՆԷ ՏԱՏԻՐԱՆ

«Երաջ» ցուցանիշով ինչնաշարմէն է, որ հրազի պէս մերկաթը ունի խուրճաւ, մեզ կը տանի Գառնի:

Ու ճամբաներ ոլոր մոլոր, մերթ փոշոտ ամպածրար մշուշ գիտնէ: Մերթ հովերէն եկած մաքրամաքուր օդ կազդուրէ, ջինջ դաշտի տարածութիւններ, ծառախիտ պուրակներ: Բազմութիւն և հեռուն ու մօտը կիսաարտ շէնքեր:

Արամայիս Սարգսեան, Շինարարութեան Թէքնիքումի վարորդը: Անոյ յաջ մը սեւ սեւ աչքերով: Շինարարութեան Թէքնիքումի դիրեկտոր Տիրան Քէշիշեան, որ մեր Նուարդին դիրեկտորն է ինչպէս ինք կ'սէ, մասնաւոր արտօնութեամբ մեզ

բովանդակ կեանքին մէջ չեմ հաւատարմած «բախտ» կամ «ճակատագիր» ուսմիկին և շատ անգամ ալ դիտակից մարդոց կողմէ գործածուած այս բառերու տկար իմաստին: Բնական է թէ կեանքի ընթացքին, կան լաւ կամ գէշ պատահարներ, հանդիպումներ, որոնք տեսակ տեսակ զարմանալի հիւստեաններ ունին: Սակայն, ըստ իս, իմ համոզումներուն եւ փորձառութեանս, ատենք շատ անգամ առաջ կու գան մարդուն մը, ազգի մը, կազմակերպութեան մը կամաւոր կամ ակամայ գործած սխալներէն, տկար համոզումներէն, վատ տրամադրութիւններէն, համեմատական խոտոր գործելակերպէն, որոնք կը փնտռեն մէկուն կամ միւրին յաջողութիւններուն

Երեւանի «Երաջ» ինքնաշարժի գործարանը

պատշաճ կը տանի դէպի Գառնի և յետոյ Գեղարդ:

Ոչինչ կայ անսովոր, Տեղացիներ յաճախ կ'երթան ուտելիքի պայտաւանելով բեռնաւոր վայելելու Հայաստանի չքնաղ վայրերը: Անսովորը ինձի համար է:

Չեմ կրնար չըսել, որ իսկական հրճուանք է և գերիմաստ այս ճամբորդութիւնը, բայց զգացումներս կ'ուզեմ զգալ, չըլլալու համար եթէ ոչ անաբարձր գոնէ լրջախոս, մտածող աւելի: Ոչ ոքին համար ալ չեմ գաղտնիք կամ անծանօթ կուռք է Գառնին կամ Գեղարդը, քանի թուրիստական կառուաններ Սփռնաբանի ամէն կողմէ կը փութան դէպի հրաշքի Երկիրը՝ Սովետական Հայաստան: Ինչ որ արեւմտեան վայրերուն համար ոչ այնքան հետաքրքրական, ոչ ալ բացառիկ բան մը պիտի ըլլայ ընթերցողին համար, որ տեսած ու լսած է բազմաթիւ անգամներ: Բայց կայ էականը, ճշմարիտը: Ատիկա է. զգալ՝ տեսնելէ ետք և դատել՝ մտածելէ վերջ: Ոչ միայն իրեն և այլ, որպէս մարդ, յստակատեսութեամբ և արդարադատութեամբ տեսնել ու հիւնալ խանդավառել: Մարդը՝ ո՞ր մարդն ալ ըլլայ ան, ո՞ր ազգին ալ պատկանի, երբ յարա-տեւօրէն կ'աշխատի, տոկուն ու աննուաճ կը ճկի, կը վազէ, կը քրտնի՝ որեւէ գործի մը յաջողութեան համար, կը տիրանայ ան. պա՛ման յաղթանակի: Երբ, մանաւանդ այդ աշխատողը հաւաքական է, ազգի մը վերելքին կը ծառայէ, կ'ապաւովէ անոր ֆիզիքական թէ բարոյական դոյունութեան իմաստաւորումը, ան կ'ըլլայ յաղթանակին յաղթանակը: Այս իսկ պատճառով թերեւս ես

կամ՝ հակառակը:

Բայց մենք շարունակենք մեր ճամբան «Երաջ»ի կակուղ օթոցներուն նստած և հաճելի տեսարաններով ոգեւորուած: Ինչքանաւոր մէջ են նաեւ Թեքնիքումի տնօրէնը եւ աղջիկը՝ Գայեանէն, որ լրջալիմ, բայց զուարթ կը ձայնակցի սա պահուն իմ հարազատներուն զաւակներուն երգին: Երեւանի անոնք կ'ըլլան շատախօս ճպտուներ, երբեմն բոսորաներ, որ կը տղան և երգչախումբի երգիչներ գեղաձայն:

— Հօրաքոյր Ատրինէ ջան, նախաւորում էք մի երգ որ ձեզ դիւր գայ:

— Հա՛. սիրում եմ «Ծփում է Սեւանը» երգը:

— Էլի, երգէք տղերք:

Ու երգը կը բարձրանայ մանկական կամ պատանեկան քնքուշ բերաններէ, ու հոգիին մէջ կը թափի հազար հազար հնչականութիւններով գեղամայ ջուրի մը հոսանքին պէս գեղատեսիլ ու զուարթ քրքիչներով ընդիրջուած: Կը վայելեմ, կ'ըմբռնեմ անոր բաւերուն իւրաքանչիւր իմաստի ու զգեստութիւնն ու հմայքը:

Գիւղակ մըն է սա: Գիւղացիներ շարուեր են կանգառի դէմ ու կը ծախեն իրենց արտերու կամ պարտէզներու փոքր նմոյշներ:

— Կարմորակ լաւ խնձոր է սա:

Ողբան մեկկալ ձերբակներ: — Դո՛ք մեր լեզուով էք խօսում. արտասահմանից: Գալիս են հայեր, որ նրանք լեզուն չենք հասկանում մենք, կ'ըսէ Գայեանէն, դիրեկտոր Քէշիշեանի սղջիւնէ:

— Ես ջանք չեմ խնայում խօսելու համար արեւելահայերէնը:

(Շար. տես էջ 3)

ԱՐՄԷՆ ՏԱՏՈՒՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԾԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 553—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ ՁԵՌՌԷ 3 ԵՂ. ԴՆԿ. ԿՍՄՔ 35 ԼԻՔ. ԴՆԿ.

عدد رقم ۵۵۳ - الخميس ۵ ديسمبر ۱۹۷۸

Ափրիկէի Պատրիարքը Հայաստանի մէջ

★ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ★

ՆՈՐՈԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՅՂ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ «ՓԵՐԼԻԹ»-Ը

տակ մեծանում է մի քանի անգամ:
Հետաքրքիր է տառում, կոկոսում,
կարմրագույն է, արտաքինապես նման
է փայտի եւ տոկոսնորքամբ չի դի-
ջում նրան: Այս քարից Հայաս-
տանում միլիոնավոր քոնցաներ
կան:

ԳՈՐԳԻ ՎՐԱՅ ԴՐՈՇՄՈՒԱԾ ԴԻՄԱՆԿԱՐ

կան յաճախորդների մօտ, այլև
գրանք հաճոյքով են գնում
Անգլիայում, Իտալիայում, Ֆը-
րանսիայում, ԳՅՉ, Հոլանդա-
յում և Շվեյցրիայում: Գորգային
դիմանկար դրոշմվել էր ժանր
է հայ գորգագործ ջուհականների
ստեղծագործութեան մէջ:

ԿԱՄՈՒՐՋՆԵՐ՝ ԶՈՐԻ ՎՐԱՅՈՎ

դիւ Կ Ի ր չեաւ ի յայտ եկած Նորի
բնակելի զանգուածի հետ, Նոր
կամուրջներ թափով անցնում է
հինգ խնուղային ոլորներ եւ ու
ղեկիմ ո՛րեքոց երբեկկային հան-
գոյցը, որ Երեւանը կապում է Սե-
ւանայ լճի հետ:

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԶՈՒՐՆ ԱՏԱՄ Է ԲՈՒԺՈՒՄ

ջարանքերից մեկն է. Նրա բար-
ձրլեռնային բուժավայրերում ե-
հանգստեան տեղերում ամեն տարի
բուժվում ու հանգստանում է ա-
ւելի քան տասը հազար մարդ,
Զրեմուկի հանգալից աղբիւրնե-
ր կանխում են սրտանոթային խան-
գարումներն ու բուժում ռոմալային
եւ լեարդի հիւանդութիւնները:
(ԳՊՈՒՏ-Ն.Մ.Գ.)

Զերմուկը Սովեսական Միու-
թեան ամենամոդայի դական առող-

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 54ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ
ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՁ

Նոյեմբերի վերջին շաբաթ-
ն ընթացքին Գահերէի հայրե-
ւոսէր հայութիւնը ապրեցաւ եր-
անիկ օրերը։

Արդարեւ, Մայր Հայրենիքի՝
ժողովական շաբաթի 54րդ
աթիւներէն նոյն օրը հանդիսու-
թիւններով և Վոհարանական
Մաղթանքով, մեծապէս հրճե-
ցուցին հայութեան սրտերը և ա-
ռաւել զօրացուցին սերը՝ հանդէպ
հայրենիքին և հայրենաբնակ հե-
րոս ժողովուրդին։

Եզրպատահող Առաջնորդական
Տեղապահ Գերպ. Տ. Ներսէս Ս-
վրդ. Բապունեանը, իրենց կող-
քին ունենալով ՊՊ. Ռազմիկ Օ-
հանջանեանը (Սով. Դեպատման
գլխ. խորհրդական), Ալլադրթ Գաւ-
արեանը (դեպատման առաջ. քա-

ԳՈՂԱԲԱՆԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱԿՈՐԻԶ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՄԷՋ

Պատարագի աւարտին տեղի ունեցաւ Հոգեհանգստեան Պաշտօն, վասն հոգեւոյն յորդանանց աւելաւ զգոյն երեսփոխան ողորմութէն Գաղազեանի (քառասուն յիսուսի թով) և ողորացեալք Վահէ Գոյանեանի, Կոստան Ալիքեանի, Եօնի, Պատուական Զուլքեանի և Եօնանէս Զմարաշնուանի (տարեկից յորու առիթով)։

Յեղիպտականոց Առաջնորդական
Տեղապահ Գերազ. Տ. Ներսիս Մ.
Վրդ. Բապունճեանը, իրենց կողմ
քիչ ունենալով ԳԳ. Ռազմիկ Օ-
հանջանեանը (Սոմվ. Դեպպանտան
գլխ. խորհրդական), Ալեքսեր Թա-
պարեանը (դեպպանտան առ. քա-
նուղար), փրոֆ. Սարգիս Սարգիս-
եանը (ավագմիկոս-գիտնական),
Լեոն Գէորգովը (դեպպանտան
պատասխանատու ճարտարագետ),
Ալատիմիր Յակոբեանը (Գանիբէի
մէջ ՄԱԿի պատկանատուներէն),
Մարգ Մուսայպանեանը (Գանիբէի
Պալէի Թատրոնի գլխ. բեմագործ
Պալէթմայրթըր), Տօքթ. Մօքղէ
Մամէտովը (Սոմվ. Մշակ. կեդրոնի
տնօրէն), Գանիբէի Պատկ. Թե-
մական Ժողովի ատենապետ Գր.
Արթօ Պըլլըքտանեանը և Արևի
ու Աջակիրներ խմբագիրները
ԳԳ. Ատտիս Սիպիւնճեան և Սար-
գիս Պապեան:

Հայրենիքի Տօնը ողջունելի
և ներկայ Հայրենակիցներուն իր
լավագոյն մաղթանքները կատա-
րելէ ետք, նախագահ Գր. Գօղոս
Ակերով խօսեցաւ հանդիսութեան
նապաստիկն շուրջ և ապա հրաւի-
րեց Գր. Ռազմիկ Օհանջանեանը,
որ իր ելութը նշանայ այս օր-
նակաւ առթիւ:

Յարգելի բանախօսը շատ
խնամեալ իր ելութին մէջ ան-
դրադարձաւ հայ ժողովուրդի
ազատագրութեան և վերածնունդի
այս մեծ տօնին մասին, շէշտեղով
անոր կարեւորութիւնը հայ ժող-
վուրդի ճակատագրին համար:
Յարգելի բանախօսը յիշեց նաեւ
այն մեծ նպաստը զոր տուաւ Ս.
Միտլիսինը մեր ժողովուրդի յա-
ռաղդիմութեան ի նպաստ և կա-
րեւոր օժանդակութիւնը՝ զոր
ռաւ աշխիւ ժողովուրդը բերաւ
իր հայ նշանայինքունը: Այս առ-
թիւ, Գր. Սեւանեան իր երախ-
տագիտութիւնը յայտնեց ճշդպ-
տօսի և անոր կորոզի նախազա-
մնուար էլ Սատաթին, որ հայու-
թեան հանդէպ ցուցաբերեցին և
կը շարունակեն ցուցաբերել սիրոյ
և բարեկամութեան անկեղծ զգա-
ցունքը:

Պր. Պօղոս Ակոբով կրկին
անգամ շնորհաւորելէ ետք ներ-
կաները, յայտադրիւն պաշտօնա-
կան բաժինը լրացած յայտարարեց:

Տառ վայրկեանի դադարէ մը
ետք գործագրուեցաւ զեղարեւո-
տական յայտագիր մը, որուն ըն-
թացքին գեղեցիկ ելոյթներ ունե-
ցան՝ Օր. Կասիւս Տէօվէթեանը
(դաշնամուր), Օր. Զապէլ Ստե-
փանեան (արտասովոր խօսիչ), Օր.
Կարա Էջեւրճեան և Գր. Ժիրայր
(Շար. Եսու կօ 4)

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԻՆ
ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ, 27 նոյեմբեր 1974.
Զորեքշաբթի, 4. Կ. Ժամը 8ին,
Ս. Միռնիսեան Գահրէի Մշակու-
թային կեդրոնին նախաձեռնու-
թեամբ, Ս. Հայաստանի 54րդ առ-
րեգարձին առթիւ կազմակեր-

պըւած էր շքեղ հանդիսութիւն
մը:

Նախագահութեան սեղանին
կեդրոնը տեղ գրաւած էին Ս.
Միութեան Գահիրէի դեսպանին
տեղակալ՝ Գր. Գոգոս Ակաբովը և

**ՀՆԶՍ.ԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՅՅԸ
ՎԱՐԶԱՊԵՏ ՍՈԼՀԻՆ**

Ս. Դ. Հնչ. Կուսակցություն յատուկ պատուիրակու-
թիւնը Ուրբաթ, 15 Նոյեմբեր 1974, կէսօրէ ետք ժամը
4ին, պաշտօնական այցելութիւն տուաւ Ն. Վ. Վարչապետ
Ռաշիտ Սոլիին: Վարչապետը պատուիրակութիւնը ընդունեց
իր բնակարանին մէջ:

Պատուիրակութիւնը Հնչակեան Կուսակցութեան անու-
նով ջերմօրէն շնորհաւորեց Պր Ռաշիա Սո՛ւ՛՛՛՛՛՛՛, իր վարչա-
պետական պատշտօնին կոչման առիթով :

Այցի ընթացքին, վարչապետին և պատուիրակութեան
միջև տեղի ունեցաւ նաեւ սրտաբաց գրոյց, իբրանանը հե-
տաքրքրող կարգ մը հարցերու շուրջ:

179

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԲԵՐԱԲԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԲԵՐԱԲԵՐԹ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة - ٢٤ ج - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عالية سيرديان (بالانجليزية)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 3000

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱՆՈՍԻԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 554 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ ԶԵՆՈՒԹԷ 3 ԵՎ. ԴՏԿ. ԿԱՄ 35 ԼԻՐ. ԴՏԿ.

عدد رقم ٥٥٤ — الخميس ١٢ ديسمبر ١٩٧٤

ԿԱՐԷՆ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄԿՈՒՄԻ Ա. ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

ՄՈՍԿՈՒԱ, — ՎՍ. Հայաստանի Կոմկուսի անունից արտոնողար Անտոն Քոչինեան, իր պահանջներին վրայ գերծ կացուցեցաւ իր պաշտօններէն, և ընդունւեցաւ հանգստեան կոչուելու իր իրաւունքները արժեքներուն, հաղորդեց Մոսկուայի ռատիոկայանը:

Սովետական ռատիոկայանը նշեց՝ թէ Կեդրոնական Կոմիտէին լիազօրմարը անտոնի քարտուղարի պաշտօնին նշանակեց Կարէն Դեմիրճեանը, որ Կեդրոնական Կոմիտէի քարտուղար էր և անդամ՝ քաղաքական բիւրոյի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄԿՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՊԼԵՆՈՒՄԸ

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) — Նոյեմբերի 27ին տեղի ունեցաւ Հայաստանի Կոմունիստական կուսակցութեան կենտրոնական կոմիտէի պլենում, որտեղ քննարկուեց կազմակերպական հարցը:

Պլենումը Անտոն Քոչինեանին ազատեց Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի անունից քարտուղարի ու բիւրոյի անդամի պարտականութիւններէն և բաւարարեց նրա խնդրանքը կենսաթոշակի անցնելու մասին:

Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի անունից քարտուղար ընտրուեց Կարէն Դեմիրճեանը, որն աշխատում էր որպէս Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի քարտուղար:

ԵՐԵՎԱՆԻ «ԱՐԱՐԱՏ»Ը ՆԻՒ ԵՈՐՔ ԺԱՄԱՆԵՑ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջանապետ»ի)

Երեւանի, 25 Նոյեմբեր 1974, Երեւան, Մոսկուայէն Նիւ Յորք ժամանեց Արարատի կողմէ և դիմաւորուեցաւ տեղւոյն հայութեան ներկայացուցիչներուն կողմէ:

Կողմէ Կարէն Դեմիրճեան, 1-0 արդիւնքով:

Երեւանի «Արարատ» թղթակցութիւն խումբը Նիւ Յորքի «Գլոբ»-ի օդանավակայանը ժամանած պահուն (Լուսանկարը՝ ԿԱՐՊԻՍ ՊՈՂՈՍԵԱՆԻ)

Հայրենի ֆութպոլի ախոյեան խումբը հանգստանալէ ետք, մեկնեցաւ Ֆրեզնո (Գալիֆորնիա), ուր Զորքաբարձի, 27 Նոյեմբերին իր առաջին մրցումը ունեցաւ մեքսիկական «Նաչիոնալ Միտն» խումբին դէմ:

Հոծ բազմութիւն մը, մեծաշառնութեամբ հայեր, ներկայ գլուխակցան ալ մրցումին, որմէ երեւանի Արարատը տարաւ իր բ. յաղթանակը, ընդդէմ Մեքսիկո Սիթիի «Նաչիոնալ» խումբին դէմ՝ 2-1 արդիւնքով:

Հայրենի ֆութպոլի խումբին յաջորդ երկու մրցումները տեղի պիտի ունենան Մեքսիկական Թոլուկայի դէմ, մինչեւ Եւրոպայի 7 Դեկտեմբերին, Օքլենտի (Շաբ. օրու էջ 4)

Ս. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՁ

Ուրբաթ, 29 Նոյեմբեր 1974, Կ. Ե. Ժամը 10ին սկսաւ Նորախանք - Ճաշկերոյթը՝ Գահիրէի Հայկական Ընթերցասրահին մէջ, Ս. Հայաստանի 54 տարեդարձին առթիւ, նախածեռնուած՝ Հայ Դեղ. Միութեան, Կոկանեան Սրահի և Հայկական Ընթերցասրահի վարչութեանց կողմէ:

Այս տօնական առթիւ սըրահը զարդարուած էր եգիպտոսի և Ս. Հայաստանի մեծածաւալ դրօշակներով, իսկ պատերուն վրայ գետնաշաւի մայր հայրենիքի նուաճումները պատմող մեծադիր լուսանկարներ:

Գատուոյ սեղանին վրայ տեղ գրաւած էին պաշտօնական հիւրերը: Հայրենի դիւանագէտներու և մասնագէտներու քաղաքացիական պատուիրակութիւն մը մեծ ցնծութեամբ մասնակցեցաւ եգիպտահայերու կողմէ կատարուած երախտագիտական և հայրենասիրական զգացումներ արտայայտող այս խնջոյքին:

Գատուոյ հիւրերուն մաս կը կազմէին Տէր և Տիկին Գոդոս Ակոբով (Գահիրէի Սովետ Դեսպանի տեղակալ), Տէր և Տիկին Ռազմիկ Օհանջանեան (Սովետ Դեսպանատան աստիճանի խորհրդական), Պր. Ալպերթ Գասպարեան (Սովետ Դեսպանատան աստիճանի քարտուղար), Տէր և Տիկին Գրիգոր Գոդոսեան (Եգիպտոսի մէջ սովետ ինկարագէտ - մասնագէտներուն ղեկավարը), Տէր և Տիկին Լեւոն Գեորգով (Սովետ Դեսպանատան պատասխանատու ճարտարագէտ), Պր. Տիգրան Մխիթարեան (Սովետ Դեսպանատան տնտեսական բաժնի պատասխանատու), Փրոֆ. Սարգիս Սարգիսեան (Մոսկուայէն), Պր. Վլատիմիր Յակոբեան (ՄԱԿԻ Գահիրէի ներկայացուցչութեան պատասխանատուներէն), Պր. Գեորգ Մարտիրոսեան (Սովետ Դեսպանատան փոքրօրէի պատասխանատու), Արթ. Տ. Նարեկ Բեյ. Ֆրէճեան, Տէր և Տիկին Արթ. Պր. Թեմական Ժողովի ատենակցի), Տիկին Շաքէ Իփէքեան (Հ.Գ.Մ.ի վարչութեան ատենակցուհի) և ընկեր Սարգիս Գալանեան (Հայկական Ընթերցասրահի նախագահ):

ՀՈԿՏ. ԳԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Հոկտեմբերեան յաղթանակին Ա. Եւրոպայի մէջ կազմակերպուած՝ 10 Հոկտ. 1974ին Նորախանքին ընթացքին, Եւրոպայի ղեկավար մը ուղարկուած էր Եգիպտոսի Նախագահ Մոհամեմ Անուար Էլ Սաատի:

Ստորեւ կը հրատարակենք երկրի Նախագահին ուղարկած պատասխան - հեռագիրին բարգմանութիւնը:

Պր. Արամ Մովսէսեան
Ատենակցի Հայկական Ընթերցասրահի
6, Յուլիս 26 Պողոտայ, Գահիրէ

Գնահատանքով ստացայ ձեր գեղեցիկ շնորհակտականը, զոր ուղարկեցիք 6 Հոկտեմբերի անմահ օրուան առթիւ:

Ձեզի և բոլորին կը յայտնեմ յաջողութեան և բարութեան լաւագոյն մաղթանքներս:

ՄՈՂԱՄԷՏ ԱՆՈՒԱՐ ԷՒ ՍԱՏԱԹ

Հոկտեմբերեան յաղթանակին Ա. Եւրոպայի մէջ կազմակերպուած Նորախանքին ընթացքին, Եւրոպայի ղեկավար մը ուղարկուած էր Եգիպտոսի Նախագահ Մոհամեմ Անուար Էլ Սաատի:

Ստորեւ կը հրատարակենք երկրի Նախագահին ուղարկած պատասխան - հեռագիրին բարգմանութիւնը:

Պր. Արամ Մ. Մովսէսեան
Ատենակցի Հայկական Ընթերցասրահի

Յարգելի Պարոն,

Մեծագոյն հրճուանքով և գոհունակութեամբ ստացայ Ձեր հաւանքը թերթը՝ զոր ղեկեցիք մեզի. և որուն մէջ կար Հայկական Թեմական Ժողովի Պր. Ատենակցի խումբը՝ Հոկտեմբեր 6ին փառաւոր տօնին առթիւ:

Այս առթիւ, մինչ շնորհակալութիւններ կը յայտնեմ այս իսկական հայրենասիրական դիրքի համար, պայտակաւ նուիրել կը նկատեմ ձեր հաւանքը մեզի և այս համայնքը՝ որ եգիպտոսի միջազգային միջադէպին հոգածու իր զաւակներուն, ամէն առթիւ: Հայրենիքը բոլորին է, և հաւատքը բարձրեւել Աստուծոյ:

Կը խնդրեմ որ Բայ համայնքին հաղորդէ յարգանքներ և լաւագոյն մաղթանքներս:

Հաճեցէք, յարգելի Պարոն, լնդունել մեզ իւրին զի հատանքն ու յարգանքը:

ՏՈՐԹ. ԱՆՄԷՏ ՔԱՍԱԼ ԱՊՈԻ ԷՒ-ՄԱԿՏ
Ազգային Ուղղութեան Նախարար
Գահիրէ, 20-11-1974

Ս. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 54 ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՅԻՆ ՄԷՋ

(Շարունակություն է հանդիսանում)

գրությունը կարգաց, որ ներկա-
ներուն կողմէ ծախսարկուցեալ:
Սովետ մեծ հարտարագէտ - Ե-
լեկտրագէտ Պր. Գրիգոր Պողոս-
եան (երեւանէն), չորս տարիներէ
ի վեր ամէն տարի 29 Նոյեմբեր-
ին, իր համագործակցող Տիգրան
հետ ներկայ գտնուած է՝ Հայկ-
Ընթերցասրահի մէջ կազմակեր-
պուած խրախուսչ ներքինութեան և
մէն անգամուն ալ իր բովան-
գակալից նախընտրով մեծապէս
գնահատուած: Այս անգամ էս
ան հայրենաշունչ իր ելուքով
խանդավառեց բոլոր ներկանե-
րը:

մաւորելու համար Ս. Հայաս-
տանի 55 ամեակը:

Ս. Դեսպանատան ա. խոր-
հրդական Պր. Ռազմիկ Օճան-
ջանեան, համաժողով անկարգ մը
նշանակեց 1920 Նոյեմբերի 29ին ի
վերջ Մայր Հայրենիքի Նուաճում-
ներուն վրայ, որոնք իրականա-
ցան, շնորհիւ նոր կարգերու
հաստատումին: Ս. Միութեան
եղբայր ժողովուրդներու համա-
գործակցութեան և ուստի մեծ
ժողովուրդի օժանդակութեան:

Ընկերութեան Մարկիթ Թա-
կոբեան իր մեղեդիական քննուշ
ծայնով երգեց՝ Կարօ Զօրարեա-

Գանիբէի Ս. Միութեան
գեղարարի Գր. Պողոս
Աղաբաբ, մայրենի լե-
զուով իր կատարած
գեղեցիկ եւ խառ-
նալից ելուքով ժամա
նակ:

Հայկական Ընթերցասրահի
«Նոր Սերունդ» երիտ. մայրիկ
կողմէ, հակիրճ լայն բովանդա-
կալից ուղեւոր մը կարգաց ընկ. հի
Ստան Զօրարեան:

Յանուն Հայ Գեղ. Միութեան
և Կոկանեան Սրահի, խօսք
առաւ ազգ. երեսփոխան Պր.
Կարապետ Տէմիրճեան, ու իր
անհուն երջանկով լի յայտ-
նեց ի տես հայրենի ստուարա-
թիւ և բարձրաստիճան հիւրե-
րուն, որոնք մասնակից կ'ըլլա-
յին այս տօնակատարութեան ու
վեր առաւ 29 Նոյեմբերի նշա-
նակութիւնը, որ հայրենի հը-
պարտանալի յառաջդիմութեան
և յաջողութեան շարքին հայ
կարող դիւանալ տներ և ու-
նինք միջազգային շրջանակներու

նի «Նոր Երեւան»ը, ոգևորելով
չեք միջնորդութեամբ:

Հայկ Ընթերցասրահի նա-
խագահ և թերթի խմբագիրը՝
ընկեր Սարգիս Պալանեան իւրա-
յատուկ խանդավառ և իմաստա-
լից ելուք մը ունեցաւ, նախ
ըսելով՝ որ Նոյեմբեր 29ը հայ
ժողովուրդի փրկութեան թելա-
կանն է հայ հայրենիքի սահ-
մաններուն անընդարձակու-
թեան խորհրդանշանն է և թէ այդ
թուականին ի վեր Արայս գե-
տին ջուրերուն չեն խառնուիր
այլևս հայու արիւնն ու ար-
ցունքը:

«54 տարի առաջ մեր տունե-
րուն, մեր ակումբներուն պատերէն
կայտնուած կը գտնուէր մայր հայ-
րենիք խորհրդանշող նկար մը,

Պատուոյ սեղանին կեդրոնական մասը Զախէն աջ՝ Տեւ
Տիկին Լեւոն Գեղորով, Տեւ Տիկին Գրիգոր Պողոսեան,
Տեւ Տիկին Պողոս Աղաբաբ և Պր. Ռազմիկ Օճանջեան
(Լուսանկարները՝ ՀՐԱՆԻԻ)

մէջ, ինչ որ պարծանք կ'առթէ
բոլոր հայերուն:

Սրահի գործած անդամներէն
և վարչական ընկեր Պերճ Գո-
գորեան հայրենաշունչ ոգևորու-
թեամբ արտասանեց՝ ժառ. Թա-
կոբեանի «Յաջողութեան» խնդիր և
արժանացաւ ներառաւ ծախս-
հարուժեանք:

Խօսք տրուեցաւ Ս. Եղ-
աբաբ Յակոբեանի, որ ջերմ խօս-
քերով ողորունց Ս. Հայաստանի
պանծալի 54 ամեակը: Նոյեմբեր
29ով հայ մարդը գտաւ իր մարդ-
կային արժանապատուութիւնը:
Այդ ինքզնին իր հայր և իսկա-
կան ծնողեան թուականը և պար-
է նկատուի: Այս կոչ ըրաւ որ
մեր ակումբներէն, մեր վաճա-
րաններէն և մեր մամուլի էջերէն
ներս աշխարհի բազմապատկուի
հիգիւրը, ալ ժամանորային դի-

ուր հայ մայրը սգաւոր, արտա-
ւալից նստած անեղներու վրայ
կու լաւ հայուն դժբախտութիւնը:
Այսօր մեր պատերէն հպարտութեամբ
կը տեսնենք կայտնուած մեր հայրե-
նիքի փառապանք դուրս, - ըսաւ
ընկերը, ցոյց տալով հայկական
մեծագործ դրօշը - գոր մեզի բե-
րաւ Նոյեմբերի 29ը: Ապա ան
շեշտեց, որ «Ելուք» հայտնայ
սօցական առիթով երախտագիտա-
կան երեք գլխաւոր արժանատի-
քներէն պարտի ունենալ, առա-
ջինը՝ այն առաջնական երկրին եւ
ժողովուրդին՝ եզրափակելու և արդ-
ժողովուրդին, որ լայն բացաւ իր
դուռները՝ Նոյեմբերի մագալուր մեր
ժողովուրդի մեկ եւ բոլորն մեա-
ցողացին առջեւ, տուաւ ամեն
հնարաւորութիւն աշխատելու, ապ-
րելու և իր հայ գոյատեւելու:
(Շար. տեւ. էջ 3)

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՎԱՐՁԱՊԵՏ՝ ՆՈՐԻՆ ՎՍԵՄՈՒԹԻՒՆ Ռաբիտ Պէյ Սուլիի հովանաւորութեամբ ՍԱՀԱԿԵԱՆ - ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ ԳՈՂԷՃԻ ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ ՇԷՆՔԻՆ ՄԵԾԱՇՈՒՔ ԲԱՑՈՒՄԸ

Կիրակի, 1 Դեկտեմբեր 1974,
կ. ա. ժամը 11ին, ժողովրդային
ընդհանուր խանդավառութեան
մէջ ազգի ունեցաւ՝ նորակերտ
«ՍԱՀԱԿԵԱՆ-ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ
ԳՈՂԷՃԻ» արդիական շէնքին պա-
տենական բացումը, հովանաւորու-
թեամբ և ներկայութեամբ Լիբա-
նանի վարչապետ Ն. Վ. Ռաբիտ
Սուլիի, որ ծաղկեփունջով ընդուն-
եցաւ ժամանման պահուն:

Պատուոյ հիւրերու շարքին,
վարչապետին կողքին աւելի գրա-
ւած էին աջէն՝ Հայկ. Կրթական
Բարեփոխական Միութեան ատե-
նապետ ընկեր Յարութիւն Կու-
ժուրի, Պետական Երեսփոխան և
Գողէճի Շէնքերէն և Հանգա-
նակութեան յանձնախումբի ղեկ-
նախագահ Պր. Արա Երեւանեան,
Սին էլ Ֆիլի քաղաքապետութեան
նախագահ Պր. Հապիպ Հաքիմ,
Իսկ վարչապետի ձախին՝ Լիբա-
նանայ Առաջնորդ Գերշ. Տ.
Տահաւ Ս. Արք. Ուրֆախան,
Գերշ. Տ. Գնէլ Եպ. Ճերէճեան,
Հոգ. Գեորգ Մ. Վրդ. Կարպիս-
եան և այլ հրաւիրեալներ:

Ազգային բարերար և Գողէճի
շինութեան գլխաւոր նախագահու-
նկեր Լեւոն Մկրտիչեան, սրտի
տաղանթի մը հետեւեցով հի-
ւանդանոց փոխադրուած ըլլալուն,
հակառակ իր կամքին չէր կրցած
Տիբրոյթէն (ԱՄՆ) ժամանել Պլյ-
րոսթ, անձամբ ներկայ գտնուե-
լու այս ջերմ հանդիսութեան:

Լիբանանեան քաղաքի յո-
ւանակայն ունկնդրութեան եւ ք.
բացման խօսքը կատարեցին ըն-
կերներ Սամա Սարգիսեան (հայե-
րէն) և Գաբրիէլ Մուրյան (արա-
բերէն):

Այս հանդիսութեան առթիւ
յաջորդաբար խօսք առին՝ ընկեր
Թ. Կուժուրի, Մէթր Նուպար
Թուրքարգլեան, Սին էլ Ֆիլի
քաղաքապետութեան նախագահը՝
Պր. Հապիպ Հաքիմ, Գերշ. Տ.
Գնէլ Եպիսկոպոս Ապա Հոգ. Գ.
Գեորգ Մ. Վրդ. Կարպիսեան ըն-
թերցեց Ն. Ս. Ս. Վազգէն Ա.
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին
սրբապատ և օրհնարեք կոչակը:
«Գալիսեան», երգչախումբ:

ԼԻԲԱՆԱՆ ՄԵՆՏՈՒԻ ԶՈՒԼԵՍԵԱՆԻ ՆՈՐ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երգչուհի Մէնտուի Զու-
լեմեան, որ ծանօթ է ցարդ հը-
րապարակած երկու ծայնապը-
նակներով և յատկապէս մշակու-
թային ծնունդներու իր բե-
րած մասնակցութեամբ, վեր-
ջերս այցելեց Սուրիոյ հայաշատ
շրջանները:

Երգչուհին հրաւիրուած էր
կարգ մը ծնունդներու գեղար-
ւեստական բաժինը ճոխացնելու
և յատկապէս իւրաքանչիւր շր-
ջանի եկեղեցւոյ մէջ Ս. Գառա-
րագի երգեցողութեան մենակա-
տարի բաժինը երգելու:

Ուրախութեամբ կ'իմա-
նանք, որ Ս. Զուլեմեան ամե-
նուրեք լաւ ընդունելութիւն գը-
տած է և լաւ ապաւորութիւն
թողած:

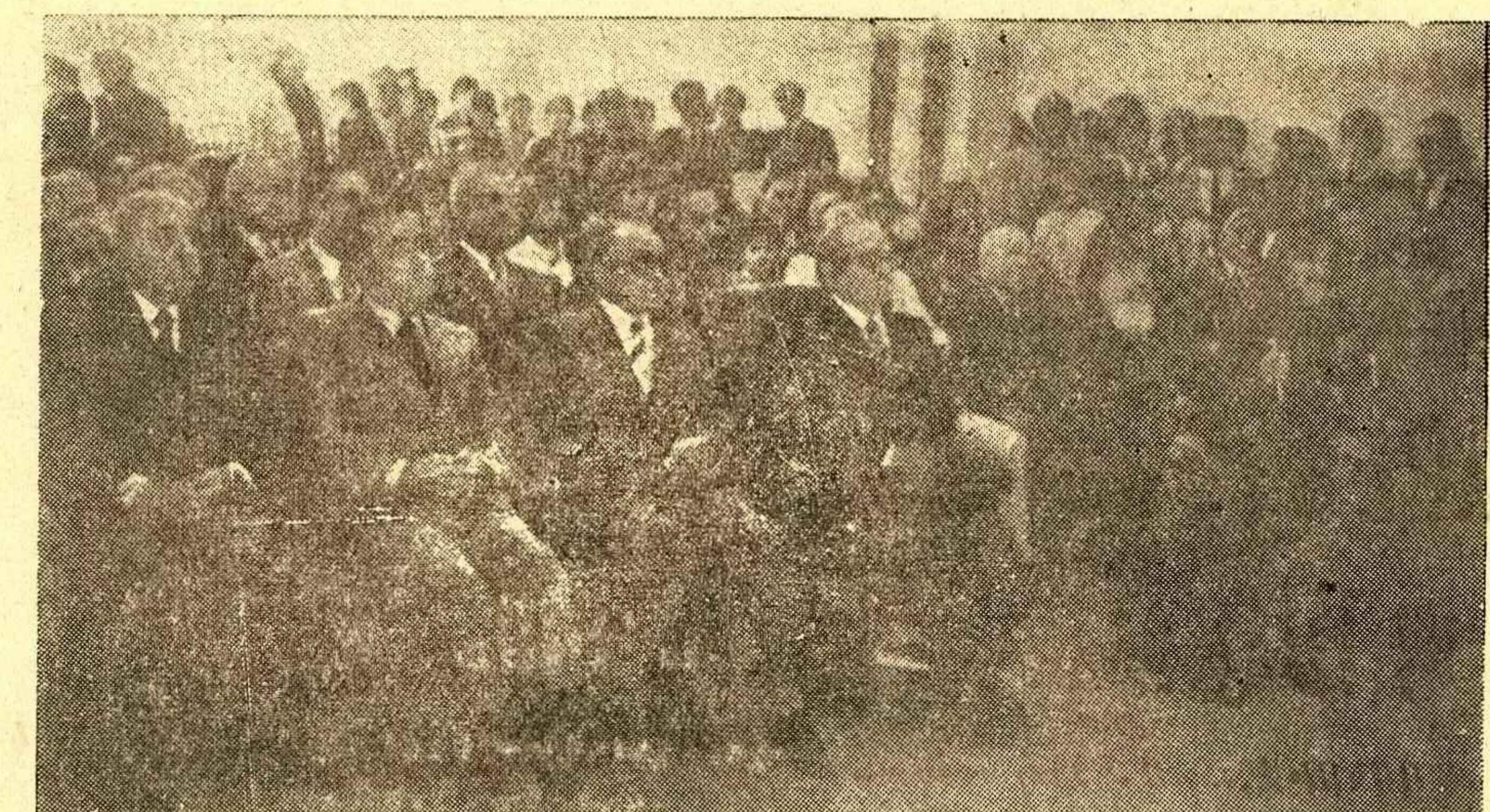
Երգչուհին այցելած է Դա-
նապու, Հալէպ և Քեսապ:
Նորանոր յաջողութիւններ
լը մաղթենք իրեն:

ղեկավարութեամբ դպրապետ Սա-
հակ Ռազատուրեանի, կատայեց
իւրաքանչիւր երգեցողութիւն, Հայ-
րապետական Կոնգրակին ընթեր-
ցումէն առաջ և յետոյ:

Այս բարերաստիկ առիթով

Պէյ Սուլի, որ խանդավառութեամբ
ու անկեղծութեամբ յատկանշուող
ելուք մը ունեցաւ:

Ապա, վարչապետը կարեց
Դպրոցի Նոր շէնքին պաշտօնական
դրան ժապաւէնը, և պատասխա-

Սահակեան-Լեւոն Մկրտիչեան Գողէճի ճորտաւորոյց շէնքին պաշ-
տօնական բացման հանդիսութեան պատուով հիւրերէն մ. ա. մը:
Կեդրոնը՝ Լիբանանի վարչապետ Ն. Վ. Ռաբիտ Պէյ Սուլի

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը նը-
ւեր ուղարկած էր յատուկ խաչ-
քար մը, որ հանդիսաւոր կերպով
պիտի զետեղուի Նորակառոյց այս
շէնքին մուտքին:

Վերջին խօսք առնողը եղաւ
Լիբանանի վարչապետ Ռաբիտ

նախաձեռնով շրջապատուած՝ այ-
ցելեց նորակերտ Գողէճի գան-
գան բաժան «Ն. Շէնքեր»:
Անկէ ետք
ան առաջնորդութեամբ ընդունելու-
թեան սրահը, և արտի ունեցաւ
քաղաքի - ընդունելութիւն:

ԲՐԱՆԻՑ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՄԱՐԱՆԱԳՆԵՐ

ԳԵՐՇ. Տ. ԶԱԽԵՆ Ս. ԵՊՍ. ՉԻՆՉԻՆԵԱՆ
ԿՐԿԻՆ ԱՆԳԱՍ ՊԱՏԱՐԱԳԵՑ ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ
(Մասնաւոր քրդակցութիւն «Զանգակի»)

Անցեալ Նոյեմբերի 24ին, Կիրակի օր, Նիւ Եորքի Ս. Վարդան
Մայր Տաճարին մէջ տեղի ունեցաւ Հոգեհաճութեան մասնաւոր պատգոհ,
վերջերս վախճանած Վեհափա՛ Սիրանոյ Պալանեանի հոգւոյն ի հաճ-
գիտ:

Գերշ. Տ. Զախէն
եւ Ս. Չինչինեան,
Նիւ Եորքի մէջ պա-
տարագած պահուն:
(Լուսանկարը՝
ԿՐԳՍ
ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ)

Այս առիթի եղանակապատկան հանգիստաւոր պատարագ մատոյց եւ
բարոցեց Գերշ. Տ. Զախէն Ս. Եպ. Չինչինեան:
Պր. Գրիգոր Փիսեմեանի ղեկավարութեամբ, Մայր Տաճարին երգ-
չախումբը կատարեց բազմաձայն երգեցողութիւններ: Այս առիթի երգ-
չախումբին մաս կազմեցին նաեւ Ռուսացիոյ պետական օփերային հայ
անուանի երգիչներ:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՆԻՔՍՈՐԻ ՀԱՅ ՕԳՆԱԿԱՆՆԵՐԸ

«Արմինեան Ռիփորթը» կը գրէ - Բենէթ Խաչիկեան, որ ԱՄՆի
նախկին նախագահ Ռիչըրտ Նիքսոնի գլխաւոր խորհրդականներէն և
անոր ճառերը պատրաստողներէն մին էր, ապա արձակուած է Պր.
Նիքսոնի օգնականի իր ծառայութիւններէն:

Գլուխ միւս ամերիկահայ Պր. Արամ Պալանեանի (Կրտսեր),
որ նախկին նախագահ Նիքսոնի մասնաւոր խորհրդականներէն մին
էր, ան պիտի շարունակէ իր ծառայութիւնները ուղիւ ճառ գրող մը
նախագահ Ֆորտի:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կր խնդրենք արտասանմանի մեր այն բաժանողներէն, ու-
րոնք ցաւ չեն ուրկած իրենց բաժնեկիւր, բարի ըլլան մեզի
փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը: Զէ կամ
մանա-փոս գրել «Sarkis Balayan»ի անունին՝ Եւ ուղարկել
փոստակ թիւ 2111, Գանիք, Եգիպտոս:

ԱՂԵՔՍԵՆԴՐԻԸ

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ Ի Ք

Տէր և Տիկին՝ Ֆրիդ Գալուստ, իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն, թեմա Աւագնորդական Տեղապահ Գերդ. Տէր Ներսիս Ծ. Վրդ. Բապուճեանի, ձեռնադրութիւնը կատարող Արք. Տէր Վալադ Բնյ. Պէյրէլեանի, բարեշնորհ սարկաւազներուն և դպրաց դասին, ինչպէս նաև ազգականներուն և բարեկամներուն՝ որոնք անձամբ, նամակով, հեռագրով, ծաղկեկեղով զրկելով և բարեկամական հաստատութեանց նուիրատուութիւններ ընելով շնորհակալութիւն իրենց ամուսնութիւնը:

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԺԵՍԹ ՄԸ՝ ԿՆՈՒՄՈՐ ՓՐԵՋՆՈՅԵՆ

Տէր և Տիկին ՄՈՒՔ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ (Ֆրեյդա-ՄԱՆ) կը նուիրողն իրենց բաժանորդագրութիւնը և գնահատելով թերթին զոհողութիւնները՝ ի նպաստ հայապահպանումի, կը նուիրեն 50 Տոլար:

ԳՐԻԳՈՐ ԶԱՆԿԵՕԶԵԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻ ԲԵՍԻ ՎՐԱՅ

Լիբանանահայ երիտասարդ երգիչ Գրիգոր Զանկեօզեանը, վերջերս ելոյթ ունեցաւ Երևանի Հայֆիլհարմոնիայի համերգասրահներուն մէջ և արժանացաւ հայրենի արուեստասէրներու ջերմ գնահատանքի: Այս մասին կը վկայէ նոյնիսկ Հայֆիլհարմոնիայի տնօրէն-վարիչը՝ Պ. Լ. Ոսկանեան գրելով յատկապէս:—

Երիտասարդ խոստումնալից երգիչ Գրիգոր Զանկեօզեանը 1974 թ. Հոկտեմբեր ամսին, որպէս զբոսաշրջիկ գտնուում էր Հայաստանում: Այդ ժամանակամիջոցին, նա համերգներով յաջողութեամբ հանդէս եկաւ Հայֆիլհարմոնիայի Մեծ և Փոքր համերգասրահներում: Հոկտեմբերի 10ին և 29ին ԱՆ Մեծ դահլիճում մասնակցեց Աւետիք Իսահակեանի ծննդեան 100 ամեակին նուիրուած երեկոյններին և արժանացաւ հասարակութեան ջերմ ընդունելութեանը:

Բացի դրանից, նա համերգով հանդէս եկաւ նաև Փոքր դահլիճում: Կատարուեցին Կոմիտասի, Ա. Տիգրանեանի, Ռ. Մելիքեանի, Ա. Սաթեանի, Ն. Գալանտեանի, Դ. Ղազարեանի, Ե. Գեորգեանի ստեղծագործութիւնները: Համերգի յաջողութեան նպաստեց ծովափնային Միտիկայի նուիրողները:

Հայֆիլհարմոնիայի շնորհակալ է և ողջունում է Զանկեօզեանին՝ իր յաջող ելոյթների համար, ցանկանալով նրան յետագայ խոստովագործական նոր յաջողութիւններ ու ցնոր հանդիպում:

Մ Ո Ս Կ Ո Ւ Ա Ն

ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻ ԽՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔ

ԵՐԵՎԱՆ, ԹԱՍՍԻ թղթակիցը վիեննայից հաղորդում է. 1980 թ. թուականի ամառային Ողիմպիական խաղերը կ'անցկացուեն Մոսկուայում: Այսպիսի որոշում կայացրեց Միջազգային Ողիմպիական Կոմիտէն՝ իր 75րդ նստաշրջանում, որը տեղի ունեցաւ վիեննայում:

Մամուլի կոնֆերանսում, որը կազմակերպել էր Սովետական պատուիրակութիւնը, Մոսկուայի Գործկոմի նախագահ Վ. Գորմիսլովը շնորհակալութիւն յայտնեց Մոսկուային այնպիսի բարձր ու պատուաւոր իրաւունքներ տրամադրելու համար, ինչպիսին Ողիմպիական խաղերի անցկացումն է: Մոսկուայի Գործկոմի նախագահն ընդգծեց, որ Ողիմպիական անցկացուելու միայն պատուաւոր իրաւունք է, այլև բարձր պատասխանատուութիւն: Մոսկուայի և մոսկովեցիները պատասխանատուութեան լիակատար գիտակցութեամբ կ'ընդունեն իրենց խաղատարութիւնը: Մոսկուայի և մոսկովեցիները կ'ընդունեն իրենց խաղատարութիւնը: Մոսկուայի և մոսկովեցիները կ'ընդունեն իրենց խաղատարութիւնը: Մոսկուայի և մոսկովեցիները կ'ընդունեն իրենց խաղատարութիւնը:

ՆԵՒՈՒՄԱՐ: Միւնիխ 1980 թ. Լապանը, մեր հնարաւորութիւնները էլ աւելի կ'անեն:

Մոսկուայում մէկ ինչ կ'արուի, որպէսզի ռուսական աւանդական իւրերկրակալութեամբ ընդունուեն Ողիմպիական մասնակիցներն ու հիւրերը:

Սովետական պատուիրակութեան անդամները հաւաստիացրին, որ բոլոր մրցումները կ'անցկացուեն Միջազգային Ֆուտբոլային Ֆեդերացիայի ընդհանուր Ողիմպիական կանոններին խիստ խիստ համապատասխան և գրանցվաւոր են մասնակցել Միջազգային Ողիմպիական Կոմիտէի անդամ բոլոր երկրները, որ Մոսկուայի կ'ընդունի բոլոր նրանց, ովքեր կը ցանկան լինել խաղերի հիւրեր:

Մամուլի կոնֆերանսում ԹԱՍՍԻ թղթակիցը հանդիպում ունեցաւ Աւստրիայի Ողիմպիական Կոմիտէի նախագահի Կ. Հիլտերի հետ որ ասաց. «Աւստրիացի մարզիկները վաղուց լինելու պարտաւոր լինելու յարաբերութիւններ են հաստատել ՍՍՀՄ հետ: Ինչ, իրոք, ուրախացնում է, որ 1980 թ. յանդիպումները կ'ընդունեն Մոսկուայում: Մեզ, աւելացրեց նա, յիշեցնում է Մոսկուայի Ողիմպիական Կոմիտէի անդամները մարզական բարձր մակարդակով անցկացը:

ՄԻՋՊԱՏԻՄԵՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՇՆԵԱՆՈՎ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Ս. Հայաստանի 54րդ տարեդարձի փառայել տոնակատարութեան առթիւ, Պր. Արմենակ Պետրոսեան կը նուիրէ 500 Ե. Դ.

Օր. Վիգորիա Գալանտեանի ընդ. Պր. Ժիրայր Գալիկեանի (Աւստրալիա) ամուսնութեան բարեաւուրի առթիւ, փոխան շնորհաւորական հեռագրի, Տէր և Տիկին Ասատուր Պալեան կը նուիրեն 200 Ե. Դ.:

Ս Տ Ա Ց Ո Ւ Ա Մ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընկերուհի ՏԻՐՈՒՀԻ ԻՇԼԷՄԷՋԵԱՆ (Ուստր-Մասս.) կը նուիրէ իր բաժանորդագրութիւնը, նուիրելով 25 Տոլար:

ԸՆԿԵՐ ՏՕՆԱԳՅՏ ՍԻՄՈՆԵԱՆ

(Ուստր-Մասս.) կը նուիրէ իր բաժանորդագրութիւնը, նուիրելով 25 Տոլար:

Ս Տ Ա Ց Ա Ն Ք

Շնորհակալութեամբ ստացանք ինչպէսզի նա շաբաթը՝ ՀՈՒՍԵՐՈՒՄԻ առաջին փութ:

Թերթ, որ ամսամբար լոյս ախիտ տեսնէ ազգայնաբարձր, կը բաղկանայ 6 էջեր (30×54սմ.) եւ կը հրատարակուի Նիւր Իսրայէլական Ակումբի կողմէ, արժանաւորութեամբ Պր. Գառնիկ Թալիքեանի եւ խմբագրութեամբ Պր. Հայկ Ժամկոչեանի:

Թաղողուրիս եւ յարաւերութիւն կը մաղթենք փութահայ մամուլի այս նոր անդամին:

«ԱՐԱՐԱՏ»

ՆԻՒ ԵՈՐՔ ԺԱՄԱՆԵՑ

(Շաբ. Ա. էջէն)

Մէջ, իսկ միւսը՝ Կիրակի, 8 Դեկտեմբերին, Լոս Անճելէսի մէջ:

Գալիֆորնիայէն հեռ. Արաւատոյ պիտի վերադառնայ ԱՄՆի արեւելեան շրջանը, ուր Ռոս Այլլեմո նահանգի մայրաքաղաք՝ Փրովիդենսի մէջ պիտի մրցի տեղւոյն ուսանողները կազմին գէտ:

Նիւ Եորքի մէջ «Արաւատ» ֆութբոլի մրցում չպիտի ունենայ, նկատելով որ ԱՄՆի այս հսկայ քաղաք ֆութբոլի բաւարար ուժեղ կազմ մը չունի՝ որ կարենայ մրցիլ հայկական խումբին դեմ: Այսուհանդերձ, Նիւ Եորքի հայութիւնը ծրարած է՝ մեծ ընդունելութիւն մը կազմակերպել հայրենի պատուաբեր մարզիկներուն, կը գրէ «Արմինի» Ռիփորթըրը:

Լիւ Եորք, 2 Դեկտ. 1974

ՆՈՅՆՄԵՐ 29Ը

(Շաբ. Գ. էջէն)

29 իր հետ բերաւ ու Հայաստանին ընծայաբերեց, իր գաւակներուն արիւնով սրբացած, երկու առաջնահերթ ու զերազոյն բարիքներ, որպէսզի այլևս առ յաւէտ չբանայ, հայրենիքին ֆիզիքական և ամբողջական բընաշնչման արհաւիրքն ու մղձաւանջը, Այդ երկու բարիքներն եղան.

Ապահովութիւնը. Խաղաղութիւնը. Առանց անոնց, չի կայ հայրենիքը. Առանց հայրենիքի, չի կայ հայութիւնը: Ա. ՊԵՏԼԵՏԱՆԵԱՆ Գառնի, 29 Նոյեմբ. 1974

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐԸ

ՁԵՐ՝ ՍԻՐԵԼԻՆԵՐՈՒՆ

«Այն ազգայինները, որոնք կը փափաքին Նոր Տարուան առթիւ «Ջահակիր» նուիրելի Հայաստանի կամ արտասահմանի իրենց ազգականներուն և բարեկամներուն, կրնան հեռածայնել թերթիս վարչութեան (հեռ. 915013) ամէն երեկոյ ժամ 5 էջ 7 (ի բաց առեալ Կիրակի օրերէն), իսկ Աղեքսանդրոյ մէջ, Պր. Մինաս Պանտոյեանի (հեռ. 802199), Տարեկան բաժանորդագրութեան սակն է 400 Ե. Դ. (պարզ փոստով) և 800 Ե. Դ. (օդային փոստով):

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ «ՋԱՀԱԿԻՐ»

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՅ-ԳԱՅՐԵ.

ԹԵՅԱՍԵՂԱՆ - ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄՍ

ՍՐԱՀԻՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ Հիմնադրութիւն, 12 Դեկտեմբ. 1974, կ. Ե. ժամը 8.30ին

ՏԵՂԻ ՊԻՏԻՈՒՆԵԱՆ

ա. Բացման խօսք, խմբերգ, կատակախառն սէք, ընկերային հետաքրքրական և ինքնատիպ խաղեր և այլ ելոյթներ:

ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՄՈՍԱՎԱՌ ԿԱՐԿԱՆԴԱԿ

Հոկտեմբ. 1, Նոյեմբ. և Դեկտեմբ. ամիսներու ընթացքին ծնած անդամ-անդամուհիներուն ի պատիւ:

Հայ երկսեռ երիտասարդութիւնը հրաւիրուած է անխտիր:

ԾԱՆՈԹ. Ամէն հայ երիտասարդ կամ երիտասարդուհի, որուն ծննդեան տարեդարձը կը զուգարկայի այս ամիսներուն, կրնայ իր անունը և արձանագրել տալ տարեդարձերու անուանացանկին վրայ, որպէսզի այսպիսով իր տարեդարձը ևս տօնակատարուի: ԵՐԻՏԱՍՐԴՅՈՒՄ ՄԱՐՄԻՆ

Հիմնադրութիւն, 19 Դեկտեմբ. 1974, կ. Ե. ժամը 8.30ին

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԵՆ

ՖՐԵՏԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՁԵՁԻ ՊԻՏԻ ԲԱՑԱՐԷ, ԹԷ՝

«ԻՆՇՈՒ ԿՕՇԻԿՆԵՐՆԵՐ ԿՐ ԱՂԵՄ...

Եւ թէ ինչպէս կարելի է լաւագոյն որակի կօշիկ մը ընտրել»

ցուցադրութիւն վերջի նորոյթ Կօշիկներու

ՀԱՒԱՔՈՅԹԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ՆԱԵԻ

ՀԱՃԵԼԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԸ

Շաբաթ, 4 Յունուար 1975

ՍՐԱՀԻՍ ԱՒԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱՂԱՆԴԻ ԵՒ Ս. ՇՆՆԴԵԱՆ

ՀԱՆԴԵՍ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ

Կը խնդրուի նկատի ունենալ

Հ.Մ.Ը.Մ.-ՆՈՒՊԱՐ, ՀԵԼԻՈՊՈԼԻՍ

Շաբաթ, 14 Դեկտեմբ. 1974, կ. Ե. ժամը 9.30ին

Սուրբ Յակոբի Հանդիսաւոր

Տօնախմբութիւն

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՈՒԱԳԱՒՈՒՄԲ

Աւանդական համադամ հաշիւ՝ պատրաստուած Միւրթեան Տիկնանց Յանձնախումբին անդամուհիներուն կողմէ:

Խաղեր, անակնկալներ, և այլն

ԲՈԼՈՐ ՅԱԿՈԲԵՐՈՒՆ ՄՈՒՏՔԸ ԱՋԱՏ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ Ա. ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳԱՀԻՐԷ-ՔՈՒԵՅԹ ԵՐԹՈՒԴԱՐՁԻ ՏՈՄԱԿ

Մուտք և ծաշ Ե. Դ. 200

Հ.Մ.Ը.Մ.ՆՈՒՊԱՐ - ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ԳՐԱԽՈՒԱԾՆՈՒԱԿԱՆ

24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1974

«ՈՒՎԵՅՅՈՒՆ» ԶԲԵՂ ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻ

1975 ՏԱՐՈՒՈՑ ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՑԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ՝ ՏԵՍԱՐԱՆԵՐՈՎ ՆԱՐԱՋԱՐԴՈՒՄՍ

Ունենալու համար դիմել Սրահ՝ ամէն երեկոյ կամ հեռ. 934908

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

م. ب. ٢٤٤٢ بالقاهرة - ١٣٠٩

صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيرديان (بالايد)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտատպեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Մեխանիկական խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ:

Հիմնադրված 1948 թ.

Տպագրանակ 8000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 555 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26-րդ 3 ԵԳ. ԴԵԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴԵԿ.

١٩٧٤ — الخيس ١٩ ديسمبر ٥٥٥

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՆ ՅԱՌԱՋԱՑՆՈՂ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀ. ՆԱԽԱԳԱՀ՝ ԿԱՐՏԻՆԱԼ ՃԱՆ ՈՒԽԼԻՊՐԱՆՏՍՍ ԱՅՑԵԼԵՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԸ

Միջ-եկեղեցական հարցերու առնչութեամբ՝ Վատիկանի Բ. Ժողովի «հրամանագրին» յայտարարման» տասներորդ տարեդարձին առթիւ, ինչպէս նաեւ Ամերիկայի կաթոլիկ եպիսկոպոսներու տասներկան համագումարին նախօրեակին, Ուաշինգթոնի Ս. Մատթէոս Մայր Տաճարին մէջ, Նոյեմբեր 17ին, տեղի ունեցաւ էկոնոմիկան արարողութիւն եւ մեծ ընդունելութիւն մը: Կրօնական արարողութեան հիւր քարոզիչն էր Վատիկանի Քրիստոնէական Միութիւն Յաւաքացնող Քարտուղարութեան Ընդհ. նախագահ Կարտինալ Ճան Ուիլիսլայան:

Կաթոլիկ եպիսկոպոսներու համաժողովի միջ-եկեղեցական գործերով զբաղող յանձնախումբը, մասնաւոր հրաւերը դրկած էր Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանի եւ Առաջնորդարանի միջ-եկեղեցական յարաբերութեան վերաբերյալ Ս. Մամբրէ Գինյ. Գուգուեանի ներկայ ըլլալու եւ մասնակցելու այս արարողութեան եւ ընդունելութեան: Սակայն նախապէս կարգադրուած զբաղումներու պատճառաւ, Առաջնորդ Սրբազան Հօր հրահանգով, Ուաշինգթոնի Առաջնորդի Նուիրակ Տ. Բարգէն Եպս. Վատիկանի Ս. Մատթէոսի շէնքէն ներսը մտնելու համար չարարուած էր: Նոյեմբեր 18ին կայանալիք ժողովին:

Այս ժողովին ներքին Կարտինալ Ուիլիսլայան այցելեց Նիւ Եորք: Այս այցելութեան ընթացքին, Հինգրսբիի Նոյեմբեր 21ին, Կարտինալը ճաշկերոյթով մը պատուեցաւ Նիւ Եորքի Յոյն Ուղղափառ Յեկեղեցւոյ Առաջնորդարանին կողմէ: Ծաղկերոյթին հրաւիրուած է ներկայ էր Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան:

Նիւ Եորք ժամանելէ առաջ, Կարտինալ Ուիլիսլայան թեմիս Առաջնորդ Սրբազան Հօր ուղղած նամակով մը, փափաք յայտնած էր հանդիպելու նաեւ անոր եւ վերանորոգելու այն բարեկամութիւնը՝ որ սկսած էր 1969 Հոկտեմբերին, երբ Նորին Սրբազանութիւնը, Գալիֆօրնիոյ Առաջնորդ Տ. Վալէ Եպս. Յով. Լիւիսի եւ Առաջնորդարանի միջ-եկեղեցական յարաբերութիւններու վերաբերյալ Ս. Մամբրէ Գինյ. Գուգուեանի հետ մեկնած էր Հոնոլու, Սպիտ Սրբազանաբուն Հայրապետին՝ Հոռմի Սրբ. Քահանայապետին տալիք պատմական այցելութեան վերաբերմամբ կարգադրութիւններ ընելու համար:

ԿԱՐՏԻՆԱԼ ՃԱՆ ՈՒԽԼԻՊՐԱՆՏՍՍ Կ'ԱՅՑԵԼԵ ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ Ս. ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԸ

Չախէն աջ՝ Կրք. Տ. Չախէն Եպս. Չախէն-Եպս. Գերշ. Տ. Բարգէն Եպս. Վարժապետեան, Կարժիսի Ճան Ուիլիսլայան եւ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան:

(Լուսանկարը՝ ԿԱՐՏԻՆԱԼ ՊՈԼՈՍԱՆԻ)

Ուրբաթ, Նոյեմբեր 22ին, ի պատիւ Կարտինալ Ուիլիսլայանի, Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդարանին մէջ տեղի ունեցաւ ճաշկերոյթ-ընդունելութիւն մը: Կարտինալը, Նիւ Եորք զբոսնելու շրջանին, պաշտօնական այցելութիւն տուաւ թիւ Թուով Եկեղեցիներու եւ բարձրատիպ ճան եկեղեցականներու: Բոլորէ կարգին նաեւ Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդարանին եւ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանին:

Այս ճաշկերոյթին հրաւիրուած էին միջ-եկեղեցական յարաբերութեան ղեկավարներ եւ այլ բարձրաստիճան եկեղեցականներ, որոնք տեղ գրաւած էին Ազգ. Առաջնորդարանի շքեղ դահլիճին մէջ:

Առաջնորդարանի մուտքին Կարտինալ Ուիլիսլայան դիմաւորեցին՝ Բարգէն Եպս. Վարժապետեան եւ այլ հայ հոգեւորականներ, որոնք պաշտօնական հիւրը առաջնորդեցին Սոսնոյ Սրբազան Հօր գրասենեակը, ուր Առաջնորդ Սրբազանը, Տ. Տիրան (Շարունակութիւնը տես էջ 2)

ԱՂԵՔԱՆԴՐԻԱՅԻ ԵՒ ՀԱՄԱՅՆ ԱՓՐԻԿԵԻ ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՊ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐԺ Ն. Ա. ՆԻԳՈԼԱՌՍ Զ. ԷԶՄԻԱԾԻՆԻ ՄԷՉ

Ս. Էջմիածինէն խմբագրութեան ուղարկուած է հաղորդագրութիւն մը՝ ինչ կը վերաբերի Ն. Ա. Նիգոլաոս Զ. Յունաց Գառնիարի Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին 19-26 Նոյեմբերի օրերուն կատարած այցելութեան մանրամասնութեանց:

Ստորեւ կը հրատարակենք լուսանկար մը՝ Յունաց Գառնիարիին եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ողջագումարան ժամանակ առնուած, եւ որ մեզի ուղարկուած է Ս. Էջմիածինէն:

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ 150 ՏԱՐԻՆ

ԴՊՐՈՑ ԱԶՆԻԻ ՈՒ ԲԱՐԻ ԱՆՈՒՆՈՎ

ԱԿԵՏԻԲ ԶԱՆԶՈՒՂԱՋԵԱՆ

Այս տարի լրանում է Թիֆլիսի Ներսիսեան դպրոցի 150-ամեակը: Հայրենասէր Կաթողիկոս Ներսէս Առաքաւկեցու բազմաթիւ գործերի մէջ Նշանաւոր է այս դպրոցը:

Այն ժամանակաշրջանում, երբ սկզբնաւորում էր Ներսիսեան դպրոցը, Հազարոս Աղայանի ղեկավարմամբ զուտաւոր մարդուն պէտք էր լապտերով փնտրել:

Լէոյի վկայութեամբ Առաքաւկեցու տնայնաւոր էր Թիֆլիսում բացել մեծ ու բարեկարգ դպրոց՝ հայ երեխաների համար: Այդ դպրոցի հետ նա կապում էր գեղեցիկ ծաղկեր, ուղում էր դպրոցի շուրջը կենտրոնացնել գրական գործունէութիւն, ուղում էր ազգը լուսաւորել գրքեր կրտսարակելով... Ներսէսը կարծաւ էր Նիւթական միջոցներ, իսկ Թիֆլիսի հայերը սկզբում վերաբերում էին սառն անտարբերութեամբ, Նոյնիսկ թշնամութեամբ:

Ներսէս Առաքաւկեցին յուսահատուել չգիտէր եւ, ի վերջոյ, 1824 թուականին հասաւ իր ծրարաբար իրականացմանը՝ դպրոցը բացելու:

Հիմնադրման սկզբի վեց տա-

րիներին (1824-1830) դպրոցի դռները բաց էին բոլոր ազգերի համար, այնտեղ սովորում էին ոչ միայն հայ, այլեւ վրացի, թուրք, յոյն, հրեայ երեխաներ: Այդ շրջանում դպրոցի տեսուչն էր Յունութիւն Ալամադարեան:

Արժանի գնահատական տալով հայկական ուսումնական հաստատութիւններին, պէտք է ասել, որ ոչ Սոսկուսայի Հազարեան, ոչ էլ միւսերի Գեորգեան Եւսեբեանները եւ ոչ էլ Երեմիայի, Շուշու, Նոր Նախիջևանի եւ այլ հայկական դպրոցներ այնքան շատ ու Նշանաւոր մասնաւորականներ, հասարակական գործիչներ չեն տուել, որքան Ներսիսեան դպրոցը: 1826 թուականի Դեկտեմբեր ամսին դպրոցը տուեց իր առաջին շրջանաւարտները՝ 18 հոգի, որոնց թւում: Սաչատուր Արօղեան, ըստ ասփանոս Նազարեան, հայ թատրոնի առաջին կազմակերպիչ Գալուստ Շերմազանեան, Թիֆլիսի օրիորդաց Հովնանեան դպրոցի հիմնադիր Յովնանէն Յովնանեան, գրականագետ Պարոն Մատթեան եւ ուրիշներ:

Իր հարիւրամայ գոյութեան ընթացքում Ներսիսեան դպրոցը (Յար. տես էջ 3)

ԱԿՆԵՐԿ

ՀՐԱԽԻՐԵԱԼ...

ԸՆԴՈՒՆԵԼ ԳԻՏՆԱԼ

Անցեալ 10 Դեկտ. 1974, Արեւ. օրաթերթի մէջ Առաջնորդարանի Թղթակցներու վերաբերմամբ տեղի եւ պատշաճ անդրադարձ մը ունեցած էր վաղեմի բարեկամայնայն Մոնթիշալ հաստատուած Գրիգոր Գըլընեան, որ պարբերաբար հետաքրքիր թղթակցութիւններ կ'ուղարկէ, մասնաւորաբար Գանատաւայ կենցէ, մեր պաշտօնակից Արեւ. օրաթերթին:

Գր. Գըլընեան, որ Գահիրէի Գերպէրեան վարժարանի փայլուն շրջանաւարտներէն մին է, իր այդ շահեկան գրութեան մէջ մասին մէջ կը մատնանշէ այն մեծ թերութիւնը որ յաճախ կ'արժարծուի հայ մամուլի լեզուն եւ որ ցաւալօրէն նկատի չառնուիր հայկական զանազան կազմակերպութիւններու պատասխանատուներուն կողմէ, ինչ կը վերաբերի՝ իրենց կազմակերպած ծննդարկներուն չմտնալ պաշտօնական հրաւերներ ուղարկելու հայ մամուլի թղթակցներուն, եւ այս, ի շահ հրաւիրող կազմակերպութեան, որուն ծննդարկին մասին մամուլի մէջ եղած թղթակցութիւնը՝ ուղղակիօրէն կը ծառայէ այդ կազմակերպութեան փրփականտային, իրողութիւն մը՝ որ օտար ազգերու կազմակերպութիւններ մեծապէս կը գնահատեն եւ նոյնիսկ շատ սուղ կը վճարեն, եւ յաճախ թղթակցներուն ալ մասնաւոր պատիւներ կ'ընծայեն:

Այսքանը հասկնալի է: Եւ սակայն կայ աւելի ծիծաղելի եւ այլապէս չի կարող, որ կարգ մը կազմակերպութիւններ, անդրադառնալով որ հայ մամուլ կայ, հրաւիրատուան կ'ուղարկեն եւ սակայն երբ թղթակցը կը ներկայանայ հանդիսավայր, դժբաղդաբար ոչ իսկ նկատի կ'առնուի անոր ներկայութիւնը եւ ամենագոյն յարգանքի իսկ չարժանանար:

Արդ, ինչ տրամադրութիւնով թերթի մը թղթակցը կըրնայ այսպիսի պարագայի մը գրելը ծեղք առնել, երբ իրեն հանգէպ եղած յարգանքի պակասէ ոչ թէ իր անձնական արժանապատուութիւնն է որ վիրաւորուած կ'ըլլայ, այլ արժանապատուութիւնը այն հայ թերթին՝ որուն անունով է որ ինք ներկայացած է:

ԶՐԱԽԻՐ ՄԱՐԴ ԶՐԱԽԻՐԵԱԼ...

պէտք է ԶՐԱԽԻՐԵԱԼ ԸՆԴՈՒՆԵԼ ԳԻՏՆԱԼ:

ԳՐԻԳՈՐ ԿԻՐԱՎՈՍԵԱՆ ՈՉ ԵՒՍ Է

Որոշում կ'ընդունվի կը գտնվենք Հ. Բ. Ը. Միությունն նախկին Հնդ. Տնօրեն, վաստակաւոր կրթական մշակ և ծանօթ մտաւորական

ԳՐԻԳՈՐ ԿԻՐԱՎՈՍԵԱՆԻ

Պատանդէտ մանր, որ տեղի ունեցաւ Երկուշաբթի, 2 Դեկտեմբեր 1974, Կ. Ե. Ժամը 6ին, ինքնաշարժի ընդհարումի մը հետևանքով, վնասվածքով, Նիւ Եորք, իր բնակարանին մերձակայքը:

Յուզարկաւորութեան արժանաւայել արարողութիւն կատարեցաւ Շառլոթ, 7 Դեկտեմբեր կէսօրին Ս. Վարդան Մայր Տաճարին մէջ, և մարմինը ամփոփուեցաւ Ֆրանսիայի գերեզմանատունը, Հրապոյէյլ, Նիւ Եորք:

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը, իր բոլոր ջրջանակներով և համայն անդամակցութեամբ, խոր յարգանքով կը խոնարհի յիշատակին առջև իր բազմաթիւ գործիչին, որ մեզմէ աւել քան 40 տարեկան հասակին, ամբողջ կեանքը նուիրել է տը Հայ Դպրոցին և Միութեան:

Գրիգոր Կիրակոսեանի անունը ու գործը երախտագիտութեամբ պիտի յիշուին մեր տարեգրութեանց մէջ:

Հ. Բ. Ը. Միութեան

Նիւ Եորք

ԿԵՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁ. ԺԱՂՈՎ

ԿԱՐՏԻՆԱԼ ՃԱՆ ՈՒԼԼԻՊՐԱՆՏՍ

ԱՅՅԵԼԵՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋ ՈՐԴԱՐԱՆԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Արքեպիսկոպոսը, Տ. Բաբկէն և Տ. Զաւէն Եպիսկոպոսները՝ Կարտինալին հետ ունեցան առանձին տեսակցութիւն մը:

Այս պատմական ընդունելութեան և ճաշկերթին ներկայ էին հետեւեալ անձնաւորութիւնները.

— ՏՈՒՐՔ. ՌԱՊԸՐՏ ՄԱՐԵԼԸ, Նախագահը՝ Ամերիկայի Լուսեռական Եկեղեցւոյ:

— ԳԵՐՇ. ՃԱՆԸՐԸՆ ԵՐԸՐՄԸՆ, Լոնկ Այլընտի Եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյ Առաջնորդը:

— ԳԵՐՇ. ՖԻՆՈՒԹԵՆՍ ԵՊՍ., Եոյն Ուղղափառ Եկեղեցիէն:

— ԳԵՐՇ. Տ. ՏԻՐԱՆ ՍՐԲ. ՆԵՐՍԻՍԻԱՆ, Տ. ԲԱՐԳԵՆ ԵՊՍ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ և Տ. ԶԱԻԷՆ ԵՊՍ. ԶԻՆՁԻՆԵԱՆ, Հայց. Եկեղեցիէն:

— ԳԵՐՇ. ՃԻՈՎԱՆԻ ԲԵԼԼԻ, Վատիկանի միայնուն ներկայացուցիչը՝ Միաց. Ազգ. Կազմակերպութեան մօտ:

— ՀԱՅՐ. ՃԱՆ ԼՈՆԿ, Վատիկանի Գրիգորեան Միութիւն յառաջանող գրասենեակի բարտուղարութեան:

— ՏՈՒՐՔ. ՏԱՆ Մ. Փ. ԹԵՐԸՐ, Նիւ Եորքի Եկեղեցիներու Միութեան Վարիչ-Քարտուղարը:

— ՏՈՒՐՔ. ՆՈՒՅԻՆ ՍԵՐԳԵՆԻՆ, Ամերիկայի Եկեղեցեաց Ազգ. Խորհուրդի՝ Եւրոպայի և Միջին Արեւելքի Առաքելութեան Բաժնի Հնդ. Տնօրեն:

— ՊԱՏՈՒԵԼԻ Ս. ՍԻԼԻԱԶԵԱՆ, Հայ Բողոքական համայնքէն:

— ՀԱՅՐ. ԳՐԻԳՈՐ ՎՐԴ. ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ, Հայ Կաթոլիկ համայնքէն:

— ՀԱՅՐ. ՍԵՐԱՖԻՄ ՎՐԴ., Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցիէն:

— ՀԱՅՐ. ՍԻՄԵՈՆ, Հնդկաստանի Մալապար Եկեղեցիէն:

— ՀԱՅՐ. ԿԱՊՐԻԷԼ, Եպիսկոպոսական Ղպտի Եկեղեցիէն:

— ՀԱՅՐ. ՃԱՆ ՄԵԼՈՒ, Ասորի Ուղղափառ Եկեղեցիէն:

— ՀԱՅՐ. ԼԱՅՔԱՍ ՄԱՆՏԵՅԻՐՈ, Եթովպիոյ Ուղղափառ Եկեղեցիէն:

— ՕՐ. ՓԱՄԵԼԱ ԱՅԼԸՐ, հեռաւսուցիչ Սի. Գի. Էս կայանէն կրօնական բաժնի վարիչը:

— Պ. ԷԼԻՈՒՐ ՌԱՅՐ, կրօնական լուրերու սպասարկու իւլէն:

— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԶԵՍ. ԱՇԾԵԱՆ, Տ. ԳԱՌՆԻԿ ԲԶԵՍ. ՀԱԼԼԱՇԵԱՆ և Տ. ՄԱՐԻՆ ԲԶԵՍ. ԳՈՒԶՈՒԵԱՆ, Հայց. Եկեղեցիէն, իրենց երէցիկներով:

— ՏԻԿԻՆ ՆԻԲ. Թ. ՕՐԱՆԵԱՆ, հիւրամեծարւորին այս երեկոյթին:

Ճաշկերթի աւարտին, Առաջնորդ Սրբազանը ըրաւ կարճ ուղերձ մը, յայտնելով Հայց. Եկեղեցւոյ զնահատանէր Կարտինալ Ուիլիսկայանտի Հայց. Եկեղեցւոյ նկատմամբ և Հայ Ժողովուրդի մասին անոր ունեցած և յայտնաբերած հետաքրքրութեան համար, և այդ առթիւ յիշեց Կարտինալին տուած այցելութիւնները Հայց. Եկեղեցւոյ նուիրապետական Աթոռներուն: Սրբազան Հայրը շեշտեց կարեւորութիւնը՝ քրիստոնեայ Եկեղեցիներու համագործակցութեան և տարածումը Աւետարանի պատգամին՝ աշխարհի չորս ծագերուն, և թէ որքան անհրաժեշտ է աշխարհականացած աշխարհի մը մէջ կատարել տեսարանական աշխատանք, և շահել մարդկային հոգիները մեր Փրկչին համար:

Իր պատասխան խօսքին մէջ, Կարտինալը յիշեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Առաջինի Վատիկան այցելութիւնը 1970ին, և շեշտեց կարեւորութիւնը՝ բոլոր քրիստոնեաներու համագործակցութեան, որ պիտի կարենայ ամօքել աշխարհի բազմաթիւ սակցաւորը: Կարտինալ Ուիլիսկայանտ յիշեց՝ թէ հակառակ աւեր, որ Հայ Եկեղեցին փոքր Եկեղեցի մըն է, սակայն եւ այնպէս անկախ մեծ է՝ որովհետեւ քրիստոնեական Եկեղեցւոյ տուած է բազմաթիւ մարտիրոսներ:

Ապա Կարտինալը կարճ պատասխաններ տուաւ ներկաներուն կողմէ իրեն ուղղուած հարցումներուն:

Նախ յայտնուեալէն, Կարտինալը առաջ՝ որդուեցաւ Ս. Վարդան գեղպետ Մայր Տաճարը՝ Առաջնորդ Սրբազան Հօր եւ ներկայ հայ Եպիսկոպոսներուն կողմէ:

Այս պատմական այցելութեան առթիւ, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը Կարտինալ Ուիլիսկայանտի եւ Հայր Մարկի Նուրից՝ Մայր Տաճարի օծման նուիրուած պատկերազարդ հատորը:

Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդարանին մէջ կայացած այս ընդունելութիւն-ճաշկերթի յարեւոր նշանակութիւն մը ունեցաւ միջ-Եկեղեցական յարաբերութեան տեսակէտէ, եւ առիթ ընծայեց յիշատակելի հանդիպումի մը՝ Հայ եւ այլ Եկեղեցիներու պատկանող բարձրաստիճան հոգեւորականներու միջեւ:

25 Նոյեմբեր 1974

ԴԻԻԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

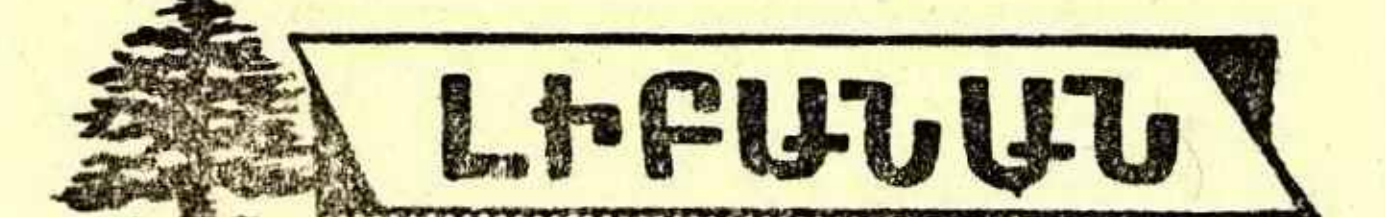
Նիւ Եորք, Ն. Ե.

ԱՊԱՔԻՆՈՒՄԻ ՄԱՂԹԱՔ

Ցաւով կը տեղեկանանք, որ ազգ. երեսփոխան եւ մեր բարեկամ Պր. Յակոբ Էքսէրեան, օրերս անկողնոյ կը ծառայէ եւ լուրջ դարմանումի եւ խնամքի առարկայ է:

Կատարեալ եւ արագ ապաքինում կը մաղթենք մեր սիրելի բարեկամին:

.....

ՀԱՅՐԵՆԻ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

ՀԱՐՈՒՀԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

Կ'ԵՐԳԵ ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիբանանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Ղուլիսեանի հիւրախաղերը: Ան երկրի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

Սիւնեմա «ՌՈՍԻԱ»-ն

բացաւ իր դռները

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ).—

Հայաստանում Եւրոպայի կարգերի հաստատման 54րդ տարեդարձի նախօրէին՝ հիւնալի Նուէր ստացան Մայրաքաղաքի աշխատակողները: Հոկտեմբերին և 26 Կոմիտասի փողոցների հատման տեղում շահագործման յանձնընկերութեան կողմէ կ'ընթացի ճարտարապետական աշխատանքները: Դրանք կ'ընթացնեն 1700, 1050 և 280 տեղանոց: Ընդարձակ սրահները, բացի կիսնկարների ցուցադրումից, կը ծառայեն նաեւ քաղաքին և Հանրապետական մի շարք միջոցառումների համար: Իւրաքանչիւր սենյակի ժամանակ Ռոսիան կ'ընդունի երեք հազար հանդիսական, իսկ օրուան ընթացքում շուրջ 21 հազար: Կիսնկարների տրամադրութեան տակ ևս ընդարձակ ճեմասրահներ ու կապուստներ կ'ընթացնեն իրենց ճարտարապետական զարկերը: Կերպարարուեստի երկեր պահպանելու կարող են ցուցասրահում դրսեւ ճանչցուած գեղանկարչների ու ճանաչակազմների ստեղծագործութիւնները: Մէնսից ուշացած հանդիսականը կ'ընթացնեն իրենց զրոյթը կը դիտեն... սպասարհում՝ այստեղ տեղադրուած հեռուստացոյցների շնորհիւ:

Խիստ ներդաշնակութիւն կայ կառուցի արտաքին և ներքին ճարտարապետական լուծման մէջ: Կիսնկարների հոյակարար անասնայւր լուսնում են գեղեցիկ ձեւաւորուած ծաղկամարգերը, այնտեղ տեղադրուած տեքսթիլ քանդակները:

Նախագծողները մտածել են նաեւ փոքր երեխաներով կ'ընթացնեն ճարտարապետական լուծման մէջ: Կիսնկարների կարող են յանձնել մանկական սենեակի դաստիարակների ու դասակների խնամքին:

«Ձահակիր»ի Աղեւսանդիւրի պատմական մեքենայացուցիչն ու բողոքակիցն է՝

Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ, 33, Մասնաշաղկով պող. Հեռ. քիւ 802199

ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի դիտութիւն մեր բարեպաշտ ժողովրդեան կը ծանուցանենք թէ Գահիրէի Ազգային Իշխանութեան տնօրինմամբ, յառաջիկայ Կիրակի, 22 Դեկտեմբեր 1974, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի պիտի կատարուի հոգեհանգստեան պաշտօն՝ ազգային բարերար Պր. Հրանդ Նաւարեանի ծնողաց, ինչպէս նաեւ Նախկին, Ֆերմանեան և Տիրաւոր գերդաստաններու նշանեցեաց հոգիներուն համար:

Ե.Դ.Մ. ՀՈՐԱՐԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՏԻՐԱՄԱՅՐ ԱՆՆԱ ՈՒՐԳԱԼԵԱՆԻ ՄԱՂԸ

Խոր ցաւով կ'իմանանք մահը՝ Լիբանանահայոց Սոսանդ Գեո. Տաճար Արեւիկայի Լուսաւորի մօտ, Տիրաւոր ԼՆԱ ՈՐԳԱԼԵԱՆԻ, որ տեղի ունեցած է Երեւանի, 26 Նոյեմբեր 1974, Արաւաթի օջախի Շիրազի տաճարի մէջ, Հայաստան:

Այս զիւսէր առիթով, մեր ցաւակցութիւններ Սրբազան Հօր եւ քննանկան պարագահներուն:

ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՒԻՐՈՒՄՈՒՐ. ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

ԵՒ Հ.Բ.Ը.Մ.ՈՒՎԵՐԱՆՆԵՐՈՒ

Կիրակի, 8 Դեկտ. 1974, Կ. Ե. Ժամը 7.30ին, Հելիոպոլսոյ Նուարեան Ազգ. Վարժարանի «Պըրքաթան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Յոգեւորական Հանդիսութիւն մը, նըւիրուած Հ.Բ.Ը.Մ.ի ցկեան նախագահ Պր. Ալեք. Մանուկեանի, իր նախագահութեան քսանամակին նուիրուած, նաեւ, ի պատիւ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Գահիրէի նոր վեթերան անդամներուն, թուով 12 հոգի:

Հանդէսը հովանաւորեցին և անձամբ ներկայ գտնուեցան՝ Եպիսկոպոս Առաջնորդական Տեղապահ՝ Գեորգ. Տ. Ներսէս Մ. Վրդ. Բապունեան և Հայ Աւետարանական համայնքի նախատարանական համայնքի նախագահը՝ Պր. Աւետիս Ն. Չաղճեան և իր համեստափայլ տիկինը:

Նախագահէր Պր. Յով աննէս Բէհեանեան, որ իր ազնուափայլ Տիկնոջ հետ տեղ գրաւած էին առաջին շարքին, իրենց կողքին ունենալով Գահիրէի Պատկ. Թեմական ժողովի ատենապետը՝ Պր. Արթուր Պըրքաթանեան ու իր համեստափայլ Տիկինը:

Հանդէսը սկսաւ Եպիսկոպական Բայրեզի նուագածութեամբ, որ ունկնդրուեցաւ յոտնկայս: Այս առթիւ կ'ուզենք մատնանշել, որ տեղին պիտի ըլլար նաեւ յոտնկայս ունկնդրել Հ.Բ.Ը.Մ.ի քայլերը, որ ծանօթ և յաճախ նուագուած է նման հանդիսութեանց ընթացքին:

Գահիրէի Մասնաժողովի ատենապետ Պր. Յակոբ Էքսէրեանի անակնկալ հիւանդութեան պատճառով, բացման խօսքը կատարեց Պր. Նորայր Տէօփլէթեան, որուն յարգողեց երկուստեան կիթառի վրայ նըւագածութիւն՝ Պր. Լեւոն Եկեւեանի կողմէ: Սր. Նորայր Էքսէրեան և Պր. Ժիրայր Բաբաբեան աստուծոյցին Վ. Թէքեանէն: «Ձանգեզուր» պարախումբի աղջկանց կազմը խմբապար մը (Սեան) կատարեց:

Օրուան բանախօսն էր Պր. Ս. Գ.

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

Այս բարեպատեհ առթիւ, խմբագրութիւնս կը շնորհաւորէ Ազգ. Բարերար Պր. Ալեք. Մանուկեանը և Հ.Բ.Ը.Մ.ի նոր վեթերան անդամները և երկար կեանք ու առողջութիւն կը մաղթէ իրենց:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՏԻՄԱԲԵՐԱԿԱՆ

ՆՈՐ ՀԱՄԱԼԻՐ Է ԾՆԻՈՒՄ

Չարենցաւանը Հայաստանի արդիւնաբերական ներքին կենտրոնն է: Նորա շրջակայքում մի մեծ կառույց էլ է ծաւալուել՝ դարձնելով խոշորագոյն համալիրը: Արդէն հիմայ իսկ Հայկական ՍՍՀ գլխաւոր դարձնողն են կոչուած այն:

Համալիրն աւտոպահեստամասերի արտադրութեան համար դրոշմահատոցած պատրաստութեան է թողարկելու: Նորա ծրագրային հոգորութիւնը տարեկան 30 հազար թոննա դրոշմահատոցած պատրաստութեան է հազար թոննա կոածոյ է: Նա կիսաքարերի կառուցութեան համար կարարի ոչ միայն Թրեանի աւտոպահեստամասերի գործարանին, այլ և երկրի աւտոմոպիլայինական այլ ձեռնարկութիւններին:

Արտադրութիւնը տեղաւորուելու է 20 հազար քառակուսի մետր հրապարակով արտադրամասերի պլոքում, ուր եղանակ սարք է դրուելու՝ դրոշմահատոցած մեխանիկական մամլիչներ և հորիզոնական կոնուէր մեքենաներ: Պատրաստութեան տարացումը կատարուելու է բարձր յաճախութեան հոսանքներով: Ձեռնարկներ, դրոշմահատոցած և եզրահատ սարքը, ջերմամշակման վառարանները,

տեղաւորուելու են յաջորդաբար՝ գործողութիւնից գործողութիւն պատրաստութեան փոխանցման մեքենայացումի հետ տեխնոլոգիական շղթայ կազմակերպելով:

Նախատեսուած է ձառնող հեռացնել թերթաւոր փոխադրիչներով, որոնք կը դրուեն ստոր երկրային միջանցիկ խրամատում: Կռման ազատ մուրհների մօտ գետնաշերտէն են դարձնողային մամլիչները: Ձեռնարկները վառարաններին բեռնուելու նախատեսուած է կատարել շարժիչ-մեքենայով: Այնպէս որ բոլոր աշխատատար հոլովայիններն ամբողջութեամբ մեքենայացուելու են: Ապագայ ձեռնարկութիւնում նախատեսուած են նաև բոլոր պայմաններն՝ արդիւնավէտ աշխատանքի համար: Արտադրամասերում առատ լոյս և մաքուր օդ կը լինի: Ընդարձակ ճաշարան է կառուցուել, Լինելու է ժողովարան: Գործարանային վարչութեան շէնքից զնայի արտադրամասերը նախատեսուած է կառուցել փակ ըստորանցք:

Դարձնողային համալիրը շահագործման կը յանձնուի 1975 թուականին:

Կոմունիստ, 1-11-74թ. Ն Մ Գ.

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ 150 ՏԱՐԻՆ

ԴՊՐՈՑ ԱԶՆԻՒ ՈՒ ԲԱՐԻ ԱՆՈՒՆՈՎ

(Շար. Ա. Էջէն)

աւարտել է մօտ 2000 շրջանաւարտ՝ մանկավարժներ, գիտնականներ, գրականութեան և գիտութեան, ինչպէս նաև հասարակական կեանքի այլևայլ բնագավառների գործիչներ:

Եւ շոյնպէս բախտ եւ ունեցել սովորելու ուսումնական այդ նշանաւոր հաստատութիւնում: Դպրոցն աւարտել է 1914 թվականին, 20 տարեկան հասակում: Իմ աշխատանքային 45 տարիներից 30ը, հաւատարիմ մնալով Ներսէս Աշտարակեցու պատգամներին, նուիրել եմ տարրական, միջնակարգ և բարձրագոյն դպրոցներում մանուկների և երիտասարդների կրթութեանն ու դաստիարակմանը:

Աշտարակեցու հիմնադրած Ներսիսեան դպրոցին իրօք շատ եմ պարտական, որովհետեւ նա ինձ ոչ միայն կրթութիւն և դաստիարակութիւն է տուել, այլև՝ Նիսիսեան հնարաւորութիւն՝ իմ ամբողջ ուսման ընթացքում, 8 տարի՝ 1906ից մինչև 1914 թուականը: Սկզբնական տարիներին ես ստանում էի հազուստ, 4օշիկ, գրքեր և ճաշ, իսկ վերջին տարիներին նաև ապրում էի դպրոցի հանրակացարան-պանսիոնում՝ օտարալուծ բացի յիշանքներից: Նաև բնակարան, Պանսիոնում կային շատ քիչ աշակերտներ, ամբողջ

դպրոցից մօտ 20 հոգի, որոնց թոււմ երեքը՝ Լուսին:

Իմ սովորելու տարիներին Ներսիսեան դպրոցի վերապետը Յովսէփ Խոնունցն էր: Նա հարուստ էր և կամովին հրաժարուեց աշխատավարձից, դպրոցին ներկրեց Ղարաբաղում գտնուող իր անփական անտառը և կալուածքները: Չափազանց խիստ էր ու շիտակ, նրա ինք պատկառում և վարելու էին ոչ միայն աշակերտները, այլև ուսուցիչները:

Վերջին երեք տարին բախտ ունեցայ սովորելու Ներսիսեան դպրոցի նոր շէնքում: Այս եռաշարիկ, գեղեցիկ շէնքում պահպանուած էր բացառիկ կարգ ու կանոն և մաքրութիւն: Գլխաւոր մուտքի մօտ, ստորին յարկում հանդերձարան էր, որտեղ պարտադիր կարգով պէտք է փոխէինք կօշիկները, հագնէինք մեզ յատկացրած համարակալած փափուկ բրդեայ սուրբ՝ յատկաբար մաքուր պահելու համար, ինչպէս ընդունուած է նշանաւոր թանգարաններում:

Ներսիսեան դպրոցն աւարտած ամէն ոք պարտք էր համարում առաջին 5-10 տարին, եթէ ոչ աւելի, լինել ուսուցիչ, որից յետոյ միայն ամէն մէկը ընտրուած էր իր ցանկացած մասնագիտութեանը:

Երեւելի թուրքերը, նախագահութեամբ քայմաքանի ժողով կը գումարէին:

Մեծամասնութիւնը ջարդին ի նպաստ կ'արտայայտուէր, որոնք վրայ Մահմադ Եփենարի ոտքի կ'ընէ և խօսք առնելով կ'ըսէ. «Գէն Էփենարին, կը յիշեմ թէ 1896ի ջարդին հայաւուս մեծամասնութիւնը կրցաւ ազատիլ, ապաստան գտնելով իրենց ծանօթ Թուրքերուն տունները: Սիայն իմ տանն մէջ 50 ընտանեք եղան: Ինձ նման դուք ալ ապաստան տուիք հայերուն: Իայց այս անգամ անոնք մեր դուռները չի զարկին, այլ լաւապէս վրստած ըրենց տուններուն պատահանին առջև նստած, զենքը բռնած, տանքէն իշնդուրին դրակը հասկուլին վրայ պրտի դռն, դուռնէն մըտնել ուղղուին ալ չուգին վրայ: Ես տես շատ, քիչէն քիչ, Էփենարին եւ համարաւ չ'մ ձեզի շատ, նաև չեմ փախալ: Եր թուրք ընտանեքները աւելի մատուցեց: Այս է իմ վերջին խօսքը:»

Երբ մեք ճիւղեցինք դրան առջև կ'ապաստէինք, մեր հերոս քաջանայ Տէր Մարտիրոսը տասը տղաներով ներս մտան: Տէր Հայրը ուղղակի Առաջնորդարան ելաւ, ուր հասարակած էին հայ երեւելիները՝ կարապետ Տէօֆէնեան, Մինաս Էփենարի Տէր Սարգիսեան, Թուրքման Էփենարի Թուրքմանեան, Մկրտիչ Էփ., Թովմաս Էփ. Ծանոյեան: Դրեթէ 12 հոգի չափ կան իրենց, ժողովին նստելով կ'որոշեն խումբով երթալ քայմաքանի և խնդրել որ այս ջարդին առաջը աւելուի:

(Մնացեալը յաջորդով)

Գետք է աւել, որ մի ժամանակ Ներսիսեան դպրոցի դասատուները շատ ժլատ էին գնահատում աշակերտները պատասխանները՝ գովելի (լաւ) և, մանաւանդ, յոյժ գովելի (գերազանց) գնահատականներ նշանակելու: Ուսուցիչները ոմայք պատճառաւորում և հիմնաւորում էին, թէ 5ը՝ իրենց է պատկանում, իսկ 3ը՝ իրենց՝ 4ը, 3ը և 2ը՝ աշակերտներին: Սակայն վերջին տարիներին, հաշուի առնելով բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւնները ընդունուելու խնդիրը, մանկավարժական ժողովում որոշուեց լինել որոշ չափով զգիշտ, այսինքն՝ աշակերտների պատասխանների գնահատականները նշանակել ըստ արժանեցի:

Դասերին դուգընթաց աշակերտները պէտք է կարգային պարտադիր ձեռով սահմանուած գրքեր: Գրքերի ընթրութիւնը կատարում էր գրադարանավար Սիմակ Սահակեանը, որը ճանաչում էր բոլոր աշակերտներին:

Ինչպէս արդէն ասուեց, իր հարկերամեայ գոյութեան ընթացքում Ներսիսեան դպրոցը տուել է գիտութեան ու գրականութեան նշանաւոր գործիչներ, որոնք մեր հոգեւոր կեանքի զարկերակն են հղել, Յովհաննէս Թումանեան, Պեղեղ Պոռնեան, Ղազարոս Աղանեան, Նրուսեդ Լալայան, Դերենիկ Դեմիրճեան...

20րդ դարի առաջին տասնամակներում Ներսիսեան դպրոցն են աւարտել աշանաւոր գործիչներ Աշոտ Խոնարանը, Սերգեյ Սահակեանը, Լեւոնտի Կերոս Գալստի, Անտոն Միկոյանը, Յովսէփ Գոգոսեանը, Շաւարշ Ամիրխանեանը, Հայկազ Կոստանեանը, Արամայիս Երզնկեանը, Բաղդատ Յարութիւնեանը, Գեորգ Ալիխանեանը, Թադևոս Մանուկեանը, Աւագ Կոնիսեանը...

«Ձեռ կարող չ'զգայակուել ես մի յատկանշական փաստ, - ասում է Միկոյանը, - պահպանուել է Մոսկուայում, Բերմիլ իմ բնակարանում հանուած մի լուսանկար: Այնտեղ պատկերուած են մի խումբ ընկերներ, որոնցից վեցը՝ Ալիխանեանը՝ (Ալիխանով) Լեւոնկերտից, Յալգրեանը՝ Մոսկուայից, Ամիրխանեանը՝ Հայաստանից, Արտաշէսը (Ստամբուլից)՝ Արդենիզից, Գալեանը՝ Տօնի օկրուգից, ինչպէս նաև ես կուսակցութեան 15րդ համագումարի պատգամաւորներ էինք: Այսպիսով, հայկական Ներսիսեան դպրոցի մի դասարանից կոմկուսի համաժողովներական համագումարի վեց պատգամաւոր վճռական ձայնով (Ա. Միկոյան, «Գայլ»-բարի Ուղիով):»

1924 թուականին Ներսիսեան դպրոցի 100 ամեայ յոբելեանին մասնակցել է նաև ՌՍՖՍՀ լուստոգիւմ Ա. Վ. Լուսնաբերակին: Նա նշել է. «Ներսիսեան դպրոցը կուստորայի մեծ օջախ է եղել»

(Շար. Ես կը 4)

ՍԵՒԵՐԵԿԻ ԱՆՑԵԱԼԵՆ

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՅՈՒՇԵՐ

Ծ Ն Ն Դ Ա Վ Ա Յ Ր Է Ս

ՀԱՅԿ ՏԵՕԲՄԷՃԵԱՆ

Սոսրեւ կը հրահարակեմ Աղեփաճորի մեր երեք ընկերներէն Հայկ Տեօֆէնեանի պատանեկան յուշերէն դուռաք մը, ինչ կը վերաբերի իր ծննդավայր Սեւեղէի 1908—1915ի ժամանակաշրջանին տեղի ունեցած անցեալէն մէկուն, եւ այս, որպէս ակամաստի վկայութիւն մը՝ Սեւեղէի քաղաքի մասին հետաքրքրուող մերկայի եւ սպագայի պատմաբաններուն համար:

ԽՍԲ.

1909 թուականին էր որ տեղի կ'ունենար Կիլիկիոյ Հայոց ջարդը՝ իր թիւհատի հրամանով:

Ջարդին լուրը հաղիւ ծննդավայրս՝ Սեւեղէի քաղաքը հասած, ժողովուրդը սարսափեցուցած և իրար էր անցուցած:

Այս լուրէն երկու օր յետոյ, երբ, աշակերտներ, դպրոցը մեր դասերով էինք զբաղուած, կէտորւալ մօտերը յանկարծ տեսանք մարդկային ալիք մը, որ եկելիցէն իսկ խուժեց և անկէ գեպի եկելիցէ: Կուլային և կը պոռային թէ՝ «մեզի պիտի ջարդեն», միգի պիտի ջարդեն:

Այս խօսքերը լսելով վախեցանք և դառ ու դատարան ձգեցինք, ու տանիքն են փախելով ամէն մէկս իր տունը ապաստանիլ ջանաց:

Երբ մեր տունը մտայ, տեսայ որ հորեղբորս կիներ, մայրս, հարսերով ու աղջիկներով ի մի եկած ու ծնկալուք կ'աղօթէին: Հօրեղբորս կիներ՝ Ստանա բարձրաձայն կ'աղօթէին՝ խնդրելով Աստուծէն օգնութիւն, ըսելով՝ «Աստուած իմ, դու պաշտպանէ հայ ժողովուրդը ու խնայէ այս փոքրիկներուն»: Այդ ըսպէն նոյնպէս մեզ մօտ եկան դրացի կիներ ու աղջիկներ ըսելով՝ «Եթէ մեռնինք երբեք միայն մեռնինք, թանկ գործ մեծ եղբայրս՝ Գեորգը, գեպի գեղին եղած ու չնչապառ տուն հասաւ և պատուիրեց, որ դուռները լաւ մը գոցելով սպասեն լուսնի:

Իր և ձեռքէն բռնելով «հետս եկուր» ըսաւ, ու տանիքներէն անցնելով իմանք եկելիցէն բակը:

Հոն էին նաև դպրոցի բոլոր աշակերտները, իրենց հայրերուն հետ՝ լուռ ու տխուր:

Հետք, թէ այս բոլոր իրարանցումին պատճառը մուսուլմանի մը կողմէն էր՝ ուղղուած քաղաքի տաճիկներուն:

Երբ 1896ին թուրքերը որոշած էին ջարդ կատարել, այդ նոյն մուսուլմանը, չըջնելով շուկան և թրքական թաղերը, այսպէս էր գոչած. - «Լսեցէ՛յ, ո՛վ քաղաքացիներ, երբ անտառ մտնէք, ծառերու ճիւղերը կտրեցէ՛ք, արմատները ձգեցէ՛ք»: Ասոր նշանակութիւնն էր հետեւալը. - «Երբ տասարդները ջարդեցէ՛ք ձերերը ձգեցէ՛ք»: Բայց այն ժամանակ հայերը չի հասկանալով ըսածին նշանակութիւնը, չէին զգուշացած, ինչ որ երկու ժամ ետք, երբ ջարդը սկսած էր անակնկալի բերելով, պատճառ դարձած էր մեծ թիւով զոհերու:

Բայց երբ այդ օրը նոյն մուսուլմանը, Ռամոն կոչեցեալը, նորէն կը շրջէր միենոյն յանկերգով, հայերը ըմբռնել էին նշանակութիւնը և խանութները փակելով, ապաստանել էին իրենց տունները կամ ալ՝ եկելիցի:

Ժողովուրդին դէպի եկելիցի ապաստանած ժամանակ 50ի չափ կտրիւ երիտասարդներ, ատրճ. - նակներով զինուած, կու գային

դիրք բռնել դռն առջև, դեկավարութեամբ քաղաքին քահանայ հայրերէն: Երբ նախկին հետոս Տէր ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՔԷՆՆՅԱՆԻ:

Քահանան դռնալով երիտասարդներուն կ'ըսէ՝ «Տղա՛ք, քաջ եղէ՛ք ու սիրտերնիդ ամուր բռնեցէ՛ք, զարկէ՛ք ու կուռեցէ՛ք անվախօրէն, երբ ձեզ մեղսելու դատն: Այդ ժամանակ լուր եկաւ, թէ թուրք կիները, Օրդուի թաղի հայոց տունները մտնելով կողոպտելու եկած են:

Մեր քաղաքի Տէր Մարտիրոս քահանան, տասը երիտասարդ հետը առնելով, դէպի կողոպտելու վայրը կը գոչէ: Թուրք կիները զայն տեսնելուն պէս կը ձգեն ու կը փախն, նամանակաւ՝ որ այդ ժամանակները թուրքերը հայ եկելիցեականներէն կ'ակնածէին և մի քիչ յարգանք ունէին:

Տէր Հօր մեկնելէն կէս ժամ ետք, յանկարծ եկելիցէն հանդիպակաց փողոցէն, Տիգրանեան կերպի ոստիկան Գրիգոր Էփենարին յայտնուեցաւ, իր հետ ունենալով մի քանի ժամաւորամներ, ու մօտենալով եկելիցէն դրան, կանգ առաւ եւ խօսքը ուղղելով եկելիցի հաւաքուածներուն, պոռաւով ըսաւ. - «Ինչու էք այստեղ հաւաքուած, ինչ կայ, ինչ տեսցիք, որ այսպէս իրար էք ունցիք, յայտնելի թուրքերն ու հայերը իրարու եղբայրներ են, կասկածելիք ինչ կայ: Բաւական մը ճառախօսելէ ետք, խօսքը հայերէնի փոխելով ըսաւ. - «Տեղերնէ՛ք մի՛ շարժեք, այլ վրանայ յարգակցեցէ՛ք: Այդ խօսքին վրայ քանի մը տղաք դուրս գալով, օսնդուսներէն վար վազեցին թուրքերէն հայայնելով և ժամաւորամներուն վրայ կեղծ յարձակում գործեցին:

Ոստիկան Գրիգոր և իր ընկերակիցները այս տեսնելուն ձգեցին ու արագօրէն հեռացան: Երթալով կառավարատուն կ'ըսեն թէ՝ «Հայերը զինուած են ու վրանին յարձակեցան ու եթէ չի փախչէինք մեզ պիտի սպանէին»: Այդ լուրին վրայ քաղաքին

ՆԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՄԱՃԽԱՐՎԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ
ԻՆԶՊԵՍ ՅԱՐԳՈՒԵՑԻՆ ՀԱԱԳԻ
ԵՒ ԺԸՆԵՒԻ ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳՐԵՐԸ

189 թ. և 1907 թթ. Հապաի միջազգային համաձայնագրերը՝ պատերազմ վարելու, չեզոքության և միջազգային վեներ խաղաղ միջոցներով լուծելու օրհրդերի վերաբերյալ, ի մասնավորի, ցայտաստում էին կոտլուի կողմերի մարդասիրական վերաբերմունքը քաղաքների խառնուրդը հանգստեան և բնամայ բնակեցնում էին իր հսկայի,

1864, 1906 եւ 1929թթ. ժընեթի հաճաճայագրերը մարդասիրական վերաբերմունք էին նախասեսում՝ մարտական գործողութիւններէ հեռեանքով գերի բնկած հիւանդ ու վիրաւոր զինճառայող(եր) հանդէպ եւ հովանի ու պաշտպան կանգնել էին բիւղարում՝ բժեկական կազմաւորումներին (թրանսպորտ, հիւանդանոց, սանիթարական զօկուս), որոնք գնդակ(ո)ւմների ու ուբակոճումների ենթակայ լինել չէին կարող :

«Ո՛վ որ (խաղաղ բնակչու-
թեան թուից) փորձի թողնել
քաղաքն ու անցնել մեր գլխե-
րից, պէտք է գնդակոծուի ու ետ
մղուի... Մոսկուայի և այլ քա-
ղաքների համար պէտք է գործի
այն օրէնքը, ըստ որի, նախա-
նային գնդակոծումով և օդային
յարձակումով կործանել նրանք,
իսկ բնակչութեան մէջ խուճապ
յարուցել... Բոլորովին անպա-
տասխանատու արարք կը լինէր
ռուսական քաղաքները հրդեհից
փրկելու համար՝ գերմանացի
զինուորների կեանքը վտանգել
կամ Գերմանիայի հաշուին նը-
րանց բնակչութեանը կերակու-
րելը»:

Մոսկուայի զաւթման ենրա
բնակչութեան հետ վարուելու
եղանակի մասին՝ Հիթլերեան
վերմախթի ցամաքային ուժերի
գերագոյն հրամանատարութեան
1941թ. Հոկտեմբերի 12ի հրա-
հանգից առնուած այս քաղաւ-
քը բերել է՝ ՍՍՀՄ Զինուած Ու-
ժերի յայտնի զօրապետ, Սովե-
տական Միութեան մարշալ Վան
Բաղրամեանը։ Սովետսկի Գրաւ-
նի Գրեթթ՝ ամսագրի թղթակցի
հետ ունեցած իր զրոյցում։

Սովետական քաղաքների
զարթման ծրագիրը մշակելու
ժամանակ, ֆաշիստները՝ պաշ-
տոնապէս ճանաչելով Հաագի և
Ժընեի համաժայնագրերը, բա-
ցարժանապէս յայգեցին նրանց
պահանջները։ Հիթլերը ելոյթ
ունենալով բանակների իմրի
«կենտրոն» շտապի խորհրդակ-
ցութիւնում, յայտարարեց, թէ
Սովետաւն պէտք է այնպէս շըր-
ջապատուի, որ ոչ մի ռուս զին-
ւոր, ոչ մի բնակիչ լինի տղա-
մարդ, կին թէ երիտայ, չկարո-
ղանայ դուրս գալ։ Նա յայտնեց,
թէ անհրաժեշտ բոլոր նախա-
պատրաստութիւններն արուած
են, որպէսզի սովետական մայ-
րաքաղաքն ու նրա արուածան-
ները ջրով ողողուեն։ Այնտեղ,
ուր հիմայ Սովետական է, ասաց

Մ Ա Ր Շ Ա Լ
ՅՈՎԷ. (ԻՎԱՆ) ԲԱՂՐԱՄԵԱՆ

Մոսկուային վերաբերող ինչ
նչ հրեշտային ծրագիրը հիմն
ականները չկարողացան իր
ործել: Սովետական մայրաքա
նաքի պատերի տակ մղու
լատական հակատամարտու
ներմայինը ռազմապարակ
պահանջով առաջին պարտ
ի ենը հրեց: Այստեղ յոգս ցը
եց նրա այնպիսի լուծեան ա
սպելը: Ինչ վերաբերում է
անի խոշոր այլ քաղաքներ
աշխատների մարդատեսակ
տայացումները որոշ չափ
րականացան: Չնոռոնալ
այրաքաղաք Մինսկում, նրա
ործանեցին բնակելի տների
(Հար. սեւ. հո 2)

«Բոլորս ալ համահաւասար փաղափացիներ ու եղբայրներ ենք»,
 րսաւ Լիբանանի Վարչապետը՝ Ն. Վ. ՌԱՇԻՏ ՊԷՅ ՍՈԼՀ

ԻՐ ԽՕՍՔԵՐԸ ՈՒՂՂԵԼՈՎ՝ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՍԱՀԱԿԵԱՆ - ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻԶԵԱՆ ԳՈԼԷՋԻ ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ
ԾԵԼՔԻՆ ԲԱՅՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԱԾ ՀԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Լիբանանի Վարչապետ Ռաւի
Պէյ Սոլիք, խանդավառութեամբ
ու անկեղծութեամբ յասկանուող
իր ելոյթին մէջ րսաւ.

«Մեծ ուրախութիւն է ինծի համար, այս օրհնակ օրը՝ հանդիպում ունենալ ուրախաթի հանդիսութեան մը ընթացքին, Լիբանանի հաւատաւորը ու ինքնալ զաւակներու մէջ հոյժին հետ։ Ուրախ ենք, որ մշակոյթի և գիտութեան ծառայելու գծով պատուաւոր գործի մը բացումը կը նշենք։ Ուրախութիւնը աւելի մեծ է, որ այս գործը կատարողները մեր սիրելի հայ եղբայրներն են։ Արդարեւ, Հայ եղբայրներ առանձնացած գաղութ մը չէ, ինչպէս կրնայ սիալ կերպով ըսուիլ երբեմն, այլ անոր զաւակները Լիբանանի զաւակներն են։ Անոնք համահաւասար իրաւունքներ ունին։ Անոնք նոյն երկրի զաւակներն են և կը վայելին այն իրաւունքները՝ որ մերք ունինք, և ունին մեր ունեցած պարտաւորութիւնները»։

Անդրադառնալէ եւ՛ Հայու-
րեան լաւեանիւնեւո՛ւ մասին,

Վարչապետը հեռաց սոյն նորակերտ
Գոլենին կարեւորութիւնը, Ան յայտ-
նեց. -

«Մեծ ուշադրությունամբ լսեցի արտասանուած խօսքերը, յատկապէս նկատելի կ'առնեմ դպրոցի կարիքներուն մասին ըստւածը: Վստահ եղէք, որ իմ կարելիս պիտի ընեմ, որպէսզի արդիական այս փառաւոր դըպրոցը իր առաւելութիւնը յաւանքեմ կատարելու բոլոր հնարաւորութիւնները ունենայ: Յատկապէս ջանք պիտի չխնայեմ, որպէսզի շատ մօտիկ ապագային կարգի մտնէ ամէն ինչ՝ մասնաւորապէս երկրի գէտութիւնը՝ զի այն սքանչելի զենքը առաջնորդող նամբանս:

Իւրապատեւ անկեղծութեամբ,
ան անգամի մը համար եւս տե-
տեց իր վնասակամութիւնը՝ լաւա-
գոյնն ծառայելու այս երկրին, նը-
շելով, թէ «Նախագահ Ֆրանսիէն
է Կառավարութիւնը իրենց կա-
րելին կ'ընեն, գործնական սա-
տարելու գիտութիւնը տարածե-
լու և բնիկբային արդարութիւ-
նը իրագործելու գծով»:

«Մենք բոլորս եղբայրներ ենք, դիմել տուա Վարչապետը և տառունակեց. Բոլորս ալ համահաւասար քաղաքացիներ ու՝ եղբայրներ ենք. Մեզմէ մէկը առանձնաշնորհեալ կ'ըլլայ միւսին նկատմամբ միայն այն ատեն երբ իր գործով աւելի կը տուտարէ իրբանակին: Մասայուսթեան մէջ է մեծութիւնը:

Արդ, սրտանց կը շնորհա-
ւորեմ այս սեանչիւի գործը զըն-
լուխ հանող պատասխանատու-
ները, և մասնաւորապէս Բարե-
րար Լէոն Մկրտչեանը: Կը շը-
նորհաւորեմ նաեւ Սին Էլ Ֆիլի-
Քաղաքապետութիւնը, այս գըպ-
րոցի նկատմամբ ցուցաբերած և
ցուցաբերչիլը ուշադրութեան և
հոգածութեան համար:

Կրկին անգամ շնորհաւո-
րութիւններս բոլորիդ, և յաջո-
ղութիւն՝ ձեր նուիրական առա-
քելութեան մէջ:

.....

ՄՈՒՇԵՂ ԻՇԻԱՆԻ
ՔԱՐԱՍՆԱՍԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆԸ

Կիրակի, 8 Դեկտեմբեր 1974,
Կ. ա. ժամը 10.30ին, ՎԻՆԿԱ-
ՋՕՐԻ սրահին մէջ (ՊԵՐՈՒՔ) տեղի
ունեցաւ՝ սփիւռքահայ գրականու-
թեան քաջամասնօթ դժգոյն-
բանաստեղծ արձակագիր և դաս-
տիարակ Մ. Իշխանի քառասնամե-
այ գործունէութեան յօրհանար։
Սոյն հանդիսութեան ընթաց-
քին յորհեարար արժանացաւ ղոյզ
չքանչաններու, Լիբանանեան պե-
տութեան Արժանեաց Կարգի
չքանչանի տուչութիւնը կատա-
րեց և յօրհանարը շնորհաւորեց՝
Կրթական Նախարար Մաժէտ Հա-
մատէ։ Կիլիկեան ՄԷԸ Խաչի
Իշխանի կարգի չքանչանը յանձ-
նեց և զեօնադասնքի խօսք ար-
տասանեց՝ Խորէն Ա. Կաթողիկոս։

Յուդիլիական այս տղամարդը հանդիսաթեան ընթացքին գործադրուեցաւ հետեւեալ յայտագիրը՝

Բացման խօսքը կատարեց՝

Տոքթէօր Եղիկ Գրեկարեան։ Յուդիլիանին սերելովակեց քանապօղինքու կողմէ ելլթ ունեցաւ՝ քանաստեղծ վահէ-վահանն։ Մուշկ Իլիանի Դոն.գ, Մամիկանի Սեւազգեանց քանաստեղծութիւն արտասանեց խաչիկ Արարտեանէ։

Եւարդը գործին Մէջը Զիւթին

չուրի խօսեցաւ գրական քննադատ Պրիգոր Շահինեան: Մ. Իշխանի բանաստեղծութեան ընդհանուր յատկանիշներուն մասին արտայայտուեցաւ Կարօ Փոլատեան: Դարձեալ Խ. Արարտեան արտայայտեց բանաստեղծին գործերէն: Յորշիւարիին խօսք տրուեցաւ առջ. ՎՄԻՐ Կեանքը և Մ. Իշխանն նիւթին մասին խօսեցաւ Տոքթ. Բ. Փափազեան: Ապա, իրեն յատուկ համեստութեամբ և պարզութեամբ, խօսք տուաւ յորշիւար բանաստեղծ Մ. Իշխան, և ջերմ խօսքերով իր զպացոյցները արտայայտեց, շեշտելով մշակութիկարողութեւթ/ւնը մեր ժողովուրդին համար:

Այս առիթով, կ'արժէ ան-
գամի մը համար ես շնորհաւորել
Մ. Իշխանը, անոր մաղթելով ա-
րեւշատութիւն եւ ստեղծագործա-
կան բեղմնաւոր շրջան մը:

Համազգայինը այս առիթով
լոյս ընծայց Մ. Իշխանէն երկու
հատորներ: Առաջինը, «Հացի Եւ
Լոյսի Համա » վերաբերի վերահը-
րատարակութիւնն է, իսկ երկրոր-
դը կը կոչուի՝ «Մանա Բարով Ման-
կութիւնն»:

Պէյրուք «ԱՐԱՐԱՏ»

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ).—

Փրովի տէնում միշին-Ֆութ-
պուրի մըցամարում, ղովկիտ-
նում թիւի Նկատմամբ տարած-
յաթանակով (10-9). Երևանի
ԱՅՄԱՐԱՏԻ մարդկանը աւար-
տելին շրջագայութիւնը ԱՄՆ-ի
ԱՅԵրկեան լիկայի ֆութպուլի
միշին ֆութպուրի ակոյեաները
հետ նրանց հանդիպումը տեղի ու-
նեաւ Հնդէյի ծածկուած մարզա-
դաշտում: Հիւրերը հիւզ գնդա-
խիւն Մարզադուրը:

Արարատի սոյն մրցումը
դիտելու համար, մեծ թիւով հայեր
ժամանած էին՝ Գաթլնէն, Նի
ժորքէն և այլ քաղաքներէ։

Փրովդտեհսի հայ համայնքը
«Արարատ»-ի կազմին և ղեկավար
ընթեհան ի պատիւ ընդունելու:
Թիւն մը կազմակերպեց Երեւան-
թիւ, 10 Դեհակ. 1974, և ղեկըրի
պահուն ծրարըրի փոխադրութեան
խումբը Նիւ Եորք մեկնեցաւ այն
տեղ աեցկացնելու համար մէկ օր
ուրկէ Հինգլաքթի, 12 Դեհակ:
Բեր 1974, Մոնթրէալի գծով Թոնգ
ստիւն դէպի Մոսկուա և ոպա Ե
րեւան:

ԱՄՆՈՒՄ ունեցած հինգ հաւն
դիպուսներէց՝ ԱՐԱՐԱՏի ֆուք-
պուրտները շահեցին չորսը, իս-
մէկն աւարտեցին ոչ ոքի:

Բ. ՀԱՄԱԺԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԻՆՉՊԵՍ ՅԱՐԳՈՒԵՑԱՆ ՀԱՄԱԳԻ ԵՒ ԺԸՆԵՒԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԵՐԸ (Շարունակությունը Ա. Էջեմ)

տոկոսը, համարեայ բոլոր ֆապ-
րիքները, գործարանները, ե-
լեկտրակայանները, ուսումնա-
կան հաստատություններն ու
թատրոնները: Սպանիացիներ
հարկեր հազարավոր բնակիչներ
Հիթլերականները շատ մեծ վնաս
տուժին Գերմանիային: Խոզի ողորդ 200
հազար բնակիչ, քարոքանդ ե-
ղաւ աւելի քան 800 ձեռնար-
կուծիներ, ոչնչացուեց բնակիչի
մասի 40 տոկոսը:

Հսկայական աղէտ բաժին
ընկաւ Սթալինկրատին: Միայն
մէկ օրում՝ 1942թ. Օգոստոսի
23-24ին, ֆաշիստական օդանա-
ւատորմը մօտ երկու հազար
թուիք կատարեց քաղաքի վրայ:
Խորտակուեցին արդիւնաբերա-
կան ձեռնարկութիւններ, կոմու-
նալ հաստատութիւններ, գետա-
յին նաւահանգիստը, նաֆթա-
պահեստը, բնակիչի թաղեր, հի-
ւանդանոցներ, մալուկարսէզ-
ներ, դպրոցներ: Շարքից դուրս
եկան ջրմուղը, ելեկտրակայան-
ներ, քաղաքային թրանսպորտը:
Գիշերը, ուժեղ քամուկից յետոյ,
Սթալինկրատի մի վիթխարի
խարոյճ էր: Մէկ օրում տասնե-
ակ հազարաւոր ընտանիքներ
զրկուեցին տուն ու տեղից:
Մազկող հսկայ քաղաքը, որ
պատերազմից առաջ 600 հազար
բնակիչ ունէր, դարձաւ փրատակ:
Ֆաշիստները Վոլգայի վրայով
մանուկներ հեռացնող նաւեր
խորտակեցին:

Բոլորովին տարբեր ձեւով
վարուեցին սովետական զօրքե-
րը՝ հիթլերականներից ազատ-
ւող երկրներում: Այս մասին
խօսելով, մարշալ Բաղրամբանը
հարկաւոր երկրների սի քանի
շրջանների ազատագրւումն օր-
նակներ բերեց: Սոսալէս, Չեխոս-
լովակիայում, Մոնթենեգրոյում - Օս-
տրիական գործողութիւնն ծը-
րարման ժամանակ, սովետա-
կան հրամանատարութիւնն ա-
մէն ինչ արեց՝ տեղական բնակ-
չութիւնից զոհ չլինելու համար:
Իտալական տեսակէտից աւելի
ձեռնադրէր Մոնթենեգրո-Օստրա-
ւա քաղաքն առնել ճակատային
յարգիւնումով: Բայց յարձակումն
ու օդանաւատորմով նրա ռազ-
մական ապահովումն այնպէս
հաշուեց, որ փաստորէն վնաս
չկրեցին ոչ արդիւնաբերական
համալիրը, ոչ էլ քաղաքի հա-
զարաւոր բնակիչները:

Նոյնը կարելի է ասել նաեւ
Վերին Սիլեզիայում Վիսլո-Օ-
տերեան գործողութիւնների
մասին: Այստեղ մարտերը մղու-
եցին խիտ բնակեցուած տա-
րածքի վրայ, որ հիթլերական-
ները կտրել էին Լեհաստանից:
Առաջին Ուլերիանական ճակա-
տի զօրքերի հրամանատար Սե-
վեռական Միտլերան մարշալ
ի վան Գոնիւն Գերազոյն Գլխա-
ւոր Հրամանատար Իոզիֆ Սթա-
լինից ճշգրիտ է կոնկրետ հյա-
հանգիստը ստացաւ՝ Սիլեզիայի
քաղաքային բնակչութիւնն ու
արդիւնաբերական ձեռնարկու-
թիւնները խնայելու կապակ-
ցութեամբ միջոցներ ձեռք առ-
նելու մասին: Այս հրահանգները
ճշտութեամբ կատարուեցին:

Սովետական հրամանատա-
րութիւնը երբեք գերմանական
քաղաքներ, գերմանացի ժողո-
վոգրեր ոչնչացնելու ծրագրի չի
ունեցել: Սովետական զօրքի
Պեռլին հասած առաջին իսկ
օրից, Առաջին Պեռլինական
նախադի հրամանատարութիւնը

սկսեց բնակչութիւնը պարենա-
ւորել: 1945թ. Մայիսի 9ին, յա-
տուկ պարենաւորման հարցով,
Գերմանիայի մայրաքաղաքը ե-
կան՝ ժողովրդական կոմիսար-
ների սովետի նախագահի տե-
ղակալ Անասթաս Միկոյեանն ու
կարմիր Բանակի թիկունքի պետ՝
բանակի գեներալ Անտոնի Խրու-
շչեւը: Բնակիչներին սահման-
ւեցին սննդի մօտաւորապէս նոյն
նորմաները, ինչ որ սովետա-
կան զօրքերին: Չորս միլիոն
պեռլինցիներ անընդմէջ անհրա-
ժեշտ պարենով ապահովուեցին:

ԱՆԱՍՏԱՍ ՄԻԿՈՅԵԱՆ

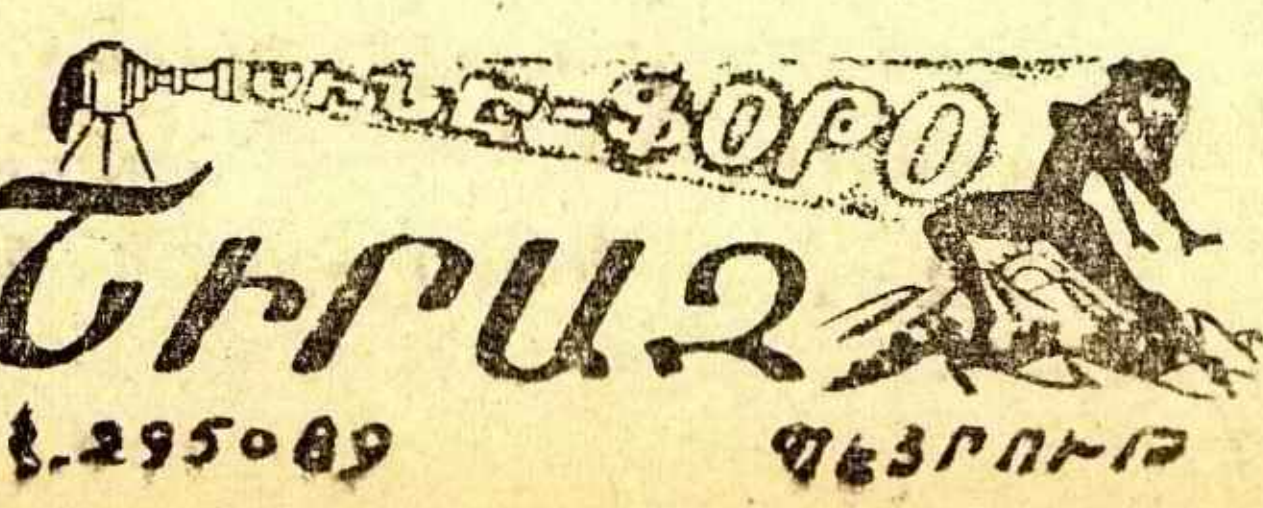
Իտալականների հանդէպ
սովետական մարդկանց վերա-
բերմանը մասին՝ թղթակցի
տուած հարցին պատասխանե-
լով, մարշալ Բաղրամբանը ԵՍ-
Թալինկրատում գերութիւնն
անցկացրած գերմանական 295րդ
հետախուզային տիվիզիայի նախ-
կին հրամանատար՝ գեներալ -
մայր Օթթօ Գորֆէսի յուշերը
մէջբերեց: Ժամանակին նա գրել
էր, թէ ռազմագերիները Սթա-
լինկրատի մերձակայից ճամ-
բար եկան հիւանդ, ուժասպառ
ու սովա: Տասնհինգ հազարա-
ւորներ հիւանդ էին թանգով և
բժաւոր տիֆով: Շատերը մա-
հացան, չնայած սովետական
բժշկական անձնակազմի ճիգե-
րին: Մեռան նաեւ երկու սովե-
տական բժիշկ և 14 բուժքույրեր:

Իր խօսքերը հաստատելու
համար, նախկին հիթլերական
գեներալն, աստուածաբանու-
թեան պոնտիֆ Փրեֆեռտօ՝ Սո-
վեռական Սիտլերան բնաւ չը-
համակրող Հելմուտ Հոլդիթցերի
վկայութիւնն է բերում: Բողո-
քական քահանան հաղորդում
էր, թէ ինքը գրողներ է հարիւ-
րաւոր գերմանացի ռազմագե-
րիների հետ, և նրանք հաստա-
տել են, որ ռուսական անձնա-
կան պահակախումբն ու բժշկա-
կան անձնակազմը, վերին ամէն
գրուատարներից, Այն անձնագր-
հաւթիւնը, որով ռուս բժիշկներն
ու բուժքույրերը տալիս էին ի-
րենց վերջին ուժերը, կարելի չա-
փով աւելի գերմանացի փրկե-
լու համար, պատճառ էր դառ-
նում, որ սովետական բուժան-
նակազմից շատերն էին զոհ գե-
նում բժաւոր տիֆին:

Հենց մարդասիրութեան
այս անակնկալ դրսեորումն էր
պատճառը, եզրակացնում է քա-
հանան, որ գերմանացի բազում
ռազմագերիներ սկսեցին բոլո-
րովին տարբեր աչքով նայել
Սովետական Ռուսաստանին:

Ն. Մ. Գ.

(ԱՊՆ)

ՍԱՀԱԿԵԱՆ-ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ ԳՈԼԵՃԻ ՆՈՐ ՇԵՆՔԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒՅՈՒՆԻԻ ԵԼՈՅԹԸ

Ասորե կու ժամ հասնումներ՝ ընկեր Յարութիւն Կուժունիի
խօսքերէն, արտասանում Պէլոսի Սահակեան - Լեւոն Մկր-
տիչեան Գոլէճի նորակառոյց շէնքին բացման հանդիսութեան
ընթացքին:

«Տարի մը առաջ, դարձնալ,
հոս հաւաքուած էինք, քսու
Հայկական Կրակեան Բարեսիրա-
կանի Առեկապէր, հիմերը դնելու՝
կրթութեան և հայրենասիրու-
թեան վառ օճակը ըլլալու Լո-
ւած արդիական այս Գոլէճին:
Հաստատութիւն մը, որ կու գայ
շարունակելու շատ դժուարին
և նեղ օրերու մէջ կուծք ցցած
և սերունդներ հասցուցած՝ յի-
նամայ Սահակեանի պատա-
բեր գործը»:

Անդրադառնալիս եւս քե այս
գործին մէջ բախտորոշ դեր ունե-
ցաւ Ամերիկայի կրթաւոր եւ
հաստատ հայրենասէր Բաւերա
Լեւոն Մկրտիչեանը, Ընկեր Յարութիւն
Կուժունիի նշանակումը:

«Միտլերան և ի մասնա-
ւորի Բարերար Լեւոն Մկրտիչեան
ինչպիսի յոյսեր կապած են նո-
րակառոյց այս Գոլէճին: Հոս
կ'արժէ յիշատակել, Հիւանդա-
նոցի անկողինէն գրուած Բարե-
րարին նամակին այն տողերը,
ուր յատկապէս կ'ըսէ՝...»:

«Եւան-
քիս ամենաբարեկամ առիթը կը
կորսեցնեմ, չկարեմալ ներկայ ըլ-
լալու համար Սահակեան-Լեւոն
Մկրտիչեան Գոլէճի բացման հա-
ղիսութեան: Եւ Բարերարը ան-
խառն ուրախութեամբ և ան-
սասան հաւատով կը շնորհ-
«Վստահ եմ, որ յետ այսու ալ
պիտի շարունակուի՝ Սահակեանի
կոչումն ու առաքելութիւնը հա-
ղիսացած նոյն աւանդութիւնը, նո-
րակառոյց այս Վարժարանէն
ներս: Արդարեւ, ինչպէս մեր
մեծ Բարերարը կ'ըսէ, էականը
առողջ դաստիարակութեամբ
հայրենասէր սերունդներ պատ-
րաստելուն մէջ կը կայանայ: Սե-
րունդ մը, որ անշահախնդրօրէն
ծառայէ Հայրենիքին, Լիբանա-
նէին, Հայութեան և Մարդկու-
թեան»:

Շարունակելով իր ելոյթը,
Միտլերան Ասեմապէր յայտնեց,
քե յաջաւորական երեւոյթ է՝ ինչ-
պէս Միտլերան, նոյնպէս Բարե-

րար Լեւոն Մկրտիչեանի համար,
որ այս նորակառոյց կառոյցը յաւ-
աքու ոչ քե մեկ մարդու նըր-
բասութեամբ, այլ մեր կրթաւոր եւ
ու հայրենասէր ժողովուրդի ինք-
նաբերական մասնակցութեամբ: Եւ
եւել եւս, քե ժողովուրդին հոգա-
ւորութիւնը Սահակեան-Լեւոն Մկր-
տիչեան Գոլէճի նկատմամբ մեծա-
կան պիտի լլալ, բանախօսք լե-
ւեց: «Ժողովուրդը որ չ'ընեց
այս դպրոցը, վստահ եմ որ
պիտի պահէ զայն»:

Անդրադառնալով հայրենասէր
սերունդներ դաստիարակելու գոր-
ծի կարեւորութեան, Ընկեր Կու-
ժունի յայտնաւորեց -

«Յատկանշական երեւոյթ
է, որ արդիական այս Գոլէճի
հիմը՝ Հայաստանի բերուած
տուժի բար մըն է: Այս խորհրդ-
դանշական արարը իր մէջ կը
բերեցանք Սահակեան - Լեւոն
Մկրտիչեան Գոլէճի կամը՝ ըն-
թանալու հայրենասիրական նոյն

ուղիէն որ յիսուն տարիներ
ամբողջ Սահակեանի և իր շրջա-
նակի հաւատարմը հանդիսա-
ցաւ»:

Իր ելոյթի վերջին բաժինը մէջ
Միտլերան Ասեմապէր շնորհակա-
լութիւն յայտնեց ժողովուրդին, եւ
բոլոր նուիրաւորներուն, ցաւ ի-
րենց ցուցաբերած եւ վստահաբար
շարունակելի հոգաւորութեան հա-
մար: Ընկեր Կուժունի յայտնաւորեց
Շիմութեան Թեմէի Յանձնա-
խումբի եւ Հանգանակի Մարմնի
Պաշտօնակալ Սահակեան Երեսմիտան
Պր. Արա Սեւեանեանի շնորհակալ
առիւթանքը, յայտնելով՝ քե «այ-
սուհետեւ եւս մենք երկար գործ
պիտի ունենանք Պր. Արա Սեւե-
անեանի հետ»: Ապա, շնորհա-
կալութեամբ անդադարձաւ Սիմ-
ել Ֆիլի Քաղաքապետութեան՝ Նո-
րակեան Գոլէճին ծառայելու պա-
րաստակարարութեան համար: Վեր-
ջապէս, Ընկեր Կուժունի ուրա-
խութեամբ յայտնեց, քե «Այս ու-
րախաբար հանդիսութեան հո-
վանքներն է բարեկամ անձնա-
ւորութիւն մը՝ Ն. Վ. Վարդա-
պետ Ռադիտ Սոյերը: Եւ մաղ-
թեց, որ ինչպէս անցեալին, մա-
նաւանդ այսուհետեւ յարգաւորան
Վար ապեթ կը շարունակուի ու-
շադրութեան առարկան դարձնել
այս կրթական օճակը, նկատի առ-
նելով անոր կարիքները»:

(Շարունակը 4)

★ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ★

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ՍԵՒԱՆ» ԵԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԺԱՄԱՑՈՅՆԵՐ

Երևանի ժամացոյցի գոր-
ծարար սկսաւ «Սեւան» ելեկ-
տրոնային ժամացոյցի ար-
տադրելու: Կարելի է տարին բո-
լոր չլարել դրանք: Ժամացոյց-

ները «սնուցանում է» մի ման-
րիկ ելեկտրական մարտիկոյ:
Ձեռնարկութեան արտադրանքը
ժողովրդականութիւնն է վայե-
լում գնորդների մօտ:

ԱՋԴԱՆՅՈՒՄ ԵՄ... ԵՐԿՐԱԾԱՐԺ Է

Հայկական ՍՍՀ Գիտու-
թիւնների Ակադեմիայի լու-
կան անդամ Ա. Նազարյան
պատուելով երկրաչափի լի-
մէթոտ է մշակել:

Հայաստանի ժողովրդային
և ինժեներական երկրաչափա-
գիտութեան ինստիտուտում կա-
ռուցուած յատուկ թրթրային

յինահարթակի վրայ դրուած է
շէնքի մանրատիպարը, յետոյ
նուազեցրած երկրաչափէ առաջ
բերում: Նրա ուժը հասնում է
մինչև 10 պալլի:

Այսպէս կարելի է փորձա-
րէ կառուցների շարժականու-
նութիւնը:

Ն. Մ. Գ.

Brussels has certain advantages when it comes to signing a business deal.

Since Brussels became capital of the Common Market, more and more foreign companies have been making their headquarters in Belgium.

Manufacturers, international banks, food companies, property developers... they're all coming Why?

First, because Brussels is increasingly the central point of contact and the information bank for the new Europe. If you need facts or you need to meet key people, the place to find them is Belgium.

This means that if you're planning a business trip to Europe, the logical point of entry is Brussels. And the logical way of getting there is, naturally, the airline that knows Brussels best. Sabena.

Apart from the traditional Belgium hospitality which you will enjoy aboard our new wide-bodied Boeing 707's, 737's, 747's and Mc Donnell Douglas DC-10's, Sabena can offer you a unique commercial intelligence service - not just for Belgium but for most countries where you're likely to do business.

This covers not only business facts and information but also live introductions to key people in local business communities. Sabena Business Liaison Offices are already in operation in 15 cities. In Bombay, Bangkok, Singapore, Tokyo, Hong-Kong, Vienna, Stockholm, Oslo, Copenhagen, Casablanca, Abidjan, Nairobi, Kinshasa, Guatemala City, Buenos Aires and, soon, in Brussels itself.

In addition we have a team of business counsellors in New York. For the details ask at any Sabena office.

It's all part of our drive to prove that Sabena is a better way to fly.

GO BELGIAN GO SABENA

CAIRO : SHARIA MARIETTE PACHA - TEL. 57294-43525
ALEX : 6, TALAAT HARB - TEL. 34564

ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Հայկանուշ Դանիելեանը երաժշտական կատարողական արվեստի ամենակարգաւորումը դիմեցից է, որի համար վաղուց դուրս է եկել ոչ միայն մեր հանրապետութեան, այլեւ մեր միութեան սահմաններէն: Մեծ երգչուհին նաեւ մեծ ֆալսեթային երգչուհի էր այն խոսքերով, որոնք արվեստագետներէն, որոնք իրենց ֆանֆարն ու ողջ երանգը անմասնորդ կ'սպաս դրին հայրենի նորաստեղծ երկրի երաժշտական արուեստի ծաղկման ու բարգաւաճման:

Հայկանուշ Դանիելեանը ծնունդ է 1893ին, Քիշինով, արհեստագործ ընտանիքում: Հայրը սիրում էր երաժշտութիւնը, եւ, չբնայած նա երաժշտական կրթութիւն չէր ստացել, հիմնովի նուագում էր բազմաթիւ գործիքներ վրայ: Մերկաները հորից ժառանգել էին նաեւ ընդհանր եւ բնական ճշգրտութիւնը կազմելով, յաճախ երգ-երաժշտութիւն էին հնչեցնում իրենց աղփայտիկ օմեր:

Հայկանուշի գուլալ ծայրը օտաւ օտաւով իր վրայ հրաշքից օրհնապատի ուսուցչութիւնը: Սօք օտարական հասակից, նա արդեն երգում էր եկեղեցական երգչախումբում, դպրոցական ցերեկոյններում: Սրբը նա արեւմտ էր եւ մանկուց լսողութիւնը ճայնիսկ օփերային արիւնքներ էր երգում:

Քիշինովի օփերային քառնում լսելով Ռուպինսկիի «Դեր», Վերտի «Թրաքիարան», «Երկու քրոն», փոքրիկ Հայկանուշը սկսեց երգել օփերային երգչուհի դասնալու մասին:

ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

1912ին Հա արդեն աստիճան էր Քիշինովի 2-րդ դպրոցի կիսմանդիւն, բայց բազմադարձ ընտանիքի սուղ միջոցներով՝ անհնար էր մեկնել Փարիզ: Գրեթէ ամբողջ օփերային արուեստը սովորում էր ինքնուրուշ:

Սակայն, Հայկանուշի իղծը անկասար չմնաց: Արուեստասէր մի

մեծահարուստի հովանաւորութեամբ վերջապէս ընդունում է Փարիզը: Փարիզում էր 1920ին: Կոմպոզիտոր Կլաուդիոյ, որն այն ժամանակ ֆոնետոգրֆային սեփական էր, այսպիսի գրահասակն էր օւնէլ Հայկանուշ Դանիելեանին: «Հրապարակ» ամսօրնով ծայր, փայլուն ֆուլորաբուրա, գեղարուեստական վերջուպային հաղորդում՝ հինգ ու յաջ:

Փարիզում ամբողջում ամբողջ օփերային, Դանիելեանի սեղծագործական կապերը ռուսական երաժշտական կոլլեկտիւի անդամներին՝ Կոմպոզիտորներ Կլաուդիոյ, Լիադովի, ինչպէս նաեւ այդ ժամանակ այնտեղ ապրող հայ կոմպոզիտորներ Ռոմանոս Մելիքեանի, Անուստաս Տէր Դանիելեանի, Սարգիս Բարխուդարեանի եւ այլոց հետ մեծապէս նպաստեցին նաեւ կատարողական օղակի լիակատար բացայայտման ու ձեւաւորմանը:

Փոփոխութեան ամբողջութիւնը, Դանիելեանը ամբողջական աշխատում է Լենինկանում: Այնուհետեւ՝ 1922ին, վերադառնում է Քիշինով, աշխատանքի անցնում օփերային քառնում, միաժամանակ ծախելով լայն համերգային գործունեութիւն:

1924ին, Հ. Դանիելեանը մասնակցում է Շարա Տալեանի ջանքերով սեղծուած օփերային ներկայացումներին՝ Լենինկանում, փայլուն կերպով կատարելով Մարգարիտ դուրախի դերերը՝ Կուկոյի «Փառս» օփերայում, մի օր համերգներով հանդես է գալիս Լենինկանում, երեւանում եւ այլուր:

Հիմնական աշխատանքը շարունակելով Քիշինովի օփերային քառնում, Դանիելեանը կերտում է ռուսական ու արեւմտ-եւրոպական դասական, ինչպէս նաեւ վրացական օփերային դերերգերի մի ամբողջ պատկերասրահ: Դանիելեանի այս օրհանի գործունեութիւնը, բարձր գնահատանքի է արժանացել՝ վրացական մամուլի եւ վրաց գործիչների կողմից:

1933ի Յունուարին, երեւանում բացուեց օփերայի եւ պալէսի պետական քառնոյն, որի ըստեղծման օրհանգիստը ցանկերի մէջ ինչ չէ Հայկանուշ Դանիելեանի ներդրումը՝ գեղեցիկ երգեցողութեան մեծագոյն ընդհանր ու հարուստ փորձ, բնական բարձր կոլլեկտիւ, ազգային օփերայի ըստեղծելու անսահման ձգտում եւ նուիրում այդ գործին:

Մեծանի օփերային քառնոյնի բնում, Դանիելեանը բազմաթիւ կերպարներ է սեղծել՝ արեւմտ-եւրոպական, ռուսական, եւ ազգային օփերաներում:

Վերջիններից առանձնապէս յիշատակելի է Անուշի դերերգը՝ Տիգրանեանի «Անուշ» օփերայից:

Մինչ այդ, Անուշի դերերգը կատարողներ է ունեցել, սակայն Հայկանուշ Դանիելեանի Անուշը մնում է չգերազանցողած եւ այսօրուայ Անուշները նրան հասնելու անելի կամ պակաս յաջողւած փորձեր են:

Դանիելեանը հոյակապ ծայր ունէր՝ լիրիկ-ֆուլորաբուրային սփռանք՝ լայն օրհնագոյններով, ճանաչողութիւններով, ինքնուրուշ ցիւլի զարմանալի մարմնով: Եւ կատարողական փայլուն տեսնական, մեծ ներաշխարհ ու արքիւրի կարողութիւններ:

Հ. Դանիելեանը բարձր է գնահատուել օտաւ մեծ արուեստագետների կողմից. «Ինչ հոյակապ (Շար. Ես կը 4)

Ա.ՊԱՔԻՆՈՒՄԻ ՄԱՂԹԱՆՔ

Յաւով կը տեղեկանանք, որ ամերիկահայ Ազգային Բարեւար և Թերթիս բարեկամ, վեթերան հնչակեան ընկեր Լ.Է.ՈՒՄՔԻՆՔԻԱՆ արտի անակնկալ տաղանդի մը հետեւանքով՝ փոխադրուած է հիւանդանոց և բժշկական լուրջ դարմանումի ներքեւ կը դառնուի:

Շուտափոյթ և կատարեալ ապաքինում կը մաղթենք մեր սիրելի ընկերոջ:

ՍԵՒԵՐԵԿԻ ԱՆՑԵԱԼԵՆ

ՊԱՏՈՆԵԿԱՆ ՅՈՒՇԵՐ ԾՆՆԴԱՎԱՅՐԷՍ

ՀԱՅԱ ՏԵՕԲՍԷՃԵԱՆ

(Շարունակութիւն նախորդ քիւնէ եւ վերջ)

Երբ մէկ կողմէն այս դէպքերը տեղի կ'ունենան, միւս կողմէ՝ եկեղեցւոյ մերձակայ տուններէն մէկուն մէջ՝ միջին տարիքով քառասուն հոգի հաւաքուած օղի կը խմէին ըսելով, թէ՛ «Եթէ մեռնինք գինով մեռնինք, գոնէ՛ մեռնենք չինք զգար: Մէկն ալ կ'ըսէ, թէ՛ «Եթէ միւս ըլլար, թէ՛ պապ կ'ընէինք, օղիին հետ կ'ուտէինք և անօթի չէինք մեռնիր»: Օհանէս անուշով կարճահասակ և սրտոտ մէկը ոտքի կ'ելէ ու կ'ըսէ. «Ես հիմա չուզայ երթալով ձեզի տան և հինգ օրս միւս կը բերեմ» (այն ժամանակ միւսին օրհան 2 շաբաթ էր):

Եւ իրապէս ալ չուզայ կ'երթայ ու հանդիպած առջին մասնականէն 15 օրս միւս կ'ուզէ: Մասնականը, որ զինք կը ճանչնար, օրհան կարգաթիւներ մասնակցելով հարց կու տայ, թէ աշխատե՞լիս ի՞նչ պիտի ընէր, որո՞ւ համար էր: Օհանէս կը պատասխանէ թէ՛ «Անդրանիկ փաշան հինգ հարիւր ֆետայիներով եկեր և քաղաքէն երկու ժամ հեռու ըլլալի մը ետեւ նստած կ'սպասէ, իրենց տանի մը ետեւ և ուտեն: Օհանէս հարկաւ դուրս ելած, թուրք մասնականը կայծակի աւրազութեամբ լուրը կը տարածէ քաղաքով մէկ: Երբ թուրքերը կ'իջանան թէ Անդրանիկ հոն եկած է, խանութները կ'օղիով կը փախչին:

Այս պատահարէն մէկ քանի ժամ ետք, երբ ժողովուրդը հաւաքուած եկեղեցւոյ դռները առել տեսնելով խանութները կ'սպասէր դէպքերու վախճանին, մէկ ալ նշմարեց՝ որ ժանտարմաներու խումբ մը, երկու շաբաթի վրայ, մէկտեղին տուած վեց թուրք երեւելիներ, դէպի եկեղեցի կը յառաջանայ:

Տէր շաբաթ Առաջնորդարանէն վար իջնելով տղոյ կանչեց և ըսաւ՝ «Երկու կարգի շարու եղէք. քայմաքանն է եկողը, երբ աններս մտնէ ծափահարեցէ՛ք»:

Եւ ինչ փողոց ելաւ, եկողները դիմաւորելու: Հագուած էին անուշներու հրաւիրուէին, հաւաքուածներու, սկսեց ծափահարելը, տան գոչելով՝ «Կեցցէ՛ Քայմաքան Պէյը»: Գլխու շարածուով ան մեր յարգանքին պատասխանեց իր շուրջակայութեան նշան, ու եկողները առաջնորդութեան դէպի Առաջնորդարան:

Կէս ժամ յետոյ, քայմաքանը պատշգամ կ'ուտէ իր հետ ունենալով Մահմուտ և Շէֆքէթ Էֆենտիները ու մեր անվերջ քահանան:

Վարը հաւաքուածներու երբ զիրենք տեսանք, կրկին սկսանք ծափահարել:

Քայմաքանը խօսք տանելով ըսաւ՝ «Իմենի յարտաշար (այսինքն հայ եղբայրներ), եկած եմ ձեզի լաւ լուր մը տուու: Սուլթան Ապարէլ Համիտ զանչն իջած է և տեղը Սուլթան Բէշարէ նշանուած է:

Վախօրէն ձեր խանութները բացէ՛ք ու ձեր գործերով զբաղեցէ՛ք: Ձեր մէկ մազին իսկ զգալով չպիտի ըլլայ և ես ձեզ կ'ապահովեմս:

Մահմուտ Էֆենտին ալ խօսք տուաւ ըսելով՝ «Ինչպէս միշտ օրս ձեր կողքին կ'եցած էի, ապէս վերջն ալ պիտի կենամ: Ուստի կ'ընէ և ձեր գործին գացէ՛ք: Այս յայտարարութիւններէն վերջ հիւսիսը վար իջան ու մեկնեցան, իսկ մենք, վարը հաւաքուածներու, վերականգն ծափահարել և պոռալ՝ «Կեցցէ՛ Սուլթան Բէշարէ, Կեցցէ՛ Քայմաքան, Կեցցէ՛ Մահմուտ Էֆենտին»:

Բաւական տեղ իրենց հետեւել ետք ցրուեցանք, մեր տունները վերադառնալու համար:

Յաջորդ օր Շաբաթ ըլլալուն հայերը խանութ բացին:

Գալով թուրքերուն, հաղիւ Առաջնորդարանէն կատարաւտուն վերադարձած, խումբ մը ժանտարմաներ դէպի Օհանէսի ըսած կողմը կ'ուղղարկէին, Անդրանիկը իր ֆետայիներով զբաղուած նպատակով:

Մէկ ժամ քաշելէ յետոյ կը հասնին տեղ մը, ուր հսկայ և խորանիւ ձոր մը կար, հինգ աչքով կամուրջ մըն ալ, մէկ ծայրը միւսին միացնող, որուն վրայէն անցք ժամ մը կը տեսնէ: Երբ ժանտարմաները հասնելով կամուրջի ծայրին կը դիտեն միւս ծայրը, կը նշմարեն որ խսկապէս բազմաթիւ զուլաններ կը շարժին: Անմիջապէս վերադառնալով կատարաւտուն, տեսածին կը տեսնեցին:

Շաբաթ, կէսօրին մօտերը, զիտուած 50 ժանտարմաներ ապաւ յի մը առաջնորդութեամբ ճամբայ կ'ելլէին Անդրանիկը և իր ֆետայիները հետապնդելու նպատակով:

Կամուրջը անցնելով կը հասնին ժայռերը և մերձեցնալով կը նշմարեն՝ որ 8 հոգի նստած կը ճաշեն, և մի քանի հարիւր այծ ու ոչխար ալ իրենց շուրջ տառածուած կ'արածին:

Հինգերորդ տեսնելով, հաւաքուածները ոտքի կ'ելլեն ու բարեկի կը կենան: Իրենց մօտենալով ըսաւ կը հարցնէ թէ՛ «Անդրանիկ և իր ընկերները որ կողմը գաւին: Այդ հարցումը դարձանք կը պատահաւ և անոնք դառնալով սպային կը պատասխանեն, թէ՛ «Իրենք աւելին անելի է որ այդ կողմերը միւս գային օչխար արածեցնելու, բայց միշտ այդ որեւէ մէկը չէին նշմարած»:

Սպան հասկանալով իրողութիւնը, կը վերադառնայ կատարաւտուն և Քայմաքան Պէյին կը պատմէ: Ներկայ եղողները կ'սկսին խոզալ: Մէկերէն մէկը կ'ըսէ՝ «Մենք հայերուն վախցուցինք, ի կ'յնքն ալ մեղին»:

Այդ դէպքերէն վերջ Սեբեկ քաղաքը գտաւ իր խաղաղութիւնը՝ միշտ 1916ի տեղահանութիւնը:

ԼՈՒՍԱՐՉԱԿ

ՈՐԴԱՆ ԿԱՐՄԻՐԻ ՄԱՍԻՆ

Վերջին տարիներուն, հայրենի բերքերու մէջ մեր բնոյ մեր կը գտնուի Ուղան Կարմիրի մասին, որը եղած է Հայաստանի յատուկ բոյս մը, որով պատահաւորաբար ներկայումս մեր հոգի մը կ'ընդհանրուի, ծանօթ եւ փնտրուած՝ աշխարհի չորս մասերէն:

Արարածան դասին մէջ արտադրող այս բոյսը, օտաւ օտաւով ըլլալով հանդերձ՝ յանկարծ դադարած, մոռցուած է ինչու:

Ասոր պատասխանը կու տայ Հայաստանի գիտական մարզին մէջ ծանօթ դիմեցէ՛ք՝ Վիգէն Խեչումեան, «Գրական Քերթի» 1974 Յունուար 20 քիւնով, որուն համաձայն «Երբ վրայ եկան Հայաստանում Օ մանեան քուրբերի կայսրութեան ու պարսից շահերի օրհապետութեան դառն ժամանակները, որ տեսնելի մի քանի դուրս եւ ի սպառ աւերեցին հայ ժողովուրդի տեսնութիւնը, տունն ու տեղը, որդան կարմիրը հեզգիտեց դարձաւ, մոռացութեան մէջ թաղուած՝ վաղեմի ուրախութեան ցանկալի յիշողութիւն»:

Այս պայմաններու ներքեւ ապրող հայրերը, որուն ազատութիւնն ու անդրադարձները այլ լեւ խանգարուած էր եւ անոր մտածումը եղած էր կեանքի ու ինչի ապահովութիւն, օղի չափ ահաբեկեցութիւն՝ ապրելու համար, չէր կարող Ուղան Կարմիրը վերականգնացնելու հարցով մը զբաղուել:

Սեւ այս տեսած է մինչեւ այն քուակներ, երբ ռուսներ իրենց ուսուցչութեան անախայ դարձուցած են Ուղան Կարմիրը ներքեւ եւ Յովհաննէս Կարողիկոսը զայն հաւանքուն համար՝ գործը յանձնած է Եւսեփի վարդապետ Սահակ Տէր Գրգորեանին, որուն աշխատանքը սպասուած արդիւնքի չէ տուած դժբաղդաբար, ու դարձալ մոռցուած է:

Քիսմեքող դարի սկզբին այլեւս խօս չկայ Ուղանի մասին, կ'ըսէ Խեչումեան, քանի որ օտաւ

ածանագին, քեւ անհամեմատ ցածրակարգ ներքեւ բոյս է ինչ ապարդը՝ մինչեւ 1929 քուակներին, երբ Ռուսաստանի Ֆետերալ Զանգարապետութեան ժողովուրդը, հարց բարձրացրեց Միութեան մէջ կազմակերպելու՝ հայկական Ուղանի արտադրութիւնը:

Այդ քուակներն սկսեալ ռուսներ կատարուեցան Հայաստանի, մասնաւորապէս Արարածան դասին մէջ, ուր դարեւ անաչ մտածուած էր:

Այս օրհանները աւելի զարգացան եւ խորացան, երբ հայրենի մայրաքաղաք Մեծանի մէջ կատարուեցին այդ բոյսի հետազոտման համար մասնաւոր հիմնադր մը, ուր երեքստարդ գիտնականներ գործի անցան եւ որոնց աշակերտու համար՝ Մոսկուայի Պետական Համալսարանի գիտնականներէն ու մանկ եկան Հայաստան ու լուրջ աշխատանքի լծուեցան, զիկ վար ունենալով՝ գիտութիւններու բեկնածու Յամիկ Աւագեանը:

Տարիներու աշխատանքը քեւ դեռ սպասուած արդիւնք չի տեսնուած, սակայն հայրենի գիտնականները, վստահ են, կը սեղծեն հմարա ուրախութիւնը արդիւնքի Ուղան Կարմիրի արտադրութեամբ օգտուի ոչ միայն հայրենի ժողովուրդը եւ միւս համարապետութիւնները, այլեւ բովանդակ աշխարհի ժողովուրդները, իրենց մտածումներով իրենց ու գործունեութիւնը, սնունդը, հոգսը իրենց ու իմիջները, օժանդակները եւ արդիւնքներու բնան այլ նշաններով:

Մենք կը հաւատանք հայրենի մեր երկրի երեքստարդ գիտնականներու յաջողութեան եւ գեղատեսիլ ու դարեւ գիտնականներ լինելու յայտնաբերումին, որով սղի Ուղան Կարմիրը կ'իջնէ իր ծիսականային պայծառ կրօնական շնորհքը՝ գնալ աշխարհից-աշխարհ՝ կարմիր գոյնը հայոց, ու դառնայ կանանց և երեխաների ուրախութիւնը:

ՍԻՐ ԼԱՐԴ

ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Երգչուհի Է. Դանիելյանը - բացակայել է Ներկրովի-Դանիելյանից, Ա. Սպենդիարյանի, ցանկում, որ իր օփերայում նրա համար դերերը չկայ, գրում է. «Սյուպիսի երգչուհի, ինչպիսիք դու ես, կը լինես իմ օփերայի զարդը»:

ԽՍՀՄ ժողովրդական արքայուհի Վ. Բարսեղյանը գրում է. «Մեր բազմազգ արուեստի ամենագեղեցիկ, ամենալուսաւոյ ահուն երգիչ մեկն է նա (Դանիելյանը), մեծ սրտի եւ անբեկանելի կամքի տէր մի կին, խոստովանում եմ, որ երբեք ես փայլուն հասարակական գործիչ»:

Հ. Դանիելյանը, իսկապէս, նաեւ փայլուն հասարակական գործիչ էր ու հմուտ մանկավարժ: Նա ԽՍՀՄ ժողովրդական արքայուհի էր. պարգևատրուած մեծ երկրի շքանշաններով ու մեծալիքներով:

Հ. Դանիելյանը օժտուած էր նաեւ հեռուստական մեծ ճանաչման, թիւերի եւ նրա արտասանած ճառերն ու հրապարակախօսական յօդուածները՝ Հայրենական Մեծ Պատերազմի օրերին Այդ յօդուածներից մեկում նա գրում է. «Կովկասի լեռների իւրաքանչիւր արծաթի բոլոր դարձնենք անառիկ ամառը եւ ոչ մի բայլ առաջ չբողոքենք բռնամուկ: Նրա կրակոս խօսքը ոգեւորում էր մարդկանց ու նոր սերունդների կոյուն»:

Իր գործունէութեան վերջին տարիներին, Հ. Դանիելյանը աշխատեց որպէս Չայնովսկու անուան երաժշտական դպրոցի տնօրէն, ուր ձգտեց իր խոր գիտելիքներն ու հատուկ փորձը՝ անմեղադրող հաղորդել սաներին ու երիտասարդ ուսուցիչներին, Յասկայեւս մեծ է նրա ծառայութիւնը՝ երաժշտական ճառակ զարգացնելու գործում:

Տարիներ շարունակ Հ. Դանիելյանը ԽՍՀՄ եւ Հայկական ԽՍՀ Գերագոյն Խորհրդների դերասան էր, եւ իր եռանդուն գործունէութեամբ նպաստում էր մեր ազգային մակոյթի հզօր զարգացմանը:

Իր սեղծագործական կեանքի ընթացքում, Հ. Դանիելյանը կերպար էր մօտ 40 դերերի, եւ դուրս էր եկել, թէ դրանցից որեւէ մէկը նաեւ իր յաջողութիւնը, նա այն եզակի երաժիշտներից էր, որոնք մեծ հրմուշութեամբ կարողացել են քաղաքացի եւ արեւմտահայկական, եւ ռուսական, եւ ազգային երաժշտութեան խորքերն, ու հաւասարապէս հարգաւորեն հաղորդել դրանք ունկնդիրներին: Նրա Բոգդան (Սեփիլեան Սափիլեյ), Մարգարիտ (Ֆաուստ), Զիլան (Ռիկովսկոյ), Զիւ-Զիւ-Սաբ (Զիւ-Զիւ-Սաբ), Միւրիկ (Պոլեմա), Վիկտորիա (Քրալիարա),

Լաւրէն (Լաւրէն), Տեղեւոնան (Օթելլո), Մարգարիտ (Հիւկոն), Մարիան (Քալաուրի Լաւրէն), Աննա (Ռիկովսկոյ), Օլիմպիան (Ալեքսի Բ.), Մանն (Քալաուրի), Նիկոլայ (Քալաուրի) եւ օտար դերերից հիւսիսը ու գեղեցիկ երաժշտական հասարակութեանը:

Դանիելյանի սեղծագործական գործունէութեան մեջ, առանձնակի տեղ է գրաւում նրա համերգային արուեստը:

Սերունդի եւ դասախոսական լուսնական երգարուեստի աւանդույթներով, Հ. Դանիելյանը իր արուեստը կատարելագործել է, յիմունելով հայ վոկալ կատարողական դպրոցի աւանդույթներին վրայ, որոնք սկիզբ են առնում 19-րդ դարի երկրորդ կեսից: Նրա համերգային երգացանկի տես ընդարձակ է ու բազմազան՝ մի քանի տասնեակ օփերայից արիաներ, աւելի քան երեք հազար երգեր ու ռոմանսներ, ինչպէս դասական երաժշտական գրականութիւններից, այնպէս էլ խորհրդային կոմպոզիտորների սեղծագործութիւններից: Առանձնապէս պէտք է նշել հայկական ժողովրդական երգերի ու հայ կոմպոզիտորների ռոմանսների ու երգերի Դանիելյանական կատարումը, Յասկայեւս Սպենդիարյանի «Առ Սիրունի», Ռ. Մելիքեանի «Մի Լաւ», Ս. Կալաւիկի «Շափաղ Կու տա», «Մի Միլ» եւ այլ երգեր: Նա կեանքի է կոչել նաեւ մի շարք երիտասարդ հայ կոմպոզիտորների երգեր ու ռոմանսներ, առաջինը կատարելով ու կատարողական աւանդույթը ըստ սեղծելով նրանց համար:

Հ. Դանիելյանը կոմիտասեան երգերի անկուղական մեկնաբան էր: Ում բայթ է վիճակուել զէք մեկ անգամ ունկնդրել կոմիտասեան քովից երգը՝ նրա կատարմամբ, երբեք չի մոռանայ այն մեծ ներշնչանքն ու յուզականութիւնը, որով ներքափանցուած էին Ալազանի Բարձր Սարին, «Զինարեւ», «Միւրանի Մառ», «Քիւր Յուր», «Եւ Առուն», «Քիւր Քիւր» եւ այլն:

1936-ին էր, «Սինայ» նաւով Ֆրանսիայից հայրենի վերադարձաւ մեր օտարերէ ժողովրդի մի ստուար խումբ, Նրանք իրենց հետ բերեցին Կոմիտասի դիրք՝ հայրենի հողին յանձնելու: Քաղման արաբողութեան ժամանակ քոյլ անձրեւ էր մտնում, Հանդիսատէս լուրջեան մեջ յանկարծ յուզուած ու քննելով մի ձայն օտարութիւնը՝

«Անձրեւ եկաւ չաղալով...»
Հայկան Ե. Դանիելյանը էր:
Մանր հիւանդութիւնը շուտ զրկեց մեզ՝ մեծ արուեստագէտի անկուղական երգը վայելելու անսահման երջանկութիւնից, սակայն, ԽՍՀՄ ժողովրդական արքայուհի Կոյունովսկու արտայայտութեամբ՝ Դանիելյանը ոսկէ աւանդներ բողեց երիտասարդութեանը:

Լ. ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

«Հանապիւր» Աղեւսանդրոյ պատմական ներկայացուցիչն ու բողաւիկից է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սասնա Զաղլու պող.
Հեռ. թիւ 802199

ՆՈՒՐԱՆՈՒՄԵՆՆԵՐ
(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՆԵԿԱՆՈՎ)
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱԶԻՆ
Ողբ. Ռուբէն Գաղաթեանի
ժաղըր յիշատակին՝ Տէր Ե. Տիկիւն
Յակոբ Միրզայանի կը նուիրեն 100 Ե. Դ.:

Ողբ. Սուրեն Այնեանի մահէն
տխար առթիւ, վասն ցաւակոյթեան
Տէր Ե. Տիկիւն Յակոբ Միրզայանի կը նուիրեն 100 Ե. Դ.:

ՍԱՅԱԿԵԱՆ-ԼԵՒՈՆ ՍԿՐՏԻՉԵԱՆ
ԳՈՒԼԵՃԻՆ ԲԱՑՈՒՍԸ
(Շար. Բ. Էջէն)

ՍԻՆ ԷՆ ՖԻԼԻ
ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ԽՕՍՔԸ

Սին Էն Ֆիլի Բաղաթեան-տական խորհուրդի անունով ելույթ ունեցաւ՝ Բաղաթեան Պր. Հապիպ Հաքիմ: Ան ընդմզմա-ցունակելով առջուն, շնորհաւորեց Սահակեան Լ. Եւ Մկրտիչեան Գրիգոր կերտող Հայկական Կրթական Բարեփոխական Միութիւնը Եւ ընդունուողները, ինչպէս նաեւ այս գործին յաջողութեան սատարողները:

Պր. Հապիպ Հաքիմ հպարտութեամբ արտայայտուելով ետք Սահակեանի հասցուցած սերունդներու մասին, Ն. Ե. Սին Էն Ֆիլի Բաղաթեանութիւնը միշտ պատրաստ է իր կարելին ընելու՝ ի նպաստ այս նորակերտ արդիական Գրիգորի: Ապա երախտազիտական արտայայտութիւններով կէլ առաւ Նախագահ Յարանճէի Եւ Վարչապետ Սուրի Եւ Կառավարութեան ցուցաբերած հոգածութիւնը, կրթական գործը տարածելու՝ ընկերային արդարութիւնը իրագործելու գծով:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ
ՍՐԲԱՏԱՌ ԿՈՆԴԱԿԸ

Միութեան Պատուոյ Նախագահ Գրե. Գնէլ Սպա. ձեռնեան խօսք առնելով յանկապէս նեց-
«Այս պաշտօնական բացման հանդիսութեան, յարգելի անձնատիրութիւններ ելույթ կ'ունենան, իրենց սրտի խօսքը ըսելու: Կարելի է չէ որ այստեղ մեր հոգեւոր Վերին Հեղինակութիւնը իր խօսքը չունենար: Արդարեւ Ս. Ս. Ս. Վազգէն Ա. Վեհափառ իր հոգածութեան արժանի դարձուցած է այս նորակերտ Գրիգոր, Եւ ոչ միայն նախակով, այլ յատուկ արքատառ Կոնդակով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի օրհնութիւնն ու խօսքը տուած է այս ուղարկ առիթով:

Սրբազանը յայտնեց նաեւ, թէ Վեհափառ Հայրապետը զրգած է նաեւ յատուկ խաչար մը, որ հանդիսատէս կերպով պիտի զետեղուի այս արդիական շէնքի մուտքին:

ՍՏՈՐԵՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՅԵՆ Է

ՍՏՈՐԵՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՅԵՆ Է

Մի փոքր աղջիկ իր ծնողներէ հեռու գնում է թանգարան: Փոքր իր կանգնում է մի պատկերի առջեւ Եւ կարցնում.
- Հայրիկ, ինչպէ՞ս է կոչւում այս նկարը:
- Պրմադիլը աշխատանք պահին, - պատասխանում է հայրը:
- Բայց ինչո՞ւ է նա աշխատում այսօր, չէ՞ որ կիրակի է:

ԿԱՐԵԻՈՐ ԱԶԴ
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԵՒ ՍՈՒՏԱՆԻ
ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մասամբ դիմագոյնաւոր համար թելիկ հրատարակութեան համար ստեղծուած Նոր դիմագոյնութիւնը, որով աւելի մը ի վեր առաւել եւս շեշտուած են թուղթի գինին աներեւակայելի սղութեամբ Եւ տղազրական ծախսերու զգալի յաւելումը, խմբագրութիւնն որոշած է, բաժանորդագրութիւնը վճարելու ջին յաւելում մը կատարել Եւ 1975 Յունուարէն սկսեալ եղապատուի համար 200 Ե. Դ. (հատաւաճառ 4 Ե. Դ.) Եւ Սուտանի համար 300 Ե. Դ. (օգալին թղթատարով):

Յրտասահմանի այլ երկիրներու բաժանորդագրութիւնները կը մնան առ ալժմ անփոփոխ:

ԽՍՀՄԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱԶ-ԳԱՅՐԵ.

Հի նգաքքի, 26 Դեկտեմբեր 1974

Գ Ա Ն Ձ Ա Ր Շ Ա Ի

ՍԱՐԱՍՏԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍԱՐ ԴԻՍԵԼ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԱՆՈՐԻ

Ե Ի

Ս. ՇՆՈՒՆԴԻ

Ա. Թ. Ի. Ի

ՀԱՆԴԻՍ - ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Պ Ա Ր Ա Հ Ա Ն Դ Է Ս

ԿԱԶՄԱԿԵՐՈՒԹԵԱՄ

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԻ, ՄԵՐԱԿՈՒԹԱՆ ՄԱՐՄԵՆ

Շաբաթ, 4 Յունուար 1975, կ. Ե. ժամը 7.30ին

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Տ Օ Ն Ա Ն Ա Ռ

ԺԱՄԸ 9.30ԷՆ ՍԿՍԵՆ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՌԱՋՈՐԴՈՒԹԵԱՄ

Big Brothers

Առաջնակարգ Նուագախումբին

ԸՆԴՀ. ՍՈՒՏՔ 34.5 Ե. Դ.

Կաղաղ Պապային նամակը պատուաւորի է փոքրիկներուն համար:
Այժմէն ապահովեցէր սեղանի ընդ հեռաձայնի թիւ 933296, 59706, կամ դիմելով Ընթերցասրահ, ամէն երեկոյ ժամը 8-10, (հեռ. 934908):

- * ԿԸ Բ ՎԱՆԴԱԿԸ ՍՈՎԵՏ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ ԱՄԷՆ ԻՆՉԻՍԱՍԻՆ.
 - * ՆԻԹԵՐԸ ԿԸ ՀԱՅՔԱՅՅՈՒՆ ԵՆՈՎՈՍԹԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ.
 - * ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍԷՆ ԱՄԷՆ ԿԻՐԱԿԻ.
 - * ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ՄԷԿ ԴԱՆԵԿԱՆԻ.
 - * ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ 40 Ե. Դ.
- ՏՆՈՐԵՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՅԵՆ Է
Տա. Շաւա Ալ - Մաահաս Էլ Սուխրի, Զամալէ, հեռախօսներ թիւ 810566 եւ 808929: